mort

TERRY PRATCHETT

MORT

TERRY PRATCHET

İthaki Yayınları - 68 Fantastik Kurgu - 17

Terry Pratchett

1948’de doğdu, hâlâ da ölmüş değil. 1965’te gazeteci olarak çalışmaya başladı ve ilk cesedini işe başladıktan üç saat sonra gördü; o günlerde iş tecrübesinin bir değeri vardı. 1987’de kendisini Diskdünya’nın daha eğlenceli çalışma hayatına adadı.

O günden bu yana kitaplarının sayısı iki katına çıktı. Genç okurlar için de kitaplar kaleme alan Pratchett, zaman zaman edebiyatçılıkla suçlanmaktadır.

MORT

Terry Pratchett

Çeviren: Ümit Tosun

Rhianna'ya

Burası hayat saatlerinin saklandığı parlak mum ışığıyla aydınlatılmış oda - raf raf üstüne, her yaşayan insan için kum saatleri, ince kumlarını gelecekten geçmişe dökmekteler. Dökülen kum tanelerinin topyekıın ıslığıyla oda deniz misali kükıemekte.

Bu, odanın sahibi. Meşgul bir havayla dimdik yürüyor odada. Adı, Ölüm.

Ancak herhangi bir Ölüm değil. Bu, kendi operasyon küresi, şey, aslında hiç de küre sayılmaz, Diskdünya olan Ölüm. Diskdünya düzdür ve devasa yıldız tosbağası Büyük A'tuin'in sırtında duran dört kocaman filin sırtında gezer, etrafı ise sonsuzca uzaya dökülen bir şelale ile çevrilidir.

Bilim adamları bu kadar açık bir şekilde absürd bir şeyin gerçekten var olma olasılığının milyonda bir olduğunu hesapladılar.

Ama büyücüler milyonda bir olasılıkların onda dokuz ortaya çıktığını hesapladılar.

Ölüm, kemikten ayak parmaklarıyla siyah beyaz çini kaplı döşeme boyunca tıkırdayarak gezinmekte. iskelet parmakları, meşgul kum saati dizilerini sayarken, cüppe kukuletasının altında mırıldanmaktadır.

Nihayet istediği gibi bir kumsaati bulup özenle rafından kaldırır ve en yakın muma doğru götürür. Işık içinden geçecek şekilde tutar ve dikkatle yansıyan parlak noktacığa bakar.

O belli belirsiz yanıp sönen göz çukurlarından çıkan sabit bakış, uzayın derinliklerinde kürek çeken, kabuğu kuyruklu yıldızlarla çopurlanmış ve meteorlarca oyulmuş dünya kaplumbağasını kuşatır. Bir gün gelecek, Büyük A'tuin dahi ölecektir, Ölüm bunu bilmektedir; ancak işte o, yaman bir iş *olacaktır.*

Fakat bakışının odağı, yörüngesi etrafında dolanan minik güneşinin altında, aheste dönen Disk'in mavi-yeşil ihtişamına doğru dalmayı sürdürür.

Şimdi de Koçdoruklar denen büyük dağ sırasına doğru süzülür. Koçdoruklar derin vadiler, beklenmedik sarp uçurumlar ve ne işe yaradığı bilinemeyecek kadar çok sayıda yer şekliyle doludur. Bu dağların kendine özgü tuhaf bir havası vardır ve şarapnel yağmuru, kırbaç rüzgârlar ve sürekli kasırgalarla yüklüdür. Bazıları bütün bunları Koçdoruklar'ın eski, ham büyünün vatanı oluşuna yorarlar. İnsan değil mi, her şeyi söyler.

Ölüm göz kırpar ve görüş derinliğini ayarlar. Şimdi, dağların dönmeyönü yamaçlarında çimenli kıryerini görmektedir.

Şimdi belli bir yamacı görür

Şimdi bir tarlayı görür.

Şimdi bir çocuğu görür, koşmakta olan.

Şimdi izlemeye koyulur.

Şimdi, granit üzerine bırakılan kurşun kalıplar misali bir sesle, EVET, der.

O civarın bitkilerine verdiği tuhaf renk nedeniyle oktarin otu kıryeri diye bilinen o tepelik, kırık bölgenin toprağında sihirli bir şeyler olduğuna kuşku yoktu. Örneğin, Disk'te bitkilerin evvel yıllık çeşitli ürünler verdiği az sayıdaki yerden biriydi.

Evvel-yıllıklar, zamanda geriye doğru yetişen bitkilerdir. Tohumu bu yıl ekersin, geçen sene yetişir.

Mort'un ailesi evvel-yıllık üzümlerden şarap damıtmada uzmanlaşmıştı. Bunlar çok güçlüydüler ve falcılardan çok rağbet görürlerdi, çünkü onların geleceği görmelerini sağlarlardı. Tek kusuru akşamdan kalmalığı bir *önceki* sabah yaşamanızdı ve atlatmak için de çok içmeniz gerekirdi.

Evvel-yıllık yetiştirenler, çoğunlukla kendini iç gözleme ve takvimi yakından takip etmeye vermiş iri, ciddi erkekler olurlardı. Sıradan tohumları ekmeyi ihmal eden bir çiftçi sadece ekini kaybeder, oysa on iki ay önce zaten hasat edilmiş bir ekinin tohumlarını ekmeyi unutan biri bütün

nedensellik örgüsünü altüst etme riskine girer, son derece utanç verici olması ise çabasıdır.

Mort'un ailesini son derece utandran bir başka şey de, en küçük oğullarının ciddiyetten hiç nasibini almamış olması, ve tarım yeteneğinin ölü bir deniz yıldızınınkinden fazla olmamasıydı. Yardım etmiyor değildi, ama ciddi adamların kısa sürede korkmayı öğrendikleri türden anlaşılmaz, neşeli bir yardım etmeydi onunkisi. Bu yardımda bulaşıcı, hatta belki de ölümcül bir yan da vardı. Uzun boylu, kızıl saçlı ve çilliydi, sahibi güçlükle kontrol edebiliyormuş izlenimi veren bir vücudu vardı; sanki dizlerinden başlanarak yaratılmıştı.

İşte bugün, yüksek tarlalarda kollarını savurup haykırarak koşturuyordu.

Mort'ıın babası ve amcası taş duvardan kederli gözlerle onu izliyorlardı.

"Anlamadığım şey şu," dedi baba Lezek, "kuşlar uçup kaçma zahmetine bile girmiyorlar. Ben olsam, bana doğru geldiğini görünce, uçardım." "Evet. İnsan vücudu harika bir şey. Yani, bacakları pervane gibi dönüp duruyor ama, epey bir hız da yapıyor hani."

Mort bir saban oluğunun sonuna ulaştı. Tıka basa doymuş bir güvercin yavaşça yalpalayarak yolundan çekildi.

"Aman neyse, kalbi doğru yerde." dedi Lezek, dikkatli bir ifadeyle.

"Ha. Tabiî, geri kalanı da yanlış yerde."

"Evde temizdir. Pek yemez." dedi Lezek. "Hayır, bunu görebiliyorum."

Lezek başını yana çevirerek gözlerini gökyüzüne sabitlemiş biraderine baktı.

"Kulağıma çalındı da çiftliğinde yeni bir inşaata başlamışşın, Hameş." dedi.

"Ha. Yeni bir çırak almıştım, değil mi?"

“Hu,” dedi Lezek kasvetli bir sesle, “peki ne zamandı bıı?”

“Dün.” dedi biraderi, çıngıraklı yılan hızıyla yalan söyleyerek. “Bütün işlemler imzalandı ve mühürlendi. Üzgünüm. Bak, genç Mort'a karşı bir şeyim yok, yani, tanımayı isteyeceğin bir çocuk, ne var ki

“Biliyorum, biliyorum.” dedi Lezek. “İki eliyle kıçını bulamıyor.”

Uzaktaki şekle baktılar gözlerini dikip. Yere yuvarlanmıştı. Birkaç iane güvercin, onu incelemek üzere badi badi yürüyerek yanına gittiler.

“Aptal değil ama.” dedi Hameş. “Aptal denemez.”

“Orada bir beyin olduğu muhakkak” sonucuna vardı Lezek. “Bazen öyle derin dalıyor ki düşünmeye, dikkatini çekmek için kafasına vurmak gerekiyor. Dedesi ona okumayı öğretti. Sanırım beyni su kaynattı öğrenirken.”

Mort kalkmış ve cüppesine takılıp yuvarlanmıştı.

“Onu bir işe koysan iyi olur.” dedi Hameş, derin düşünceler içinde. “Papazlık olabilir. Ya da sihirbazlık. Çok okurlar, sihirbazlar.”

Birbirlerine baktılar. İkisinin de aklına, eğer iyi-niyetli ellerini bir büyü kitabına sürerse Mort’un neler yapabileceği kuşkusu çöreklendi.

“Pekâlâ,” dedi Hameş, aceleyle. “Öyleyse başka bir şey olsun. Yapabileceği bir sürü şey vardır herhalde.”

“Çok fazla düşünmeye başlıyor, sorun bu.” dedi Lezek. “Bir de şimdi bak ona. Kuşları nasıl ürküteceğine kafa yormaz, kendiliğinden ürkütürsün. Normal bir çocuk, anlıyacağın.”

Hameş düşünce içinde çenesini kaşıdı.

“Başka birinin sorunu olabilir bu.” dedi.

Lezek’in ifadesi değişmedi, fakat gözlerinin etrafı inceden değişti.

“Nasıl yani?” dedi.

“Önümüzdeki hafta Sheepridge’de kiralama fuarı var. Onu çırak olarak verirsin, anlıyacağın, yeni ustası da onu şekle sokma işini üstlenir. Kanun böyle. Senede bağlarsın, bağlayıcı olur.”

Lezek tarlanın ötesinde bir kayayı inceleyen oğluna baktı.

“Yine de başına bir şey gelsin istemem.” dedi kuşkuyla. “Göz ağrımızdır bizim, anasının ve benim. Alışıyorsun insanlara.”

“Kendi iyiliğine olur, göreceksin. Adama döner.”

“Hu. Evet. Epey bir hammadde olduğu kesin.” diye iç geçirdi Lezek.

Mort’un kayaya ilgisi büyüyordu. Kıvrımlı ka-bıuklar vardı içinde, Yaratıcı'nın taştan canlılar yarattığı, dünyanın eski günlerinin kalıntılarıydı, kimse de bilmezdi ya niye böyle yaptığını.

Mort bir sürü şeyle ilgilenirdi. Sözgelimi, insanların dişlerinin niye bu kadar uyumlu olduğu konusuyla. Bu konuyu enikonu düşünmüştü. Bir de güneşin niye gündüz ortaya çıkıp da, işe yarayabileceği gece vakti görünmeyişi vardı. Standart açıklamayı biliyordu, her nasılsa, bu tatmin edici görünmüyordu.

Uzun sözün kısası, bir çuval dolıısı çıngıraklı yılandan daha tehlikeli insanlardan biriydi Mort. Evrenin ardındaki gizli mantığı keşfetmeye kararlıydı.

Zor olacaktı bu, çünkü böyle bir şey yoktu. Yaratıcı’nın dünyayı oluştururken bir yığın güzel fikri vardı, fakat bu fikirlerin arasında bunu anlaşılır kılmak yoktu.

Trajik kahramanlar, tanrılar kendileriyle ilgilendiğinde daima inlemişlerdir, ama gerçekten zor işler hep tanrıların göz ardı ettiği insanlara kalır.

Babası her zamanki gibi ona bağırıyordu. Mort kayayı nerdeyse kaçamayacak kadar doymuş bir güvercine attı, sonra da tarla boyunca geri yürüdü.

Ve işte bu nedenle Mort ve babası, Mort'un pek az sayıdaki eşyasını bir eşeğin sırtındaki çuvala yüklemiş halde, dağların arasından Domuzlar'ın Yılbaşısı'nın Arifesi'nde Sheepridge'e indiler. Kasaba, dört kenarı çiftçi ahalinin ihtiyaç duyduğu bütün gereksinimleri karşılayan dükkânlarla çevrili, parke taşı bir meydandan ibaretti.

Beş dakika sonra Mort, üzerinde işlevini pek göremeyen, bol, kahverengi bir giysiyle terziden çıktı. Önceki sahibi anlaşılır nedenlerle giysiyi elden çıkarmıştı ve on dokuz bacaklı bir fil boyutlarına ulaşacağı varsayımıyla Mort'un, içinde rahatça büyüyebileceği bolluktaydı.

Babası eleştiren gözlerle süzdü onu.

“Gayet iyi,” dedi, “bu paraya.”

“Kaşındırıyor.” dedi Mort. “Sanırım içimde *bir şeyler* dolaşıyor."

“Dünyada binlerce delikanlı böyle güzel, sıcak tutan bir giysi için - “ Lezek bir an durakladı, sonra vazgeçti - “ minnettar olurlar, evladım.” “Onlarla paylaşabilirim öyleyse?” dedi Mort ümitle.

“Şık görünmelisin.” dedi Lezek sert bir sesle. “İyi bir izlenim bırakman, kalabalıkta göze çarpman gerekiyor.”

Hiç şüphe yoktu. Göze çarpacaktı. Her biri kendi düşüncelerine kulak vererek meydanı dolduran kalabalığa karıştılar. Mort, genel olarak kasabayı ziyaret etmekten, kozmopolit atmosferini ve beş, hatta on mil uzaklıktaki köylerin tuhaf lehçelerini işitmekten keyif alırdı, fakat bu defa henüz olmamış bir şeyi hatırlayabiliyormuş gibi tedirgin hissediyordu kendini.

Fuar, üç aşağı beş yukarı şöyle işliyordu: iş arayanlar meydanın ortasında düzensiz sıralar halinde dikiliyorlardı. Çoğu şapkalarına, dünyaya ne tür işler konusunda eğitimli olduklarını gösteren küçük işaretler takmışlardı -

çobanlar bir tutam yün, at arabacılar bir çile at kılı, iç dekoratörler ise kaba kendir kumaşından ilginç duvar kaplaması şeritler, vesaire.

Çıraklık arayan delikanlılar meydanın Merkez tarafında öbeklenmişlerdi.

“Git orada dikil, biri gelip sana çıraklık teklif eder.” dedi Lezek, belirsizlikle kırkılmış bir sesle. “Görüntünü beğenirlerse, yani.”

“Nasıl karar veriyorlar beğendiklerine?” dedi Mort.

“Şey.” dedi Lezek, ve sustu. Hameş bu konuyu anlatmamıştı. Çiftlik hayvanları satışıyla sınırlı pazar bilgisine dayanarak salladı, “Sanırım dişlerini falan sayıyorlardır. Sakın hırıldanma ve bacakların birbirine dolanmasın. Okuduklarından söz etmeyelim, insanları tedirgin ediyor.”

“Sonra?” dedi Mort.

“Sonra gidip bir zanaat öğreneceksin." diye yanıtladı Lezek.

“Mesela ne?”

“Şey... marangozluk fena değildir." diye savurdu Lezek. “Ya da hırsızlık. Onu da birileri yapmak zorunda.”

Mort ayaklarına baktı. Anımsadığı zamanlar görevini bilen bir evlattı, ve eğer kendisinden çırak olması bekleniyorsa, iyi bir çırak olmaya kararlıydı. Ancak marangozluk pek gelecek vadetmiyordu ağacın kendine özgü inatçı bir yaşamı vardı ve kıymıklanmaya eğilimliydi. Ve resmi hırsızlar Koçdoruklar’da nadir bulunurdu, çünkü insanların parası yetmezdi.

“Pekâlâ,” dedi sonunda, “gidip deneyeceğim. Peki ya çırak alınmazsam ne olacak?”

Lezek kafasını kaşıdı.

“Bilmiyorum.” dedi. “Herhalde fuar bitene dek beklersin. Geceyarısı. Sanırım.”

Ve artık geceyarısı yaklaşıyordu.

Hafif bir kırağı kaldırım taşlarını gevretmeye başlamıştı. Meydana tepeden bakan süslü saat kulesinde, zarifçe oyulmuş beş-altı tane otomatik kukla, saatin üzerindeki yuvalarından fınldayarak çıkıp çeyrek saati vurdular.

Geceyarısma on beş dakika. Mort titredi, ama kızıl utanç ve inat korları Cehennem yokuşlarından daha sıcak alevlendi içinde. Yapacak bir şey arayışıyla parmaklarına üfledi ve fuardan geriye kalan birkaç aylağın bakışlarından kaçmaya çalışarak gözlerini donmakta olan gökyüzüne çevirdi.

Tezgâh açanların çoğu toparlanıp gitmişti. Sıcak etli ekmek satan adam bile çığırmayı bırakmış, kişisel güvenliğe hiç aldırış etmeksizin bir tane yiyordu.

Mort'un ıımııt arkadaşlarının sonuncusu da saatler önce ortadan kaybolmuştu. Duvar gözlü, kamburlu ve burnu akan bir delikanlıydı ve Slıe-epridge'in tek ruhsatlı dilencisi onun için ideal malzeme demişti. Mort'un diğer yanındaki genç, oyuncak imalatçısı olmaya gitmişti. Birer birer gidivermişlerdi - duvarcılar, nalbantlar, katiller, kumaşçılar, fıçıcılar, illüzyonistler ve tençberler. Birkaç dakika sonra yeni yıl gelecek ve yüz tane delikanlı umutla yeni kariyerlerine başlayacaklar, işe yarayıp hizmet verecekleri yeni, yaşanmaya değer hayatlar önlerine açılacaktı.

Mort sefilce hisler içinde niye seçilmediğini düşündü. Saygın görünmeye çalışmış, harika doğası ve son derece hoş nitelikleriyle onları etkileyebilmek için bütün müstakbel ustalarının gözlerinin içine bakmıştı. Sanki doğru etkiyi yaratmamıştı bu.

"Sıcak etli ekmek ister misin?" dedi babası.

"Hayır."

"Ucuza satıyor."

"Hayır. Teşekkür ederim."

“Oh."

Lezek tereddüt etti.

“Adama çırak isteyip istemediğini sorabilirim.” dedi yardım babından. “Son derece güvenli, yemek işi.”

“İstediğini sanmam.” dedi Mort.

“Hayır, herhalde istemiyordur.” dedi Lezek.

“Tek adamlık bir iş biraz, sanırım. Zaten gitti. Bak ne diyeceğim, sana benimkinden bir parça bırakayım.”

“Aslında pek aç değilim, baba.”

“Neredeyse hiç kıkırdak yok içinde.”

“Hayır. Ama yine de teşekkürler.”

“Oh.” Lezek’in balonu biraz sönmüştü. Ayaklarına bir parça hayat yürüsün diye biraz kıpırdandı ve dişlerinin arasından akorsuz birkaç ölçü ıslık çaldı. Bir şeyler söylemesi gerektiğini hissetti; bir çeşit öğüt vermesi, yaşamın inişli çıkışlı olduğunu anlatması, oğlunun omzuna kolunu atıp açıkça büyüme soaınlarından söz etmesi - uzun sözün kısası - mecazi konuşulacak olursa dünyanın, insanın mükemmel lezzette bir etli ekmek teklifini asla geri çevirmemesi gereken tuhaf bir yer olduğunu belirtmesi gerekiyordu.

Şimdi yalnız kalmışlardı. Don, yılın son don olayı, taşları daha sıkı kavrıyordu artık.

Başlarının üzerinde kulede dişli bir çark *tlorık* etti, bir manivela kolunu serbest bıraktı, bir mandalı boşalttı ve kurşun bir ağırlık aşağı indi. Korkunç, hırıltılı bir çınlama oldu ve saatin üzerindeki yuvalar kayarak açılıp otomatik kuklaları dışarı bıraktı. Balyozlarını robotik romatizmadan muzdaripmişçesine ani hareketlerle sallayarak yeni günün gelişini çınlatmaya başladılar.

“Eh, vakit tamam.” dedi Lezek, ümitle. Uyuyacak bir yer bulmak zorundaydılar - Doımızlar’ın

Yılbaşısı dağlarda yürünecek zaman değildi. Belki bir yerlerde bir ahır bulunabilirdi...

“Son gonga kadar geceyarısı sayılmaz.” dedi Mort, uzak bir sesle.

Lezek omuzlarını silkti. Mort’un inadının müthiş gücü karşısında yenik düşüyordu.

“Pekâlâ.” dedi. “Bekleriz, o zaman.”

İşte o zaman, buzlu meydanın etrafında, sıradan akustiğin gerçekte elverdiğinden çok daha yüksek sesle gümbürdeyen at toynaklarının tlik-tlaklarını duydular. Aslında tlik-tlak, Mort’un kafasının çevresinde çınlayan türden gürültüyü açıklamakta son derece gülünç bir biçimde yetersiz kalıyordu; tlik-tlak daha ziyade kulakları için delikler açılmış hasır bir şapka giyen küçük, sevimli bir tayı çağrıştırıyordu. *Bu* sesteki bir tını, hasır şapka diye bir seçeneğin olmadığım gayet iyi anlatıyordu.

At, Merkez yolundan meydana girdi, kocaman, terli beyaz böğürlerinden döne döne buhar yükseliyor ve altındaki kaldırım taşlarından kıvılcımlar çıkıyordu. Savaş atı gibi, mağrur bir tırısla koşuyordu. Kesinlikle hasır bir şapka yoktu başında.

Üstündeki uzun boylu siluet soğuğa karşı sımsıkı sarınmıştı. At, meydanın ortasına ulaştığında, binici attan yavaşça indi ve eyerin arkasındaki bir şeyle uğraşmaya koyuldu. Sonunda o, erkek ya da kadın her neyse, bir yem torbası çıkardı, atın kulaklarının üzerine tutturdu ve atın boynuna dostça vıııdu.

Hava, koyu, yağlı bir hisse büründü ve Mort’un etrafındaki koyu gölgelerin kenarlarında mavi ve mor gökkuşakları belirdi. Binici, siyah pelerini uçuşarak, ayakları kaldırım taşlarında minik tıkırtılar çıkartarak ona doğaı yürüdü. Çıkan tek ses onlardı - sessizlik, büyük, pamuklu yünden örtüler gibi çökmüştü meydana.

Bir parça buz, bu müthiş etkileyici karizmayı biraz sıfırladı.

AH, SENİ OĞLANCI.

Tam olarak bir ses sayılmazdı. Sözcükler orada olmasına ordaydt ama Mort'un kafasına, kulaklarından geçme zahmetine girmeden ulaştılar.

Düşen siluete yardım etmek için ileri atıldı ve kendini cilalanmış kemikten ibaret, eski bir bilardo topu gibi pürüzsüz ve sararmış bir eli kavramış buldu. Siluetin kukuletası geriye düştü ve çıplak bir kafatası, boş göz çukurlarını ona doğru çevirdi.

Pek de boş sayılmazlardı. Ta derinlerinde, uzay boşluklarına açılan iki pencereymiş gibi, iki tane mavi, minik yıldız vardı.

Mort'un aklına dehşete kapılması gerektiği geldi, onun için de dehşete kapılmayışına bir parça şaşırdı. Dizlerini ovuşturan ve homurdanan bir iskelet oturuyordu önünde, ama *canlı* bir iskeletti, ve merak uyandıracak kadar etkileyici olmakla birlikte, bilinmeyen bir nedenden dolayı pek korkutucu sayılmazdı.

TEŞEKKÜRLER, EVLAT, dedi kafatası. SENİN ADIN NE?

"Aa," dedi Moıt, "Mortimer... efendim. Bana Mort derler."

NE TESADÜF, dedi iskelet. KALKMAMA YARDIM ET, LÜTFEN.

Siluet kendini aşağı doğrıı silkeleyerek dengesiz bir şekilde ayağa kalktı. Mort şimdi belinin çevresinde beyaz saplı bir kılıç asılı olan ağır bir kemer olduğunu görebiliyordu.

"Umarım bir yerinizi incitmediniz, efendim." dedi kibarca.

Kafatası sırıttı. Tabiî, diye düşündü Mort, fazla bir seçeneği yok.

KIRIK ÇIKIK YOKTUR, EMİNİM. Kafatası etrafına bakındı ve bulunduğu yerde donup kalmışa benzeyen Lezek'i ilk kez fark etti. Mort, bir açıklama gerekeceğini düşündü.

“Babam.” dedi, güvenlik amacıyla kimseyi in-citmeksizin A Sergisi’nin önüne geçmeye çalışırken. “Afedersiniz efendim ama siz Ölüm müsünüz?”

DOĞRU. GÖZLEMDEN TAM PUAN, EVLAT.

Mort yutkundu.

“Babam iyi bir adamdır.” dedi. Bir süre düşünüp ekledi, “Gayet iyidir. Sizin için fark etmeyecekse onu rahat bırakmanızı tercih ederim. Ona ne yaptınız, bilmiyorum, ama durdurmanızı istiyorum. Lütfen üstünüze alınmayın.”

Ölüm, kafatası bir yanına yatık halde geriledi.

SADECE BİZLERİ BİR ANLIĞINA ZAMAN DIŞINA ALDIM, dedi. KENDİSİNİ RAHATSIZ EDECEK HİÇBİR ŞEY GÖRMEYECEK VE DUYMAYACAK. HAYIR, EVLAT, BEN SENİN İÇİN GELDİM.

“Benim için mi?”

BURADA İŞ Mİ ARIYORSUN?

Mort’ta şafak attı. "Siz *çırak* mı arıyorsunuz?” dedi.

Kimya değiştirici odak noktalan birden alevlenen göz çukurları ona doğru döndü.

ELBETTE.

Kemikli elini salladı Ölüm. Mor bir ışık yaldızlandı, görülebilen bir tür “pop” sesi oldu ve Le-zek’in donukluğu çözüldü. Başının üzerindeki otomatik saat kuklaları, Zaman’m sürünerek geri dönüşüne izin verilmesiyle geceyarısını ilan etme işine devam ettiler.

Lezek gözlerini kırpıştırdı.

"Bir an sizi orada göremedim.” dedi. “Af edersiniz, herhalde aklım başka yerdeydi.”

OĞLUNUZA İŞ TEKLİFİ YAPIYORDUM, dedi Ölüm. UMARIM BUNU UYGUN BULURSUNUZ?

"İşiniz ne demiştiniz?” dedi Lezek, zerre kadar şaşkınlık göstermeksizin kara cüppeli bir iskeletle konuşarak.

RUHLARI ÖTEKİ DÜNYAYA GÖTÜRÜRÜM, dedi Ölüm.

“Ha,” dedi Lezek, “tabiî ki, pardon, elbiselerden anlamalıydım. Çok gerekli bir iş, çok istikrarlı. Köklü bir iş mi?”

EPEY ZAMANDIR YAPIYORUM, EVET, dedi Ölüm.

“Güzel. Güzel. Mort’a uygun bir iş olabileceğini hiç düşünmemiştim, anlıyacağınız, ama güzel iş, güzel iş, her zaman güvenilir. Adınız neydi?”

ÖLÜM.

“Baba dedi Mort, hemen.

“Firmayı tanıdığımı söyleyemeyeceğim.” dedi Lezek. “Firmanız tam olarak nerededir?”

DENİZİN EN UZAK DERİNLİKLERİNDEN KARTALLARIN BİLE UÇAMAYACAĞI YÜKSEKLİKLERE, dedi Ölüm.

“Fena sayılmaz.” diyerek başıyla onayladı Lezek. “Eee, ben - “

“Baba —” dedi Mort, babasının ceketini çekiştirerek.

Ölüm, elini Mort’un omzuna koydu.

BABANIN GÖRÜP İŞİTTİKLERİ SENİN GÖRÜP İŞİTTİKLERİNDEN FARKLI, dedi. ONU ENDİŞELENDİRME. BENİ GÖRMEK İSTER MİYDİ SANIYORSUN - KANLI CANLI, YANİ?

“Ama sen Ölüm’sün.” dedi Mort. “Ortalıkta dolanıp insanları öldürüyorsun!”

BEN? ÖLDÜRMEK Mİ? dedi Ölüm, belli ki alınmıştı. KESİNLİKLE HAYIR. İNSANLAR ÖLÜYORLAR, FAKAT BU ONLARIN SORUNU. BEN, İŞTE O ANDAN SONRA DEVRALIYORUM OLAYI. ZATEN İNSANLAR RUHLARINI TESLİM ETMEDEN ÖLSELERDİ SALAK BİR DÜNYA OLURDU, ÖYLE DEĞİL Mİ?

“Şey, evet.” dedi Mort, kuşkuyla.

Mort “entrika çevirmek” sözcüklerini daha önce hiç duymamıştı. Aile arasında düzenli kullanılan sözcükler değillerdi. Ama ruhundaki bir kıvılcım ona, burada garip ve büyüleyici, ama bütünüyle korkutucu olmayan bir şeyler olduğunu, ve eğer bu andan vazgeçecek olursa, bundan hayatı boyunca pişmanlık duyacağını fısıldadı. Üstelik gün boyu süren aşağılanışı ve uzun eve dönüş yolu da geldi aklına...

“Ee,” diye başladı, “işe alınmam için ölmem gerekmiyor, değil mi?”

ÖLMÜŞ OLMAK ZORUNLU DEĞİL.

“Peki ya... kemikler...?"

SEN İSTEMEZSEN OLMAZ.

Mort tekrar nefes verdi. Artık, beynini kemirmeye başlamıştı.

“Babam razı olursa.” dedi.

Sakalını kaşımakta olan Lezek'e baktılar.

“Bu işe ne diyorsun, Mort?” dedi, havale geçiren birinin kırılgan parlaklığıyla. “Herkesin meslek anlayışına uymayabilir. Kabul etmeliyim ki, benim aklımda bu yoktu. Ama cenaze işinin onurlu bir meslek olduğunu söylerler. Seçenek senin.”

“Cenaze işi mi?” dedi Mort. Ölüm, başıyla doğruladı ve fesatça bir hareketle parmağını dudaklarına götürdü.

“İlginç.” dedi Mort yavaşça. “Sanırım denemek istiyorum.”

“İşiniz nerede demiştiniz?” dedi Lezek. “Uzakta mı?”

BİR GÖLGENİN KALINLIĞINDAN DAHA UZAKTA DEĞİL, dedi Ölüm. İLK HÜCRENİN OLDUĞU YERDE, BEN DE VARDIM. İNSAN NEREDEYSE, BEN DE ORADAYIM. GERİYE KALAN SON HAYAT DONMUŞ YILDIZLARIN ALTINDA SÜRÜNÜRKEN, BEN ORADA OLACAĞIM.

“Ha,” dedi Lezek, “epey dolaşıyorsunuz öyleyse.” Önemli bir şey hatırlamaya uğraşan bir adam gibi kafası karışık görünüyordu, sonra da belli ki uğraşmayı bıraktı.

Ölüm, dostane bir edayla onun omzuna vurdu ve Mort’a döndü.

EŞYAN VAR MI, EVLAT?

“Evet.” dedi Mort, sonra da hatırladı. “Ancak sanırım onları dükkânda bıraktım. Baba, torbayı elbise dükkânında bıraktık!”

“Kapalı olur.” dedi Lezek. “Dükkânlar Domuzlar Yılbaşısı Günü’nde açılmaz. İki gün sonra gitmen gerekecek - neyse, artık yarın diyebiliriz.”

ÖNEMSİZ BİR KONU, dedi Ölüm. ŞİMDİ GİDELİM. ÇOK YAKINDA BURADA İŞİM OLACAĞI KESİN.

“Umarım yakında uğrayıp bizi ziyaret edebilirsin.” dedi Lezek. Düşünceleriyle mücadele ediyor gibiydi.

“Bunun iyi bir fikir olacağından emin değilim.” dedi Mort.

“Neyse, sağlıcakla kal, evlat.” dedi Lezek. “Sana söyleneni yapacaksın, anladın mı? Ve - bağışlayın efendim, sizin oğlunuz var mı?”

Ölüm şaşırmışa benziyordu.

HAYIR, dedi, OĞLUM YOK.

“İtirazınız yoksa oğluma son bir çift sözüm olacak.”

ÖYLEYSE BEN GİDİP ATLA İLGİLENEYİM, dedi Ölüm, normal ötesi bir nezaketle.

Lezek, boy farkından doğan bir güçlükle kolunu oğlunun omuzlarına attı ve yavaşça meydanın diğer ucuna doğru çekti.

“Mort, amcan Hameş’in bana bu çıraklık işinden söz ettiğini biliyor musun?” diye fısıldadı.

“Evet?”

“Şey, bana bir şey daha söyledi.” diye açtı sırrını yaşlı adam. “Ustanın işinin çırağa kalmasının bilinen bir şey olduğunu söyledi. Bu konuya ne diyorsun, bakalım?”

“Aa, emin değilim.” dedi Mort.

“Düşünmeye değer.” dedi Lezek.

“Bu konuyu *düşünüyorum,* baba.”

“Bir sürü genç bu şekilde başlamıştır, dedi Hameş. İşe yaradığını gösterir, ustasının güvenini kazanır, ve, eee, evde kız evlat da varsa... Bay, ee, Beyefendi, kız evlat konusunda herhangi bir şey söyledi mi?”

“Bay kim?” dedi Mort.

“Bay... senin yeni ustan.”

“Ha. O. Hayır. Hayır, sanmam.” dedi Mort yavaşça. “Evlenecek tip olduğunu sanmıyorum."

“Birçok azimli genç vardır ki ilerlemesini nikâhına borçludur.” dedi Lezek.

“Öyle midir?”

“Mort, can kulağıyla dinlemiyorsun beni."

“Ne?”

Lezek buzlu kaldırım taşlarının üstünde durdu ve çocuğu yüz yüze gelecek şekilde döndürdü.

“Gerçekten bu halinden daha iyi olman gerekecek.” dedi. “Anlamıyor musun, evlat? Bu dünyada bir baltaya sap olacaksan *dinlemen* gerekiyor. Bunları sana baban söylüyor.”

Mort bakışlarını babasının yüzüne çevirdi. Çok şey söylemek istiyordu: onu ne kadar çok sevdiğini söylemek istiyordu, ne kadar endişeli olduğunu, babasına, kendisinin biraz önce ne görmüş ve işitmiş olduğunu düşündüğünü sormak istiyordu, köstebek tepesine basıp sonra da bunun aslında yanardağ olduğunu görmüş gibi hissettiğini söylemek istiyordu. “Nikâh" kelimesinin anlamını sormak istiyordu.

Gerçekte ise şunları söyledi. “Evet. Teşekkür ederim. Artık gitsem iyi olacak. Size mektup yazmaya çalışırım.”

“Okuyacak biri mutlaka geçer köyümüzden.” dedi Lezek. “Güle güle Mort.” Sümkürdü.

“Allaha ısmarladık baba. Ziyarete gelirim." dedi Mort.

Ölüm kibarca öksürdü, fakat çıkan ses cellat böceği dolu antik bir kirişin tabanca misali çatır-dayışını andırıyordu.

YOLA ÇIKSAK İYİ OLUR, dedi. ATLA ARKAYA, MORT.

Mort süslü gümüş eyerin arkasına yerleşmeye çalışırken Ölüm öne eğilip Lezek’in elini sıktı.

TEŞEKKÜRLER, dedi.

“Kalbi pırlanta gibi bir delikanlıdır.” dedi Lezek. “Biraz hayalcidir, o kadar. Hepimiz bir zamanlar gençtik, diyonım.”

Ölüm, bunu düşündü.

HAYIR, dedi, BEN AYNI FİKİRDE DEĞİLİM.

Dizginleri toparladı ve atı Kenar yoluna doğru çevirdi. Kara cüppeli siluetin arkasındaki tüneğinden umutsuzca el salladı Mort.

Lezek de el salladı. Sonra, at ve iki binicisi gözden yitince elini indirip baktı. El sıkışması... tuhaf bir his bırakmıştı. Fakat her nasılsa, tam olarak nedenini çıkaramıyordu.

Mort, atın toynaklarının altındaki taşların takırtısını dinliyordu. Ardından yola ulaştıklarında sıkışık topraktan çıkan boğuk gümbürtü duyuldu, sonra da hiçbir şey duyulmaz oldu.

Aşağıya baktı ve manzaranın, altında yayılarak açıldığını gördü, gece, gümüşsü ay ışığıyla alaz-lanmıştı. Düşecek olsa, çarpacağı tek şey hava olurdu.

Elleriyle eyeri iki kal sıkı kavradı.

Sonra Ölüm, ACIKTIN MI EVLAT? dedi.

“Evet, efendim.” Sözler, araya beyni girmeksizin doğrudan midesinden gelmişti.

Ölüm başıyla onayladı ve dizginleri çekip atı durdurdu. At havada dikiliyor, Disk’in engin dairesel panoraması parıldıyordu altında. Orada burada bir şehrin portakal rengi kızartısı, Kenar’a yakınca denizlerde bir fosfor ışıltısı vardı. Derin vadilerin bazılarında yakalanmış olan, Disk’in yavaş ve biraz ağır[1] kalan günışığı, gümüş buğusu misali buharlaşıyordu.

Fakat, Kenar’ın kendisinden yıldızlara doğru yükselen kızartının yanında sönük kalıyordu. Engin ışık flamaları gecenin içinde titreşip parıldıyordu. Geniş altın duvarlar çevrelemişti dünyayı.

“Muhteşem." dedi Mort, yumuşak bir sesle. “Nedir bu?”

GÜNEŞ, DİSK’İN ALTINDA, dedi Ölüm.

“Her gece böyle midir?”

HER GECE, dedi Ölüm. DOĞA BÖYLEDİR.

“Hiç kimse *bilmiyor* mu bunu?”

BEN. SEN. TANRILAR. GÜZEL, DEĞİL Mİ?

“Nefes kesici!”

Ölüm eyerin üzerine yaslandı ve dünyanın krallıklarına baktı.

SENİ BİLMEM AMA, dedi, BEN BİR CURRY’Yİ GEBERTEBİLİRİM.

Geceyarısını epey geçmiş olmasına rağmen, Ankh-Morpork ikiz şehri yaşamla kükrüyordu. Mort, Sheepridge’in hareketli olduğunu düşünmüştü, fakat etrafındaki sokağın kargaşasıyla kıyaslandığında, kasaba, eh, morg kalırdı.

Şairler, Anklı-Morpork’u tarif etmeye çalışmış, başaramamışlardır. Belki burasının çeşnili canlılığından, belki de, bir milyon nüfuslu ve kanali-zasyonsıız bir şehir, nergis çiçeklerini ve nıucize-siz bir dünyayı yeğleyen şairler için bir parça gürbüz kaçtığındandır. Bu yüzden de Anklı-Mor-pork'un, sıcak bir günde küflü bir peynir kadar hayat dolu, katedralin bilinçle edilen bir küfür kadar gürültülü, su üzerindeki yağ tabakası kadar parlak, bir çürük kadar renkli ve bir kanatlı karınca tepeciği üzerindeki ölü bir köpek kadar faaliyet, sanayi, saf ve taşkın hareketlilik ve koşuşturma dolu olduğunu söylemekle yetinelim.

Sokakları gong ve zil sesleriyle, ve bazı daha tutucu köktenci dinler söz konusu olduğunda kurbanların kısa çığlıklarıyla dolduran, kapıları aıdına kadar açık tapınaklar vardı. Malları kaldırımlara taşan dükkânlar vardı. Paralan elbise almaya yetmeyen bir sürü de arkadaş canlısı genç kadın vardı sanki. İşaret fişekleri, jonglörler ve envai çeşit, anında etki gösteren aşkınlık satıcısı vardı.

Ve Ölüm bütün bunların arasında azametle yürüyordu. Mort, kalabalığın arasından neredeyse duman gibi süzülerek geçeceğini umuyordu onun, ama durum hiç de böyle değildi. Yalın gerçek şuydu ki, Ölüm nereden geçecek olsa insanlar yolundan çekiliyorlardı.

Mort için durum böyle değildi. Yeni efendisine nazikçe yol açan kalabalık, tam Mort'un geçeceği anda önüne çıkacak şekilde kapanıyordu. Ayak parmaklan eziliyor, kaburgaları darbelerden çürüyor, insanlar kendisine nahoş baharatlar ve müstehcen şekilli sebzeler satmaya çalışıyorlardı. Geçkince bir kadın, aksine tüm kanıtlara rağmen, Mort'un eğlenmek isteyecek, yapılı bir delikanlıya benzediğini söylemişti.

Kadına çok teşekkür edip zaten eğleniyor olmayı umduğunu söyledi.

Ölüm sokağın köşesine ulaşmış, işaret fişeklerinin ışığı kafatasının cilalı kubbesi üzerinde ışıltılı oyunlar oynarken havayı kokladı. Sendeleyip yaklaşan bir sarhoş, nedenini bilmeksizin ve görünürde bir sebep yokken, yalpalayarak yürüdüğü doğrultuyu Ölüm'den kaçınacak şekilde değiştirdi.

İŞTE ŞEHİR BU, EVLAT, dedi Ölüm. NE DİYORSUN?

"Çok büyük." dedi Mort, emin olamaksızın. "Yani, niye herkes böyle balık istifi gibi bir arada yaşamak ister ki?"

Ölüm omuz silkti.

BENİM HOŞUMA GİDİYOR, dedi. HAYAT DOLU.

"Efendim?"

EVET?

"Curıy nedir?"

Mavi korlar alevlendi Ölüm'ün gözlerinde.

HİÇ KIZIL KOR BİR BUZ PARÇASI ISIRDIN MI?

“Hayır efendim.” dedi Mort.

CURRY ÖYLEDİR İŞTE.

“Efendim?”

EVET?

Mort güçlükle yutkundu. “Afedersiniz efendim ama babam dedi ki, eğer anlamazsam soru sormalıymışım, efendim?”

BRAVO ONA, dedi Ölüm. Bir ara sokağa daldı, insanlar önünde rasgele moleküller gibi açılıyorlardı.

“Şey, efendim, elimde olmadan fark ettim de, yani, işin aslı şu ki, efendim

VAZGEÇ GİTSİN, EVLAT.

“Nasıl oluyor da yemek yiyebiliyorsunuz efendim?”

Ölüm frenlere asılınca Mort içinden geçti. Çocuk konuşmaya başlayınca elini sallayıp susturdu. Bir şeyleri dinliyor gibiydi.

BAZI ZAMANLAR VAR Kİ, dedi, yarı kendine söylenerek, GERÇEKTEN ÖFKELENİRİM.

Tek topuğu üzerinde döndü, pelerini arkasında uçuşarak süratle bir aralığa daldı. Karanlık duvarlar ve uyuklayan binaların arasında kıvrılarak uzanan aralık hiç de öyle labirent geçidine benzemiyordu.

Ölüm viran bir su fıçısının önünde durdu ve kolunu tamamen içine daldırıp ucuna tuğla bağlı küçük bir çuval çıkardı. Kılıcını çekli, karanlıkta titreşen bir mavi alev şeridi, ve ipi kesti.

GERÇEKTEN HİDDETLENİYORUM, dedi. Çuvalı ters çevirdi ve çuvaldan kayarak çıkan sefil ve sırılsıklam kürk yumakları, Moıl’un gözlerinin önünde kaldırım taşlarının üzerine yayılan minik havuzcuklarının

içine serildiler. Ölüm, beyaz par-inaklarını uzatıp yumuşakça okşadı yumakları.

Bir süre sonra kedi yavrularından yükselen gri dumana benzer bir şey, havada kedi biçimli minik bıulutçuklar oluşturdu. Kendi biçimlerinden emin olamayan kediler ara sıra kabarıp dalgalanarak gri, soran gözlerle Mort'a göz kırptılar. Bir tanesine dokunmaya kalkınca, eli içinden geçip karıncalandı.

İNSANLARIN İYİ YÜZLERİNE RASTLAMIYORSUN BU İŞTE, dedi Ölüm. Kedi yavrularından birine üfledi ve yavru yumuşakça yuvarlandı. Uzaklardan, teneke bir borunun içinden gelirmişçesine şikâyetle miyavladı yavru.

“Onlar aıh, değil mi?” dedi Moıt. “İnsanlar neye benziyorlar?”

NSANA, dedi Ölüm. TEMELDE HER ŞEYİ TİPİK MORFO-GENETİK ÖZELLİKLER BELİRLER.

Kefen hışırtısı gibi bir sesle iç geçirdi, kedi yavrularını havadan toplayıp cüppesinin kara derinliklerinde bir yerlere özenle istifledi. Ayağa kalktı.

CURRY ZAMANI, dedi.

Tanrı Caddesi'yle Kan Sokağı'nın köşesindeki *Curry Bahçeleri* kalabalıktı, fakat yalnızca toplumun kaymak tabakası oradaydı - en azından su üstüne vuran insanlardı ve o nedenle de kaymak demek yerinde olur. Masaların arasına ekilmiş kokulu sarmaşıklar sis düdüğünün burunsal eşdeğerine benzetilen şehrin asıl kokusunu gizlemeyi başarıyor gibiydi.

Mort kurt gibi yedi fakat merakını bastırarak Ölüm'ün nasıl olup da yemek yiyebildiğini izlemeye kalkışmadı. İşin başında, orada yemek vardı ve sonrasında ise yoktu, demek ki arada bir yerde bir şeyler olmuştu. Gerçekte Ölüm'ün bütün bunlara alışık olmadığı, sanki yeğeniyle tatile çıkmış ve işler yolunda gitmeyecek diye ödü kopan, ama yeğeni rahat etsin diye bunlara katlanan yaşlıca, bekâr bir amca gibi davrandığı hissine kapıldı Mort.

Diğer müşteriler, Ölüm arkasına yaslanıp oldukça güzel bir pipo tüttürürken dahi farkına varmadılar. Göz çukurlarından kıvrılarak duman tüten birini görmezden gelmek azımsanacak iş değildi ama herkes beceriyordu işte.

“Sihir mi bu?” dedi Mort.

SENCE NE? dedi Ölüm. GERÇEKTEN BURADA MIYIM, EVLAT?

“Evet." dedi Mort, alçak sesle. “Ben... ben insanları gözlüyordum. Sana bakıyorlar ama görmüyorlar, bana kalırsa. Beyinlerine bir şey yapıyorsun insanların.”

Ölüm kafasını salladı.

KENDİLERİ YAPIYORLAR, dedi. SİHİR FALAN YOK. İNSANLARDA BENİ GÖRECEK YÜREK YOK, KENDİLERİNE ENGEL OLUYORLAR. SAATİ GELENE DEK, ELBETTE. BÜYÜCÜLER GÖREBİLİR BENİ, BİR DE KEDİLER. FAKAT SIRADAN İNSANLAR YOK MU ... HAYIR, ASLA. Gökyüzüne doğru dumandan bir halka çıkardı ve ekledi, TUHAF AMA GERÇEK.

Mort, duman halkanın gökyüzüne doğru dalga-lanışını ve nelıe doğru sürüklenişini izledi.

“*Ben* görebiliyorum seni." dedi.

O FARKLI.

Klaçyalı garson hesabı getirip Ölüm’ün önüne koydu. Adam bodur ve buğday tenliydi ve saç şekli hindistan cevizinden ışıldak bir yıldızı andırıyordu. Ölüm başıyla nazikçe işaret edince yuvarlak suratı bir kırışıklar bulmacasına dönüştü. Kulaklarındaki sabundan kurtulmaya çalışan biri gibi kafasını sallayarak yürüyüp gitti.

Ölüm, elini cüppesinin derinliklerine atıp içi, çoğu eskilikten morarıp yeşillenmiş çeşitli bakır paralarla dolu kocaman deri bir kese çıkardı.

Hesabı dikkatle inceledi, sonra da on iki tane para saydı.

GEL, dedi, ayağa kalkarken. GİTMEMİZ GEREKİYOR.

Ölüm bütün haşmetiyle bahçeden çıkıp sokağa dalınca Mort da peşi sıra yürüdü. Ufukta şafağın ilk belirtileri sökmekteyse de hâlâ epey hareketliydi sokak.

“Şimdi ne yapıyoruz?"

SANA YENİ ELBİSELER ALACAĞIZ.

“Bunlar yeniydi bugün - yani dün.”

GERÇEKTEN Mİ?

"Babam dükkânın, bütçeye uygun elbiseleriyle meşhur olduğunu söylemişti.” dedi Mort, yetişmek için koşarken.

YOKSULLUĞA YENİ DEHŞET BOYUTLARI KATTIĞI KESİN.

Şehrin daha zengin bir semtine açılan bir caddeye döndüler (meşaleler birbirine yaklaşmış, çöp yığınlarının araları açılmıştı). Burada tezgâhlar ve köşe başı işportacıları yerine, önlerinde levhaları olan eli yüzü düzgün binalar vardı. Salt dükkân da değil, büyük mağazalardı bunlar; ve içlerinde satıcılar, sandalyeler ve tükürük hokkaları vardı. Gecenin bu saatinde bile çoğu açıktı, çünkü vasat bir Ankhlı tüccarı uyku tutmazdı kaçırdığı paraları düşünmekten.

“Buralarda uyuyan bir Allah'ın kulu yok mu?” dedi Mort.

BU BİR ŞEHİR, dedi Ölüm ve bir giyim mağazasının kapısını iterek açtı. Yirmi dakika sonra dışarı çıktıklarında Mort’un üzerinde hafif, gümüş işlemeli, üzerine tam oturan siyah bir elbise vardı ve dükkâncı, nereden, nasıl bulduğunu merak ederek bir avuç dolusu antika bakır paraya bakıyordu.

“Bütün o paraları nasıl buluyorsun?” diye sordu Mort.

ÇİFTLER HALİNDE.

Bütün gece açık bir berber Mort'un saçını şelı-rin delikanlıları arasında moda olan en son tarzda kırkarken. Ölüm yandaki koltukta kendi kendine bir şarkı mırıldanarak dinlendi. Keyfinin yerinde oluşuna kendisi de pek şaşırmıştı.

Gerçek şu ki, bir süre sonra kukuletasını geriye atıp berber çırağından yana bir bakış atınca, berber çırağı, artık Mort'un anlamaya başladığı o görmez, ipnotize olmuş gözlerle boynuna bir havlu doladı ve, BİR PARÇA LOSYON VE BİR DE CİLA ÇEK, BEYİM, dedi.

Diğer tarafta sakalını düzelttiren yaşlıca bir büyücü bu kasvetli, kurşun ağırlığındaki ses tonunu duyunca kaskatı kesilip etrafında döndü. Ölüm, azami etki için çok ağır bir biçimde dönüp kendisine sırıt nca bembeyaz kesildi ve birkaç tane koruyucu ;fsun mırıldandı.

Birkaç dakika sonra, kendine güvenini toparlayan ve kulaklarının etrafının buz kestiğini hisseden Mort, Ölüm'ün atını koyduğu ahırlara dönüyordu. Deneme babında kasıntı bir tavırla yürüdü, yeni elbisesiyle saç kesiminin bunu gerektirdiğini hissediyordu. Pek becerdiği de söylenemezdi.

Mort uyandı.

Hafızası hızla geriye sarıp önceki günün olayları beyninde küçük buz parçalan misali kristalleşirken, yattığı yerden tavanı seyretti.

Ölüm'le karşılaşmış olamazdı. Mavi gözleri parıldayan bir iskeletle yemek yemiş olamazdı. Acayip bir rüya görmüş olmalıydı. Gökyüzüne eşkin tırmanıp ilerleyen muhteşem beyaz bir atın terkisine binip gitmiş olmazdı...

... ama nereye?

Cevap, bir vergi borcunun bütün kaçınılmazlığıyla aktı beynine.

Buraya.

Aranan elleri yukarıya, kırkılmış saçına ve aşağıya, yumuşak, kaygan kumaştan çarşaflara uzandı. Evde alışık olduğu, daima koyun kokan kaba yünden çok daha kaliteliydi; ılık, kum buz hissi veriyordu.

Yaylanarak hızla yataktan kalktı ve odayı inceledi.

Öncelikle genişti, köyündeki evinin tümünden daha geniş ve kuruydu, kadîm çöllerin altındaki eski mezarlar denli kuru. Havanın tadı saatlerce pişirildikten sonra soğumaya bırakılmış gibiydi. Ayaklarının altındaki halı bir pigme kabilesini saklayacak kadar kalındı ve halının tüyleri arasında yumuşak adımlarla yürüdükçe çatırdıyordu elektrikle. Ve, her şey mor ve siyah tonlarda ta-sarımlanmıştı.

Bakışlarını indirip, üzerinde uzun beyaz bir gecelik entari olan kendi bedenine baktı. Elbiseleri düzgünce katlanıp yatağın yanındaki bir sandalyenin üzerine konmuştu; sandalye, görmeden edemedi, bir kafatası-kemik motifli zarif oymalarla kaplıydı.

Mort yatağın kenarına otuıııp giyinmeye koyuldu, beyni koşturuyordu.

Ağır meşe kapıyı yavaşça açtı, uğursuz gıcırtılar çıkarmayınca tuhaf bir hayal kırıklığına uğradı.

Dışarda çıplak, ahşap bir koridor vardı, ve uzak duvardaki mumluklara yerleştirilmiş büyük sarı mumlar. Mort sessizce çıkıp döşeme boyunca yan yan yürüyerek bir merdivene geldi. Merdivenleri meşum herhangi bir şey olmaksızın halledince, giriş holüne benzeyen kapılarla dolu bir yere ulaştı. Burada bir sürü kasvetli perde ve tik-takı bir dağın kalp atışını andıran dolaplı bir saat vardı. Hemen yanında bir şemsiyelik.

İçinde de bir tırpan.

Mort kapılara baktı. Önemli görünüyorlardı. Kapıların kemerlerine artık tanıdık olan kemik motifi oyulmuştu. En yakındakini denemeye kalktı, arkasından bir ses konuştu:

“Oraya girmemelisin, çocuk.”

Bunun kafasındaki bir ses değil de doğanın buyurduğu üzere bir ağız tarafından oluşturulmuş ve uygun bir hava sıkıştırma sistemiyle kulaklarına taşınmış gerçek insan sözleri olduğunu anlaması biraz zamanını aldı. Hafiften huysuz tonda altı sözcük için epey zahmete girmişti doğa.

Arkasına döndü. Bir kız duruyordu, yaklaşık kendi boyunda ve belki bir kaç yaş büyük. Gümüş rengi saçları, inci parıltılı gözleri, ve üzerinde, göğüslerine tek gül bastırıp ruh dolu bakışlarla ayı seyreden trajik kadın kahramanlarca tercih edilen türden, ilginç ama pratik olmayan uzun bir elbise vaıdı. Mort'un PreRaphaelit deyimini hiç duymamış olması büyük talihsizlikti çünkü bu tanıma neredeyse cıık oturuyordu. Genellikle böyle kızlar bir deri bir kemik, veremli türdendirler, oysa bu kızda hafiften bir fazla çıı-kulata durumu seziliyordu.

Kız, kafası bir yana yatık onu süzerken, bir ayağını sinir bozucu biçimde döşemenin üstüne vuruyordu. Sonra çabucak uzanıp sert bir şekilde çimdikledi kolundan.

"Uf!"

"Hrnm. Demek gerçekten gerçeksin." dedi kız. "Senin adın ne, çocuk?"

"Mortimer. Bana Mort derler." dedi, dirseğini ovuşturarak. "Niye yaptın bunu?"

"Sana Çocuk diyeceğim." dedi kız. "Ve aslında kendimi açıklamak zorunda değilim, bilirsin, ama bilmen gerekiyorsa senin ölü olduğunu sandım. Ölü gibi *görünüyorsun."*

Mort hiçbir şey söylemedi.

"Dilini mi yuttun?"

Aslında Mort ona kadar sayıyordu.

"Ölü değilim." dedi sonunda. "En azından ölii olduğumu sanmıyorum. Anlatması biraz zor. Sen kimsin?"

“Bana Ysabell Hanım diyebilirsin.” dedi mağrurca. “Babam bir şeyler yemen gerektiğini söyledi. Gel benimle.”

Diğer kapılardan birine doğru seğirtti. Mort tam da kapının gelip öbür dirseğine çarpacağı mesafede kızın peşine takıldı.

Kapının diğer tarafında bir mutfak vardı -uzun, alçak tavanlı ve sıcaktı, bakır kap kacak tavana asılı, kocaman kara demirden bir soba uzun bir duvarın tamamını kaplıyordu. Sobanın önünde yaşlı bir adam oturmuş yumurta ve pastırma kızartıyor, bir yandan da dişlerinin arasından ıslık çalıyordu.

Koku, kavuşabilirlerse gerçekten eğlenebileceklerini ima' ederek Mort’un lezzet duyargalarını odanın öbür ucundan harekete geçirdi. Bacaklarına danışmaya gerek duymadan ileriye atılmış buldu kendini.

“Albert,” dedi sertçe Ysabell, “kahvaltıya bir kişi daha.”

Adam kafasını yavaşça çevirdi ve tek kelime etmeden sallayarak doğruladı. Kız tekrar Mort’a döndü.

“Söylemeden geçemeyeceğim,” dedi, “bütün Disk’te senden daha iyi birini bulabilirdi Babam, diye düşünüyorum. Sanırım sen de yapmak zorundasın.”

Arkasından kapıyı çarparak mağrur adımlarla odadan çıktı.

“Neyi yapmak zorundayım?” dedi Mort, ortaya.

Kızartma tavasının tıslaması ve sobanın eriyik yüreğindeki kömürlerin ıfalanışı dışında oda sessizdi. Mort sobanın kapağının üzerinde kabartma yazıyla “Küçük Molok (Ptntli)” sözcüklerini gördü.

Alıçı kendisini fark etmişe benzemiyordu, onun için Mort bir sandalye çekip bembeyaz ovulmuş masaya oturdu.

“Mantar?” dedi yaşlı adam, arkasına bakmaksızın.

“Hmm? Ne?”

“Mantar ister misiniz, dedim.”

“Oh. Afedersiniz. Hayır, teşekkürler.” dedi Mort.

“Nasıl isterseniz, genç efendim.”

Arkasını dönüp masaya yöneldi.

Alıştıktan sonra bile, Mort, Albert’ın yürüyüşünü hep nefesini tutarak izledi. Ölüm’ün erkek uşağı, daima parmakları kesilmiş eldiven - kesil-memişken bile - giyer gibi görünen o sopa inceliğinde, kaba burunlu yaşlı adamlardan biriydi, ve yürüyüşü bir dizi karmaşık hareketten oluşuyordu. Albert öne eğilip sol kolu önce yavaşça kavis çizmeye başlıyor, sonra kontrolsüz ani bir hareketle, tam da izleyen birinin kolun dirsekten kopup gitmesini beklediği anda kendisini bedenin altına doğru bacaklara aktarıyor ve yüksek hızla sırıklar üzerinde yürüyen bir sirk çalışanı gibi ileriye itiyoıdıı. Kızartma tavası havada bir dizi karmaşık kavis çizerek tam Mort’un tabağının üzerinde durdu.

Albert’m tam da üstünden bakılacak türden yarım ay biçiminde gözlükleri vardı.

“Arkasından biraz yulaf lapası olabilir.” dedi ve göz kırptı, belli ki bunu, Mort’ıı dünya yulaf lapası entrikasına dahil etmek için yapmıştı.

“Bağışlayın,” dedi Mort, “ama tam olarak neredeyim?”

“Bilmiyor musunuz? Burası Ölüm’ün evi, delikanlı. Dün gece getirdi sizi buraya.”

“Sanki - hatırlar gibiyim. Ne var ki...”

“Hmm?”

“Şey. Pastırma ve yumurtalar.” dedi Mort, ağzında geveleyerek. “Pek, ee, uygun düşmüyor da."

“Bir yerlerde bir parça sucuk olacaktı.” dedi Albert.

“Hayır, demek istediğim...” Mort tereddüt etti. “Sadece *onun* birkaç pastırma dilimi ve yumurtanın başına oturduğunu canlandıramıyorum gözümde.”

Albert sırıttı. “Ha, oturmaz zaten, delikanlı. Alışılmış anlamda hayır. Efendi hiç yemek seçmez. Yalnızca kendim için - bir an durdu - “tabiî bir de küçük hanım için pişiriyorum.”

Mort başını salladı. “Kızınız.” dedi.

“Benim? Yok." dedi Albert. “Orda yanıldın işte.

Kız onun.”

Mort kızarmış yumurtalarına baktı. Onlar da yağ göllerinin içinden Mort’a baktılar. Albert beslenme değerleri diye bir şeyler duymuştu ama onlarla aynı fikirde değildi.

“Aynı kişiden mi söz ediyoruz?” dedi sonunda. “Uzun boylu, siyah giyer, biraz... sıska...” “Evlatlık,” dedi Albert, merhametli bir sesle. “Epey uzun hikâyedir - “

Kafasının yanı başında bir zil çıngırdadı.

“ - artık başka bir zamana kalsın. Seni çalışma odasında görmek istiyor. Yerinde olsam koşardım. Bekletilmeyi sevmez. Anlaşılır bir şey tabiî. Merdivenleri çıkınca soldaki ilk oda. Kaçırman imkânsız - “

“Kapısının etrafında kafatasları ve kemikler olan?” dedi Mort, sandalyesini arkaya iterek.

“Hepsinde var, çoğunda.” diyerek iç geçirdi Albert. “Hayal gücü, yalnızca. Yoksa başka bir maksadı yok.”

Kahvaltısını soğumaya terk ederek hızla merdivenleri çıkan Mort, koridoru geçti ve ilk kapının önünde durdu. Çalmak üzere elini kaldırdı.

GİR.

Kapının kolu kendiliğinden döndü. Kapı içeriye doğru açıldı.

Ölüm bir çalışma masasının gerisine oturmuş, nerdeyse masadan bile büyük kocaman deri bir kitaba yoğunlaşmıştı. Mort içeri girince kalkerli bir parmakla kaldığı yeri işaretleyip bakışlarını kaldırdı ve sırıttı. Fazla bir seçenek yoktu.

HA, dedi ve sonra sustu. Sonra bir tarağa sürtülen tırnağın çıkaracağı bir sesle çenesini kaşıdı.

SEN KİMSİN, EVLAT?

“Mort, efendim.” dedi Mort. “Çırağınız. Hatırladınız mı?”

Ölüm gözlerini dikip bir süre baktı ona. Sonra mavi noktacık gözler tekrar kitaba döndüler.

AH EVET, dedi, MORT. EE, EVLAT, ZAMAN VE UZAYIN EN DERİN SIRLARINI ÖĞRENMEYİ GÖNÜLDEN ARZULUYOR MUSUN?

“Evet efendim. Sanırım arzuluyorum, efendim.”

GÜZEL. AHIRLAR ARKA TARAFTA. KÜREK HEMEN KAPININ İÇ TARAFINDA.

Bakışlarını indirdi. Bakışlarını kaldırdı. Mort kıpırdamamıştı.

BENİ ANLAMAKTA GÜÇLÜK ÇEKİYOR OLABİLİR MİSİN?

“Tam olarak değil, efendim.” dedi Mort.

GÜBRE, EVLAT. GÜBRE. ALBERT’İN BİR GÜBRE YIĞINI VAR BAHÇEDE. EVİN BİR YERİNDE BİR EL ARABASI VAR, SANIYORUM. İŞE KOYUL.

Mort neşesiz başını salladı. “Evet, efendim. Anlıyorum, efendim. Efendim?”

EVET?

“Bunun zaman ve uzayla ne ilgisi var, anlamıyorum efendim.”

Ölüm kafasını kitaptan kaldırmadı.

ÖĞRENMEK İÇİN BURADASIN, dedi, NEDENİ BU.

Gerçek şudur ki, her ne kadar Diskdünya’nın Ölüm’ü, kendi deyişiyle, bir ANTROPOMORFİK TECESSÜM ise de, ikide bir durup kopan parçaları telle tutturmaya üşendiği için uzun süre önce geleneksel iskelet atlardan vazgeçmişti. Şimdi atları hep kanlı-canlı, çiftlikteki en iyi hayvanlardı.

Ve de Mort’un öğrendiği üzere, çok iyi besleniyorlardı.

Bazı işler ilerleme sağlar. Bu ise - eh, tam da tersini sağlıyordu, fakat en azından sıcak yerde yapılıyordu ve usulünü öğrenmek oldukça kolaydı. Bir süre sonra işin temposuna ayak uydurdu ve bu şartlarda herkesin oynayacağı türden şahsî küçük miktar-mütalaası oyunu oynamaya başladı. Bakalım, diyordu, neredeyse bir çeyreği bitirdim, diyelim üçte birini, samanlığın oradaki o köşeyi de yaptım mıydı yarıdan fazlası bitmiş olacak, sekizde beşi diyelim, ki bu da üç el arabası yükü daha demektir..: Bir dizi minik öbek olarak düşünülürse evrenin büyüleyici ihtişamını kavramanın çok daha kolay olacağı dışında fazla bir şeyi kanıtlamaz bu.

A t, ahırdaki bölmesinden onu izliyor, ara sıra arkadaşça saçını yemeye çalışıyordu.

Bir süre sonra başka birinin de kendisini izlemekte olduğunu fark etti. Ysabell, çenesi ellerinin arasında yarım-kapıya yaslanıyordu.

“Sen uşak mısın?” dedi kız.

Mort doğruldu.

“Hayır,” dedi, “çırağım ben.”

“Saçma. Albert senin çırak olamayacağını söyledi.”

Mort bir kürek dolusu pisliği el arabasına atmaya yoğunlaştı. İki kürek dolusu daha, iyi sıkıştırılmışsa üç de sen ona, demek ki dört el arabası daha, eyvallah, beş de, yarısına kadar gelmeden

“Albert diyor ki,” dedi Ysabell daha yüksek sesle, “çıraklar usta olurlar, ve bir tek Ölüm’den fazlası olamaz. Demek ki sen bir uşaksın ve dediklerimi yapmak zorundasın.”

... sonra da sekiz el arabası daha, kapıya kadar bitti demektir, bu da bütün işin üçte ikisi anlamına geliyor, ki bu ...

“Ne dediğimi duydun mu, çocuk?”

Mort başını salladı. Sonra da on dört araba daha olacak, ama köşeyi adamakıllı süpürmedim onun için on beş diyelim, ve ...

“Dilini mi yuttun?”

“Mort.” dedi Mort yumuşakça.

Kız hiddetle ona baktı. “Ne?”

“Adım Mort.” dedi Mort. “Ya da Mortimer. Çoğu insan bana Mort der. Benimle bir şey mi konuşmak istemiştin?”

Kız bir an sustu; bir suratına, bir küreğe bakıyordu.

“Mesele şu ki, bu işe koyulmam söylendi.” dedi Mort.

Kız patladı.

“Niye buradasın? Babam niye getirdi seni buraya?”

“Çırak pazarında tuttu beni.” dedi Mort. “Bütün çocuklar tutuldu. Ben de.”

“Sen de tutulmak mı istiyordun?” diye atıldı Ysabell. “O Ölüm’dür, biliyorsun. Azrail. Çok önemlidir. *Olacağın* bir şey değil, *sen* olan bir şeydir o.”

El arabasına doğru tuhaf bir el hareketi yaptı Mort.

“Umarım hayırlısı olur.” dedi. “Babam hep, hayırlısı olur, der.”

Küreği yerden alıp arkasını döndü, ve Ysa-bell’in homurdanarak uzaklaştığını duyunca atın poposuna doğru sırıttı.

Mort, el arabasını elma ağacının yanındaki yığına sürerek dunnadan çalıştı ve on altıda birlere, sekizde birlere, çeyreklere ve üçte birlere ulaştı.

Ölüm’ün bahçesi büyük, derli toplu ve bakımlıydı. Aynı zamanda siyah, simsiyahtı. Çimenler siyahtı. Çiçekler siyahtı. Siyah elmalar, siyah bir elma ağacının siyah yaprakları arasında parıldıyordu. Hava bile mürekkep gibi görünüyordu.

Bir süre sonra siyahın değişik renklerini - hayır, görebileceğini hayal bile edemeyeceği renklerini... görebildiğini düşündü.

Yani, sadece yeşil ve kırmızının ve her ne renk ise onun çok koyu tonlarını değil de gerçek siyah tonlarını. Bütün bir renk tayfıydı, hepsi de farklı ve hepsi - siyahtı işte. Son yükü de boşaltıp el arabasını bir tarafa kaldırdı ve eve döndü.

GİRİN.

Ölüm bir rahlenin gerisinde dikilmiş, pürdikkat bir haritayı inceliyordu. Tamamı orada değilmişçesine Moıt’a baktı.

MANTE KÖRFEZİ’Nİ HİÇ DUYMADIN, DEĞİL Mİ? dedi.

“Hayır, efendim.” dedi Mort.

MEŞHUR BİR GEMİ ENKAZI VAR ORADA.

“Orada mıydı?”

OLACAK, dedi Ölüm, KAHROLASI YERİ BULABİLİRSEM.

Mort rahlenin etrafından dolanıp haritaya baktı.

“Gemiyi batıracak mısınız?” dedi.

Ölüm dehşet içinde kaldı.

KESİNLİKLE HAYIR. KÖTÜ DENİZCİLİK, SIĞ SULAR VE TERS BİR RÜZGÂR BİR ARAYA GELECEK.

“Korkunç.” dedi Mort. “Çok boğulan olacak mı?”

KADER BİLİR, dedi Ölüm, arkasındaki kitaplığa dönerek, ve ağır bir coğrafya sözlüğü çıkardı.

BU KONUDA ELİMDEN BİR ŞEY GELMEZ. BU KOKU DA NE?

“Benden.” dedi Mort, basitçe.

HA. AHIRLAR. Ölüm bir an dıırdıı, eli kitabın sırtındaydı. SENİ NEDEN AHIRLARA YOLLADIM SANIYORSUN? DİKKATLİCE DÜŞÜN, ŞİMDİ.

Mort tereddüt etti. Dikkatlice *düşünmüştü* el arabalarını sayarken. El-göz koordinasyonunu sağlamak için mi, veya itaat alışkanlığını kazandırmak amacıyla mı, yoksa insan ölçeğinde ufak işlerin önemini benimsetmek ya da büyük adamların dahi en alttan başlaması gerektiğini göstermek için mi diye merak etmişti. Bu açıklamaların hiçbiri bütünüyle doğru görünmüyordu.

“Sanırım...” diye söze başladı.

EVET?

“Şey, gerçeği söylemek gerekirse, dizlerinize kadar at bokuna batmış olduğunuz içindi.”

Uzun bir süre ona baktı Ölüm. Mort tedirgin bir biçimde ağırlığını bir ayağından diğerine aktardı.

TAMAMEN DOĞRU, diye atıldı Ölüm. BERRAK DÜŞÜNCE. GERÇEKÇİ YAKLAŞIM. BİZİMKİ GİBİ BİR İŞTE ÇOK ÖNEMLİDİR.

“Evet, efendim. Efendim?”

HMM? Ölüm kitabın içindekiler bölümüyle uğraşıyordu.

“İnsanlar daima ölürler, değil mi efendim? Mil-yonlarcası. Çok meşgul olmalısınız. Ancak - “

Ölüm, Mort’a artık alışmaya başladığı o bakışla baktı. Bön bir şaşkınlık olarak başladı, kısa bir an yanıp sönerek can sıkıntısına doğru uzandı, tanımada bir içki molası verdi ve sonunda muğlak sabırda karar kıldı.

ANCAK?

“Biraz daha fazla, nasıl desem, dışarda dolanırsınız sanırdım. Bilirsiniz. Sokaklarda kol gezmek. Ninemin almanağında bir resminiz var da, tırpan vesaireyle.”

ANLIYORUM. NOKTA ENKARNASYONU VE MERKEZ ODAKLAMADAN ANLAMIYORSAN AÇIKLAMAK ZOR OLACAKTIR, KORKARIM. ANLAYACAĞINI SANMAM?

“Anladığımı sanmıyorum.”

GENEL OLARAK, SADECE ÖZEL VAKALARDA ARZ-I ENDAM ETMEM BEKLENİR.

“Kral gibi, sanırım.” dedi Mort. “Demek istediğim, kral başka bir şey yaparken ve hatta uyurken bile egemendir. Böyle mi, efendim?”

SAYILIR, dedi Ölüm, haritaları sararken. ŞİMDİ DE EVLAT, AHIRDA İŞİN BİTTİYSE GİDİP AL-BERT’IN YAPILACAK İŞİ VAR MI BAKABİLİRSİN. İSTERSEN, BU AKŞAMKİ TURA GELEBİLİRSİN BENİMLE.

Mort başını salladı. Ölüm büyük deri kitabına döndü, eline bir kalem alıp bir an kaleme dikti gözlerini, sonra da kafatası bir tarafta, Mort'a baktı.

KIZIMIA TANIŞTIN MI? dedi.

"Ee. Evet, efendim." dedi Mort, eli kapı tokmağında.

ÇOK HOŞ BİR KIZDIR, dedi Ölüm, YAKININDA KONUŞABİLECEĞİ BİR YAŞITININ OLMASI PEK HOŞUNA GİDİYOR, SANIRIM.

"Efendim?"

EE, TABİİ, BÜTÜN BUNLAR BİR GÜN ONUN OLACAK.

Göz çukurlarının derinlerinde küçük, mavi sü-pernova benzeri bir şey, bir anlığına alevlendi. Ölüm'ün, biraz utançla ve tamamen acemice göz kırpmaya çalıştığı, Mort'un kafasına dank etti.

Zaman ve uzaya hiçbir borcu olmayan, hiçbir haritada bulunmayan, yalnızca gerçekten kötü asit almış astrofizikçilerin bildiği çok katmanlı kozmosun uzak diyarlarında var olan bu peyzajda, Mort öğleden sonrayı Albert'ın bıokoli ekmesine yardım ederek geçirdi. Brokoli mor lekeli siyahtı.

"Denemiyor değil doğnısu." dedi Albert, çapayı sallarken. "Ama iş renge gelince, hayal gücü kıt biraz."

"Bütün bunları anladığımdan emin değilim." dedi Mort. "Bütün bunları onun *yaptığını* mı söyledin?"

Bahçe duvarının ötesinde zemin, derin bir vadiye iniyor ve sonra ta uzaktaki dağlara kadar uzanan, kedi dişi gibi tırtıklı, karanlık bozkıra tırmanıyordu.

"Evet." dedi Albert. "O su tenekesiyle yaptığın şeye dikkat et."

"Burada daha önce ne vardı?"

“Bilmeem.” dedi Albert, yeni bir sıraya geçerken. “Gök kubbe, herhalde. Ham hiçliğin şık adı oluyor. Çok iyi bir çalışma eseri sayılmaz aslında. Yani, bahçe idare eder, ama dağlar hepten rezalet. Yakınına gidince bulanıklaşıyorlar. Bir defasında gidip bakmıştım.”

Mort en yakınındaki ağaçlara gözlerini kısarak sıkı bir bakış attı. Övgüye lâyık derecede sağlam görünüyorlardı.

“Bütün bunları niye yaptı?” dedi.

Albert homurdandı. “Çok fazla soru soran delikanlıların başına neler gelir biliyor musun?”

Mort bir an düşündü.

“Hayır.” dedi sonunda. “Ne gelir?”

Sessizlik oldu.

Ardından Albert doğruldu ve “Biliyorsam ne olayım.” dedi. “Herhalde cevaplarını alıp hak ettiklerini bıuluyorlardır.”

“Bu gece kendisiyle çıkabileceğimi söyledi.” dedi Mort.

"Şanslı çocuksun o zaman, değil mi?” dedi Albert, belli belirsiz, ve kır evine dönmeye koyuldu.

“*Gerçekten* bütün bunları o mu yaptı?” dedi

Mort, peşi sıra yürürken.

“Evet.”

“Neden?”

“Herhalde kendini evinde hissedebileceği bir yer istiyordu.”

“Sen ölü müsün, Albert?”

“Ben mi? Ölüye benziyor muyum?” Mort kendisini ağır ağır, alıcı gözüyle incelerken yaşlı adam homurdandı, “Şunu kesebilirsin. Ben de senin kadar canlıyım. Belki de daha canlı.”

“Af edersin.”

“Tamam.” Albert arka kapıyı iterek açtı ve Mort’a elinden geldiğince kibar olabilmek için döndü.

“Bütün bu somları sormamak en iyisi,” dedi, “insanları üzer. Şimdi, güzel bir kızartmaya ne dersin?”

Domino oynarlarken zil çaldı. Mort oturduğu yerde dikkat kesildi.

“Atın hazırlanmasını isteyecek.” dedi Albert. “Çabuk.”

Çökmekte olan akşam karanlığında dışarı çıkıp ahıra gittiler ve Mort yaşlı adamın Ölüm’ün atını eyerleyişini izledi.

“Adı Binky.” dedi Albert, kolanı bağlarken. “Al işte sana kanıtı, hiç belli olmuyor.”

Binky şefkatli bir biçimde adamın atkısını yemeye çalışıyordu.

Mort, ninesinin almanağında ekim zamanlarıyla ayın evreleri arasında, Bütün İnsanlara Gelen Büyük Eşitleyici, Ölüm ıı gösteren ağaç baskısı resmi hatırladı. Harfleri öğrenirken yüzlerce kez bakmıştı resme. Hayaletin sürdüğü atın adının Binky olduğu genel olarak bilinseydi, karizması fena halde sarsılırdı.

“Benim aklıma Kasırga veya Fırtına ya da Kara-şimşek falan gelirdi,” diyerek konuşmayı sürdürdü Albert, “ama efendi küçük zevklerini tatmin ediyor işte. Bir an önce gitsem diyorsun, değil mi?”

“Sanırım öyle.” dedi Mort, şüpheyle. “Ölüm’ü iş başında hiç görmemiştim.”

“Çok gören de yoktur.” dedi Albert. “İki kez gören yok, en azından.”

Mort derin bir nefes aldı.

“Şu kızı var ya - “ diye başladı.

HA! İYİ AKŞAMLAR ALBERT, DELİKANLI.

“Mort.” dedi Mort, otomatik bir biçimde.

Ölüm ahıra girerken tavana çarpmamak için eğildi. Albert başıyla selamladı, bunu kölemsi bir itaatle değil, usulen yaptığını farketti Mort. Kasabaya götürüldüğü nadir zamanlarda Mort bir iki uşakla karşılaşmıştı ve Albert hiçbirine benzemiyordu. Gerçekte, ev kendisine ait ve sahibi de geçici bir misafirmiş gibi, soyulup dökülen boya ya da lavabodaki örümcekler misali hoş görülecek bir şeymiş gibi davranıyordu. Ölüm de katlanıyordu bu duruma, sanki O ve Albert söylenecek şeyleri uzun zaman önce söylemişler de şimdilerde kimseyi rahatsız etmeden kendi işlerine bakıyor olmaktan memnun gibi görünüyorlardı. Mort için bu, gerçekten berbat bir fırtınadan sonra yürüyüşe çıkmak gibiydi - her şey oldukça taze ve hiçbir şey nahoş değildi, fakat büyük enerjiler harcanıyormuş hissi vardı havada.

Albert’ı araştırma konusu, yapılacak işler listesinin sonuna iliştirdi kendini.

TUT ŞUNU, dedi Ölüm, ve Binky’nin üzerine çıkarken eline tırpanı tutuştunıverdi. Tırpan, bıçağı dışında yeterince normal görünüyordu: öyle inceydi ki, Mort içinden bakabiliyordu, alev dilimleyip sesi doğrayabilen soluk mavi, titrek bir ışık. Büyük bir özenle tutuyordu.

TAMAMDIR, EVLAT, dedi Ölüm. ATLA. ALBERT. BEKLEME, YAT.

At avluyu tırıs geçip gökyüzüne tırmandı.

Yıldızların yanıp sönerek hızla uzaklaşması gerekirdi. Normalde alışılmış, her günkü boyutlar-arası hiper-sıçramalarda olduğu gibi havanın dönerek hız kıvılcımlarına dönüşmesi gerekirdi. Ama bu Ölüm’dü, her yere gösterişsiz gitme sanatında ustalaşmış, ve boyutlar arasında, kilitli bir, kapıdan geçercesine rahatça kayabilen Ölüm, ve bulut kanyonlarının

arasından dörtnala giderek dalgalar halinde yükselen yalçın bulut dağlarını geçtiler, ta ki pamuk yumakları önlerinde açılıp güneşte tatlı tatlı mayışan Disk altlarında belirene kadar.

BUNUN NEDENİ ZAMANIN AYARLANABİLİR OLUŞU, dedi Ölüm, Mort konuyu irdeleyince. PEK ÖNEMLİ DEĞİLDİR.

“Hep önemli olduğunu düşünmüşümdür.”

İNSANLARIN BUNUN ÖNEMLİ OLDUĞUNU DÜŞÜNMELERİNİN TEK NEDENİ, KENDİLERİNİN İCAT ETMİŞ OLMASIDIR, dedi Ölüm, ciddi bir sesle. Mort bu yorumu biraz basmakalıp buldu, ancak tartışmamaya karar verdi.

“Şimdi ne yapıyoruz?” dedi.

KLAÇİSTAN’DA UMUT VEREN BİR SAVAŞ VAR, dedi Ölüm. BEŞ-ON VEBA SALGINI. EPEY ÖNEMLİ BİR DE SUİKAST, İSTERSEN.

“Ne, cinayet mi?”

YA, BİR KRAL.

“Ha, krallar.” dedi Mort konuyu savuştururcası-na. Krallar konusunu bilirdi. Yılda bir kere, bir gezici aktörler grubu, veya avare aktörler de denilebilir, Sheepridge’e gelirdi ve sahneledikleri oyunlar değişmez bir şekilde krallarla ilgili olurdu. Krallar hep birbirlerini öldürürler, ya da öldürülürlerdi. Olay örgüsü oldukça karmaşık olur, içinde yanlış anlaşılan kimlikler, zehirler, meydan savaşları, uzun zaman yitirilmiş oğullar, hayaletler, cadılar ve genellikle de bir sürü hançer olurdu. Kral olmanın hiç de kolay bir iş olmadığı açık idiyse de, oyuncuların yarısının bariz bir biçimde kral olmaya çalışmaları şaşırtıcıydı. Mort’un saray hayatına dair düşünceleri bulanıktı, ama hiç kimsenin fazla uyuyamadığını düşünüyordu.

“Gerçek bir kral görmek çok hoşuma giderdi.” dedi. “Daima taç takarlar, derdi ninem. Tuvalete gidince bile.”

Ölüm bunu dikkatlice düşündü.

TAKMAMALARI İÇİN TEKNİK BİR GEREKÇE YOK, sonucuna vardı. ANCAK, BENİM DENEYİMLERİM GENELDE DURUMUN BÖYLE OLMADIĞINI GÖSTERİYOR.

At döndü ve Sto ovasının engin, düz satranç tahtası ışık hızıyla altlarından geçti. Bunlar, mil, uçsuz bucaksız lahana tarlaları ve derli toplu minik krallıklarla dolu zengin topraklardı ve krallıkların sınırları; küçük resmi savaşlar, evlilik ahitle-ri, karmaşık ittifaklar, ve ara sıra da gelişigüzel kartografi çalışmaları kara parçasının siyasi biçimini değiştirdikçe, yılanlar misali kıvrılarak uzanırlardı.

“Bu kral,” dedi Mort, bir orman altlarından zıp diye geçerken, “iyi midir, kötü mü?”

BÖYLE AYRINTILARA HİÇ GİRMEM, dedi Ölüm. BAŞKA KRALLARDAN DAHA KÖTÜ DEĞİLDİR, HERHALDE.

“Ölüme gönderdiği insanlar var mı?” diyen Mort kimle konuştuğunu hatırlayarak ekledi, “Sözüm meclisten dışarı, elbette.”

BAZEN. KRAL OLUNCA YAPMAN GEREKEN BAZI ŞEYLER VARDIR.

Altlarında, ovadan jeolojik bir sivilce gibi yükselen bir kaya çıkıntısının üzerine inşa edilmiş bir şatonun çevresinde öbeklenmiş bir şehir açıldı. Uzak Koçdorıukları’ndan dev bir kayaydı, dedi Ölüm, Buz Devler’in tanrılara savaş açıp buz dağlarını bütün dünyayı dondurmak için kara parçaları üzerine sürdüğü efsanevi günlerde, geri çekilen buz tarafından bırakılmıştı oraya. Ne var ki, sonunda vazgeçtiler ve büyük, parıldayan bölüklerini Merkez yakınındaki ustura-sırtlı dağların arasındaki gizli ülkelerine çektiler. Ovalardaki hiç kimse bunu neden yaptıklarını bilmiyordu; kayanın çevresindeki şehir Sto Lat’ın genç nesli genel olarak bunun nedenini bu bölgenin ölesiye sıkıcı olmasına bağladılar.

Binky hiçliğin üzerinde tırıs adımla alçaldı ve şatonun en yüksek kulesinin yassı taşları üzerine iniş yaptı. Ölüm attan indi ve Mort’a yem torbasını bağlamasını söyledi.

“Burada, tepede bir at olduğunu fark etmez mi insanlar?” dedi Mort, şatonun merdiven boşluğuna yürürlerken.

Ölüm kafasını salladı.

BU KULENİN TEPESİNDE BİR AT OLABİLECEĞİNE İNANIR MİYDİN? dedi.

“Hayır. Bu merdivenlerden çıkaramazsın.” dedi Mort.

YANİ?

“Ha, anlıyorum. İnsanlar, var olması mümkün olmayan şeyleri görmek istemiyorlar.”

AFERİN.

Şimdi goblenlerin asılı olduğu geniş bir koridordan geçiyorlardı. Ölüm, elini cüppesine daldırıp bir kıımsaati çıkardı ve loş ışıkta dikkatle inceledi.

Özellikle kaliteli bir kumsaatiydi, camı girintili çıkıntılı fasetalar halinde kesilmiş ve ağaç ve pirinçten süslü bir çerçeveyle hapsedilmişti. Üzerine derin harflerle “Piç Kral Olerve” kazınmıştı.

İçindeki kum bir garip parıldadı. Fazla kum kalmamıştı.

Ölüm kendi kendine mırıldanıp saati, hangi gizemli bölmeden çıktıysa oraya kaldırdı.

Bir köşeyi dönüp bir ses duvarına çarptılar. Orada, çatıda flamaların kol gezdiği gölgelere kadar yükselen bir duman ve gevezelik bulutunun altında bir salon dolusu insan vardı. Yukarıda bir galeride bir ozan üçlüsü sesini duyurabilmek için elinden geleni yapıyor ama başaramıyordı.

Ölüm’ün ortaya çıkışı fazla telaş yaratmadı. Kapıda dikilen üniformalı bir uşak ona döndü, ağzını açtı, sonra da şaşkın bir biçimde kaşlarını çatıp başka bir şey düşündü. Birkaç saraylı onlara doğru baktı ve sağduyu diğer beşine baskın çıkınca gözleri hızla odak değiştirdi.

BİRKAÇ DAKİKAMIZ VAR, dedi Ölüm, geçen bir tepsiden bir içki alarak, ORTAMLA KAYNAŞALIM.

“Beni de göremiyorlar!” dedi Mort. “Ama ben gerçeğim!”

GERÇEKLİK GÖRÜNDÜĞÜ GİBİ DEĞİLDİR HER ZAMAN, dedi Ölüm. HERNEYSE, BENİ GÖRMEK İSTEMİYORLARSA KESİNLİKLE SENİ DE GÖRMEK İSTEMEYECEKLERDİR. BUNLAR ARİSTOKRATLAR, EVLAT. BAZI ŞEYLERİ GÖRMEMEKTE *USTADIRLAR.* BU İÇKİNİN İÇİNDE NİYE ÜSTÜNDE VİŞNE OLAN BİR ÇUBUK VAR?

“Mort.” dedi Mort, otomatik bir biçimde.

İÇKİNİN TADINA BİR KATKISI OLSA NEYSE. NİYE GAYET GÜZEL BİR İÇKİYİ ALIP İÇİNE ÇUBUĞA TAKILI BİR VİŞNE KOYARLAR Kİ?

“Şimdi ne olacak?” dedi Mort. Yaşlıca bir kont dirseğine çarptı, Mort hariç her tarafa bakındı ve omuz silkip uzaklaştı.

BUNLARI AL MESELA, dedi Ölüm, geçen bir kanepeyi parmaklayarak. DİYECEĞİM, MANTARA EVET, TAVUĞA EVET, KREMAYA EVET, HİÇBİRİYLE BİR ALIP VEREMEDİĞİM YOK, AMA HANGİ AKLA UYUP DA BUNLARI MİNİCİK DOĞRAYIP KÜÇÜK HAMUR İŞİ KUTULARA YERLEŞTİRİRLER Kİ?

“Pardon?” dedi Mort.

AL SANA FANİ İNSANLAR İŞTE, diye devam etti Ölüm. BU DÜNYADA SADECE BİRKAÇ YILLARI VAR VE HEPSİNİ DE YAŞAMI KENDİLERİ

İÇİN ARAP SAÇINA ÇEVİREREK HARCIYORLAR. ŞAŞILACAK ŞEY. BİR PARÇA HIYAR TURŞUSU AL.

“Kral nerede?” dedi Mort, sarayın başlarına bakabilmek için-boynıunu uzatarak.

ALTIN RENGİ SAKALI OLAN ADAM, dedi Ölüm. Bir uşağın omzuna dokundu, adam dönüp hayretle etrafına bakınırken tepsisinden bir içki daha kaptı ustaca.

Mort kalabalığın ortasındaki küçük bir grupta dikilen figürü görene kadar etrafta göz gezdirdi, adam bodurca bir saraylının kendisine söylediklerini duymak için eğiliyordu. İnsanın kendisinden iç rahatlığıyla ikinci el bir at satın alacağı türden sabırlı, ve hislerini göstermeyen bir yüzü olan, uzun boylu, iri yapılı bir adamdı.

“*Kötü* bir krala benzemiyor.” dedi Mort. “Onu niye öldürmek istesinler ki?”

YANINDAKİ ADAMI GÖRDÜN MÜ? KÜÇÜK BIYIKLI, KERTENKELE GİBİ SIRITAN? Ölüm tırpanıyla işaret etti.

“Evet?”

ONUN KUZENİ, STO HELİT DÜKÜ. ALTIN KALPLİ İNSANLARDAN BİRİ DEĞİL, dedi Ölüm. BİR ŞİŞE ZEHİRİ OLAN BECERİKLİ BİR ADAM. GEÇEN SENE KRALIN BEŞİNCİ VÂRİSİYDİ, ŞİMDİYSE İKİNCİ. SOSYAL BİR DAĞCI, DENİLEBİLİR. Cüppesinin içini karıştırdı ve kabaralı demir bir kafesle çepeçevre sarılmış kara kumlu bir kıımsaati çıkarttı. Deneme babından bir salladı. BİR OTUZ, OTUZ BEŞ YIL DAHA ÖMRÜ VAR, dedi iç geçirerek.

“Etrafta dolanıp insanları mı öldürüyor?” dedi Moıt. Kafasını salladı. “Adalet diye bir şey yok.”

Ölüm iç geçirdi. YOK, dedi, bardağını, kendini birden boş bir bardağı tutarken bularak şaşkına dönen bir uşağın eline tutuşturarak. SADECE BEN

VARIM.

Resmi tırpan gibi buz mavisi, gölge inceliğinde bıçağı olan kılıcını çekti ve ileri çıktı.

“Tırpanı kullandığını sanıyordum.” diye fısıldadı Mort.

KRALLAR KILIÇLA GİDER, dedi Ölüm. KRALİYET ŞEYSİ, AYRICALIĞI.

Serbest eli, kemikli parmaklarını tekrar cüppesinin içine itti ve Kral Olerve’nin saatini çıkardı.

Kumsaatinin üst yarısında kalan son birkaç kum tanesi bir araya toplaşıyordu.

DİKKATLE İZLE, dedi Ölüm, SONRASINDA SANA SORULAR SORULABİLİR.

“Bekle.” dedi Mort, çaresiz bir sesle. “Adil değil bu. Durduramaz mısın?”

ADİL Mİ? dedi Ölüm. ADALETTEN BAHSEDEN KİM?

“Şey, eğer öteki adam öyle

DİNLE, dedi Ölüm, ADALET YOKTUR BU İŞTE. TARAF TUTAMAZSIN. BELALARINI BULURLAR. ZAMAN GELDİYSE GELMİŞTİR. İŞTE HEPSİ BU, EVLAT.

“Mort.” diye sızlandı Mon, gözlen kalabalığın üzerinde.

İşte o anda gördü onu. İnsanların rasgele bir hareketiyle Mort ile kralın gerisindeki yaşlı kadınlar grubunun arasında ouıran zayıf, kızıl saçlı bir kız arasında bir kanal açıldı. Çilden yana nasibini fazlasıyla almıştı, ve açıkçası biraz da sıska olduğu için tam olarak güzel sayılmazdı. Ama kızı görmek, Mort’un beyin soğancığında düz kontak yaratan bir şoka sebep oldu ve beyin soğancığını pis pis güler bir halde karın çukuruna kadar yolladı.

ZAMANI GELDİ, dedi Ölüm, sert bir dirsek darbesiyle Mort'u dürtükleyerek. PEŞİMDEN GEL.

Ölüm kılıcını elinde tartarak krala doğm yürüdü. Mort gözlerini kırpıştırıp peşinden gitmeye başladı. Kızın gözleri bir an onunkilerle buluştu ve hemen uzaklaştı - sonra da kafasını etrafında çevirerek tekrar döndü, ağzı bir dehşet "a"sıyla açılıyordu.

Mort'un omuriliği pelte oldu. Krala doğru koşmaya başladı.

"Dikkat edin!" diye haykırdı. "Büyük tehlike içindesiniz."

Ve dünya şeker pekmezine dönüştü. Sıcak çarpması kâbusu gibi mavi ve mor gölgelerle dolmaya başladı, ve sönüp gitti ses, ta ki sarayın gürültüsü, bilinin kulaklığımdan gelen müziği andıran ırak bir cızırtıya dönüşene dek. Ölüm yoldaşlık edercesine kralın yanında dikiliyordu, gözleri yukarıya - saray ozanlarının galerisine dönük.

Mort okçuyu gördü, yayı gördü, okun havada hastalıklı bir salyangoz gibi uçuşunu gördü. Ok ne kadar yavaş olsa da, Mort oktan önce yetişemezdi. Kurşun bacaklarını kontrol edinceye kadar saatler geçmiş gibi geldi, ama sonunda iki ayağını yere birlikte basmayı başardı ve o bilindik kıta kayması ivmesiyle topukladı.

Mort havada ağır ağır dönerken Ölüm, hiç de öfkelenmeden, İŞE YARAMAZ Kİ, dedi. DENEMEK İSTEMEN GAYET DOĞAL, AMA İŞE YARAMAZ.

Rüyada gibi, sessiz bir dünyanın içinde sürükleniyordu Mort...

Ok hedefe vurdu. Ölüm kılıcını iki eliyle tutup kavisle savurdu ve kılıç iz bırakmaksızın yumuşak bir şekilde kralın boynundan geçti. Alacakaranlık dünyada yumuşakça dönmekte olan Mort'a nıhanî bir figür süzülerek uzaklaşmış gibi göründü.

Kral olamazdı çünkü hâlâ bariz bir şekilde yerinde dikiliyor ve şaşkınlıktan ağzı açık, doğrudan Ölüm'e bakıyordu. Ayaklarının etrafında göl-gemsi *bir*

şey vardı ve uzaklarda insanlar tepkilerini çığlıklar ve haykırışlarla dile getiriyorlardı.

TEREYAĞINDAN KIL ÇEKER GİBİ BİR İŞ, dedi Ölüm. KRAL SOYLULAR HEP SORUN ÇIKARIRLAR. BİRAZ DAHA TAKILMAYI İSTERLER. ŞİMDİ, SIRADAN KÖYLÜ OLSA, BİR AN ÖNCE GİTMEYE CAN ATARDI.

“Sen de kim oluyorsun?” dedi kral. “Burada ne arıyorsun? Ha? Nöbetçiler! Derhal - “ Gözlerinden gelen ısrarlı mesaj yıka döke sonunda beynine ulaştı. Mort etkilenmişti. Kral Olerve uzun yıllar boyunca tahtta kalmış ve ölüyken bile terbiyesinden bir şey yitirmemişti.

“Ah!” dedi. “Anlıyonım. Sizi bu kadar çabuk görmeyi beklemiyordum.”

MAJESTELERİ, dedi Ölüm, saygıyla eğilerek, PEK AZ İNSAN BEKLER.

Kral etrafına bakındı. Bu gölge dünyada ortalık sakin ve loştu, fakat dışarıda büyük bir telaş vardı.

“Şu yerdeki benim, değil mi?”

KORKARIM ÖYLE, EFENDİM.

“Temiz iş. Tatar yayıydı, değil mi?”

EVET. ŞİMDİ DE, EFENDİM, İZİN VERİRSENİZ. “Kim yaptı?” dedi kral. Ölüm tereddüt etti. ANKH-MORPORK'LU BİR KİRALIK KATİL, dedi.

“Hmm. Akıllıca. Sto Helit’i kutluyorum. Ben de kalkmış panzehir yutup duruyorum. Soğuk çeliğin panzehiri yoktur, bulunmaz, ha? Ha?” HAKİKATEN OLMAZ, EFENDİM.

“Şu ipten merdiven ve asma köprüdeki hızlı at numarası, ha?”

GÖZE ÖYLE GELİR, EFENDİM, dedi Ölüm, yavaşça kralın gölgesinin koluna girerken. TESELLİ OLUR MU BİLMEM AMA, ATIN HIZLI OLMASI *GEREKİYOR.*

"Ha?"

Ölüm sabit sırıtışını otuz iki dişine aktardı.

ATIN BİNİCİSİ İLE YARIN ANKH'TA RANDEVUM VAR, dedi Ölüm. ANLARSINIZ, DÜK'ÜN KENDİSİ İÇİN YOLLUK AZIK HAZIRLAMASINA İZİN VERDİ DE.

İşiyle mümtaz uyumu, jetonunun doğuştan yuvarlak olmadığını gösteren kral bunu bir an düşündü ve kısa bir kahkaha attı. Mort ilk kez gözüne çarptı.

"Bu da kim?" dedi. "O da mı ölü?"

ÇIRAĞIM, dedi Ölüm. MÜMKÜN OLAN EN KISA SÜREDE HAŞLANACAK OLAN, CİĞERİ BEŞ PARA ETMEZ ÇIRAĞIM.

"Mort." dedi Mort, kendiliğinden. İkisinin konuşmaları, etrafında su gibi şıkırdıyordu, fakat gözlerini çevresindeki manzaradan alamıyordu. Kendini gerçek hissediyordu. Ölüm somut görünüyordu. Kral, ölmüş birine göre şaşırtıcı biçimde gürbüz ve sağlıklı görünüyordu. Ama dünyanın geriye kalanı kaygan gölgeler kütlesiydi. Siluetler iki büklüm cesedin üzerine eğilmiş, sis gibi uçucularmışçasına Mort'un içinden geçiyorlardı.

Kız diz çökmüş ağlıyordu.

"Bu benim kızım." dedi kral. "Üzülmem gerekir. Neden üzülmüyorum?"

DUYGULAR GERÎDE KALIR. SALGI MESELESİ.

"Ah. Herhalde öyledir. Bizi göremiyor, değil mi?"

HAYIR.

“Bir dakika dursak da - “

HİÇ YOLU YOK, dedi Ölüm.

“Kraliçe olacak da, bir çift laf -?”

ÜZGÜNÜM.

Kız başını kaldırıp Mort’un içinden baktı. Dükün, arkasından yaklaşıp teselliyle omzuna dokunuşunu izledi. Belli belirsiz bir gülümseme uçuştu adamın dudaklarında. Tedbirsiz yüzücüleri kum sahillerde bekleyen türden bir gülümsemeydi bu.

Sana kendimi duyuramam, dedi Mort. Sakın güvenme ona!

Kız vida gibi delici bakışlarla Mort’a baktı. Mort elini uzattı ve doğrudan kızın elinin içinden geçtiğini gördü.

HAYDİ, EVLAT. OYALANMAK YOK.

Ölüm’ün elinin omzunu sıktığını hissetti Mort, fakat dostaneydi basınç. İsteksiz adımlarla dönüp Ölüm’le kralın peşine koyuldu.

Dışarıya duvardan geçerek çıktılar. Duvardan yarı yarıya geçmişti ki, aklına duvardan geçmenin imkânsız olduğu geldi.

Bu düşüncenin intiharsal mantığı neredeyse öldürüyordu onu. El ve ayaklarının etrafında taşın soğukluğunu hissetti, sonra da bir ses kulağına şöyle dedi:

ŞÖYLE DÜŞÜN. DUVAR ORADA OLAMAZ. YOKSA İÇİNDEN GEÇİYOR OLMAZDIN. ÖYLE DEĞİL Mİ, EVLAT?

“Mort.” dedi Mort.

NE?

"Benim adım Mort. Ya da Mortimer." dedi Mort öfkeyle, ileri atılarak. Soğukluk geride kaldı.

İŞTE. O KADAR DA ZOR DEĞİLDİ, HA?

Mort koridor boyunca bir ileri bir geri baktı ve deneysel bir şaplak attı duvara. Herhalde içinden geçmişti, fakat şimdi yeterince katıydı. Küçük mika benekler parıldadılar ona.

"Nasıl yapıyorsun bunu?" dedi. "*Ben* nasıl yapı-yonım? Büyü mü?"

OLMADIĞI TEK BİR ŞEY VARSA O DA BÜYÜ. BUNU KENDİ BAŞINA YAPABİLDİĞİNDE SANA ÖĞRETEBİLECEĞİM BAŞKA BİR ŞEY KALMAYACAK.

Artık epey seyrelmiş olan kral, "Hakkını vermem lâzım, gerçekten etkileyici." dedi. "Bu arada, soluyorum sanki."

MOREOGENETİK ALAN ZAYIFLAMASI, dedi Ölüm.

Kralın sesi ancak bir fısıltı gücündeydi. "Olay bu mu?"

HERKESİN BAŞINA GELİR. KEYFİNİ ÇIKARMAYA BAK.

"Nasıl?" Ses, artık havadaki bir şekilden ibaretti.

KENDİN GİBİ DAVRAN, YETER.

Tam da o anda kral yığıldı, havada gitgide küçülürken nihayet alan minicik, parlak bir noktacığa dönüştü. Öyle hızlı oldu ki bu, Mort neredeyse kaçıracaktı. Belli belirsiz bir iç geçirmeyle birlikte yaıım saniyede ruhtan zerreciğe dönmüştü.

Ölüm yumuşak bir hareketle parıldayan noktacığı yakalayıp cüppesinde bir yerlere istifledi.

"Ona ne oldu?" dedi Mort.

SADECE KENDİ BİLİR, dedi Ölüm. GEL.

“Ninem, ölmek uyumak gibidir, der,” diye ekledi Mort, bir nebze ümitle.

BİLEMEM. HİÇBİRİNİ YAPMADIM.

Mort son kez baktı koridora. Büyük kapılar ardına kadar açılmış, saray dağılıyordu. İki yaşlıca kadın prensesi teselli etmeye çalışıyordu ama o uzun adımlarla onları geçtiği için cicili bicili balonlar gibi peşi sıra zıplaşıyorlardı. Başka bir koridora dalıp gözden kayboldular.

KRALİÇE OLDU BİLE, dedi Ölüm, onaylarcası-na. Klastan hoşlamrdı Ölüm.

Tekrar konuşmadan önce çatıya varmışlardı.

ONU UYARMAYA ÇALIŞTIN, dedi, Binky’nin yem torbasını çıkarırken.

“Evet efendim. Özür dilerim."

KADERİN TEKERİNE ÇOMAK SOKAMAZSIN. SEN KİM OLUYORSUN DA KİMİN ÖLECEĞİNE, KİMİN YAŞAYACAĞINA KARAR VERECEKSİN?

Ölüm, Mort’un suratının aldığı ifadeyi dikkatle izledi.

YALNIZCA TANRILARA MAHSUSTUR BU, diye ekledi. TEK BİR BİREYİN KADERİNİ YAMAMAYA ÇALIŞMAK BİLE BÜTÜN DÜNYAYI MAHVEDEBİLİR. ANLADIN MI?

Mort sefil bir halde başını salladı.

“Beni eve mi göndereceksin?” dedi.

Ölüm aşağıya uzanıp onu eyerin arkasına kaldırdı.

ŞEFKAT GÖSTERDİN DİYE Mİ? HAYIR. ZEVK ALDIĞINI GÖRSEYDİM GÖNDEREBİLİRDİM. AMA ZANAATİNE UYGUN

ŞEFKATİ ÖĞRENMEN GEREKİYOR.

“Nedir o?”

KESKİN BİR BIÇAK.

Günler geçti, ancak Mort sayısından emin değildi. Ölüm’ün dünyasının kasvetli güneşi gökyü-zündeki düzenli turlarına devam ediyordu, fakat ölümlü evrene ziyaretler belli bir sisteme uymuyordu. Ne de Ölüm sadece kralları ve önemli meydan savaşlarını ziyaret ediyordu; şahsî ziyaretlerin çoğu gayet sıradan insanlaraydı.

Yemekleri kendi kendine gülümseyip fazla bir şey söylemeyen Albert hazırlıyordu. Ysabell çoğunlukla odasında kalıyor ya da kulübenin üzerindeki kara kırda kendi tayına biniyordu. Rüzgârda uçuşan saçıyla görüntüsü, daha iyi bir binici, tayı daha iri, ya da saçı doğal olarak uçuşan türden olsaydı çok daha etkileyici olurdu. Bazı saça yakışır, bazısına yakışmaz. Onunkine yakışmıyordu.

Ölüm’ün GÖREV dediği işe çıkmadığı zamanlar Albeıt’a yardımcı oluyor, bahçede veya ahırda işler buluyor ya da Ölüm'ün kapsamlı kütüphanesindeki kitapları gözden geçiriyor, yazılı sözün sihrini ilk kez keşfedenlere özgü bir hepçillik ve hızla okuyordu.

Kütüphanedeki kitapların çoğu, tabiî ki yaşam öyküleriydi.

Bir yönleriyle sıra dışıydılar. Kendilerini yazıyorlardı. Ölmüş olan insanlar kitaplarını, anlaşılacağı üzere kapaktan kapağa doldurmuşlar, henüz doğmamışlar ise boş sayfalara katlanmak zorundaydılar. Arada kalanlarsa... Mort yerlerini işaretleyerek ve fazla satırları sayarak notlar alıyor, bazı kitapların her gün dört ya da beş paragraf eklediği tahminine varıyordu. El yazısı tanıdık değildi.

Sonunda cesaretini topladı.

BİR NE? dedi Ölüm hayret içinde, süslü masasının gerisinde oturduğu yerde tırpan biçimli mektup açacağını ellerinde çevirip dururken.

“Bir öğleden sonra izni.” diye tekrarladı Mort. Tarla büyüklüğündeki bir halının ortasında keklik gibi dikilir halde, oda birden iyice ürkütücü büyüklükte göründü.

AMA NİYE, dedi Ölüm. NİNENİN CENAZESİNE KATILMAK İÇİN OLAMAZ, diye ekledi. OLSA HABERİM OLURDU.

“Sadece, şey, insan içine çıkmak istiyorum.” dedi Mort, o çekincesiz mavi bakışa bakışlarıyla karşı koyarak.

AMA HER GÜN İNSAN İÇİNDESİN ZATEN, diyerek itiraz etti Ölüm.

“Evet, biliyomm, ne var ki, pek kısa süreli oluyor.” dedi Mort. “Yani, yaşam beklentisi birkaç dakikadan fazla olan binleriyle tanışmak güzel olurdu. Efendim.” diye ekledi.

Ölüm, parmaklarıyla masayı tıkırdatarak fare-topuk-dansından farkı olmayan bir ses çıkarttı ve bakışlarını birkaç saniye daha Mort’tan ayırmadı. Delikanlının eskisinden daha az dirsek göründüğünü, biraz daha dik durduğunu ve, lafını sakın-maksızın, “beklenti” gibi bir sözcüğü kullanabildiğini fark etti. Hep o kütüphane yapıyordu bunları.

TAMAM, dedi gıcık kapmış bir sesle. FAKAT BANA ÖYLE GÖRÜNÜYOR Kİ BURADA BÜTÜN İHTİYAÇLARIN KARŞILANIYOR. GÖREV AĞIR GELMİYOR, DEĞİL Mİ?

“Hayır, efendim.”

İYİ BESLENİYOR, SIGAK BİR YATAKTA YATIYORSUN, EĞLENCE VE YAŞITIN İNSAN DA VAR.

“Anlayamadım, efendim?” dedi Mort.

KIZIM, dedi Ölüm. SANIRIM KENDİSİYLE TANIŞTIN.

“Ah. Evet, efendim.”

BİR KERE TANIDIN MI, ÇOK SICAK BİR KİŞİLİĞİ VARDIR.

“Eminim vardır, efendim.”

YİNE DE, SENİN DİLEĞİN - sözcük fırıldağını nahoşluğun ipiyle kamçıladı Ölüm - BİR ÖĞLEDEN SONRA İZNİ ALMAK?

“Evet efendim. Uygun görürseniz, efendim.”

PEKÂLÂ. ÖYLE OLSUN. GÜNBATIMINA DEK İZİNLİSİN.

Ölüm, defteri kebirini açıp bir tükenmez kalem aldı ve yazmaya başladı. Ara sıra uzanıp bir abaküsün boncuklarını oynatıyordu.

Bir dakika geçtiğinde başım kaldırdı.

HÂLÂ BURADASIN, dedi. HEM DE KENDİ ZAMANINDAN YİYORSUN, diye ekledi ekşi bir sesle.

“Aa,” dedi Mort, “insanlar beni görebilecekler mi, efendim?”

SANIRIM ÖYLE, EMİNİM, dedi Ölüm. BU KEYİF GEZİSİNE ÇIKMADAN ÖNCE SİZİN İÇİN YAPABİLECEĞİM BAŞKA BİR ŞEY VAR MIYDI ACABA?

“Eee, şey, efendim, bir şey var, efendim, ölümlü dünyaya nasıl gidileceğini bilmiyorum da, efendim.” dedi Mort, çaresiz.

Ölüm gürültüyle iç geçirdi, ve masadan bir çekmece çekti.

SADECE ORAYA YÜRÜ.

Çaresiz başını sallayan Mort çalışma odasının kapısına uzun yürüyüşüne koyuldu. Kapıyı açarken ölüm öksürdü.

EVLAT? diye seslendi, ve odanın öteki ucuna bir şey fırlattı.

Kapı gıcırdayarak açılırken Mort, otomatik bir hareketle onu yakaladı.

Koridor ortalıktan kayboldu. Ayakaltındaki uzun tüylü halı çamurlu kaldırım taşlarına dönüştü. Parlak günışığı cıva misali döküldü her yanma.

“Mort.” dedi Mort, kayıp evrene hitaben.

“Ne?” dedi yanı başındaki bir pazarcı. Mort etrafına bakındı. Tıka basa insan ve hayvanla dolu bir pazaryeıindeydi. İğneden (birkaç gezgin peygamber tarafından bakılan) cennet fallarına kadar her türlü şey satılmaktaydı. Bağırtıdan kısık sesle konuşma tutturmak imkânsızdı.

Mort pazarcının sırtına dokundu.

“Beni görebiliyor musun?” dedi.

Pazarcı gözlerini kısarak eleştiren bir bakış fırlattı.

“Herhalde,” dedi, “ya da sana çok benzeyen birini.” “Teşekkür ederim.” dedi Morl, son derece rahatlayarak.

“Bir şey değil. Her gün bir sürü insan görürüm, ücrete tâbi değil. Çizme bağcığı almak ister misin?”

“Sanmıyorum,” dedi Mort. “Neresi burası?”

“Bilmiyor musun?”

Yan tezgâhtaki birkaç kişi düşünceli bakışlarla Mort’u süzüyordu. Beyni türboya geçti.

“Ustam çok gezer.” dedi, doğrucu bir biçimde. “Dün gece geldik buraya, arabada uyumuşum. Şimdi de öğleden sonra izinliyim.”

“Ha!” dedi pazarcı. Komplo kurarcasına öne eğildi. “Alem yapmak istiyoruz, ha? Ayarlayabilirim.”

“Neıde olduğumu öğrenirsem çok memnun olacağım.” diye bağladı Mort.

Adam şaşkına döndü.

“Burası Ankh-Morpork.” dedi. “Herkes görebilir bunu. Koklayabilir de.”

Mort kokladı. Şehrin havasında kesinlikle belli bir şey vardı. Görmüş geçirmiş bir hava olduğu hissini veriyordu insana. Elinizde olmadan çok yakınınızda binlerce insan, ve hemen hepsinin de koltuk altları olduğunu fark ediyordunuz.

Mort’u inceleyen gözlerle süzen pazarcı soluk yüzünü, usta terzi işi elbiseleri, ve bir tür .sarmal yay etkisi yaratan tuhaf duruşunu fark etti.

“Bak, açık konuşacağım.” dedi. “Sana harika bir genelevin yolunu gösterebilirim.”

“Öğle yemeği yedim.” dedi Mort, belli belirsiz. “Ama bana, sanırım Sto Lat denen yerin yakınında olup olmadığımızı söyleyebilirsiniz belki?” “Merkezyönü’nde yirmi mil kadar gideceksin, ama tipine göre hiçbir şey bulamazsın orada.” dedi bezirgân, telaşla. “Biliyorum, tek başına dışarı çıkmış yeni deneyimler peşindesin, heyecan arıyorsun, aşk Bu arada Mort, Ölüm’ün verdiği keseyi açmıştı. Kese, Venedik sikkesi büyüklüğünde ufak altın paralarla doluydu.

Kafasında tekrar bir görüntü oluştu, her nasılsa Mort’un orada olduğunu bilen, kızıl saçların altında soluk genç bir yüzün görüntüsü. Son birkaç gündür beynine musallat olan odağı belirsiz duygular, birden tek noktada keskinleşiverdiler.

“Bir at istiyomm,” dedi kararlı bir sesle, “çok hızlı.”

Aradan beş dakika geçtiğinde Mort kaybolmuştu.

Ankh-Morpork’un bu bölümü Gölgeler diye bilinirdi, acilen ya hükümet yardımına, ya da tercihan bir alev makinasına ihtiyacı olan şehir ortasında bir bölgeydi. Sefil denemezdi çünkü bu, sefil sözcüğünü yırtılma noktasına getirmek olurdu. Sefaletin ötesine geçmiş ve diğer taraftan çıkmıştı, bölge Einsteinvari bir terslemeyle muhteşem bir korkunçluk kazanmış ve bunu mimar! bir ödül gibi takıyordu. Gürültülü ve boğucu derecede sıcak, inek-sıçığı zemin gibi kokuyordu.

Çevrebilim niyetine bir ahalisi yoktu, karada bitmiş koca bir mercan adasını andırıyordu. Ee, insanları da vardı tabiî, ıstakoz, ahtapot, karidesin insanımsı eşdeğerleri. Ve de köpekbalıklarının.

Mort kıvrılıp giden sokakları umutsuzca arşınladı. Çatı yüksekliğinde dolanan herhangi bir kimse, Mort'un arkasındaki kalabalıkta belli bir niyet sezebilirdi. Sanki bir grup adamın, soğukkanlı bir biçimde bir hedefin etrafında toplanmakta olduğunu düşünebilir ve haklı olarak da Mort ve yanındaki altının yaşam beklentisinin, altı şeritli bir otoyoldaki üç bacaklı bir kirpininkiy-le hemen hemen aynı olduğu sonucuna varırdı.

Herhalde Gölgeler'in, sakinleri olacak bir yer olmadığı çoktan anlaşılmıştır. Orada yaşayanlar vardı. Düzenli aralıklarla Mort, iyi at satan bir tüccarın yerini sormak için biriyle konuşmaya çalışıyordu. Yaşayan ise genellikle bir şeyler mırıldanıp tabanları yağlıyordu, çünkü Gölgeler'de bir ihtimal üç saatten fazla yaşamak isteyen biri, gerçekten de son derece uzmanlaşmış önseziler geliştirirdi, ve Mort'un yanında, bir köylünün gök gürültülü bir havada yüksek bir ağacın yanında dikileceğinden daha uzun bir süre kalmazdı.

Mort işte bu şekilde sonunda nehirlerin en büyüğüne, Ankh nehrine ulaştı. Şehre girmeden önce bile ovaların milinden ağırlaşmış ve yavaşlamıştı, Gölgeler'e ulaştığında ise, bir agnostik bile yürüyerek karşıya geçebilirdi. Ankh'ta suda boğulmak zordu ama nefessiz kalmak işten bile değildi.

Mort şüphe içinde suyun yüzeyine baktı. Kıpırdıyor gibiydi. İçinde köpükler vardı. Herhalde suydu.

İç geçirip dönerek uzaklaştı.

Arkasında, duvardan çıkmışçasına üç adam belirdi. Hangi anlatıda olursa olsun o katillere özgü ağır, duygusuz halleriyle ortaya çıkışları, kahramanın, bir parça tehdide manız kalacağını gösteriyordu, ama fazla değil, çünkü korkunç derecede hayrete düşmek üzere oldukları ortadaydı.

Haşin bakıyorlardı. Ustaydılar bu konuda.

İçlerinden biri bir bıçak çekmiş, havada daireler çizerek sallıyordu. Yavaşça Mort'a doğru ilerledi, diğer ikisi kalleşçe destek vermek için geride kalmışlardı.

"Parayı ver bize." diye gırıldadı.

Mort'un eli kemerindeki keseye gitti.

"Dur biraz." dedi. "Ya sonra ne olacak?"

"Ne?"

"Yani, ya param ya da canım mı?" dedi Mort. "Soyguncuların böyle bir talepte bulunması beklenir. Ya canın ya paran. Bir zamanlar bir kitapta okumuştum." diye ekledi.

"Mümkündür, mümkündür." diyebildi soyguncu. İnsiyatifi kaybetmekte olduğunu hissetti, ama harika toparladı. "Diğer yandan, paran *ve* canın da olabilir. Duble çekmek de denilebilir." Yanlara doğru iş arkadaşlarına baktı, onlar da işareti alınca hafif ve alaylı güldüler.

"Madem öyle dedi Mort, ve Ankh'a mümkün olduğunca uzağa fırlatmaya hazırlanırcasına bir eliyle keseyi tarttı, ama nehre çarpıp zıplama olasılığı oldukça yüksekti.

"Hey, ne yapıyorsun?" dedi hırsız. İleriye doğru koşmaya başladı, fakat Mort keseyi tehditkâr bir şekilde sallayınca durdu.

"Şey," dedi Moıt, "olayı şöyle görüyorum. Beni *zaten* öldürecekseniz, paranın icabına bakabilirim. Tamamen size kalmış." Maksadını göstermek için keseden bir para çıkarıp suya fırlattı, su da talihsiz bir emiş sesiyle kabullendi parayı. Hırsızlar ürperdiler.

Hırsızların lideri keseye baktı. Bıçağına baktı. Mort'un suratına baktı. İş arkadaşlarına baktı.

"Af edersiniz," dedi ve üçü kafa kafaya verdiler.

Mort sokağın ucuna olan mesafeyi ölçtü. Başaramazdı. Her neyse, bu üçü, iyi yapabildikleri bir başka şey de insan kovalamakmış gibi görünüyorlardı. Kendilerini biraz gergin hissettiren, mantıktan başka bir şey değildi.

Liderleri tekrar Mort'a döndü. Diğer ikisine son bir bakış fırlattı. Kararlı bir şekilde kafalarını salladılar.

"Sanırım seni öldürüp parada şansımızı deneyeceğiz." dedi. "Bu tür bir şeyin yayılmasını istemeyiz."

Diğer ikisi bıçaklarını çektiler.

Mort yutkundu. "Bu akıllıca olmaz." dedi.

"Neden?"

"Ee, mesela *benim* hoşuma gitmez."

"Hoşuna gitmesi gerekmiyor, senden beklenen

- ölmek." dedi hırsız, ilerleyerek.

"Ölme zamanımın geldiğini sanmıyomm." dedi Mort, gerileyerek. "Eminim söylenirdi bana."

"Ya, evet." dedi artık bundan usanmaya başlayan hırsız. "Ee, evet, sana söylenmişti, öyle değil mi? Kocaman dumanı tüten fil pisliği!"

Mort tam da o anda geriye bir adım daha atmıştı. Duvarın içine.

Hırsızbaşı bir an önce Mort'u yutmuş olan kaskatı taşa baktı dik dik, sonra da bıçağını yere fırlattı.

"Eh,---ilmiş şansı bu," dedi. "---ilmiş bir büyücü. ---ilmiş büyücülerden *nefret* ederim!"

"Öyleyse sen de onları---memelisin," diye mırıldandı adamlarından biri, üç tireyi zahmetsizce telaffuz ederek.

Üçlünün jetonu biraz köşeli olan üçüncüsü, “İşte, duvardan geçti!” dedi.

“Uzun zamandır da peşindeydik.” diye mırıldandı ikinci. “Ne adamsın, Pilgarlic. Bence büyücü, demiştim, sadece büyücüler kendi başlarına yürürler burada. Büyücüye benziyor dememiş miydim? Demiştim “Çok fazla şey demeye başladın sen.” diye homurdandı lider.

“Gördüm onu, duvarın içinden geçti şurada-" “Sahi mi?”

“Sahiden!”

"Tam içinden geçti, görmedin mi?"

“Kendini keskin zekâlı sanıyorsun, ha?”

“Bunu anlamaya yetecek kadar keskin.” Hırsızbaşı yılan gibi uzanıp bıçağım tozların arasından aldı.

“Bunun kadar keskin mi?”

Üçüncü hırsız sallanarak duvara yaklaştı ve birkaç tane sert tekme salladı, bu arada arkasında itişme sesleri ve biraz da sulu köpüklenme gürültüsü oldu.

“Evet, sahiden de duvar.” dedi. “Eğer duvar nedir biliyorsam, bu o işte. Nasıl yapıyorlar bunu, arkadaşlar?”

“Arkadaşlar?”

Yüzükoyun yatan cesetlere takıldı ayağı.

“Oh!” dedi. Köşeli de olsa jetonu, çok önemli bir şeyi anlayacak kadar hızlıydı. Gölgeler’de bir arka sokaktaydı, ve yalnızdı. Topukladı, epey de bir yol aldı.

Hayatsaati odasındaki çinilerin üzerinde ağır adımlarla yürüyen Ölüm, aralıksız dizilmiş sıra sıra faal kumsaatini inceliyordu. Kollarında açık duran defteri kebirle Albert, saygılı bir biçimde arkasından geliyordu.

Gri, engin bir gürültü şelalesi etraflarında kükrüyordu.

Ses, sonsuz mesafeye uzanan sıra sıra kumsa-atinin ölümlü zamanın kumlarını dökerek tükettiği raflardan geliyordu. Ağır, boğuk bir sesti, ruhun tıknaz, parlak muhallebisinin üzerine kasvetli krema gibi dökülen bir ses.

PEKÂLÂ, dedi Ölüm sonunda. ÜÇ SAYDIM. SAKİN BİR GECE.

“Goodie Hamstring, bir kez daha Abbott Lob-sang, ve şu Prenses Keli olacak.” dedi Albert.

Ölüm, elindeki üç kumsaatine baktı.

DELİKANLIYI GÖNDERMEYİ DÜŞÜNÜYORDUM, dedi.

Albert defteri kebirine danıştı.

“Ee, Goodie sorun olmaz ve Abbott da deneyimli denebilecek biri.” dedi. “Prensese pek yazık. Daha on beşinde. Zor olabilir.”

EVET. ÇOK YAZIK.

“Efendim?”

Ölüm üçüncü kumsaati elinde dikilmiş, düşünce içinde camın üzerindeki ışığın oyununa bakıyordu. İç geçirdi.

BU KADAR GENÇ BİRİ...

“İyi misiniz, efendim?” dedi Albert, sesi endişe doluydu.

SONSUZ GÜRLEYEN BİR ÇAĞLAYAN MİSALİ ZAMAN BÜTÜN...

“Efendim?”

NE VAR? dedi Ölüm, dalgınlığından sıyrılarak.

“Fazla kaptırdınız efendim, hepsi bu

NE SAÇMALIYORSUN SEN, BE ADAM?

“Orada biraz rotanızdan saptınız da, efendim.”

SAÇMA. HİÇ DAHA İYİ HİSSETMEMİŞTİM KENDİMİ. ŞİMDİ, NEDEN BAHSEDİYORDUK BİZ?

Albert omuz silkip gözlerini defterdeki kayıtlara çevirdi.

“Goodie bir cadı.” dedi. “Eğer Mort’u gönderirseniz canı sıkılabilir.”

Bütün büyü pratisyenleri şahsi kumları tükenir tükenmez, astı olan memurlardan ziyade bizzat Ölüm tarafından alınma hakkı kazanırlardı.

Ölüm Albert’ı duymuşa benzemiyordu. Yine Prenses Keli’nin kumsaatine dalmıştı.

OLAYLARIN DEĞİŞMEZLİĞİYLE İLGİLİ, KAFANDAKİ BU ÖZLEMLİ PİŞMANLIK HİSSİ NEDİR?

“Hüzün, efendim. Sanırım. Şimdi

HÜZÜN BENİM.

Albert ağzı açık kalakaldı. Sonunda ağzında bir şeyler geveleyebilecek kadar kendine geldiğinde, “Efendim, Mort’tan bahsediyorduk!” diyebildi.

MORT KİM?

“Çırağınız, efendim.” dedi Albert, sabırla. “Uzun boylu delikanlı.”

TABİİ. TAMAM, ONU GÖNDERELİM.

“Solo takılmaya hazır mı, efendim?” dedi Albert, kuşku dolu bir sesle.

Ölüm bu konuyu düşündü. YAPABİLİR, dedi sonunda. HEVESLİ, ÇABUK ÖĞRENİYOR VE, GERÇEK ŞU Kİ, diye ekledi, İNSANLAR HEP ARKALARINDAN KOŞMAMI BEKLEYEMEZLER.

Gözlerinin birkaç santim ötesindeki kadife perdelere bön bön bakıyordu Mort.

Duvarın içinden geçtim, diye düşündü. Ve bu imkânsız.

Bir yerlere gizlenmiş bir kapı var mı diye görebilmek için canlı bir hareketle perdeleri kenara çekti, ancak çatlamış bazı yerlerinden rutubetlice, ama sağlamlığı su götürmez tuğlalar görünen, ufalanmakta olan alçıdan başka bir şey yoktu.

Deney babında duvarı dürtükledi. Aynı yoldan geri dönmeyeceği besbelliydi.

“Ee.” dedi duvara. “Şimdi ne olacak?”

“Hmm. Af edersin lütfen?” dedi, arkasından bir ses.

Ağır ağır arkasına döndü.

Odanın ortasındaki bir masanın etrafına anne, baba ve büyükten küçüğe yarım düzine çocuktan oluşan Klaçyalı bir aile kümelenmişti. Sekiz çift yuvarlak göz Mort’a sabitlenmişti. Cinsiyeti belirsiz bir büyükebeveyne ait dokuzuncu çift hariç, çünkü bu gözlerin sahibi verilen arayı fırsat bilip, eldeki haşlanmış balığın, açıklanamayan bir görünmenin, herhangi bir miktarına yeğ olduğu düşüncesinden hareketle kendine ortak pilav çanağında bir dirseklik yer kapmıştı, ve kararlı çiğneme şapırtıları sessizliği bölüyordu.

Kalabalık odanın bir köşesinde, Klaç’ın altı kollu Timsah Tanrısı Offler’a adanmış ufak bir mabet vardı. Aynen Ölüm gibi sırıtıyordu, ama elbette ki Ölüm’ün, kendisine tapınanlardan haber getiren kutsal kuşları yoktu ve aynı zamanda dişlerini de temiz tutardı.

Klaçyalılar konukseverliğe diğer bütün erdemlerden daha çok değer verirler. Mort bakarken, kadın arkasındaki raftan bir diğer tabak alıp kısa bir mücadelenin ardından ihtiyarın ellerinden seçme bir kedi balığı parçası

kaparak büyük çanaktan tabağı doldurmaya başladı. Yine de kenarlarına sürme çekilmiş gözleri sabit biçimde Mort'un üzerinde kaldı.

Konuşmuş olan, babaydı. Mort gergin bir halde eğilip selam verdi.

"Af edersiniz," dedi. "Aa, galiba bu duvarın içinden geçtim." Kabullenmek zorunda olduğu gibi zayıf bir mazeretti bu.

"Lütfen!" dedi adam. Kadın bileziklerini şıngırdatarak bir kaç dilim biberi özenle tabağın üzerine yerleştirdi ve Mort'un korku içinde tanıdığı koyu yeşil bir sosu üzerine serpiştirdi. Birkaç hafta önce bu sosu denemişti, ve her ne kadar karmaşık bir tarifse de bir kere tatmak bile köpekbalığı safrasıyla dolu bir fıçıda yıllarca salamura edilmiş balık bağırsağından yapıldığını anlamaya yetmişti. Zamanla kazanılan bir zevk olduğunu söylemişti Ölüm. Mort, kazanmaya çalışmamaya karar vermişti.

Odanın kenarından boncuklu perde asılı hole doğm yan yan gitmeyi deneyince bütün kafalar kendisini izlemek için döndü. Sırıtmayı denedi.

Kadın konuştu: "İfrit niye dişlerini gösteriyor, hayatımın erkeği?"

Adam yanıtladı: "Açlıktan olabilir, ihtiras mehtabım. Daha fazla balık koy!"

Ve ihtiyar homurdandı: "Onu yiyordum, hayırsız evlat. Yaşa saygısı olmayan dünyaya yazıklar olsun!"

İşin aslı şu ki, dünyanın geriye kalan bölümü daha birbirinin kafasını taşla ezme fikrini keşfetmeden önce dağarcığında "cinayet" anlamına gelen on beş sözcüğü bulunan, son derece karmaşık ve eski bir dil olan Klaçyaca zikredilen sözcükler, bütün süslü kıvrımları ve çift sesli hece kaynaşmalarıyla Mort'un kulağından içeriye daldılar, ancak beynine ana dili kadar net ve anlaşılır ulaştılar.

"İfrit değilim ben! İnsanım!" dedi, ve hayret içinde duraladı çünkü sözcükler mükemmel bir

Klaçyaca ile çıkmışlardı.

“Hırsız mısın?" dedi baba. “Bir katil? Böyle sinsice giriyorsun içeriye, yoksa *vergi-toplayıcı* mısın?” Eli masanın altına kaydı ve kâğıt inceliğinde bilenmiş bir et satırıyla çıktı yukarıya. Karısı çığlık atıp tabağı düşürdü ve en küçük çocuklarını sımsıkı kavradı.

Mort satırın havada sallanışını izledi ve durumu kabullendi.

“Cehennemin derinlerinden selamlar getirdim size." diyerek bir yoklama çekti.

Değişim şaşırtıcıydı. Satır indirildi ve ailenin suratlarına geniş bir gülümseme yayıldı.

“Büyük şans getirir bir ifritin ziyareti.” dedi baba, ağzı kulaklarında. “Nedir arzunuz, Offler’ın taşaklarının lanetli yavrusu?”

“Pardon?” dedi Mort.

“İfrit, kendisine yardım edene hayır ve zenginlik getirir.” diye ışıdı adam. “Size nasıl yardımcı olabiliriz, ölüler diyarı çukurunun şeytanî it nefesi?

“Ee, pek aç değilim,” dedi Mort, “ama hızlı bir at alabileceğim bir yer biliyorsanız, güneş batmadan önce Sto Lat’a varabilirim.”

Ağzı kulaklarında, saygıyla eğildi adam. “Beni izleme lütfunda bulunursanız, bağırsakların zehirli püskürüğü, tam da yerini biliyomm.”

Mort hızla adamın arkasından seğirtti. Eleştiren bir ifadeyle gidişlerini izleyen antik ihtiyarın çeneleri ritmik bir biçimde geviş getiriyordu.

“Buna mı ifrit diyorlar buralarda?” dedi. “Offler rutubetten çürütmüş bu memleketi, ifritleri bile üçüncü sınıf, bizim Eski Memleket’teki ifritlerde tek kusur olmazdı.”

Adamın karısı, Offler heykelinin önde kavuşmuş ellerinin ortadaki çiftine ufak bir çanak pilav yerleştirdi (sabaha yerinde yeller esecekti) ve geri

çekilip ayakta dikildi.

“Kocam geçen ay *Curry Bahçeleri'ne,* orada olmayan bir yaratığa yemek götürdüğünü söyledi.” dedi. “Çok etkilenmişti.”

On dakika sonra adam döndü ve vakur bir sessizlik içinde masaya ufak bir altın para yığını koydu. Şehrin oldukça büyük bir bölümünü almaya yetecek kadar para vardı.

“Bir kese dolusu parası vardı.” dedi.

Aile bir süre paraya baktı. Karısı iç geçirdi. “Zenginlik bir sürü dert getirir.” dedi. “Ne yapacağız?”

“Klatclı’a döneriz,” dedi kocası, kararlı bir sesle, “çocuklarımız, erkeklerin aşağılık patronların emrinde garson olarak çalışmak zorunda kalmadığı ve başlarını gururla dik tutabildiği adam gibi bir memlekette, köklü ırkımızın muhteşem geleneklerine uygun şekilde büyürler. Ve de hemen şimdi gitmemiz gerekiyor, dişi palmiyenin mis kokulu çiçeği.”

“Niye bu kadar acele, çölün çalışkan evladı?”

“Çünkü,” dedi adam, “biraz önce Asilzade’nin şampiyon yarış atını sattım.”

At ne Binky kadar safkan ne de hızlıydı, ama toynaklarıyla kilometreleri yutuyordu ve her nedense Mort’la konuşmaya can atan bir kaç tane atlı nöbetçiyle arayı kolaylıkla açmıştı. Çok geçmeden Morpork’un gecekondu varoşları geride kaldı ve yol, bölgeye refah, emniyet ve kronik romatizma getiren büyük, yavaş Ankh’ın düzenli taşkınlarıyla uzun sürede oluşan Sto ovasının bereketli kara topraklarına girdi.

Diğer taraftan son derece de sıkıcıydı. Günün imbiğinden geçerek gümüşten altın rengine değişen ışıkla birlikte Mort, bir taraftan diğerine satranç tahtası misali lahana tarlalarıyla kaplı düz, soğuk araziyi dörtnala geçti. Lahana hakkında söylenecek çok şey vardır. Uzun uzun yüksek vitamin içeriğinden, hayatî öneme haiz demir katkısından, değerli selülozundan ve övgüye lâyık besin değerinden söz edilebilir. Ancak böyle

toplu haldeyken bir şeyleri eksiktir; sözgelimi fulyalara olan büyük besin ve ahlak üstünlükleri iddialarına rağmen hiçbir zaman şaire ilham veren bir görüntüleri olmamıştır. Elbette, şair aç değilse. Sto Lat'a sadece kırk kilometre kalmıştı, fakat anlamsız insan deneyimi gözüyle bakılacak olursa iki bin kilometre gibi geliyordu.

Sto Lat'm kapılarında nöbetçiler vardı, fakat

Ankh'ta devriye gezenlere kıyasla sersem ve amatör görünüyorlardı. Mort tırıs geçerken içlerinden biri kendini biraz aptal hissederek geçenin kim olduğunu sordu.

“Korkarım duramayacağım.” dedi Mort.

Nöbetçi işinde yeniydi ve oldukça da hevesli. Nöbetçilik anlatıldığı gibi çıkmamıştı. Zincirli zırh içinde elinde uzun saplı bir baltayla bütün gün ayakta dikilmek, gönüllü olduğu iş değildi, heyecan ve mücadele ve bir tatar yayı ve yağmurda paslanmayan bir üniforma ümit etmişti.

Görevini layıkıyle hak eden belediye görevlilerinin verdiği emirlere saygı duymayan insanlara karşı şehri savunmaya hazır, öne çıktı. Mort, suratından birkaç santim ötede dolanan kargının bıçağım düşündü. Artık fazla oluyordu bu.

“Diğer taraftan,” dedi sakince, “bu gayet kaliteli atı size hediye etsem ne dersiniz?”

Kalenin girişini bulmak zor olmadı. Orada da nöbetçiler vardı, ve tatar yaylan ve de hayata bakışları çok daha tersoydu, zaten Mort'un da verecek atı kalmamıştı. Kendisiyle cömeıtçe ilgileni-lene kadar aylak bir şekilde dolandı, sonra da kederli bir halde küçük şehrin sokaklarında uzaklaştı, aptal gibi hissediyordu kendini.

Bütün bunlardan sonra, kilometrelerce lahana ve kütüğe dönmüş bir popodan sonra, orada bulunma nedenini bile bilmiyordu. Görünmezken bile kendisini görmüştü kız. Bunun anlamı var mıydı? Elbette yoktu. Sadece kızın yüzü ve gözlerindeki umut parıltısı gözlerinin önünden gitmiyordu.

Ona her şeyin düzeleceğini söylemek istiyordu. Ona kendini ve olmak istediği her şeyi anlatmak istiyordu. Kalede hangi odanın ona ait olduğunu öğrenmek ve ışığı sönene dek bütün gece izlemek istiyordu. Falan filan.

Bir süre sonra dükkânı kale duvarlarına bakan dar sokaklardan birinde bulunan bir nalbant gözlerini işinden kaldırdığında, leylek gibi uzun boylu, suratı kızarmış, duvarların içinden geçmeye çalışan bir delikanlı gördü.

Bu olaydan bir süre sonra, kafasında birkaç tane yüzeysel morartı olan bir delikanlı, şehrin tavernalarından birine girip en yakın büyücünün adresini sordu.

Ve bu olayın sonrasında Mort, kendisini kararmış pirinç bir levha üzerinde Sonsuzluğun Ustası, Giz-Aydınlatanus, Prenslerin Büyücüsü, Kutsal Kapı Kollayıcı İgneous Cutwell, DM (Görünmez Üni.)'nin ikametgâhı olarak tanıtan, sıvası dökülmekte olan bir evin önünde buldu. Levhanın son satırında, "Eğer Dışardaysa Postayı Bitişikteki Bn. Nugent'a Bırakın" yazıyordu.

Küt küt atan kalbine rağmen epey etkilenmiş olan Mort, ağzında ağır, demirden bir halka olan itici bir surat biçimindeki ağır kapı tokmağını kaldırdı ve iki kez vurdu.

İçerden kısa bir gürültü duyuldu, daha az yüce bir ev olsa, sözgelimi yemek tabaklarını lavaboya koyan ve kirlileri gözönünden kaldıran birinin çıkaracağı türden bir dizi telaşlı ev gürültüsü olabilirdi.

Nihayet kapı ağır ağır ve gizemle açıldı.

"Etkilenmiş gibi yafsan iyi olıır." dedi kapı tokmağı, sohbet babından, fakat halka bir şekilde sesini engelliyordu. "Makaralarla ve biras da ifle yapar. Tılsım çösmeyi bilmes, tamam?"

Mort sırıtan metal surata baktı. Duvarlardan geçebilen bir iskeletin yanında çalışıyorum, dedi kendine. Kim oluyorum da şaşıracakmışım herhangi bir şeye?

“Teşekkür ederim.” dedi.

“Bir sey değil. Ayaklarını paspasa sil, çisme temisleyici bugün isinli.”

İçerdeki büyük alçak oda karanlık ve gölgeliydi ve aslen tütsü ama hafiften kaynamış lahana, eskimiş kirli çamaşır ve bütün çoraplarını duvara fırlatıp yapışmayanları giyen türden insan kokuyordu. Bir çatlağı olan kristal bir küre, beş-on parçası düşmüş bir usturlap, yerde ayak sürümekten aşınmış bir sekizgen, ve tavana asılı, içi doldurulmuş bir timsah vardı odada. İyi işletilen herhangi bir büyü işletmesinde doldurulmuş timsah, kesinlikle standart aksesuardı. Bu, doldurulmaktan hiç de memnun olmamış gibiydi.

Uzak duvarda boncuklu bir perde dramatik bir hareketle kenara çekilmiş, kukuletalı bir siluet ortaya çıkmıştı.

“Hayırlı takımyıldızlar ışısın buluşma saatimize!” diyerek bumladı.

“Hangileri?” dedi Mort.

Ani, endişeli bir sessizlik oldu.

“Pardon?”

“Hangi takımyıldızlardır bunlar?” dedi Mort.

“Hayırlı olanlar.” dedi siluet, emin olmaksızın. Toparladı. “Sekiz Anahtarın Sahibi, Zindan Boyudan Gezgini, Üstün Müneccim İgneous Cut-well’i niçin rahatsız ediyor

“Af edersiniz,” dedi Mort, “siz gerçekten?”

“Gerçekten ne?”

“Şu zırıltının Üstadı, Adı Kutsal Zindanlar’ın Yüksek Lordu bilmem nesi olan?”

Kızgın bir hareketle kukuletasını geriye itti Cut-well. Mort, beklediği gri sakallı mistik yerine yuvarlak, tıknaz bir surat gördü karşısında, etli ekmek

gibi pembe ve beyazdı, ki diğer yönleriyle bir şekilde andırıyordu da. Mesela çoğu etli ekmek gibi sakalsızdı ve çoğu etli ekmek gibi temelde neşeli görünüyordu.

“Mecazî anlamda.” dedi.

“O da ne demek?”

“Şey, hayır demek.” dedi Cutwell.

“Ama demiştiniz ki

“O reklamdı.” dedi büyücü. “Üzerinde çalıştığım bir tılsımdır. Sizin istediğiniz neydi, sahi?" İmalı bir bakış fırlattı. “Aşk iksiri mi, evet? Genç hanımları heyecanlandıracak bir şey?”

“Duvarlardan geçmek mümkün müdür?” dedi Mort çaresizce. Cutvvell, eli yapışkan bir sıvıyla dolu büyük bir şişeyle arasındaki mesafenin yarısını kat etmişken durdu.

“Büyü kullanarak mı?”

“Hmm,” dedi Mort, “hayır, sanmam.”

“Öyleyse gayet ince duvarlar seç.” dedi Cut-well. “Daha da iyisi, kapıyı kullan. Eğer boşa harcayacaksan zamanımı, şıradakini tavsiye ederim.”

Mort tereddüt etti, sonra altın para kesesini masaya koydu. Büyücü paralara baktı, gırtlağından bir kişneme sesi çıkanp atıldı. Mort’un eli hızla fırladı ve bileğini yakaladı.

“Ben duvarlardan geçtim.” dedi ağır ağır, ve kasten.

“Elbette geçtiniz, elbette geçtiniz.” diyerek gözlerini keseden ayırmaksızın homurdandı Cutwell. Mavi sıvı şişesinin mantarını çıkartıp dalgın bir yudum çekti.

“Ne var ki, yapmazdan önce yapabileceğimi, ve yaparken de yapmakta olduğumu bilmiyordum, şimdi de yapmış durumdayım da nasıl yapıldığını hatırlayamıyorum. Ve de tekrar yapmak istiyorum."

“Neden?”

“Çünkü,” dedi Mort, “eğer duvarlardan geçebilirsem her şeyi yapabilirim.” “Çok derin.” diye doğruladı Cutvvell. “Felsefi. Ya şu duvarın ötesindeki genç hanımın adı?”

“O diye yutkundu Mort. “Adını bilmiyorum. Kız varsa bile,” diye ekledi kibirle, “ve var da demiyorum.”

“Tamam.” dedi Cutwell. Bir yudum daha içti, ve iirperdi. “Güzel. Duvarlardan nasıl geçilir. Biraz araştırma yapacağım. Pahalıya patlayabilir ama.”

Mort keseyi özenle kaldırıp ufak bir altın para çıkardı.

“Peşinat.” deyip masanın üzerine bıraktı.

Cutvvell paranın patlamasını ya da buharlaşmasını beklercesine masadan aldı ve dikkatle inceledi.

“Daha önce hiç böyle bir para görmedim.” dedi suçlarcasına. “Bu kıvnmlı yazılar da ne?”

“Altın ama, değil mi?” dedi Mort. “Yani, kabul etmek zorunda değilsin “Tabiî, tabiî, altından.” dedi Cutwell bir nefeste. “Altın olmasına altın. Sadece nerden geldiğini merak etmiştim.”

“Söylesem inanmazsın.” dedi Mort. “Güneş buralarda saat kaçta batar?”

“Normalde geceyle gündüz arasına sıkıştırmayı beceriyoruz.” dedi Cutwell, gözleri paranın üzerinde mavi şişeden ufak yudumlar almaya devam ederek. “Şu an gibi.”

Mort pencereden dışarıya baktı. Sokak alacaka-ıanlık pelerinine bürünmeye başlamıştı bile.

“Döneceğim.” diye mırıldandı ve kapıya yöneldi. Büyücünün seslendiğini duydu ama Mort sokaktan aşağıya ölesiye koşmaya başlamıştı.

Paniklemeye başladı. Ölüm altmış kilometre ötede kendisini bekliyor olacaktı. Patırtı kopacaktı. Korkunç bir -

HA, EVLAT.

Bir yılanbalığı jölesi tezgâhının etrafındaki alevin içinden, elinde bir tabak deniz salyangozu tutan tanıdık bir figür çıktı.

SİRKELİSİ ÖZELLİKLE ENFES. BUYUR KENDİN AL, FAZLADAN BİR KÜRDANIM VAR.

Fakat tabiî ki, altmış kilometre ötede bulunması burada da olmayacağı anlamına gelmiyordu ...

Ve dağınık odasında Cutwell kendi kendine “duvarlar” diye mırıldanıp şişeyi dikerek, altın parayı parmaklarında çevirip duruyordu.

İçecek içki kalmadığında yaptığının farkına varabildi, ancak bu noktada gözleri şişeye odaklandı ve yükselen pembe bir sisin içinden etiketi okudu: “Havamumu Nine’nin Koç merhemi Kuvvet macunu ve İhtiras iksiri, yatmadan önce Yan-lızca Birr Kaşık o da Ufaklı.”

“Kendi başıma mı?” dedi Mort.

KESİNLİKLE. SANA GÜVENİM SONSUZ.

“Vay canına!”

Teklif, Mort’un aklındaki her şeyi unutturmuştu, tiksinti hissetmeyişine de bir hayli şaşırmıştı. Son bir iki haftada epey ölü görmüştü, ve sonrasında kurbanla konuşacağını bilmek olayın bütün dehşetini yok ediyordu. Çoğu

rahatlıyordu, içlerinden bir iki tanesinin öfkelendiği oluyordu, ama hepsi de bir kaç teselli sözcüğünden memnun oluyordu.

NE DİYORSUN, YAPABİLECEK MİSİN?

“Ee, şey, efendim. Evet. Sanırım.”

İŞTE BÖYLE OLMALI. BİNKY’Yİ KÖŞEDEKİ YALAĞIN BAŞINA BIRAKTIM. İŞİN BİTİNCE ALIP DOĞRUDAN EVE GÖTÜR.

“Siz burada mı kalıyorsunuz, efendim?”

Ölüm sokakta bir aşağı bir yukarı baktı. Göz çukurları alevlendi.

BİRAZ DOLAŞIRIM DİYE DÜŞÜNMÜŞTÜM, dedi gizemli bir havayla. KENDİMİ PEK İYİ HİSSETMİYORUM. TAZE HAVA İYİ GELEBİLİR. Bir şey hatırlar gibi oldu, elini pelerininin gizemli gölgelerine daldırdı ve üç tane kumsaati çıkardı.

HER ŞEY YOLUNDA, dedi. KEYFİNİ ÇIKAR.

Döndü ve şarkı mırıldanarak sokağı inmeye başladı.

“Hmm. Teşekkür ederim.” dedi Mort. Kum saatlerini ışığa tuttu, son birkaç kum tanesi kalanını fark etti.

“Yani güç bende mi?” diye seslendi ama Ölüm köşeyi dönmüştü.

Binky onu tanıdığını belirten hafif bir kişnemeyle karşıladı. Mort, kalbi korku ve sorumluluktan küt küt atar halde ata bindi. Tırpanı kınından çıkarıp ayarlarken ve bıçağı yerine oturturken parmakları otomatik çalışıyordu (yıldız ışığını salam gibi dilimleyen tırpan çelik mavisi parıldıyordu gecede). Eyer pişiklerinin sızısından çekinerek dikkatle çıktı atın üzerine, ama Binky’ye binmek kuştüyü bir yastığa binmek gibiydi. Teslim edilmiş yetkiyle sarhoş halde, sonradan akıl ederek Ölüm’ün binici pelerinini heybeden çıkardı ve gümüş broşuyla ilikledi.

İlk kumsaatine bir kez daha baktıktan sonra dizleriyle Binky'yi dürtükledi. At buz gibi havayı içine çekti ve tırısa geçti.

Arkalarında, kapıdan canhıraş fırlayan Cutwell, cübbesi arkasında uçuşarak hızla buzlanmış sokaktan aşağıya indi.

At artık eşkin gitmeye başlamış, toynaklarıyla kaldırım taşları arasındaki mesafeyi açıyordu. Kuyruğunu şöyle bir şaklatarak evlerin çatılarını aştı ve dondurucu gökyüzüne yükseldi.

Cutwell bunu görmezden geldi. Aklında daha ivedi meseleler vardı. Zıplayarak uçtu, boylu boyunca at yalağının dondurucu sularına indi ve müteşekkir bir halde, yükselip alçalan buz kıymıklarının arasına uzandı. Bir süre sonra su buharlaşmaya başladı.

Mort, yüksek sürat yüzünden atın üzerine eğildi. Uyuyan taşra sessizce gürlüyordu aşağılarda.

Binky rahat bir dörtnal gidiyor, muhteşem kasları derisinin altında, kıyıkumdan suya kayan timsahların rahatlığıyla kayıyor, yelesi Mort'un suratında kırbaç gibi şaklıyordu. İki tane kıvrımlı yarıma ayrılmış gece, tırpanın süratli ucundan döne döne uzaklaşıyordu.

Ay ışığında bir gölge kadar sessiz, hızla yol aldılar, yalnızca insanların bilmemesi gereken işlere burnunu sokan kediler ve insanlar görebiliyordu onları.

Mort daha sonrasını hatırlayamıyordu, ama büyük ihtimalle gülmüştü.

Çok geçmeden buzlu ovalar yerini dağların etrafındaki yarık topraklara bıraktı, ve tören yürüyüşündeki Koçdorukları sıra sıra üzerlerine doğru gelmeye başladı. Binky başını eğip gümüş ışıkta gulyabani dişi gibi keskin iki dağı ortalayıp arasından geçmek için adımlarını açtı. Bir yerlerde bir kurt uludu.

Kumsaatine bir kez daha baktı Mort. Çerçevesine meşe yaprakları ve adamotu kökleri oyulmuştu, ve içindeki kum, ay ışığında dahi soluk altın

rengiydi. Saati evirip çevirerek çok ince çizgilerle kazınmış “Ammeline Hamstring” adını okuyabildi.

Binky yavaşlayarak eşkin gidişe geçti. Mort aşağıya, ya erken ya da iyice gecikmiş karla örtülü bir ormanın çatısına baktı; herhangi biri olabilirdi çünkü Koçdorukları kendi hava olaylarını istifleyip, sonra da yılın hangi zamanı olduğuna bakmaksızın ufak miktarlarda dağıtırdı.

Altlarında bir açıklık belirdi. Binky tekrar yavaşladı, etrafında dönerek, sürüklenmiş kardan bembeyaz olmıış bir açıklığa doğru alçaldı. Daire şeklindeki açıklığın tam ortasında ufacık bir köy evi vardı. Etrafındaki toprak karla kaplı olmasaydı Mort ortalıkta hiç ağaç kütüğü olmadığını görecekti, dairenin içindeki ağaçlar kesilmemişti, sadece orada yetişmekten caydırılmışlardı. Ya da uzaklara taşınmışlardı.

Bir alt kat penceresinden saçılan mum ışığı karın üzerinde soluk turuncu bir havuz oluşturuyordu.

Binky yumuşak bir biçimde yere indi ve donmakta olan kabuğun üzerinde batmadan tırıs adım yürüdü. Elbette geriye toynak izi bırakmadan.

Mort attan indi ve kendi kendine mırıldanarak, ve tırpanı deneysel savurarak kapıya doğru ilerledi.

Köy evinin çatısı karı tutsun ve kütük yığınını komşun diye geniş saçaklı inşa edilmişti. Yalçın Koçdomkları’nda oturan hiç kimse evin üç tarafında birer kütük yığını olmadan kışa girmeyi hayal bile etmezdi. Fakat ilkbahar hayli uzaktaysa da burada kütük yığını yoktu.

Ancak, kapının yanındaki bir ağda bir öbek saman vardı. Üzerine bir not tutturulmuştu, notta iri, hafif titrek büyük harflerle ATHINIS İÇİN yazılıydı.

Bıraksa, Mort’u endişelendirildi bu. Birisi kendisini' bekliyordu. Ama son günlerde öğrendiği gibi, belirsizlik içinde boğulmaktansa tam üzerinde sörf yapmak en iyisiydi. Her neyse, Binky vicdan muhasebelerine kafa yormadığı için hemen kemirmeye koyuldu.

Geriye kapıyı çalıp çalmamak sorunu kalıyordu. Her nasılsa, doğru görünmüyordu bu. Ya hiç kimse kapıyı açmazsa, ya da çekip gitmesini söylerse?

Sonunda kapı mandalını kaldırıp kapıyı itti. Kolayca, gıcırdamaksızın içeriye doğru açıldı.

Kirişleri Mort'un kafasını delebilecek yükseklikte, alçak tavanlı bir mutfak vardı. Tek mumun ışığı, uzun bir rafın üzerindeki çanak çömlekten ve yanardönerlik derecesinde ovulup parlatılmış döşeme taşlarından yansıyordu. Mağaramsı ocaktaki ateş ışığa pek katkıda bulunmuyordu, çünkü bir kütüğün kalıntılarının altındaki bir öbek beyaz külden ibaretti. Mort, söylenmeye hacet kalmadan bunun son kütük olduğunu biliyordu.

Yaşlıca bir kadın mutfak masasında oturmuş, kanca burnu kâğıttan sadece beş-altı santim yukarıda, hışımla bir şeyler yazıyordu. Masanın üzerinde yanına kıvrılmış gri kedi sakince Mort'a göz kırptı.

Tırpan kirişlerden birine takıldı. Kadın bakışlarını kaldırdı.

"Biraz sonra geliyorum." dedi. Kâğıda kaşlarını çattı. "Aklı ve bedeni yerinde olmayla ilgili bölümü yazmadım henüz, bir sürü saçmalık işte, aklı ve bedeni yerinde olan hiç kimse ölmez ki. İçki ister misiniz?"

"Anlayamadım?" dedi Mort. Kendini anımsayıp, "PARDON?" diye tekrarladı.

"Yani, içerseniz. Ahududu şarabı. Rafta. Şişeyi bitirin içmişken."

Mort rafı kuşkuyla süzdü. İnsiyatifi kaybetmiş olduğunu hissetti. Cebinden kumsaatini çıkarıp gözlerini dikerek baktı. Bir parça kum kalmıştı.

"Halen birkaç dakika var." dedi cadı, bakışlarını kaldırmaksızın.

"Nasıl, yani, NASIL OLUYOR DA BİLİYORSUNUZ?"

Kadın duymazdan geldi, mürekkebi mumun önünde kuruttu, mektubu bir damla balmumuyla mühürledi ve şamdanın altına tıkıştırdı. Sonra kediyi eline aldı.

1

Neredeyse her şey, sıradan ışığın aksine, tembel ve uysal olan Disk ışığından daha süratlidir . Düşünür Ly Tin Wheed-le'a bakılacak olursa, sıradan ışıktan daha hızlı hareket ettiği bilinen tek şey monarşidir. Şöyle bir mantık getirmişti: sadece tek kral olabilir, ve gelenek, krallar arasında boşluk olmamasını buyurur, bu yüzden de bir kıal öldüğünde vekâlet, anında vârisine geçmek zorundadır. Tahminen, demişti, bu işi yapan birtakım basit parçacıklar - kıalonlar, ve belki de kıa-liçonlar - olmak zorundadır, ne var ki, elbette bazen tıçuş-or-tasında bir yerde, bir anti-parçacığa ya da cumhuriyetona çarptıklarında, silsile kesintiye uğrar. Buluşunu, sinyali değiştirmek için ufak çaplı bir krala dikkatle uygulanan bir işkence de dahil olmak üzere, mesajlar göndermekte kullanma konusundaki hırslı planlarını tanı olarak açıklama fırsatı bulamadı, çünkü tam o noktada bar kapanmıştı.

“Yarın Beedle Nine evi toparlamaya gelecek ve sen de onunla gideceksin, anlaşıldı mı? Gammer Nutley’nin pembe mermer lavaboyu almasına izin versin, yıllardır gözü üzerindeydi.”

Kedi bilmiş bilmiş miyavladı.

“Bütün gece, yani, BÜTÜN GECE BURADA KALAMAM, BİLİYORSUNUZ.” dedi Mort, sitemle karışık.

“Kalabilirsiniz, ben kalamam, ve de bağırmaya gerek yok.” dedi cadı. Taburesinden kayarak indi ve o zaman Mort kadının belinin ne kadar biikülü olduğunu gördü, yay gibiydi. Duvardaki çivisinden sivri uçlu uzun bir şapkayı güçlükle alıp bir takım şapka iğnesiyle beyaz saçlarının üzerine tutturdu ve iki tane bastonu kavradı.

Sallanarak Mort’a doğru ilerledi ve kafasını kaldırıp kuşüzümü kadar ufak ve parlak gözlerle ona baktı.

“Şalım lâzım olur mu? Sence şal gerekir mi bana? Hayır, sanırım gerekmez. Herhalde gittiğim yer epey sıcaktır.” Delici gözlerle Mort’a baktı ve kaşlarını çattı.

“Düşündüğümden *daha genç* çıktın.” dedi. Mort sessiz kaldı. Sonra Goodie Hamstring alçak sesle, “Biliyor musun, senin beklediğim kişi olduğunu hiç sanmıyorum.” dedi.

Mort boğazını temizledi.

“Tam olarak kimi bekliyordunuz?” dedi.

“Ölüm’ü.” dedi cadı, basitçe. “Anlaşmanın bir parçası bu. İnsan kendi ölümünü önceden biliyor ve kendisine - şahsî servis - garantisi veriliyor. ”

“İşte o benim.” dedi Mort.

“O mu?”

“Şahsî servis. Beni gönderdi. Onun için çalışıyorum. Başka kimse iş vermedi bana.” Mort durakladı. Bütün bunlar yanlıştı. Yine utanç içinde eve gönderilecekti. İlk aldığı sorumluluktu ve içine etmişti. İnsanların kendisine güldüğünü şimdiden duyabiliyordu.

Feryat, utancının derinlerinden yükseldi ve sis düdüğü gibi çınladı. “Şu var ki bu benim ilk gerçek işim ve her şey kötü gidiyor!”

Tırpan tangırdayarak yere düştü ve masanın bacağının bir parçasını dilimleyip bir döşeme taşını ikiye ayırdı.

Goodie bir süre Mort’u izledi, kafası bir yana yatık. Sonra, “Anlıyorum, adın ne senin, delikanlı?” dedi.

“Mort.” diyerek burnunu çekt Mort. “Morti-mer’ın kısası.”

“Evet Mort, herhalde üzerinde bir yerde bir kumsaati olacak."

Mort belli belirsiz başını salladı. Kemerine uzanıp saati çıkardı. Cadı dikkatle inceledi.

“Halen bir iki dakika var.” dedi. “Kaybedecek fazla zamanımız yok. Kapıyı kilitlemem için bana biraz zaman ver.”

“Fakat anlamıyorsun!” diye sızlandı Mort. “Her şeyi yüzüme gözüme bulaştıracağım! Daha önce hiç yapmadım bunu!”

Kadın onun elini okşadı. “Ben de.” dedi. “Birlikte öğrenebiliriz. Şimdi tırpanı al da yaşının adamı olmaya çalış, aferin sana.”

İtirazlarına rağmen kadın Mort’u dışarıya, karın içine kışkışladı ve arkasından çıktı, kapıyı çekip kapattı ve kapının yanındaki bir çiviye astığı ağır demir bir anahtarla kilitledi.

Don, ormanı kavrayan yumruğunu sıkmış, kökler çatırdayana dek sıkıştırıyordu. Ay batıyordu, ancak gökyüzü, kışı daha da soğuk kılan sert, beyaz yıldızlarla doluydu. Goodie Hamst-ring titredi.

“Orada eski bir kütük var.” dedi konuşma babında. Vadinin manzarası çok güzeldir. Yazın, tabiî. Otursam iyi olacak.”

Mort kar yığınlarının arasından geçmesine yardım etti ve odunun üzerinden mümkün olduğunca kar süpürüp yer açtı. Aralarında kumsaatiyle oturdular. Manzara yazın her nasıl idiyse, şimdi kara kayalar ufak kar tanelerinin yuvarlanarak düştüğü gökyüzüne bakıyordu.

“Bütün bunlara inanamıyorum.” dedi Mort. “Yani, sanki ölmek ister gibisin.”

“Özleyeceğim şeyler var.” dedi. Ama zayıflıyor, yani. Yaşam, demek istiyorum. Artık kendi bedenine güvenemiyorsun, ve gitme zamanı geliyor. Sanırım artık başka bir şey denemenin zamanı. Sihirle uğraşanların kendisini her zaman görebildiğini söyledi mi sana?”

“Hayır.” dedi Mort, hatalı biçimde.

“Evet, görebiliyoruz.”

“Büyücüleri ve cadıları pek sevmez.” dedi Mort, samimiyetle.

“Ukalaları kimse sevmez.” dedi kadın, biraz da tatminle. “Ona sorun çıkarıyoruz, anlayacağın. Rahipler çıkarmaz, onın için de rahipleri sever.”

“Hiç söylemedi.” dedi Mort.

“Ha. İnsanlara ölünce her şeyin nasıl daha güzel olacağını anlatıyorlar. *Bizse,* eğer kafalarını verirlerse burada pekâlâ güzel yaşanabileceğini anlatıyoruz.”

Mort tereddüt etti. Yanılıyorsun, hiç de öyle biri değildir, dakik oldukları sürece insanlann iyi ya da kötü olmaları umurunda değildir demek, ve kedilere de merhametlidir, diye de eklemek istedi.

Ama düşününce fikrini değiştirdi. İnsanlann bir şeylere inanmaya ihtiyaç duydukları geldi aklına.

Kurt tekrar uludu, öyle yakındaydı ki, Moıt korkuyla etrafına bakındı. Vadinin diğer tarafındaki başka bir kurt yanıt verdi. Koroya ormanın derinliklerinden birkaç kurt daha katıldı. Mort daha önce bu denli kederli bir şey duymamıştı.

Yan tarafına, hareketsiz duran Goodie Hamst-ring'in figürüne baktı ve sonra da, artan bir panikle kıımsaatine. Ayağa fırlayıp tırpanı yerden kaptı ve iki eliyle tutarak etrafında savurdu.

Cadı, bedenini geride bırakarak ayağa kalktı.

"Bravo." dedi. "Orada bir an, zamanını kaçırdın sandım."

Mort güçlükle nefes alarak bir ağaca yaslandı ve Goodie'nin kendi bedenine bakmak için kütüğün etrafında dolanışını seyretti.

"Hmm." dedi kadın, teessüfle. "Zamanın yanıtlaması gereken çok soıu var." Elini kaldırdı ve içinden yıldızları görünce güldü.

Sonra kadın değişti. Mort daha önce bıınıın olduğunu görmüştü, nılı aıtık bedenin morfik alanıyla sınırlı olmadığını anladığında, ama hiç böyle kontrollüsünü görmemişti. Kadının saçı kendisini ufak topağından kurtararak renk değiştirdi ve uzadı. Vücudu dikleşerek düzeldi. Kırışıklar küçülerek yok oldu. Gri yün elbisesi denizin yüzeyi misali hareket ederek tamamen farklı ve rahatsız edici hatları sarıp kavradı.

Aşağıya baktı, kıkırdadı ve elbiseyi yaprak yeşili sımsıkı bir şeye dönüştürdü.

"Ne dersin, Mort?" dedi. Sesi daha önce çatlak ve titrek çıkıyordu. Şimdi ise misk ve akçaağaç şerbeti ve Mort'un gırtlak çıkıntısını esnek bir kurdela üstündeki lastik top gibi zıplatan başka şeyler getiriyordu akla.

" ' diyebildi ve eklemleri bembeyaz olana dek sıktı elindeki tırpanı.

Kadın, dört tekerlekli bir bulutun içindeki bir yılan gibi ona doğru ilerledi.

“Seni duyamadım.” diye pırladı.

“Ç-ç-çok güzel.” dedi. “Bu - eski halin mi?”

“Her zamanki halim.”

“Ha.” Mort kendi ayaklarına baktı. “Seni götürmem gerekiyor.” dedi.

“Biliyomm,” dedi, “ama ben kalıyorum.”

“Bunu yapamazsın! Yani sözcükleri arandı -“bak, eğer kalırsan yayılıp seyrelirsin, ta ki - “

“Hoşuma gider.” dedi kararlı bir sesle. Öne uzanıp bir mayısböceğinin iç geçirmesi kadar önemsiz bir öpücük verdi ona, verirken solup gidiyordu ve sonunda sadece öpücük kaldı, aynen bir Cheshire kedisi gibi ama çok daha erotik.

“Dikkatli ol, Mort.” dedi kadının Mort’un kafasındaki sesi. “İşini korumak isteyebilirsin, ama onu hiç bırakabilecek misin?”

Mort yanağını tutarak aptal gibi ayağa kalktı. Açıklığın etrafındaki ağaçlar bir anlığına sallandılar, rüzgârda kahkaha sesi vardı, ve sonra tekrar dondurucu sessizlik çöktü ortalığa.

Kafasındaki pembe sislerin içinden seslendi görev. İkinci kumsaatini aldı ve baktı. Kum neredeyse tükenmişti.

Camın üzerine nilüfer çiçeğinin taç yaprakları işlenmişti. Mort parmağıyla oynatınca “Ommm” diye ses çıkardı.

Çatırdayan karın üzerinde Binky’ye koştu ve kendisini eyerin üzerine attı. At kafasını yukarıya atıp şahlandı ve yıldızlara doğru yükseldi.

Mavi ve yeşil alevden büyük sessiz flamalar dünyanın çatısından sarkıyordu. Aurora Cori-olis’in ateşi, Disk’in mevcut alanından çıkan büyük sihir boşalımı kendisini Merkez’in yeşil buz dağlarında topraklarken, oktarin ağartısı perdeleri yavaşça ve ihtişamla Disk üzerinde raks ediyordu.

Tanrıların evi Cori Selesti'nin merkez kulesi, on beş kilometre yüksekliğinde soğuk ışıldayan bir ateşti.

Çok az insana nasip olan bir görüntüydü, ve Mort onlardan biri değildi, çünkü bir kuyruklu yıldızın buğulu izinin önünde gece semalarını yararak ilerlerken Binky'nin boynunun üzerine iyice eğilmiş, yaşamak için sımsıkı tutunuyordu.

Cori'nin etrafında öbeklenmiş başka bulutlar vardı. Kıyasla, beyaz karınca yuvalanndan başka bir şey değillerdi, oysa aslında, her biri sıradan dağ sıralarının büyük memnuniyetle sahip olmak isteyeceği türden geçitler, sırtlar, uçurumlar, sarp kayalıklar, taş yığınları ve buzullardan oluşan görkemli karışımlardı.

En yükseklerinin arasında, huni biçimindeki bir vadinin ucunda, Dinleyiciler yaşarlardı.

Disk'in dinî mezheplerinin en eskilerinden biriydiler, ne var ki, tanrıların kendileri bile, Dinleme'nin gerçekten bir din sayılıp sayılamayacağı hususunda farklı görüşteydiler, ve tapınaklarının birkaç tane iyi nişan alınmış çığla Disk'ten silinmesini engelleyen tek şey, tanrıların bile Dinleyiciler'in ne Duyabileceklerini merak etmeleriydi. Bir tanrının canını gerçekten sıkan bir şey varsa, o da bir şeyleri bilmemektir.

Mort'un oraya varması birkaç dakika sürecektir. Bir dizi nokta bu süreyi güzelce doldururdu ama okuyucu, tapınağın tuhaf şeklini şimdiden fark ediyordur - vadinin sonunda kıvrılmış kocaman bir kafadanbacaklı fosili - ve muhtemelen de bir açıklama isteyecektir.

Gerçek şu ki Dinleyiciler, Yaratıcı evreni yaratırken tam olarak ne demişti, onu anlamaya çalışıyorlar.

T eori oldukça açık.

Açıkçası, Yaratıcı'nın yaptığı hiçbir şey hiçbir zaman yok edilemez, ki bu da, o ilk hecelerin yankılarının etrafta, bir yerlerde, kozmostaki bütün

maddelere çarpıp duruyor olması, fakat gerçekten iyi bir dinleyicinin bunları duyabilmesi demektir.

Evvel zaman içinde Dinleyiciler, buz ve şansın bu vadiyi, bir yankı vadisinin eksiksiz akustik karşıtı olacak şekilde oyduğunu keşfettiler, ve çok odalı tapınaklarını tam olarak kuduz bir müzik fanatiğinin evindeki tek rahat koltuğun duracağı yere inşa ettiler. Kannaşık ses kontrol levhaları dondurucu vadiden yukarıya lıortumlanan sesi yakalayıp güçlendiriyor, gitgide içeriye, ve gece gündüz üç tane keşişin oturduğu merkez odaya yönlendiriyordu.

Dinliyorlardı.

Yalnızca ilk sözcüklerin yankılarını değil de Disk’te çıkartılan her sesi duymaları birtakım sorunlar yaratıyordu. Sözcükler’in sesini tanıyabilmek için diğer bütün sesleri tanımayı öğrenmeleri gerekiyordu. Bu da özel bir yetenek gerektiriyordu, ve bir keşiş adayı, eğer yere atılan bir sikkenin hangi yüzünün geldiğini bin metre mesafeden sadece sesinden anlayabiliyorsa eğitilmek üzere kabul ediliyordu. Hangi renk olduğunu anlayana kadar da mezhep fırkasına alınmıyordu.

Ve her ne kadar Kutsal Dinleyiciler çok uzaklardaysalar da, çok sayıda insan gizli vadiye giden dar merdiveni tırmanıp açık bir yürekle varoluşun sırlarını aramak için, tapınaklarına giden son derece uzun ve tehlikeli patikaya düşer, donmuş, ifrit dolu toprakları aşar, hızlı akan buzlu nehirleri geçer, geçit vermez dağlara tırmanır, konuk-sevmez tundralardan güçlükle geçerdi.

Ve keşişler bağırırdı onlara, “Azaltın şu lanet gürültüyü!”

Binky dağların zirvelerini bulanık beyaz bir leke misali geçerek gökten saçılan disko ışıklarının ışık tayfına dönüştürdüğü bir avlunun karlı hiçliğine indi. Mort atın sırtından inip ıssız manastırları koşarak geçti ve 88inci başrahibin sofu cemaatiyle çevrelenmiş ölüm döşeğinde yattığı odaya ulaştı.

Karmaşık mozaik desenli zemini aceleyle geçen Mort'un ayak sesleri gümlüyordu. Keşişler yünden mesler giyiyorlardı.

Yatağa ulaştı ve soluklanmak için tırpanına yaslanarak bir an bekledi.

Ufak tefek, tamamıyla dazlak ve bir çuval erikten daha fazla kırışığı olan başrahip gözlerini açtı.

"Geç kaldın." diye fısıldadı ve öldü.

Mort yutkundu, nefes almaya çabaladı ve tırpanla ağır bir yay çizdi. Fakat yeterince isabetliydi, başrahip doğrulup cesedini geride bırakarak oturdu.

"Bir an bile erken değildi." dedi, yalnızca Mort'un duyabileceği bir sesle. "Bir an endişelendirdiniz beni orada."

"Tamam mı?" dedi Mort. "Biraz acelem var da

Başrahip kendini yataktan çıkarıp varlığından mahrum bıraktığı cemaatinin içinden geçerek Mort'a doğru ilerledi.

"Acele sıvışmak yok." dedi. "Bu sohbetleri hep dört gözle beklerim. Her zamanki arkadaşa ne oldu?"

"Her zamanki arkadaş mı?" dedi Mort, şaşkınlıkla.

"Uzun boylu arkadaş. Siyah pelerinli. Görüntüsüne bakılırsa pek yemek yemiyor." dedi başrahip.

"Her zamanki arkadaş? Ölüm mü demek istiyorsunuz?" dedi Mort.

"Ta kendisi." dedi başrahip, neşeli bir sesle. Mort'un ağzı açık kalmıştı.

"Epey öldünüz galiba?" diyebildi Mort.

“Epey bir öldüm. Epey. Tabiî,” dedi başrahip, “bir kere işi kaptınız mı, geriye sadece tecrübe kalıyor.”

“Öyle mi?”

“Yola çıkmamız gerekiyor.” dedi başrahip. Mort’un ağzı çat diye kapandı.

“İşte ben de bunu söylemeye çalışıyordum.” dedi.

“Öyleyse beni vadinin aşağısında bırakabilirseniz,” diye uysal bir sesle devam etti keşiş. Mort’un yanından geçti ve avluya yöneldi. Mort bir anlığına bakışlarını yere dikti ve sonra kesinlikle profesyonel ve saygın olmadığını bildiği bir şekilde keşişin arkasından koştu.

“Bakın diye söze girdi.

“Hatırladığıma göre diğerinin Binky adında bir atı vardı.” dedi başrahip, keyifle. “Bu turu ondan mı aldınız?”

“Tum mu?” dedi Mort, tamamen kayıp bir halde.

“Ya da her neyse. Bağışlayın beni,” dedi başrahip, “aslında bu işlerin nasıl ayarlandığını bilmem, delikanlı.”

“Mort.” dedi Mort boş bir sesle. “Ve de benimle geri gelmeniz gerektiğini düşünüyorum, efendim. Eğer sakıncası yoksa.” diye ekledi, kararlı ve otoriter olduğunu umduğu bir tavırla. Keşiş ona dönüp hoş bir biçimde gülümsedi.

“Keşke gelebilsem.” dedi. “Belki bir gün. Şimdi, beni en yakın köye atabilirseniz, herhalde şu sıralarda bana gebe kalınıyordur.”

“Gebe mi? Ama daha yeni öldünüz!” dedi Mort.

“Evet ama, bende sizin mevsimlik bilet diyeceğiniz türden bir şey var.” diye açıkladı keşiş.

Mort’un jetonu harekete geçti, ama çok yavaşça.

“Ha,” dedi, “bu konuyu okumuştum. Reenkar-nasyon, değil mi?”

“Öyle diyorlar. Şu ana kadar otuz üç kez. Ya da otuz dört.”

Mort ile keşiş yaklaşınca Binky başını kaldırıp baktı ve keşiş burnunu okşayınca tammışçasına kişnedi. Mort eyere çıktı ve keşişin arkasına binmesine yardım etti.

“Gayet ilginç olmalı.” dedi, Binky tapınaktan uzaklara tırmanırken. Mutlak geyik muhabbeti ölçeğinde bu yorum sıfırın çok altında bir yerlerde olmalıydı, fakat Mort’un aklına daha iyi bir şey gelmemişti.

“Hayır, olamaz.” dedi keşiş. “Olması gerektiğini düşünüyorsunuz çünkü bütün hayatlarımı hatırlayabildiğime inanıyorsunuz, ama elbette hatırlayamıyorum. En azından hayattayken hatırlaya-mıyomm.”

“Bunu düşünmemiştim.” diye bağladı Mort.

“Elli kere tuvalet eğitimi yaptığınızı düşünün.”

“Geri dönüp bakılacak bir şey yok, sanırım.” dedi Mort.

“Haklısınız. Eğer hepsini tekrar yaşama şansım olsa tekrar doğmazdım. Tam işleri kapmışım, çocuklar tapınaktan eski keşişin öldüğü saatte gebe kalınan bir çocuğu aramak için iniyorlar. Alın size kıt düş gücü. Burada biraz durun lütfen.”

Mort aşağıya baktı.

“Havanın ortasmdayız.” dedi kuşku içinde.

“Bir dakika bile tutmam sizi.” Başrahip Binky’nin sırtından kayarak indi, seyrek havada birkaç adım yürüdü ve bağırdı.

Uzun sürmüş gibi göründü. Sonra başrahip tekrar atın sırtına çıktı.

“Ne kadar uzun süredir bekliyorum bunu, bilemezsiniz.” dedi.

Tapınaktan birkaç kilometre uzaklıkta, aşağı bir vadide, bir tür hizmet sanayii işlevi gören bir köy vardı. Havadan, rasgele dağılmış ufak ama son derece iyi ses yalıtımlı kulübelere benziyordu.

“Herhangi bir yer olur.” dedi başrahip. Mort onu kulübelerin en yoğun bulunduğu noktada, karın üstünde bir iki metre havada dikilirken bıraktı.

“İnşallah önünüzdeki hayat daha iyi olur.” dedi. Başrahip omuz silkti.

“Ümit etmek bedava.” dedi. “Yine de dokuz aylık bir tatilim var. Manzara pek güzel değil ama en azından içerisi sıcak.”

“Öyleyse hoşça kalın.” dedi Mort. “Acele etmem gerek.”

“Au revoir.” dedi başrahip, hüzün içinde, ve arkasını dönüp uzaklaştı.

Merkez Işıkları’nın ateşleri titrek aydınlıklarını manzaranın üzerine dökmeyi sürdürüyorlardı. Mort derin bir nefes alıp üçüncü kumsaatine uzandı.

Kap minik taçlarla süslenmiş gümüştendi. Neredeyse hiç kum kalmamıştı.

Gecenin karşısına bütün sürprizleri çıkarmış olduğunu ve daha kötüye gidemeyeceğini hisseden Mort, adına bakmak için saati dikkatle çevirdi...

Prenses Keli uyandı.

Hiç gürültü çıkarmayan birinin sesine benzer bir ses olmuştu. Boşverin bezelyeleri ve halıları -salt doğal seçim, en uzun yaşayan kraliyet ailelerinin, üyeleri bir suikastçiyi karanlıkta akıllı davranıp çıkartmayacağı sesten tanıyanlar olduğunu yıllar geçtikçe ortaya koymuştur, çünkü saray çevrelerinde veliahtı bıçakla doğrayacak biri her zaman bulunurdu.

Yatakta uzanmış, şimdi ne yapması gerektiğini düşünüyordu. Yastığının altında bir hançer vardı. Yarı kapalı gözlerle odada yabancı gölgeleri aranırken, bir elini yorganın üzerinde yukarı kaydırmaya başladı. Eğer

uyanık olduğunu belirtecek olursa bir daha hiç uyanmayacağının pekâlâ farkındaydı.

Odanın uzak ucundaki pencereden içeriye bir parça ışık vurdu ama, zırhlı elbiseler, ağır perdeler ve oraya buraya dağılmış özel eşyalar bir orduyu bile saklayabilirdi.

Hançer yatak başının altına düşmüştü. Zaten büyük olasılıkla doğru dürüst kullanamayacaktı.

Çığlık atıp nöbetçileri çağırmanın iyi bir fikir olmadığına karar verdi. Eğer odada biri varsa nöbetçiler yere serilmiş, ya da en azından büyük miktarda parayla satın alınmış olmalıydılar.

Ateşin yanındaki döşeme taşlarının üzerinde ısınan bir tava vardı. Silah olarak işe yarar mıydı?

Çok hafif metalik bir ses oldu.

Belki de çığlık atmak o kadar da kötü bir fikir olmayabilirdi...

Pencere içeriye patladı. Bir an için Keli, o ana kadar gördüğü en büyük atın üzerine çökmüş, mavi ve mor alevlerden bir cehennemin çerçevelediği kukuletalı bir siluet gördü.

Yatağın yanında elinde yarı havaya kaldırılmış bir bıçak olan biri *vardı* gerçekten.

Büyülenmiş gözlerle, ağır çekimde kolun havaya kalkışını, ve atın döşemede buzul hızıyla dörtnala gelişini izledi. Şimdi bıçak üzerindeydi ve inişe geçmişti ve at şaha kalkıyordu ve binicisi üzengide bir tür silahı savuruyordu ve bu silahın bıçağı, ağır havayı ıslak bir bardağın kenarına süıtülen parmağın çıkaracağı sesle yarıyordu -

Işık kayboldu. Döşemede yumuşak bir düşme sesi, ardından da metalik bir tangırtı duyuldu.

Keli derin bir nefes aldı.

Bir el kısa bir süre ağzına kapandı ve endişeli bir ses, “Çığlık atarsan, yaptığıma pişman olurum. Lütfen? Zaten başım yeterince dertte.” dedi.

Bu miktarda şaşkın yakarışı sesine sığdırabilen biri ya gerçekten samimiydi ya da öyle iyi bir aktördü ki geçinmek için adam öldürme zahmetine girmezdi. “Kimsiniz?” dedi Keli.

“Sana söyleme iznim var mı, bilmiyorum.” dedi ses. “Hâlâ hayattasın, değil mi?”

Tam dilinin uçundayken alaycı yanıt vermekten vazgeçti. Sorunun tonundaki bir şey endişelendirmişti Keli’yi.

“Belli değil mi?” dedi.

“Kolay değil ...” Sessizlik oldu. Karanlıkta görmek için gözlerini zorladı, bu sesi bir yüz ile sarmak için. “Sana çok büyük zarar vermiş olabilirim,” diye ekledi ses.

“Biraz önce hayatımı kurtarmadınız mı?”

“Tam olarak ne kurtardığımı bilemiyorum. Burada biraz ışık var mı?”

“Hizmetçi bazen şöminenin üzerine kibrit bırakır.” dedi Keli. Yanı başındaki varlığın uzaklaştığını hissetti. Birkaç tereddütlü adım atıldı, birkaç takılıp düşme sesi geldi, sonunda da bir çangırtı; ne var ki, bu sözcük, odayı dolduran metal eşyanın düşüşünden çıkan, gerçekten canhıraş kaka-foniyi anlatmaya yetmiyor. Hemen ardından, tam bitti sandığınız andan birkaç saniye sonra da geleneksel ufak çıngırtılar duyuldu.

Ses, biraz zor duyulur bir şekilde, “Zırhlı bir elbisenin altındayım. Tam olarak yerim neresi?” dedi.

Keli sessizce yataktan indi, el yordamıyla şömineye gitti, sönmekte olan ateşin hafif ışığıyla kibritlerin yerini tespit etti, bir tanesini sülfür dumanı

içinde çaktı, bir mum yaktı, parçaları ayrılmış zırh yığınını buldu, zırhın kılıcını kınından çekti ve ardından, neredeyse küçük dilini yutacaktı.

Birisi, kulağının içine sıcak ve ıslak nefes üfle-yivermişti.

“Bu Binky.” dedi zırh yığını. “Arkadaşça davranmaya çalışıyor. Sanırım biraz saman hoşuna giderdi, eğer varsa tabiî.”

Keli kraliyet öz-kontrolünü de kullanarak, “Burası dördüncü kat. Bir hanımın yatak odası. Buraya kaç tane at çıkarmadığımızı bilsen şaşarsın.” dedi.

“Hı. Ayağa kalkmama yardım eder misiniz, lütfen?”

Kılıcı yere bırakıp bir göğüs zırhını kenara çekti. Zayıf beyaz bir surat buldu karşısında.

“Önce bana nöbetçileri çağırmamam için bir sebep söylesen iyi olacak.” dedi. “Yatak odamda bulunmak bile ölene kadar işkence görmene neden olabilir.”

Dik dik baktı Mort’a.

Sonunda Mort konuştu, “Ee - elimi bırakır mısın, lütfen? Teşekkürler - öncelikle, nöbetçiler büyük olasılıkla beni göremeyecektir, İkincisi, burada bulunma sebebimi asla öğrenemeyeceksin ve sanki öğrenmekten nefret edecek gibisin, üçüncüsü de ...”

“Üçüncüsü ne?” dedi Keli.

Mort’un ağzı açıldı ve kapandı. Mort şöyle demek istiyordu: üçüncüsü, öyle güzelsin ki, ya da en azından çok çekicisin, veya en azından şimdiye kadar tanıdığım kızlardan çok daha çekicisin, her ne kadar çok sayıda kız tanımadığımı kabul etmem gerekiyorsa da. Bundan da anlaşılacağı üzere Mort’un tanrı vergisi dürüstlüğü onu hiçbir zaman bir şair yapmayacaktır; eğer Mort bir kızı bir yaz günüyle kıyaslasaydı, hemen ardından düşünceli bir biçimde aklındaki günün hangisi olduğunu ve o gün yağmur yağıp

yağmadığını açıklardı. Durum böyleyken, sesini bulamamış olması kendi hayrınaydı.

Keli mumu kaldırıp pencereye baktı.

Bütün halinde duruyordu. Taş çerçeveler kırılmamıştı. Pencerenin her bir camı, Sto Lat zırh kaplama taklidi renkli camlarıyla eksiksiz yerin-deydi. Tekrar Mort'a döndü.

“Üçüncüyü boşver,” dedi, “İkinciye dönelim.” Bir saat sonra şafak kente ulaştı. Disk'te günı-şığı koşmaktan daha ziyade akar, çünkü dünyanın mevcut sihir alanı ışığı anında yavaşlatır, ve ışık düz topraklarda altın bir deniz gibi yuvarlandı. Tepenin üzerindeki kent bir anlığına dalganın üzerindeki kumdan bir şato gibi göründü, ta ki gün etrafından dolanıp yoluna devam edene dek.

Mort ve Keli yatağın üzerinde yan yana oturuyorlardı. Kumsaati oıtalanndaydı. Üst ampulde kum kalmamıştı.

Dışardan uyanmakta olan şatonun sesleri geliyordu.

“Hâlâ anlayamıyorum bunu.” dedi Keli. “Öldüğüm anlamına geliyor mu, gelmiyor mu?” “Ölmen gerektiği anlamına geliyor,” dedi Moıt, “kadere göre ya da her neyse. Teoriyi derinlemesine incelemedim.”

“Beni öldürmen mi gerekiyordu?”

“Hayır! Yani, hayır, katilin seni öldürmesi gerekiyordu. Bütün bunları açıklamaya çalıştım ya.” dedi Mort.

“Niye izin vermedin öldürmesine?”

Mort dehşet içinde ona baktı.

“Ölmek *istiyor* muydun?”

“Elbette istemiyordum. Ama öyle görünüyor ki, insanların istediklerinin bu konuyla ilgisi yok, öyle değil mi? Bu konuda mantık yürütmeye

çalışıyorum.”

Mort kendi dizlerine baktı. Sonra da ayağa kalktı.

“Artık gitsem iyi olacak.” dedi soğuk bir sesle.

Tırpanı katladı ve eyerin arkasındaki kınına soktu. Sonra pencereye baktı.

“Onun içinden geçtin." dedi Keli, yardım etmek istercesine. “Bak, ben - “

“Açılıyor mu?”

“Hayır. Geçit boyunca bir balkon var. Ama insanlar görecek seni!”

Mort duymazdan geldi, kapıyı çekip açtı ve Binky’yi koridora çıkardı. Keli peşlerinden koştu. Hizmetçinin biri durdu, reverans yaptı ve beyni akıllıca davranıp halının üzerinde yürümekte olan kocaman atı görmezden gelirken kaşlarını çattı.

Balkon iç avlulardan birine bakıyordu. Mort korkuluk duvarın üzerinden baktı, sonra ata bindi.

“Dük’e dikkat et.” dedi. “Bütün bunların arkasında o var.”

“Babam hep uyarırdı beni onunla ilgili olarak.” dedi prenses. “Bir çeşnicibaşım var.”

“Kendine koruma da bulmalısın.” dedi Mort. “Gitmem gerekiyor. Yapılacak önemli işlerim var. Elveda.” diye ekledi, yaralanmış gururunu yansıttığını umduğu bir tonla.

“Seni tekrar görebilecek miyim?” dedi Keli. “Anlatmak istediğim çok - “

“Bu iyi bir fikir olmayabilir, eğer düşünecek olursan.” dedi Mort, mağrur bir edayla. Dilini şaklattı ve Binky havaya sıçradı, korkuluk duva-n aştı ve tırıs adım mavi sabah gökyüzüne tırmandı.

“Sana teşekkür etmek istiyordum!” diye haykırdı Keli peşinden.

Bir şeylerin yanlış olduğu fikrini kafasından atamayan ve peşinden gelen hizmetçi, “İyi misiniz, hanımefendi?” dedi.

Keli aklı dağılmış bir halde ona baktı.

“Ne?” diye sordu.

“Her şeyin yolunda olup olmadığını sormuştum?”

Keli’nin omuzları büzüştü.

“Hayır.” dedi. “Her şey kötü gidiyor. Yatak odamda ölü bir katil var. Lütfen bu konuyu hallettirir misin?”

“Ve bir elini kaldırdı - ‘Ölü mü, hanımefendi?’ ya da ‘Katil mi hanımefendi?’ demeni ya da çığlık atmanı falan istemiyorum, sadece bu konuda bir şey yaptırtmanı istiyorum. Sessizce. Sanırım başım ağrıyor. Onun için sadece kafanı salla.”

Hizmetçi kafasını salladı, kararsızca eğildi, ve geri geri uzaklaştı.

Mort nasıl geri döndüğünden emin değildi. Binky kendini yavaşça boyutlar arası boşluğa bırakırken gökyüzü buz mavisinden kasvetli griye dönüşüvermişti. Ölüm’ün malikânesinin karanlık toprağına inmemişti, o zaten *oradaydı*, ayak altında, sanki bir uçak gemisi, pilot inme zahmetine girmesin diye manevra yaparak jetin altına ya-naşıvermişti.

Muhteşem at, ahır avlusuna yürüdü ve çift kanatlı kapının önünde kuyruğunu hışırdatarak durdu. Mort kayarak indi ve eve koştu.

Ve durdu, ve geri koştu, ve saman torbasını doldurdu, ve eve koştu, ve durdu, ve kendi kendine mırıldandı ve geri koştu ve atı kaşağıladı ve su kovasını kontrol etti, ve eve koştu, ve geri koştu ve at battaniyesini duvardaki kancasından alıp bağladı. Binky asil bir biçimde burnunu Mort’a sürttü.

Mort arka kapıdan içeri sıvışıp kütüphaneye yönelirken ortalıkta kimseler görünmüyordu. Gecenin bu saatinde bile kütüphanenin lıavası kuru sıcak tozdan oluşmuş gibiydi. Prenses Keli'nin yaşam öyküsünü bulmak sanki asırlar sürmüştü, ama sonunda buldu. Sadece eski zamanlara ait bir mancınığı fazlasıyla andıran tekerlekli, raşitik kütüphane merdiveniyle ulaşılabilen, moral bozucu incelikte bir ciltti.

Titreyen pannaklarla son sayfasını açtı, ve inledi.

"Prensesin on beş yaşında öldürülmesi," diye okudu, "Sto Lat ve Sto Helit'in birleşmesine, ve dolaylı olarak da orta ovadaki kent devletlerinin çökmesine yol açtı ve - "

Okumaya devam etti, duramıyordu. Arada bir tekrar inliyordu.

Sonunda kitabı yerine koydu, tereddüt etti, sonra da başka birkaç cildin arkasına fırlattı. Merdivenden inerken bile orada durduğunu, suçlayıcı varlığını dünyaya çığlık çığlığa haykırdığını hissedebiliyordu.

Disk'te okyanusa açılan az sayıda gemi vardı. Kaptanların hiçbiri kıyı şeridinin görülebildiği mesafeden uzağa açılmayı sevmezdi. Uzaktan dünyanın ucunu aşıyor gibi görünen gemilerin aslında ufuk çizgisinde gözden kaybolmayıp dünyanın kenarından düşmeleri üzücü bir gerçekti.

Yaklaşık her nesilde bir, birkaç hevesli gezgin bundan şüphelenir ve yanlışlığını kanıtlamak üzere yola çıkardı. Tuhaftır, hiçbiri de seferinden dönüp araştırmalarının sonucunu açıklamazdı.

Bu yüzden de aşağıdaki benzetme, Mort için bir şey ifade etmezdi.

Kendini *Titanik*te batmış, ama son anda kurtarılmış gibi hissediyordu. *Lusitania*[1] tarafından.

O an, düşünmeden bir kar topu fırlatmış ve kopan çığın üç kayak merkezini yutuşunu seyretmiş gibi hissediyordu kendisini.

Tarihin, etrafında çorap gibi söküldüğünü hissediyordu.

Hemen birileriyle konuşma ihtiyacı hissediyordu.

O birileri de ya Albert ya da Ysabell olmak zorundaydı, çünkü ıızun bir gecenin ardından her-şeyi o minicik mavi noktacıklara anlatmayı düşünmüyordu. Mort'tan yana bakmaya tenezzül ettiği nadir zamanlarda Ysabell, Mort ile ölü bir kurbağa arasındaki tek farkın renk olduğunu kesinlikle belirtmişti. Albert'a gelince...

Tamam, kusursuz sırdaş olmayabilir, ama tek kişilik bir seçeneğin içinde en iyisi.

Mort basamaklardan aşağı kaydı ve kitap raflarının arasından geçerek geri döndü. Birkaç saatlik bir uyku da iyi bir fikir olurdu.

Sonra bir iç çekme duydu, koşan ayakların kısa tıkırtısı ve çarpılan bir kapı. En yakındaki kitaplığın etrafını kolaçan ettiğinde, üzerinde birkaç tane kitap olan bir tabureden başka bir şey göremedi. Bir tanesini alıp ismine baktı, sonra da birkaç sayfa okudu. Kitabın hemen yanında nemli, dantel bir mendil duruyordu.

Mort geç kalktı ve her an derin hoşnutsuzluk tonları bekleyerek hızla mutfağa doğru seğirtti. Hiçbir şey olmadı.

Albert taş lavabonun başında düşünce içinde kızartma tavasına bakıyor, muhtemelen yağı de-ğiştirsem mi yoksa bir yıl daha idare etsem mi, diye düşünüyordu. Mort bir sandalyeye ilişirken döndü.

“Epey meşguldün galiba.” dedi. “Gününü gün etmişsin sabahlara kadar, diye duydum. Sana bir yumurta yapabilirim. Veya lapa var.”

“Yumurta lütfen.” dedi Mort. Albert'ın tenceresinin derinliklerinde kendi hayatını sürdüren ve kaşık yiyen lapasını deneme cesaretini bir türlü toplayamamıştı.

“Efendi daha sonra seninle görüşmek istiyor," diye ekledi Albert, “ama acele etmen gerekmi-yormuş.” dedi.

“Oh.” Mort masaya dikti gözlerini. “Başka bir şey söyledi mi?”

“Söylediğine göre bin yılda bir gece bile boş kalmamış daha önce.” dedi Albert. “Şarkı mırıldanıyordu. Hoşuma gitmedi. Onu hiç böyle görmemiştim.”

“Ha.” Mort bodoslama daldı. “Albert, uzun zamandır mı buradasın?”

Albert gözlüğünün üzerinden ona baktı. “Belki.” dedi. “Dışardaki zamanı izlemek zor, evlat. Yaşlı kralın ölümünden beridir burdayım.” “Hangi kral, Albert?”

“Artorollo’ydu adı galiba. Ufak tefek şişman adam. Cızırtılı bir ses. Gerçi onu sadece bir kere gördüysem de.”

“Neredeydi bu?”

“Ankh’ta tabiî ki.”

“Ne?” dedi Mort. “Ankh-Morpork’ta kral yoktur, herkes bilir bunu!”

“Biraz eskidendi, dedim ya.” dedi Albert. Ölüm’ün şahsî demliğinden kendine bir fincan çay doldurdu ve oturdu, kabuk bağlamış gözlerinde hülyalı bir bakışla. Mort hevesle bekledi.

“O günlerde onlar kraldı, gerçek kral, şimdilerde gördüklerin gibi değil. *Hükümdardı* onlar.” diyerek devam etti Albert, fincan tabağına özenle bir parça çay döküp atkısının ucuyla ciddi bir edayla yelpazelerken. “Diyeceğim, akıllı ve adildi onlar, eh, oldukça akıllı sayılırlardı. Sana bir baktılar mıydı, iki kere düşünmezlerdi kafanı .kestirsinler mi diye.” diye ekledi onaylarcasına. “Ve bütün kraliçeler de uzun boylu ve soluk benizliydi ve o balaklava başlıklardan takarlardı - “

“Baş örtüsü mü?” dedi Mort.

“Evet, onlardan, ve gün nasıl uzunsa öyle güzeldi prensesler ve öyle asildiler ki, işediler mi bir düzine şilteyi ıslatırlardı - “

“Ne?”

Albert tereddüt etti. “Öyle bir şey, işte.” diye bağladı. “Ve balolar ve turnuvalar ve idamlar vardı. Muhteşem günlerdi.” Hülyalı gülümsedi anılarına.

“Bugünlerde yaşadığın günlere benzemezdi.” dedi, hayallerinden utançla uyanarak.

“Başka isim de hatırlıyor musun, Albert?” dedi Mort. Fakat kısa süreli büyü bozulmuştu ve yaşlı adamın bir daha hayallere dalması mümkün olmayacaktı.

“Ha, biliyorum,” diye atıldı, “Albert’ın adını al, sonra da gidip kütüphanede araştıracaksın, değil mi? Karıştır, kurcala. Tanıyorum seni, saatlerce oraya kapanıp genç kadınların hayatlarını okuyorsun

Suç habercileri kararmış borazanlanyla Mort’un gözlerinin derinlerinde merasim havaları çalmış olmalıydılar, çünkü Albert gıdaklayıp kemikli parmağıyla onu dürttü.

“En azından aldığın yere koyabilirsin onları,” dedi, “ve yığınlarcasını ihtiyar Albert yerleştirsin diye ortalıkta bırakmayabilirsin. Zaten doğru da değil, zavallı, ölmüş şeylere göz süzmek. Herhalde insanı kör ecfer.”

“Fakat ben sadece —" diye söze girdi Mort, ve cebindeki nemli dantel mendili hatırlayınca sustu.

Albert’ı kendi kendine homurdanıp bulaşık yıkar halde bıraktı ve kütüphaneye geçti. Soluk güneş ışığı yüksek pencerelerden içeriye hışımla girdi ve sabırlı, antik ciltlerin kapaklarını yumuşak bir biçimde soldurdu. Ara sıra bir toz zerreciği altın huzmelerin arasından uçuşurken ışığı yakalıyor ve minyatür bir süpernova misali parlıyordu.

Mort, eğer yeterince kulak verip dinlerse kendi kendilerini yazan kitapların böceğimsi çıtırtısını duyabileceğini biliyordu.

Bir zamanlar bunu ürkütücü buluyordu Mort.

Oysa şimdi - güven telkin ediciydi. Evrenin saat gibi işlediğini gösteriyordu. Fırsatım kollayan vicdanı şen şakrak bir biçimde, tamam, saat gibi işliyor olabilir, ama kesinlikle dümeni şaşmış, diyerek hatırlattı.

Raflardan oluşan labirentte gizemli kitap yığınına doğru ilerledi ve yerinde durmadığını gördü. Albert mutfakta kalmıştı ve Mort, Ölüm ün kendisinin kütüphaneye girdiğini görmemişti. Öyleyse Ysabell ne arıyordu?

Tepesindeki raf dağına baktı ve olmaya başlayan şeyi düşündüğünde midesi buz kesti...

Başka çaresi yoktu. Birine anlatmak zorunda kalacaktı.

Bu arada, Keli de hayatı zor buluyordu.

Böyleydi, çünkü nedenselliğin inanılmaz bir süredurıımu vardı. Mort'un; öfkesi, çaresizliği ve toy sevgisinin etkisiyle yanlış yerden itmesi, sü-redurumu yeni bir raya oturtmuş, ama süredu-rum henüz bunu fark etmemişti. Mort, dinozorun kuyruğuna tekmeyi basmıştı basmasına ancak diğer ucun “uff’ deme zamanının geldiğini anlaması biraz zaman alacaktı.

Açıkçası, evren Keli’nin öldüğünü biliyordu ve bu yüzden de yürümekten ve nefes almaktan henüz vazgeçmemiş olduğunu görünce biraz şaşırmıştı.

Bunu da küçük olaylarla gösteriyordu. Sabah boyunca prensesi tuhaf ve sinsi bakışlarla süzen saraylılar onu görmenin kendilerini niye garip bir şekilde rahatsız ettiğini anlatamazlardı. Son derece utana sıkıla ve prensesin canını sıkan bir biçimde onu görmezden geldiklerini, ya da alçak sesle konuştuklarını fark ettiler.

Başmabeyinci, kraliyet sancağının yarıya indirilmesini emrettiğini fark etti ve tüm hayatı boyunca bunun kesinlikle nedenini açıklayamadı. Bilinmeyen bir sebepten ötürü bin metre siyah bayrak kumaşı sipariş ettiğinde, hafif sinirli ve kederli bir halde kibarca yatağına götürüldü.

Bu uğursuz, gerçekdışı his çok geçmeden bütün şatoya yayıldı. Baş arabacı devlet tabutunun tekrar çıkarılıp cilalanmasım emretti ve sonra da ahır avlusunda dikilip güderi şapkasının içine ağladı çünkü nedenini anımsayamıyordu. Uşaklar koridorlarda yumuşak adımlarla yürüdüler. Aşçı, soğuk etli kanepeler hazırlama konusundaki müthiş dürtüyü yenebilmek için epey uğraşmak zorunda kaldı. Köpekler uludular ve sonra kendilerini aptal hissedip sustular. Adet olduğu üzere Sto Lat cenaze kortejini çeken iki siyah aygır ahır bölmelerinde huysıızlandılar ve neredeyse seyislerden birini çifteleyip öldüreceklerdi.

Sto Helit'teki şatosunda dük, boşuna ulak bekliyordu, çünkü ulak aslında yola çıkmış ama ne yapması gerektiğini hatırlayamadığı için sokağın yarısında durmuştu.

Bütün bunların oltasında Keli canlı kanlı ve gittikçe hiddetlenen bir ruh gibi dolaşıyordu.

İşler öğle yemeğinde iyice ayyuka çıktı. Keli büyük salona girdi ve kraliyet koltuğunun önüne hiçbir şey kurulmadığını gördü. Kâhyaya yüksek sesle ve açıkça hitap ederek bu durumu düzelttirmeyi başardı, sonra da bir çatal bile batırama-dan tabakların önünden geçip gittiğini gördü. Somurtkan ve inanmaz gözlerle, şarabın içeri getirilip ilk olarak Özel Klozet Lordu'na servis yapılışını izledi.

Kraliyete yakışmayacak bir hareketti ama bir ayağını uzatıp şarap garsonuna çelme taktı. Adam sendeledi ve ağzının içinde bir şeyler geveleyip döşeme taşlarına baktı.

Diğer tarafa yaslandı ve Kiler Ağası'nın kulağına haykırdı: "Beni görebiliyor musun, adam? Niçin sefiller gibi soğuk domuz eti ve jambon yiyoruz?"

Kuzey Kule'deki Ufak Altıgen Oda'nın Leydi-si'yle alçak sesli sohbetini bırakıp yan dönen adam, şokun yerini odaklanmamış kafa karışıklığına bıraktığı uzun bir bakışla ona baktı ve, "Şey, evet... elbette... ben... ee..."

"Sayın Kraliçe Hazretleri." diye suflörlük yaptı Keli.

“Fakat... evet... Hazretleri.” diye mırıldandı adam. Ağır bir sessizlik oldu.

Sonra, düğmesine tekrar hasılmışçasına prensese sırtım dönüp sohbetine devam etti.

Şok ve hiddetten bembeyaz kesilen Keli bir süre oturdu, sonra sandalyesini itip hışımla kendi dairesine yöneldi. Dışardaki geçitte bir sarma sigarayı paylaşan birkaç tane uşak göremedikleri bir şey tarafından çarpılıp kenara itildiler.

Keli odasına koştu ve koridorun sonundaki oturma odasından nöbetçi hizmetçiyi hızla içeri getirmesi gereken ipe asıldı. Bir süre hiçbir şey olmadı, sonra kapı yavaşça itilip açıldı ve bir surat kendisine baktı.

Bu defa bu bakışı tanıyordu ve hazırlıklıydı. Hizmetçiyi omuzlarından yakaladığı gibi bütün olarak odaya çekti, arkasından kapıyı çarparak kapattı. Korkan kadın, Keli’den başka her yere bakınca kadını bırakıp suratına iz bırakan bir tokat patlattı.

“Hissettin mi bunu? Hissettin mi?” diye tiz haykırdı.

“Ama... siz... ben...” diye sızlanan hizmetçi yatağa çarpana kadar sersemlemiş halde sendeleyerek geriledi, ve bütün ağırlığıyla yatağa oturdu.

“Bana bak! Şenle konuşurken bana bak!” diye haykırdı Keli, üzerine yürüyerek. “Beni görebiliyorsun, değil mi? Beni görebildiğini söyle yoksa seni astırırım!”

Hizmetçi, prensesin dehşet içindeki gözlerine baktı.

“Sizi görebiliyorum,” dedi, “fakat ...” “Fakat ne? Fakat ne?”

“Herhalde siz... duydum ki... sanmıştım ki..."

“Ne sanmıştın?” diye atıldı Keli. Artık haykırmıyordu. Sözcükler ağzından akkor kırbaçlar halinde çıkıyordu.

Hizmetçi hıçkıra hıçkıra ağlamaya başladı. Keli bir an ayağını yere vurarak bekledi, sonra kadını yavaşça sarstı.

“Bu şehirde büyücü var mı?” dedi. “Bana bak, *bana*. Büyücü var, değil mi? Siz kızlar hep kaytarıp büyücülerle konuşmaya gidiyorsunuz! Ner-de oturuyor?”

Kadın prensesin var olmadığını söyleyen bütün dürtülerle mücadele ederek gözyaşlarıyla lekelenmiş suratını ona çavirdi.

“Aa... büyücü, evet... Cutwell, Wall Street’te.”

Keli’nin dudakları ince bir gülümsemeyle büzüştü. Pelerinlerinin nereye konduğunu düşündü ama katı mantık, pelerinleri kendisinin bulmasının, kendi varlığını hizmetçiye kabul ettirmeye çalışmaktan çok daha kolay olacağını söylüyordu. Bekledi ve kadın ağlamayı bırakıp boş ve şaşkın gözlerle etrafına bakındıktan sonra hızla odadan çıkarken dikkatle izledi.

Beni unuttu bile, diye düşündü. Kendi ellerine baktı. Yeterince kanlı canlıydı.

Herhalde büyüdendi.

Giyinme odasına girdi ve siyah bir pelerinle kukuleta bulana dek deneme babından birkaç dolabı açtı. Üzerine geçirdikten sonra koridora fırladı ve uşakların merdiveninden aşağı inmeye başladı.

Küçüklüğünden bu yana bıı taraflara uğramamıştı. Burası çarşaf yüklükleri, çıplak zemin ve salak uşakların dünyasıydı. Hafif ekşi kabuk kokuyordu ortalık.

Maddeleşmiş bir hayalet gibi geçti burayı Keli. Uşakların dairesinden haberdardı elbette, nasıl insanlar beyinlerinin bir yerinde mazgallardan ve lağımdan haberdarsa, ve her ne kadar uşaklar hep birbirlerine benzerlerse de, yakınları ve sevdiklerinin kendilerini tanıyabileceği birtakım ayırdedici özellikleri olması gerektiğini de hiç tereddüt etmeden kabul etmeye hazırdı. Fakat o ana kadar yalnızca yelkenleri fora bir kalyon gibi giden haşmetli bir

varlık olarak gördüğü şarap kâhyası Moghedron'ıın, kilerinde ceketini açıp oturmuş pipo içen hali gibi görüntülere hazır değildi.

Birkaç tane hizmetçi kız kıkırdayarak, ikinci bir kez kendisine bakmaksızın yanından geçtiler. Tuhaf bir biçimde kendi şatosunda girmemesi gereken yerlere girdiğini hissederek hızla ilerledi.

Ve bunun da nedenini anlamıştı, bu şato hiç de kendi şatosu değildi. Buharlı çamaşırhaneleri ve soğuk imbikhaneleıiyle etrafındaki bu dünya, şatonun kendi dünyasıydı. Keli şatonun sahibi olamazdı. Herhalde şato ona sahipti.

En büyük mutfaktaki masadan bir tavuk butu aldı, o kadar çok tencere diziliydi ki bu büyük mağarada, ateşlerinin ışığında bir tosbağa zırhına benziyordu, ve hırsızlığın o bilmediği heyecanını hissetti. Hırsızlık! Hem de kendi krallığında! Ve aşçının buğuda pişmiş jambon misali parlak bakışları ta içinden geçiyordu Keli'nin.

Keli ahır avlularım koşarak geçti ve sert bakışları kendisini fark etmeyen birkaç nöbetçinin yanından geçerek arka kapıdan çıktı.

Sokakların havası o kadar ürpertici değildi, ama kendini hâlâ garip biçimde çıplak hissediyordu. İnsanın o ana kadarki dünya deneyiminin tamamı dünyanın kendi etrafında dönmesinden ibaret olunca, kendi işine bakan ve başkasıyla hiç ilgilenmeyen halkın arasında olmak sinir bozucuydu. Yayalar insana çarpıp uzaklaşıyorlar, kısa bir süre neye çarptıklarını merak ediyorlardı ve kahramanımız birkaç kere at arabalarının yolundan çekilmek için telaşla kaçmıştı.

Tavuk butu öğle yemeğinin yokluğundan kaynaklanan boşluğu pek dolduramamış, o da tezgâhın birinden birkaç tane elma aşırmış ve kâhyaya elmaların fiyatını öğrenmesi ve parasını tezgâh sahibine göndennesi için talimat vermeyi aklına not düşmüştü.

Perişan, kirlenmiş ve biraz da at pisliği kokar bir halde sonunda Cutwell'in kapısına ulaştı. Kapı tokmağı biraz sorun çıkardı. Onun yaşamında kapılar kendisine açılırdı; bunları ayarlayan görevliler vardı.

Öyle sersemlemişti ki, kapı tokmağının kendisine göz kırptığını fark etmedi.

Tekrar denedi ve uzaktan gelen bir çatırtı duyduğunu sandı. Bir süre sonra kapı birkaç santim açıldı ve bir ara, tepesinde kıvırcık saç bulunan yuvarlak, şaşkın bir surat gördü. Sağ ayağı kendisini kapı aralığına zekice yerleştirerek onu şaşırttı.

“Büyücüyle görüşmek istiyorum.” buyurdu. “Lütfen hemen beni içeri alın.”

“Şu anda biraz meşgul.” dedi surat. “Aşk iksiri mi arıyordunuz?”

“Ne?”

“Bende - bizde özel Cutwell İhtiras Kalkanı merhemi bulunur.” dedi surat, ve şaşırtıcı biçimde göz kırptı. “Yaban goncanızı coşturur ama tohum verdirmez, bilmem anlatabildim mi?”

Keli kendini dizginledi. “Hayır.” diyerek yalan söyledi buz gibi. “Anlamadım.”

“Koçmerhemi? Bekâret Koruyucu? Avratotu göz-damlası?”

“Benim arzum - “

“Üzgünüm, kapalıyız.” dedi surat, ve kapıyı kapattı. Keli ayağını tam zamanında çekti.

Özel hocalarını şaşırtıp şoke edecek bir şeyler mırıldandı ve kapıya güm güm vurdu.

Şafağı attığında devamlı gümbürtüsü birden yavaşladı.

Adam onu görmüştü! Onu duymuştu!

Kapıyı daha bir kuvvetli dövmeye başladı, avazı çıktığı kadar bağırıyordu.

Kulağının yanı başında bir ses konuştu, “İse ya-ramas. Çok inatçıdır.”

Yavaşça etrafına bakındı ve kapı tokmağının münasebetsiz bakışlarıyla karşılaştı. Metal kaşlarını Keli'ye salladı ve dövme demir halkasının içinden anlaşılmaz bir şekilde konuştu.

"Ben Sto Lat tahtının veliahtı Prenses Keli'yim." dedi mağrur bir edayla, dehşetinin kapağını kapalı tutarak. "Ve kapı aksesuarlarıyla da konuşmam."

"Eh, *ben* sadece bir kafi tokmağıyım ve canım kimle isterse onunla konusunun." dedi tokmak ağzı, keyifli bir sesle. "Efendimin sor bir gün geçirdiğini ve rahatsıs edilmek istemediğini söyleyebilirim sise. Fakat sihirli sözcüğü kullanmayı deneyebilirsiniz." diye ekledi. Çekici bir kadın söylerse sekisde dokus ise yarayacaktır."

"Sihirli sözcük mü? Sihirli sözcük de ne?"

Kapı tokmağı görülür biçimde alay ediyordu. "Hiçbir sey öğretmediler mi sise, bayan?"

Keli olanca boyuyla dikildi, ki bıı çabaya değmezdi. O da zor bir gün geçirdiğini hissediyordu. Babası savaşta yüz tane düşmanını bizzat idam etmişti. Bir kapı tokmağıyla mı baş edemeyecekti?

"Eğitim aldtm ben," dedi buz gibi soğuk bir netlikle, "ülkenin en iyi hocalarından."

Kapı tokmağı etkilenmişe benzemiyordu.

"Sise sihirli sösçüğü öğretmedilerse," dedi sakin bir sesle, "demek ki o kadar iyi değillermiş." Keli uzanıp ağır tokmağı kavradı ve güm diye kapıya vurdu. Tokmak öfkeyle baktı.

"Kaba dafran bana." dedi peltek peltek. "İste böylesini severim!"

"İğrençsin!"

"Effet. Uuu, bu güseldi, yine yafsana..."

Kapı bir gıdım açıldı. Bir an için gölgeli kıvırcık saçlar göründü.

“Hanımefendi, kapalıyız ded —”

Keli eğilip büküldü.

“Lütfen yardım edin bana.” dedi. “Lütfen!” “Gördünüs mü?” dedi kapı tokmağı, zafer kazanmışçasına. “Er ya da geç, herkes hatırlar sihirli sözçüğü!”

Keli, Ankh-Morpork’ta resmi işlerle uğraşmış ve Disk’in önde gelen büyü üniversitesi Görünmez Üniversite’den kıdemli büyücülerle tanışmıştı. İçlerinden bazıları uzun boylu, çoğu da şişmandı, ve neredeyse hepsi şık giyinmişler ya da en azından şık giyinmiş olduklarını düşünmüşlerdi.

Daha dünyevî sanatlarda olduğu gibi büyücülükte de modalar vardır, ve bu yaşlıca belediye meclis azası gibi görünme eğilimi de geçiciydi. Önceki nesiller solgun ve ilginç, ya da Kelt rahipleri gibi pasaklı veya gizemli ve asık suratlı görünmeye merak sarmışlardı. Fakat Keli hırıltılı konuşan, kürk işlemeli ufak dağ tipi büyücülere alışıktı, ve İgneoıs Cutwell bu müneccim tanımına uymuyordu.

Gençti. Eh, bu konuda bir şey yapılamazdı, galiba büyücüler bile mesleğe gençten atılmak zorundaydılar. Sakalı yoktu, ve biraz kirli elbisesinin tek işlemesi de yıpranmış kenarlarıydı.

“İçecek bir şey filan ister miydiniz?” dedi Cut-well, atılmış bir yeleği ayağıyla masanın altına iterken.

Keli, üzerinde kirli çamaşır veya kullanılmış çanak çömlek olmayan oturacak bir yer aradı ve kafasını salladı. Cutwell yüz ifadesini fark etti.

“Her şey biraz ortalıkta, korkarım.” diye ekledi büyücü telaşla, sarmısaklı bir sosisten kalanları dirseğiyle döşemeye itelerken. “Bayan Nugent haftada iki kez temizliğe gelir ama bir tane daha doğuran kızkardeşini görmeye gitti. Emin misiniz? Sorun değil. Dün burada yedek bir fincan görmüştüm.”

“Bir sorunum var, Bay Cutwell.” dedi Keli.

“Bir saniye bekleyin.” Şöminenin üstündeki bir kancaya uzandı ve daha iyi günler görmüş sivri uçlu bir şapka indirdi, ne var ki, görünüşüne bakılacak olursa *çok da* farklı günler geçirmemişti, ve “Tamam. Atış serbest.” dedi.

“Şapkada bu kadar önemli olan nedir?”

“Ha, çok elzemdir. Sihir için doğru şapkanız olmak zorunda. Bu tür şeyleri biz büyücüler biliriz.”

“Öyle diyorsanız. Bakın, beni görebiliyor musunuz?”

Gözlerini kısıp Keli’ye baktı. “Evet. Evet, sizi kesinlikle görebiliyorum, diyebilirim.” “Duyabiliyor musunuz peki? Beni duyabiliyorsunuz, değil mi?”

“Gayet yüksek ve net. Evet, Her hece tingilde-yerek yerine oturuyor. Sorun yok.”

“Öyleyse size bu şehirde sizden başka hiç kimsenin beni göremediğini ve duyamadığını söylesem şaşırır mısınız?”

“Benim dışımda mı?”

Keli homurdandı. “Ve kapı tokmağınız.”

Cutwell masadan bir sandalye çekip oturdu. Biraz kıpırdadı. Yüzünden düşünceli bir ifade geçti. Ayağa kalktı, arkasına uzandı ve bir zamanlar yarım pizza* olan düz, kırmızı bir şey çıkardı ortaya. Kederli gözlerle elindekine baktı.

* Disk’teki ilk pizza, tarifinin, rüyasında bizzat Diskdünya’nın Yaratıcısı tarafından, ki söylediğine göre Yaratıcı’nın hep aklındaymış bıı, verildiğini iddia eden Klaçyalı mistik Ronıon “Vahiy Joe” Slıtıwadhi tarafından yaratıldı. Yasak Şehir Ee’de mucizevi bir biçimde saklandığı söylenen orijinal pizzayı gören o çöl gezginlerinin söylediklerine bakılacak olursa, o zamanlar Yaıatıcı’nın aklındaki pizza, peynir ve peppeıoni ile birkaç siyah

zeytinden ibaret ıı fak bir şeymiş** ve dağlar ve denizler gibi şeyler, her zaman olduğu gibi, son dakika gayretiyle eklenmişler.

“İnanır mısınız, sabahtan beri bunu arıyorum.” dedi. “Hem de Her şey-İçinde ve ekstra biberliydi.” Hüzün içinde ezik şekli kemirmeye koyuldu ve aniden Keli’yi hatırladı.

“Ah, özür dilerim,” dedi, “ne kadar kabayım. Kimbilir ne düşüneceksiniz hakkımda? Buyrun bir hamsi alın. Lütfen.”

“Beni dinliyor muydunuz siz?” diye atıldı Keli. “Görünmez mi hissediyorsunuz? Kendi içinizde, yani?” dedi Cutwell, belli belirsiz.

“Tabiî ki hayır. Sadece kızgınım. Onun için de falıma bakmanızı istiyorum.”

“Eee, bu konuyu bilmem ama bütün bunlar bana biraz *tıbbî* gibi geldi ve “Parasını veririm.”

“Yasadışı bir iş ama.” dedi Cutwell, bezgin bir sesle. “Eski kral, Sto Lat’ta fal bakmayı kesinlikle yasaklamıştı. Büyücülerden pek hazzetnıezdi.” *“Çok* para veririm.”

“Bayan Nugent bana bu yeni kızın büyük ihtimalle daha kötü olacağını söylemişti. Hepten mağrur biri, demişti. Gizli sanatların pratisyenlerine pek sıcak bakmayan biri, korkarım.”

Keli gülümsedi. Sarayın bu gülümsemeyi daha önce görmüş olan üyeleri Cutwell’i hemen göz

'* Merkezyönlüler’in Hizipleşmesi’nden ve hemen ardından gelen cihadda 25000 insanın ölümünden soma inananların, pizza tarifine ıı fak bir defne yaprağı ilave etmelerine izin verilmişti.

önünden uzaklaştırıp güvenli bir yere, sözgelimi yakındaki kıtaya gönderirlerdi, fakat o, orada oturmuş, cübbesinden mantar parçalan ayıklıyordu.

“Anladığıma göre çok kötü sinirleniyormuş.” dedi Keli. “Sizi her halükârda şehir dışına sürdürmezse şaşırmam.”

“Vay canına,” dedi Cutwell, “gerçekten böyle mi düşünüyorsunuz?”

“Bak,” dedi Keli, “geleceğimi söylemeniz gerekmiyor, bugünümü söyleyin yeter. Prenses bile buna itiraz etmeyecektir. Eğer isterseniz kendisiyle konuşurum.” diye ekledi âlicenap bir havayla.

Cutwell canlandı. “Oh, onu tanıyor musunuz?” dedi.

“Evet. Ama bazen pek iyi tanımadığımı düşünüyorum.”

Cutwell iç geçirdi ve yaşlıca tabak tepeciklerini ve bir sürü yemekten kalma mumyalaşmış artıkları yerinden oynatarak ufak bir tünel kazdı. Nihayet bir peynir dilimine yapışmış şişkin bir deri cüzdanı günışığma çıkardı.

“Şey,” dedi şüphe içinde, “bunlar Karok kartları. Eskiler’in imbikten çekilmiş bilgeliği, falan filan. Veya Merkezyöremsiler’in Ching Aling’i var. Sosyetede çok moda. Çay yapraklarına bakmıyorum.”

“Ching şeyini deneyeyim.” “Öyleyse şu civanperçemi saplarını havaya atın.”

Attı. Oluşan şekle baktılar.

“Hmm.” dedi Cutwell bir süre sonra. “Ee, bir tane şöminede, bir tane kakao fincanında, biri sokakta, yazık oldu pencereye, biri masada, ve biri, hayır, ikisi dolabın arkasında. Umarım Bn. Nu-gent geri kalanını bulur.”

“Ne kadar sert atacağımı söylemediniz. Tekrar atayım mı?”

“Yooo, hiç sanmıyorum.” Cutwell daha önce bir masanın ayağını destekleyen sararmış bir kitabın sayfalarını karıştırdı. “Galiba ortaya çıkan şeklin bir anlamı var. Evet, işte burası, Sekizlik 8,887: Yasadışılık,

Burnundan Kıl Aldırmayan Kaz. Burada karşılığına bakıyoruz... bir saniye... bir saniye... evet. Buldum.”

“Evet?”

“İmparator kırmızböceği düşeyselliğe biç girmeksizin akıllıca davranarak çay saatinde ilerler; akşamleyin salyangoz badem çiçeklerinin arasında sessizce bekler."

“Evet?” dedi Keli, saygılı bir sesle. “Bunun anlamı ne?”

“Salyangoz değilseniz eğer, pek bir anlamı yok herhalde.” dedi Cutwell. “Bence belki de çeviride bir şeyler kaybolmuştur.”

“Bunu yapmayı bildiğinizden emin misiniz?”

“Kartlan deneyelim.” dedi Cutwell telaşla, kartları yelpaze gibi açarken. “Bir kart seçin. Herhangi bir kart.”

“Ölüm bu.” dedi Keli.

“Ah! Evet. Tabiî, Ölüm kartı her koşulda ölüm anlamına gelmiyor.” dedi Cutwell hızla.

“Yani, çeken kişinin aşırı heyecanlandığı, ve sizin gerçeği söyleyemeyecek denli utandığınız durumlarda ölüm anlamına gelmiyor, hmm?” “Bakın, bir kart daha çekin.”

“Bu da Ölüm.” dedi Keli.

“Diğerini geri mi koydunuz?”

“Hayır. Başka bir tane çekeyim mi?”

“Eh, çekmişken.”

“Evet, tesadüfün böylesi!”

“Üçüncü Ölüm mü?”

“Doğnı bildiniz. Numara çevirmek için özel bir deste mi bu?” Keli sakin görünmeye çalıştı ama sesindeki o hafif isteri çınlamasını kendi bile fark etti.

Cutwell ona kaşlarını çatarak baktı ve kartlan dikkatle desteye yerleştirdi, karıştırdı ve masaya açtı. Sadece bir tane Ölüm vardı.

“Aman allahım,” dedi, “sanırım işler ciddiye biniyor. Avcunuza bakabilir miyim, lütfen?”

Uzun bir süre inceledi. Bir süre sonra dolaba gitti, çekmecenin birinden bir kuyumcu gözlüğü çıkarttı, üzerindeki yulaf lapasını cüppesinin yeniyle sildi ve birkaç dakika daha Keli’nin elini en ince ayrıntısına kadar inceledi. En sonunda geri yaslanıp gözlüğü çıkardı ve gözlerini dikip Keli’ye baktı.

“Siz ölmüşsünüz.” dedi.

Keli bekledi. Uygun bir yanıt bulamıyordu. “Ölmedim” demekte bir tarz eksikliği vardı, “Durum ciddi mi?” ise sanki biraz fazla uçarı kaçacaktı.

. “İşin ciddiye bindiğini düşündüğümü söylemiş miydim?” dedi Cutwell.

“Sanırım söylediniz.” dedi Keli dikkatle, ses tonunu sabit tutarak.

“Haklıydım.”

“Hı."

“Ölümcül olabilir.”

“Ne kadar daha ölümcül,” dedi Keli, “ölü olmaktan?”

“Sizin için demek istemedim.”

“Oh.”

“Çok temel bir şeyler yanlış gitmiş sanki. Ee, gerçeklik hariç her bakımdan ölmüşsünüz. Demek istediğim, kartlar öldüğünüzü düşünüyor. Hayat çizginiz öldüğünüzü düşünüyor. Her şey ve herkes öldüğünüzü düşünüyor.”

“Ben düşünmüyorum.” dedi Keli, ama sesi pek emin değildi.

“Korkarım sizin fikrinizin önemi yok.”

“Ama insanlar beni görüp işitebiliyorlar!” “Korkarım Görünmez Üniversite’ye kaydolduğunuzda ilk öğrendiğiniz şey, insanların bu tür şeylere pek önem vermediği oluyor. Önemli olan beyinlerinin onlara ne dediği.”

“Yani insanlar beyinleri görmemelerini söylediği için mi beni görmüyorlar?”

“Korkarım öyle. Yazgı diyorlar, ya da onun gibi bir şey.” Cutwell üzgün gözlerle ona baktı. “Ben büyücüyüm. Biz biliriz böyle şeyleri.” “Aslında, kaydolunca *ilk* öğrendiğiniz şey bu değil.” diye ekledi. “Yani, ondan önce tuvaletlerin yerini filan öğreniyorsunuz. Ama bütün onlardan sonra, ilk şey o.”

“izbeni görebiliyorsunuz ama.”

“Ha. Evet. Var olan şeyleri görmek ve olmayan şeyleri görmemek üzere eğitilir büyücüler. O özel egzersizleri yapıyorsunuz - “

Keli masanın üzerine vurdu parmaklarıyla, ya da vurmaya çalıştı. Bunu yapmak çok zorlaştı. Bulanık bir dehşetle parmaklarına baktı.

Cutwell hızla ileri atılıp koluyla masayı sildi. “Af edersiniz,” diye mırıldandı, “dün gece pekmezli sandviç yemiştim de.”

“Ne *yapabilirim?'*

“Hiçbir şey.”

“Hiçbir şey mi”

“Ee, gayet başarılı bir ev hırsızı olabilirsiniz... özür dilerim. Zevksizliğime verin.”

“Ben de öyle düşündüm.”

Cıtwell uygunsuz bir biçimde elini okşadı, ve Keli’nin kafası böylesi çirkin bir *lese majeste**yi

* Lese-majeste: Devlet başkanına karşı ağır sııç

dahi fark edemeyecek kadar meşguldü.

“Anlayacağınız, her şey ayarlanmıştır. Başından sonuna, tarih belirlenmiştir. Gerçeklerin aslında *ne oldukları* konuyla ilgisizdir; tarih bunların tepelerinden aşıp geçer. Hiçbir şeyi değiştiremezsiniz, çünkü değişimler zaten onun bir parçasıdır. Siz ölmüşsünüz. Yazgı böyle. Sadece kabullenmek zorundasınız.”

Özür babından sırıttı. “Eğer nesnel açıdan bakacak olursanız, çoğu ölüden çok daha şanslısınız.” dedi. “Canlı canlı keyfini çıkartabilirsiniz.” “Kabullenmek istemiyorum. Niye kabullenecek mişim? Suç benim değil ki!”

“Anlamıyorsunuz. Tarih sürüyor. Artık bir parçası olamazsınız. Tarihte size yer yok, anlamıyor musunuz? İşleri oluruna bırakmak en iyisi.” Elini tekrar okşadı. Keli ona baktı. Büyücü elini çekti.

“Öyleyse ne yapmalıyım?” dedi Keli. “Yemeğin kaderinde benim tarafımdan yenmek yazılı olmadığı için yememeli miyim? Gidip bir yerlerde inzivaya mı çekilmeliyim?”

“Biraz alengirli bir durum, değil mi?” diyerek hak verdi Cutwell. “Sizin kaderiniz de bu, korkarım. Dünya sizi algılayamıyorsa, yoksunuz demektir. Ben büyücüyüm. Biz biliriz - “

“Sakın söylemeyin.”

Keli ayağa kalktı.

Beş nesil önce Keli'nin atalarından biri göçebe katillerden oluşan çetesini Sto Lat tepesinin bir kaç kilometre uzağında durdurmuş ve uyuyan şehri garip bir biçimde kararlı bir ifadeyle süzmüştü ve o ifade şöyle diyordu: Burası uygun. Eyer tepesinde doğdun diye lanet şeyin tepesinde ölmek zorunda değilsin.

Tuhaftır ki o adamın ayırdedici özelliklerinin bir çoğu kalıtımın bir oyunuyla torununa[2] geçmişti, ki bu da Keli'nin kendine özgü cazibesini açıklıyordu. O ana kadar hiç bu denli belirgin olmamışlardı. Cutwell bile etkilenmişti. İş kararlılığa gelirse, Keli'nin çenesinde kaya ufalayabilirdi-niz.

Saldırıdan[3] hemen önce yorgun, terli adamlarına hitap eden atasınınkiyle tamamen aynı bir ses tonuyla konuştu:

“Hayır. Hayır, kabullenmeyeceğim. Bir tür hayalet seviyesine inmeyeceğim. Siz de bana yardım edeceksiniz, büyücü.”

Cutwell'in bilinçaltı bu ses tonunu tanıdı. Döşeme tahtalarındaki tahta kurduna bile yaptığı işi bıraktıran ve kulak kesilmesine yol açan bir ahenk vardı bu seste. Bir düşünceyi seslendirmiyor, işler böyle olacak, diyordu.

“Ben mi, hanımefendi?” dedi titrek bir sesle, “Size nasıl yardımcı olabileceğimi bilmi Sandalyesinden şiddetle çekilip cüppesi kendi etrafında dalgalanarak sokağa götürüldü. Keli büyücüyü isteksiz bir köpek yavaısu gibi peşinden sürükleyerek dik ve kararlı omuzlarla saraya doğru yürüdü. Annelerin, küçük oğullan eve bir gözü mor geldiğinde mahalle okullarına giderken yürüdüğü türden öyle bir yürüyüştü ki; durdurulması imkânsızdı; Zaman'ın Akışı gibiydi.

“Niyetiniz nedir?” diye kekeledi Cutwell, karşı koymak için yapabileceği hiçbir şey olmadığını gayet iyi biliyordu.

“Şanslı günündesin büyücü."

“Ha. Güzel.” dedi zayıf bir sesle.

“Şu anda Kraliyet Tanıtmacıbaşılığı'na atandın.” “Ha. Bu görev tam olarak ne yapmayı gerektiriyor?"

“Herkese benim hayatta olduğumu hatırlatacaksın. Gayet basit. Günde üç öğün dört dörtlük yemek ve çamaşırların da yıkanacak. Canlı yürü, be adam.”

“Kraliyet mi?”

“Sen büyücüsün. Sanırım bilmen gereken bir şey var.” dedi prenses.

VAR MI? dedi Ölüm.

(Yazıya uyarlanmış bir sinema hilesiydi bu. Ölüm prensesle konuşmuyordu. Gerçekte çalışma odasında, Mort’la konuşuyordu. Fakat oldukça etkileyiciydi, değil mi? Herhalde adı, hızla birbirine geçen görüntü ya da enleme/zoom’dur. Falan filan. Kıdemli bir teknisyene ‘En İyi Çocuk’ diyen bir sanayi, bu hileye ne dese yeridir.)

NEDİR PEKİ BU? diye ekledi, masasına tutturduğu ufak mengenedeki tehlikeli bir kancanın etrafına bir parça siyah ipek sararken.

Mort tereddüt etti. Bu büyük oranda korku ve utançtan kaynaklanıyordu, ama başka bir nedeni de huzur içinde olta iğnesi bağlayan kukuletalı bir hortlağın herkesi tereddüte düşürebileceği gerçeğiydi.

Üstelik, Ysabell odanın diğer tarafında oturmuş, görünüşte nakış işliyor, ama aynı zamanda asık suratlı bir onaylamazlık bulutunun içinden onu izliyordu. Mort, kızın kırmızı kenarlı gözlerinin ensesini deldiğini hissedebiliyordu.

Ölüm, oltaya birkaç tane kargabıının iğne takarken, arasından üfleyebileceği başka bir şeyi olmadığından, dişlerinin arasından ıslıkla hareketli bir melodi çalıyordu. Bakışlarını kaldırdı.

HMM?

“İşler - düşündüğüm kadar düzgün gitmedi.” dedi Mort, masanın önündeki halının üzerinde ayakta dikilerek.

SORUN MU YAŞADIN? dedi Ölüm, birkaç tüy parçasını kopartırken.

“Şey, şu var ki, cadı benle gelmeyi reddetti, ve keşiş de, şey, tekrar başladı her şeye.”

O KONUDA DERT EDECEK BİR ŞEY YOK, EVLAT-

“ - Mort —”

- HERKESİN HAK ETTİĞİNİ DÜŞÜNDÜĞÜ ŞEYİ ALDIĞINI ARTIK ANLAMIŞ OLMAN GEREKİRDİ. BÖYLESİ ÇOK DAHA SORUNSUZ.

“Biliyorum, efendim. Ama demek ki bir tür cennete gideceğini sanan kötü insanlar gerçekten de gidiyorlar. Korkunç bir yere gideceklerinden korkan iyi insanlar ise gerçekten acı çekiyorlar. Adil görünmüyor pek.”

GÖREVE ÇIKTIĞINDA NEYİ HATIRLAMAN GEREKTİĞİNİ SÖYLEMİŞTİM?

“Şey, demiştiniz ki

HMM?

Mort kekeleyerek sesizliğe gömüldü.

ADALET YOKTUR. YALNIZCA SEN VARSIN.

“Şey, ben

BUNU HATIRLAMALISIN.

“Evet, ama

SANIRIM SONUNDA HER ŞEY YERİNİ BULUR. YARATICIYLA HİÇ KARŞILAŞMADIM, AMA BANA SÖYLENEN O Kİ, İNSANLARA GAYET MERHAMETLİ DAVRANIRMIŞ. Ölüm ipi kopardı ve mengeneyi gevşetmeye başladı.

BÖYLE DÜŞÜNCELERİ ÇIKAR KAFANDAN, diye ekledi. EN AZINDAN ÜÇÜNCÜSÜ SANA SORUN ÇIKARMAMIŞTIR.

Bu, o andı işte. Mort bu konuyu uzun uzun düşünmüştü. Saklamanın bir anlamı yoktu. Tarihin gelecekteki akışını altüst etmişti. Böylesi şeyler insanların dikkatlerini üzerlerine toplama eğilimindedirler. İçini dökmek en iyisiydi. Erkekçe hatayı kabullenmek. Cezasını çekmek. Kâğıtları açık oynamak. Bin dereden su getirmek, hiç olmaz. Sığınmak, merhamete.

Delici mavi gözler parıldadılar kendisine.

On iki-saat kafein müptelası olan sürücüsü cehennemin takometrelerini patlatan, on altı tekerlekli bir kamyonun farlarına dik dik bakarak yenmeye çalışan bir gece tavşanı gibi Ölüm’ün bakışlarına karşılık verdi.

Başaramadı.

“Hayır, efendim.” dedi.

GÜZEL. AFERİN SANA. PEKİ ÖYLEYSE, BUNA NE DİYORSUN?

Balık tutanlar iyi bir kuru olta sineğinin sevimli bir şekilde aslına benzediğini söylerler. Sabah vakti için doğru sinekler vardır. Akşamın yükselişi için farklı sinekler vardır. Vesaire.

Fakat Ölüm’ün muzaffer parmaklan arasındaki şey, zamanın şafağından bir sinekti. Ezel çorbasındaki sinekti. Mamut bokuyla beslenmişti. Pencere camlarına çarpan türden bir sinek değildi, duvarları delip geçen bir sinekti. En ağır sineklik darbesinden zehir kanayarak ve intikam aranarak çıkacak bir sinekti. Her tarafından garip kanatlar ve sallanan parçalar sarkıyordu. Bir sürü dişi vardı sanki.

“Adı ne?” dedi Mort.

ONA ÖLÜM’ÜN ZAFERİ DİYECEĞİM. Ölüm, yaratığa son bir hayran bakış fırlattı ve cüppesinin kukuletasına sıkıştırdı. BU AKŞAM ÇIKIP HAYATI BİRAZ GÖRMEK NİYETİNDEYİM, dedi. ARTIK USULÜNÜ ANLADIĞINA GÖRE İŞİ ALABİLİRSİN. PEK USULÜ DE YOK YA.

“Peki. Efendim.” dedi Mort kederli bir sesle. Önünde berbat bir kara tünel gibi uzanan, ama sonunda ışık olmayan hayatını gördü.

Ölüm, kendi kendine mırıldanarak masada parmağını tıkırdattı.

AH EVET, dedi. ALBERT BİRİNİN KÜTÜPHANEYİ KURCALADIĞINI SÖYLEDİ.

“Pardon efendim?”

KİTAPLARI İNDİRİP ORTALIKTA BIRAKIYORMUŞ. GENÇ KADINLAR HARKINDAKİ KİTAPLARI. BU DURUMU KOMİK BULMUŞA BENZİYOR.

Daha önce açıklandığı gibi, İlahi Dinleyiciler’in işitme duyulan öyle gelişmiştir ki, sıkı bir günba-tımı onları sağır edebilir. Sadece birkaç saniyeliğine Mort’a ensesindeki deri, benzer tuhaf yetiler geliştiriyormuş gibi geldi, çünkü Ysabell’in dikişin tam ortasında *donup kaldığını görebilmişti.* Aynı zamanda, daha önce rafların arasında duymuş olduğu nefes alma sesini duydu. Dantel mendili anımsadı.

“Evet efendim. Bir daha tekerrür etmeyecek, efendim.” dedi Mort.

Ensesindeki deri çılgınca kaşınmaya başladı.

HARİKA. ARTIK İKİNİZ GİDEBİLİRSİNİZ. AL-BERT’A SÖYLEYİN DE SİZE PİKNİK SEPETİ FİLAN HAZIRLASIN. BİRAZ TEMİZ HAVA ALIN. BİRBİRİNİZDEN NASIL KAÇINDIĞINIZI FARK ETTİM. Mort’u gizlice dirseğiyle dürttü - sopayla dürtülmek gibi bir şeydi - ve ekledi, ALBERT BANA BUNUN NE ANLAMA GELDİĞİNİ SÖYLEDİ.

“Söyledi mi?” dedi Mort kasvetli bir sesle. Yanılmıştı, tünelin sonunda bir ışık *vardı,* bir lav silahının ışığı.

Ölüm süpernova göz kırpışlanndan birini daha iletti Mort’a.

Mort karşılık vermedi. Onun yerine dönüp, yanında Büyük A’Tuin’in bile bahar kuzusu gibi kaldığı bir hız ve adımla ağır ağır, zahmetli bir şekilde kapıya yöneldi.

Koridoru yanlamıştı ki arkasında telaşlı koşuşturan yumuşak adımlar duydu ve bir el, kolunu yakaladı.

“Mort?”

Döndü ve bir bunalım sisinin arasından Ysa-bell’e baktı.

“Kütüphanedeki kişinin sen olduğunu niye söyledin ona?”

“Bilmiyomm.”

“Çok... çok... iyisin.” dedi Ysabelle, tedbiri de elden bırakmaksızın.

“İyi miyim? Bana ne oldu anlayamıyorum.” Cebini yokladı ve mendili çıkardı. “Bu sana ait sanırım.”

“Teşekkür ederim.” Gürültüyle burnunu sildi.

Mort omuzları akbaba kanadı gibi kamburlaşmış halde koridorda epey ilerlemişti. Ysabell arkasından koştu.

“Diyordum ki.” dedi.

“Ne?”

“Sana teşekkür etmek istiyordum.”

“Önemi yok.” diye mırıldandı, Mort. “İyisi mi sen kitapları çıkarma bir daha. Onların canını sıkıyor galiba.” Neşesiz olduğunu düşündüğü bir de

kahkaha attı. “Hah!”

“Hah ne?”

“Sadece hah!”

Koridorun sonuna ulaşmıştı. Albert’m bilmiş bilmiş sırıtacağı mutfağa giden kapı buradaydı, ve Mort buna katlanamayacağına karar verdi. Durdu.

“Ama kitapları sadece zaman geçirmek için almıştım.” dedi Ysabell, arkasından.

Mort yelkenleri suya indirdi.

“Bahçede yürüyebiliriz,” dedi, ümitsiz bir sesle, sonra da kalbini biraz katılaştırmayı başardı ve ekledi, “zorunlu değilsin, tabiî.”

“Yani benimle evlenmeyecek misin?” dedi Ysabell.

Mort dehşete kapıldı. “Evlenmek mi?”

“Babam seni buraya bunun için getirmedi mi?” dedi. “Kaldı ki, çırağa *ihtiyacı* yok.”

“Yani bütün o dürtmeler, göz kırpmalar ve bir gün, oğlum, bütün bunlar senin olacak lafları mı?” dedi Mort. “Duymazdan gelmeye çalışıyordum. Henüz kimseyle evlenmek istemiyorum.” diye ekledi, prensesin belleğinden hızla geçen resmini kovarak. “Hele seninle hiç olmaz, darılma ama.”

“Disk’te kalan son erkek olsan da evlenmem seninle.” dedi kız, tatlı bir sesle.

Bu Mort’u incitti. Biriyle evlenmeyi istememek bir şeydi, insanların seninle evlenmek istemediklerini söylemeleri başka şey.

“En azından ben, gardırobun birinde yıllardır gözleme yiyormuş gibi görünmüyorum.” dedi Mort, Ölüm’ün kara çayırına çıkarlarken.

“En azından ben, bacaklarımda sadece birer diz varmış gibi yürüyorum.” dedi Ysabell.

“Benim vıjık çılbır yumurtası gibi *gözlerim* yok.”

Ysabell başını salladı. “Diğer taraftan, *benim,* kulaklarım kuru bir ağaçta yetişen bir şeye benzemiyor. Vıjık ne demek?”

“Albert’ın yaptığı türden yumurta demek.” “Beyazı yapış yapış, sulu, sümüklü yumurtalar mı?”

“Evet.”

“İyi bir sözcük.” diye nezaketle kabul etti Ysabell. “Ne var ki, *benim* saçım, dikkatini çekerim, tuvalet fırçasına benzemiyor.”

“Şüphesiz, fakat ıslak kirpiye benzeyen benim saçım değil.”

“Lütfen dikkat, benim göğsüm ıslak torba içinde parmaklıklı raf gibi görünmüyor.”

Mort yana doğru Ysabell’in elbisesinin üst tarafına baktı, ancak iki Rotweiler yavmsuna yetecek kadar mama olduğunu görünce yorum yapmaktan kaçındı.

“Benim kaşlanm çiftleşen tırtıllara benzemiyor.” diyerek şansını denedi.

“Doğru. Ama şunu söyleyebilirim, *benim* bacaklarım, en azından, patikadan gelen bir domuzu durdurabilirler.”

“Pardon - ?”

“Çarpık değiller.” diye açıkladı, Ysabelle.

“Ha.”

Zambak tarhlarının arasında yürüdüler, geçici olarak, söyleyecek sözleri kalmamıştı. Sonunda

Ysabell, Mort'un karşısına geçip elini uzattı. Mort, minnettar bir sessizlik içinde elini sıktı.

“Yetti mi?” dedi kız.

“Eh, sayılır.”

“Güzel. Belli ki evlenmememiz şart, en azından çocukların hatırı için.”

Mort başıyla doğnıladı.

Gayet düzgün budanmış çalıların arasındaki taştan bir banka oturdular. Ölüm bahçenin bu köşesine taş bir aslanın kustuğu buzlu bir kaynaktan beslenir gibi gözüken bir gölet yapmıştı. Derinlerde besili beyaz sazanlar dolaşıyor, ya da kadife siyahı su zambaklarının arasında burunlarını su üstüne çıkarıyorlardı.

“Biraz ekmek içi getirseydik.” dedi Mort, kibar bir edayla tartışmaya tamamen kapalı bir konu seçerek.

“Buraya hiç gelmez, biliyor musun.” dedi Ysabell, balıkları seyrederken. “Bunu ben eğleneyim diye yaptı.”

“İşe yaramadı mı?”

“Gerçek değil ki.” dedi kız. “Buradaki hiçbir şey gerçek değil. Gerçekten *gerçek* değil. Sadece insan gibi davranmayı seviyor. Bu aralar gerçekten uğraşıyor, fark ettin mi bilmem. Sanırım onu etkiliyorsun. Bir defasında banço çalmayı öğrenmeye çalıştığını biliyor muydun?”

“Bana daha çok kilise orgçusu gibi görünüyor.”

“Alışamadı bir türlü.” dedi Ysabell, Mort'u duymazdan gelerek. “Yaratamıyor, anlayacağın.”

“Bu havuzu yarattığını söyledin ya.”

“Bir yerlerde gördüğü bir havuzun kopyası. Her şey kopya.”

Mort rahatsız kıpırdandı. Ufak bir böcek bacağına tırmanmıştı.

“Hüzünlü bir durum.” dedi, yaklaşık olarak . doğru tonlamayla konuştuğunu umarak.

“Evet.”

Ysabelle patikadan bir avuç dolusu çakıl taşı alıp dalgın bir şekilde havuza atmaya başladı. “Kaşlarım o kadar kötü mü?” diye sordu.

“Hmm,” dedi Mort, “korkarım öyle.”

“Ha.” Çıp, çıp. Sazanlar hor görüyle onu seyrediyordu.

“Ya bacaklarım?” dedi.

“Evet. Üzgünüm.”

Mort sınırlı geyik muhabbet repertuarını endişeli bir biçimde karıştırdı ve vazgeçti.

“Boşver.” dedi kibarca. “En azından sen cımbız kullanabilirsin.”

“Çok iyi kalpli,” dedi Ysabell, onu duymazdan gelerek, “dalgın bir tarzda.”

“Senin gerçek baban sayılmaz, değil mi?” “Gerçek anne-babam yıllar önce Büyük Nefi geçerken öldüler. Fırtına çıkmış sanırım. Beni o buldu ve buraya getirdi. Niye yaptığını bilmiyorum.”

“Belki senin haline üzülmüştür?”

“O hiçbir şey hissetmez. Ama kötü anlamda söylemiyorum bunu, yani. Yalnızca hissetmeye yarayacak bir şeyi yok, ne derler, salgı bezleri yok. Halime olsa olsa üzülmeyi *düşünmüştür.*” Solgun yuvarlak yüzünü Mort’a çevirdi.

“Onun hakkında kötü bir şey duymaya bile dayanamam. Elinden geleni yapmaya çalışıyor. Sadece her zaman düşünecek o kadar çok şeyi var ki.”

“Benim babam da biraz öyleydi. Öyledir, demek istemiştim.”

“Herhalde salgı bezleri vardır, ama.”

“Sanırım vardır.” dedi Mort, huzursuzca kıpırdanarak. “Şimdiye kadar derinlemesine düşündüğüm bir konu değil de, şu salgılar.”

Yan yana oturarak alabalıklara baktılar. Alabalıklar da onlara baktılar.

“Birkaç saat önce geleceğin tarihini altüst ettim.” dedi Mort.

“Öyle mi?”

“Şey, adam kızı öldürmeye çalıştığında adamı öldürdüm, ama mesele şu ki, tarihe göre kızın ölmesi, dükün de kral olması gerekiyordu, ama en kötü yanı, en *kötü* yanı, son derece berbat bir adam olmasına rağmen şehirleri birleştirecekti ve sonunda bir federasyon olacaklardı ve kitabın dediğine göre yüz yıl boyunca barış ve bolluk yaşanacaktı. Yani, bir terör hükümdarlığı filan olacak samısın, ama belli ki tarihin bazen böyle insanlara ihtiyacı oluyor ve prenses de zaten bir diğer hükümdar olacaktı. Yani, *kötü* olmazdı, aslında oldukça iyi olurdu ama *doğru* olmazdı bu ve şimdi olmayacak ve tarih rayından çıkmış durumda ve hepsi de benim suçum.”

Sakinleşti, merakla cevabını bekliyordu.

“Biliyor musun, haklıydın.”

“Haklı mıydım?”

“Yanımızda ekmek içi getirmeliydik.” dedi Ysabell. “Sanırım suyun içinde yiyecek şeyler bulu-yorlardır. Bokböceği falan.”

“Söylediklerimi duydun mu?”

“Ne konuda?”

“Ha. Hiçbir şey. Önemli değil, aslında. Af edersin.”

Ysabell iç geçirip ayağa kalktı.

“Herhalde artık gitmek istersin.” dedi. “Bu evlilik meselesini hallettiğimize sevindim. Şenle konuşmak gayet güzeldi.”

“Bir tür nefret-nefret ilişkimiz olabilir.” dedi Mort.

“Babamın birlikte çalıştığı kişilerle normalde konuşmam.” Sanki Mort’un başka bir şey söylemesini bekliyormuşcasına kendini uzaklaştıramıyor gibiydi.

“Eh, sen de konuşmazsın” oldu tek düşünebildiği.

“Herhalde şimdi işe çıkman gerekiyor.”

“Aşağı yukarı.” Mort tereddüt etti, sohbetin tanımlanamaz bir biçimde sığ sulardan çıkıp, artık anlayamadığı birtakım derinliklerde yüzdüğünün farkındaydı.

Sanki bir şey sesi oldu -

Bu sesle Mort, ev özlemi içinde kendi evinin avlusunu hatırladı. Sert Koçdoruğu kışları boyunca aile, bahçede, gerektikçe içeri saman atan kışa dayanıklı dağ *targcılan* beslerdi. Baharla birlikte karlar eridiğinde avlu bir iki metre derinlikte olur ve üzerinde oldukça katı bir kabuk bulunurdu. Dikkatli davranırsanız üstünde yürüyebilirdiniz. Davranmaz ve dizinize kadar birikmiş boka batarsanız, yeşil, buharı tüten çizmenizi dışarı çekerken çıkan ses, kuş ötüşü ve arı vızıltısı gibi, dönen yılı müjdelerdi.

Bu, o sesti. Mort içgüdüsel olarak çizmelerini kontrol etti.

Ysabell ağlıyordu, minik hanımkız hıçkırıklarıyla değil de, bir sualtı yanardağından çıkan ve yüzeye ilk ulaşmak için birbiriyle mücadele eden boğazında düğümlenmiş kocaman esneme hıçkırıklarıyla ağlıyordu. Basınç altında kalıp kurtulan, yavan bir sefaletle olgunlaşmış hıçkırıklardı bunlar.

“Hı?” dedi Mort.

Deprem bölgesindeki bir su yatağı gibi sarsılıyordu bedeni. Elbisesinin yenlerinde boşuna ve beceriksizce mendili arandı, fakat durum böyley-ken bu, bir kasırgadaki kâğıt şapkadan daha fazla işe yaramazdı. Bir şeyler söylemeye çalıştı, söyledikleri, hıçkırıklarla vurgulanan ünsüzler seline dönüştü.

Mort, “Hmm?” dedi.

“Sence kaç yaşındayım, dedim.”

“On beş?” diye attı.

“On altı yaşındayım.” diye sızlandı kız. “Ve *kaç* yıldır on altı yaşındayım, biliyor musun?”

“Af edersin, anlayam - “

“Hayır, anlayamazsın. Hiç kimse anlayamaz.” Burnunu tekrar çekti, titreyen ellerine rağmen biraz nemlice mendili özenle elbisesinin kolundaki yerine yerleştirdi.

“Senin çıkma iznin var.” dedi. “Burada fark edebilecek kadar kalmadın sen. Burada zaman duruyor, fark etmedin mi? Ha, *bir şey* geçiyor geçmesine, ama gerçek zaman değil. Gerçek zamanı yaratamıyor.”

“Oh.”

Ysabell tekrar konuştuğunda, aleyhteki bütün koşullara rağmen kendilerini toparlayan ama her an yeniden koyuverebilecek olanlara özgü ince, dikkatli ve her şeyin ötesinde *gözüpek* bir sesle konuştu.

“Otuz beş yıldır on altı yaşındayım.”

“Ha?”

“Daha ilk yıl canıma yetmişti.”

Mort dönüp son birkaç haftasına baktı ve anlayışla kafasını salladı.

“Bütün o kitapları bunun için mi okuyordun?” diye sordu.

Ysabell bakışlarım indirdi ve utanmış bir edayla sandaletli başparmağını çakıl taşlarında döndürerek oynattı.

“Çok romantikler." dedi. “Gerçekten çok güzel öyküler var. Genç erkeği öldüğünde zehir içen bir kız vardı, babası yaşlı bir adamla evlenmesi için direten ve bir uçurumdan atlayan biri vardı, ve kendini suda boğan biri vardı sırf boyun eğmemek

Mort hayretler içinde dinledi. Ysabell’in özenle okunacak malzeme seçimine bakılacak olursa, herhangi bir Disk dişisi için ergenlik çağını bir çift çorabı eskitecek kadar atlatmak bile hatırı sayılır bir başarı olacaktı.

“ - sonra kız, çocuğun öldüğünü sandı, kendini öldürdü ve sonra da çocuk uyanıp o *da* kendini öldürdü, bir de bir kız vardı ki

Sağduyunun sesi en azından birkaç kadının aşk için kendini öldünneden üçüncü on yılına ulaşabildiğini söylüyordu, fakat bu dramlarda sağduyuya bir figüran rolü dahi verilmiyordu."

Mort aşkın insanı ısıtıp üşüttüğünü ve zalim ve zayıf kıldığını zaten biliyordu ama salaklaştırdığını hiç düşünememişti.

“ - her gece nehri yüzerek geçerdi, ama bir gece fırtına çıktı ve çocuk gelmeyince kız Mort içgüdüsel olarak bazı çiftlerin sözgelimi köy danslarında tanışıp anlaştıklarım, ve bir iki yıl çıktıklarını, birkaç kavga ettiklerini, barıştıklarını, evlendiklerini ve birbirlerini hiç de öldürmediklerini hissediyordu.

Bedbaht aşk nakaratlarının kesilmiş olduğunu fark eıii.

“Hı.” dedi yavaşça. “Artık hiç kimse, yani, hiç kimse birbiriyle geçinemiyor mu?"

“Sevmek acı çekmektir.” dedi Ysabell. “Çok miktarda karanlık ihtiras olması gerekiyor.”

“Öyle mi?”

“Kesinlikle. Ve de ızdırap.”

Ysabell bir şey hatırlar gibi oldu.

“Rayından çıkan bir şeyden mi bahsettin?" dedi, kendini toparlayanlara özgü gergin bir sesle. Mort bunu düşündü. “Hayır.” dedi.

“Korkarım can kulağıyla dinlemiyordum.”

“Hiç önemi yok.”

Sessizlik içinde eve doğru yürüdüler.

Mort çalışma odasına döndüğünde Ölüm’ün masanın üzerine döıt tane kumsaati bırakarak gitmiş olduğunu gördü. Büyük deri kitap emni-yede kapatılmış halde rahlenin üzerinde duruyordu.

Saatlerin altına tutturulmuş bir not vardı.

Mort, Ölüm’ün el yazısının ya gotik ya da köşeli mezartaşı tarzında olacağını düşünmüştü, fakat gerçekte Ölüm bir stil seçmeden önce yazıbi-lim üzerine klasik bir eseri incelemiş, ve dengeli, uyumlu bir kişiliği yansıtan bir yazı biçimi benimsemişti.

Notta şunlar yazıyordu:

Balıka çıkıyorum. Pseudopolis’te birr iddam, Krull'da doğğal bir ölüm., Carrick Dğlr’ında ölünıcüül bir düşme ue Eli Kin te'de bir yaş vakka-sı var. Günnün kalanında izinlisin.

Mort, tarihin, gerçeklik üzerinde gerilimi boşalmış çelik bir palamar misali geniş, yıkıcı yaylar çizip ileri geri tangırdayarak etrafı paraladığım düşündü.

Tarih öyle değildir. Tarih eski bir kazak gibi yumuşakça sökülür. Defalarca yamanıp örülerek tamir edilmiş, farklı insanlara uysun diye tekrar örülmüş, propaganda toz bezi olarak kesip kullanmak üzere sansür nedeniyle

lavabonun altındaki bir kutuya atılagelmiştir, yine de o, her zaman - sonunda - o eski, tamdık şekline biirün-meyi başarmıştır. Tarihin, *kendisini* değiştirdiklerini sanan insanları değiştirmek gibi bir alışkanlığı vardır. Tarihin, eskimiş yeninde daima birkaç tane numarası bulunur. Ne de olsa uzun süredir buralardadır.

O anda bunlar oluyordu:

Mort'un tırpanının yanlış hedefe inişi, tarihi iki ayrı gerçekliğe ayırmıştı. Sto Lat kentinde Prenses Keli, biraz güçlükle de olsa, saray maaşına bağlanan ve prensesin varlığını hatırlama görevine atanan Kraliyet Tanıtmacıbaşı'nın da tam gün yardımıyla ülkeyi hâlâ yönetiyordu. Oysa dışar-daki topraklarda - ovanın ötesinde, Koçdorukla-rı'nda, Çember Deniz civarında ve ta Kenar'a kadar olan bölümde - geleneksel gerçeklik hâlâ etkiliydi ve prenses gayet tabiî ki ölüydü, dük kraldı ve dünya sakin bir biçimde plana göre, her ne idiyse, ilerliyordu.

Önemli nokta, iki gerçekliğin de geçerli oluşuydu.

Tarihî olay ufku o sıralarda şehirden otuz kilometre uzaktaydı, ve henüz pek fark edilemiyordu. Bunun nedeni de - eh, isterseniz buna tarihî basınç farkı deyin - henüz o kadar büyük olmamasıydı. Ama artıyordu. Dışarda, nemli lahana tarlalarında, havada bir titreşme ve kızaran çekirgeleri andıran hafif bir çıtırtı vardı.

İnsanlar tarihi, kuşların gökyüzünü değiştirdiğinden fazla değiştirmezler, sadece kısa süreli desenler yaratırlar. Bir buzul kadar amansız ve çok daha soğuk asıl gerçeklik, milim milim gıcırdayarak Sto Lat'a dönüyordu.

Fark eden ilk kişi Mort oldu.

Uzun bir ikindi olmuştu. Dağcı son ana kadar buzlu çıkıntısına tutunmuş, ve idam mahkûmu, Mort'a, monarşist idarenin uşağı demişti. Sadece 103 yaşındaki ihtiyar kadın, kederli akrabalarıyla çevrilmiş halde ödülüne koşmuş, ve ona gülümseyip biraz solgun göründüğünü söylemişti.

Binky eşkin adımla Sto Lat üzerinde gökyüzünü kat edemeden Disk güneşi ufka yaklaşmıştı, ve aşağı bakan Mort gerçeklik sınırını görmüştü. Altında yay çizerek açılan hafif gümüşsü sisten bir hilal. Bunun ne olduğunu bilmiyordu ama kendisiyle ilgili olduğuna dair berbat bir his vardı içinde.

Atın dizginlerini çekti ve at tırıs adımla yavaşça toprağa doğru alçalıp yanardöner pus duvarının birkaç metre gerisine indi. Pus yürüme hızından biraz daha yavaş hareket ediyor, çıplak, nemli lahana tarlalarından ve donmuş drenaj çukurlarından hayalet gibi geçerken yavaşça tıslıyordu.

Soğuk bir geceydi, don ve sisin egemenlik için kapıştıkları ve bütün seslerin boğulduğu bir gece. Binky'nin nefesi kıpırtısız havada bulut fıskiyeleri yaratıyordu. Yavaşça, neredeyse özür di-lercesine kişnedi ve ön ayağıyla yeri eşeledi.

Mort eyerden kayarak indi ve arayüzeye doğru ağır ağır ilerledi. Arayüzey yumuşakça çıtırdadı. Üzerinde tuhaf şekiller kâh akarak, kâh değişerek, ve de kâh yok olarak ışıldıyorlardı.

Biraz arandıktan sonra bir sopa bulup temkinlice duvara soktu. Yavaşça yalpalayarak gözden yiten tuhaf dalgacıklar yarattı.

Bir siluet yukarda dolanınca Mort yukarı baktı. Siyah bir baykuştu, gıcırdayan ufak bir şeyler aranarak çukurları kolaçan ediyordu.

Pusta kıvılcım patlaması yaratarak duvara çarptı, çıkardığı baykuş biçimli dalgacık büyüyerek yayıldı ve kaynayan kaleydoskopa karıştı.

Ve baykuş yok oldu. Moıt şeffaf arayüzeyin diğer tarafını görebiliyordu ve diğer tarafta baykuş kesinlikle tekrar ortaya çıkmamıştı. Tam buna kafası karışmışken bir iki metre ötede sessiz bir patlama daha oldu, ve kuş tekrar ortaya çıktı, olayı hiç umursamaksızın tarlaların üzerinde kayarak uzaklaştı.

Mort kendini toparladı ve hiç de sınıra benzemeyen sınırı geçti. Sınır tingirdedi.

Bir an sonra Binky de onun peşinden sınırı geçti, gözleri çaresizlikle dönüyor, arayüzey filizleri toynaklarına dokunuyordu. Şaha kalktı, yapışan pus liflerinden kurtulmak için köpek gibi yelesini silkeledi ve yalvaran gözlerle Mort'a baktı.

Mort dizginleri yakaladı, atın burnunu okşadı ve cebini yoklayıp biraz kirlice bir şeker parçası aradı. Önemli bir şeyin karşısında olduğunun farkındaydı fakat henüz ne olduğundan emin değildi.

Nemli ve iç karartıcı söğüt ağaçlarından oluşan bir bulvarın ortasından geçen bir yol *vardı*. Mort tekrar ata bindi ve Binky'yi tarla boyunca dalların altında damlayan karanlığın içine sürdü.

Uzakta, aslında ufak bir kasabadan ibaret olan Sto Helit'in ışıklarını görebiliyordu ve manzaranın kenarındaki belli belirsiz ağartı da Sto Lat olmalıydı. Özlem içinde Sto Lat'a baktı.

Sınır onu endişelendiriyordu. Ağaçların arkasında, tarlaların üzerinde ağır ağır ilerlediğini görebiliyordu.

Hemen ilerisindeki sıcak ve davetkâr ışığı gördüğünde, Mort, Binky'yi tekrar havaya tırmandırmak üzereydi. Yoldan içerlek büyük bir binanın pencerelerinden saçılıyordu ışık. Her halükârda, muhtemelen neşeli türden bir ışıktı, ama bu civarda, ve hele Mort'un ruh haliyle kıyaslanacak olursa kesinlikle coşkulu sayılırdı.

At üstünde yaklaşınca ışıkta hareket eden gölgeler gördü, ve birkaç şarkı parçası işitti. Burası bir handı ve içerde insanlar eğleniyorlardı, ya da zamanının çoğunda lahanalarla yakından ilgilenen bir köylü neyle iyi vakit geçirirse onu yapıyorlardı. Brassicaların[4] yanında, neredeyse her şey eğlenceli sayılır.

İçerde sarhoş olmak ve şarkı sözlerini unutmak gibi gayet insanca ve basit şeyler yapan insanlar vardı.

Herhalde aklı başka şeylerle fazlaca meşgul olduğundan olsa gerek, Mort gerçekten hiç sıla özlemi çekmemişti. Ama şu anda ilk kez bunu

hissediyordu - bir yere değil de, bir ruh haline, para, hastalık, ve başka insanlar gibi doğın dürüst meselelere kafa yoran sıradan bir insan olmaya duyulan özlemdi bu...

“Bir içki içeyim,” diye düşündü, “belki kendimi daha iyi hissederim.”

Ana binanın bir tarafında önü açık bir ahır vardı ve Binky’yi zaten üç başka ata ev sahipliği yapan sıcak, at kokulu karanlığa götürdü. Yem torbasını çözeıken Mort, Ölüm’ün atının, daha az doğaüstü yaşamlar sürdüren diğer atlarla aynı hisleri paylaşıp paylaşmadığını merak etti. Kendisini pürdikkat izleyen diğer atlardan daha heybetli olduğu kesindi. Binky gerçek bir attı - Mort’un elindeki su toplamış kürek sapı kabarcıkları bunun canlı kanıtıydı - ve diğerlerine kıyasla da her zamankinden daha gerçek görünüyordu. Daha sağlam. Daha beygirimsi. Bir nebze daha efsanevî.

Aslında Mort önemli bir çıkarımda bulunmanın eşiğindeydi, ve avluyu geçerek hanın alçak kapısına giderken, han levhasının gözüne takılıp dikkatini dağıtması talihsizlik oldu. Levha ressamının özellikle yetenekli olduğu söylenemezdi, ama Kıaliçe’nin Başı portresinde Keli’nin çene çizgisini ya da ateş topu saçlarını tanımamak olanaksızdı.

Mort iç geçirdi ve kapıyı ilerek açtı.

Toplanmış kalabalık, tek adam gibi konuşmayı kesip, iki kuruş için kafana küreği indirip cesedini dolunayda bir gübre yığınının altına gömebi-leceklerini akla getiren dürüst köylü bakışıyla gözlerini dikip ona baktı.

Mort’a bir defa daha bakmak iyi olabilir, çünkü son birkaç bölümde epey değişti. Örneğin, üzerinde hâlâ bir sürü diz ve dirsek taşısa da bunlar artık olağan yerlerine göç etmiş gibi görünmektedirler ve artık eklemleri lastikle gevşekçe tutturulmuş gibi hareket etmemektedir. Hiçbir şey bilmiyormuş gibi görünürdü; şimdi ise çok bilmişe benzemektedir. Gözlerinde bir şey, sıradan insanların asla görmediği ya da sadece bir kez görebildiği şeyleri gönmiş olduğunu ima etmektedir.

Vücudunun geriye kalan bölümünün tamamı, izleyenlere, bu delikanlıya sorun çıkarmanın bir eşek arısı yuvasını tekmelemek kadar akıllıca

olacağını bildirmektedir. Uzun sözün kısası, Mort artık sulak yerde serpilmiş bir paçavra gibi görünmemektedir.

Han sahibi, barın altında sakladığı huzur-sağla-yıcı kalın karadiken dalını tutan parmaklarını gevşetti ve yüz hatlarını tamamen olmasa da neşeli bir hoş geldin ifadesine büründürdü.

“İyi akşamlar, lordum.” dedi. “Bu soğuk ve donlu gecede arzunuz nedir?”

“Ne?” dedi Mort, ışıkta gözlerini kırpıştırarak. “Demek istediği, ne içmek istersin?” dedi, bir otlak dolusu kuzuyu seyreden kasap gibi Mort’u süzmekte olan, gelincik suratlı ufak tefek bir adam.

“Hmm. Bilmem.” dedi Mort. “Yıldız damlası var mı sizde?”

“Hiç duymadım, lordum.”

Mort kendisini izleyen, ateş ışığıyla aydınlanmış suratlara baktı. Genel olarak toprağın tuzu denen türden adamlardı. Diğer bir deyişle, sert ve eski kafalı ve sağlığa zararlıydılar, ama Mort fark edemeyecek denli meşguldü.

“Madem öyle, burada ne içilir?”

Hancı yan yan müşterilerine baktı, doğrudan önünde oldukları düşünülecek olursa kurnazca bir numaraydı.

“Lordum biz, Scumble* içeriz mesela.” “Scumble mı?” dedi Mort, zorlukla zapt edilen gülümsemeleri fark etmeksizin.

“Evet, lordum. Elmadan yapılır. Yani, asıl olarak elmadan.”

Bu, yeterince sağlıklı geldi Mort’a. “Ha, tamam.” dedi. “Bir bardak Scumble, öyleyse.” Elini cebine sokup Ölüm’ün vermiş olduğu altın kesesini çıkardı. Halen oldukça doluydu. Hana aniden çöken sessizlikte paraların çıngırtısı, fırtınalı

* Scumble: Kaynatma veya fermantasyon sırasında yüzeye çıkan yabancı maddeler.

gecelerde akıntılar suyun üç yüz kulaç altındaki kulelerini salladığında, Leshp'in, açık denizlerde duyulabilen efsanevî Pirinç Gongları gibi çınladı.

"Lütfen bu beylere de ne isterlerse verin." diye ekledi.

Teşekkür korosuna kendini öylesine kaptırmıştı ki, içkinin, yeni dostlarına yüksük boyutlarında bardaklarda, kendisine ise kocaman ahşap bir maşrapada verildiğini pek fark etmedi.

Scumble ve nemli bataklıklarda biraz istikrarsız bir biçimde babadan oğula aktarılan eski tariflere göre yapılışıyla ilgili bir sürü hikâye anlatılır. Sıçanlar, yılan başlan ya da kurşun katkısı gerçek değildir. Ölü koyunlarla ilgili olanı da bütünüyle uydurmadır. Pantolon düğmesiyle ilgili olan tüm çeşitlemeleri de defnedebiliriz. Ama metalle temas etmesine izin vermemek konusundaki hikâye kesinlikle doğrudur, çünkü han sahibi bile bile eksik para iade ederek ufak bir bakır yığınını plonk diye scumble içine bıraktığında hemen köpürmeye başladı.

Mort içkisini kokladı, sonra da bir yudum aldı. Biraz elma, biraz güz sabahı, ve epeyce de bir kütük yığınının dibi tadı vardı. Saygısız görünmemek için yine de büyük bir yudum aldı.

Kalabalık nefeslerini tutup sayarak kendisini izliyordu.

Mort kendisinden bir şey beklendiğini hissetti.

"Güzel," dedi, "gayet serinletici." Bir yudum daha aldı. "Zamanla kazanılan bir zevk biraz," diye ekledi, "ama eminim, denemeye değer."

Kalabalığın gerisinden bir iki hoşnutsuzluk mırıltısı duyuldu.

"Bu açıklama ile Scumble sulanıyor."

"Yok, bilirsiniz ne olur, suyun bir damlası değerse ona."

Han sahibi bunu duymazdan gelmeye çalıştı. "Beğendiniz mi?" dedi Mort'a, insanların Aziz Ge-orge'a "Ne gibi bir şey öldürdün?" diye

sordukları tonda.

“Oldukça keskin.” dedi Mort. “Biraz da ceviz tadı var.”

“Af edersiniz.” dedi hancı, ve maşrapayı nazikçe Mort’un elinden aldı. Bir kokladı, sonra da gözlerini sildi.

“Hnnngah.” dedi. “Kesinlikle doğru içki bu.”

Neredeyse hayranlığa dayanan bir bakışla baktı delikanlıya. Sırf yarım litrenin üçte biri kadar scumble içmesi değil de hâlâ dikey dununda ve hayatta olmasıydı mesele. Maşrapayı geri verdi: sanki inanılmaz bir yarışmanın ardından bir kupa veriliyordu Mort’a. Bir ağız dolusu daha içtiğinde izleyenler iirperdiler. Han sahibi Mort’un dişlerinin neden yapıldığını düşündü ve midesiyle aynı malzemeden olması gerektiğine karar verdi.

“Büyücü müsünüz yoksa siz?” diye yokladı, hani olur a.

“Üzgünüm, hayır. Olmam mı gerekiyor?”

Hiç de öyle düşünmedim, diye düşündü hancı, büyücü gibi yürümüyor ve zaten sigara falan da içtiği yok. Yeniden scumble maşrapasına baktı.

Bu konuda bir yanlışlık vardı. Delikanlıda bir somn vardı. Doğm görünmüyordu. Sanki -

- olması gerekenden daha sağlamdı.

Bu komikti, elbette. Bar sağlamdı, döşeme sağlamdı, müşteriler de isteyebileceğin kadar sağlamlardı. Ancak oracıkta utanarak dikilen ve gayet doğal bir şekilde kaşık temizlenebilecek bir sıvıyı yudumlayan Mort’tan, özellikle güçlü bir sağlamlık, fazladan bir gerçeklik boyutu yayılıyordu sanki. Saçları daha saçımsı, giysileri daha giysimsi, çizmeleri çizmelik timsali. Ona sırf bakmak bile başını ağrıtıyordu insanın.

Ne var ki, her şey bir yana, Mort insan olduğunu gösterdi. Maşrapa çarpılan parmaklarından kurtuldu ve döşeme taşlarında takırdadı, saçılan scumble taşların arasını eritmeye başladı. Parmağıyla uzak duvarı gösterdi, ağzı tek kelime edemeden açılıp kapandı.

Müdavimler, işlerin normale dönmesinden memnun, sohbetlerine ve kürek atma oyunlarına döndüler; Mort şimdi son derece normal davranıyordu. İçkinin gücünün doğrulanmasıyla rahatlayan hancı, barın üstünden uzanıp dostça onun omzuna vurdu.

“Bir şey yok.” dedi. “Çoğunlukla böyle çarpar insanları, sadece birkaç hafta baş ağrısı çekeceksin, sakın merak etme, bir yudum scumble seni eski haline döndürür.”

Scumble akşamdan kalmalığının en iyi ilacının köpek kılı olduğu doğrudur, fakat daha doğru bir deyişle buna köpekbalığı dişi veya belki buldozer çiğnemesi de denebilir.

Fakat Mort yalnızca işaret etmeyi sürdürdü ve titrek bir sesle, “Göremiyor musunuz?” dedi, “Duvardan giriyor! Duvarın içinden geçiyor!”

“İlk kez scumble içtikten sonra bir sürü şey duvardan girer. Genellikle de yeşil kıllı şeyler.”

“Sis bu! Hışırdadığım duyamıyor musunuz?” “Hışırdayan bir sis, öyle mi?” Hancı duvara baktı, gayet boştu ve birkaç örümcek ağı dışında gizemli bir yanı yoktu. Mort’un sesindeki telaş keyfini kaçırmıştı. Normal pullu canavarları tercih ederdi. İnsan, onlar olunca ne yapacağını bilirdi.

“Odanın içinden geçiyor! Hissedemiyor musunuz?”

Müşteriler birbirlerine baktılar. Mort tedirginleştiriyordu onları. Bir iki tanesi daha sonra buz çıngırdaması gibi bir şey hissettiklerini kabul ettiler, ancak hazımsızlıktan olabilirdi.

Mort geri çekilerek barı kavradı. Bir an ürperdi.

“Bakın,” dedi han sahibi, “şaka şakadır, ama “Üzerinde yeşil bir gömlek vardı daha önce!” Hancı aşağıya baktı. Sesinde dehşet tınısı vardı. “Neyden önce?” diye titredi sesi. Şaşkınlık içinde, ve eli karadiken sopasına uzanan gizli yolculuğunu tamamlayamadan önce, Mort barın üzerinden uzanıp önlüğünden yakaladı hancıyı.

“Yeşil bir gömleğin var, değil mi?” dedi. “Gördüm onu, ufak sarı düğmeleri vardı!”

“Ee, evet. İki tane gömleğim var.” Han sahibi kendini biraz abartmaya çalıştı. “Zengin adamım ben.” diye ekledi. “Yalnızca bugün giymedim onu.” Mort’un düğmeleri nereden bildiğini öğrenmek istemiyordu.

Mort onu bıraktı ve etrafında döndü.

“Hepsi farklı yerlerde oturuyorlar! Ateşin yanında oturan adam nerede? Her şey değişmiş!”

Kapıdan geçerek çıktı, ve dışardan boğuk bir çığlık duyuldu. Tekrar içeriye daldı, çılgın gözlerle ödü bokuna karışmış kalabalığı karşısına aldı.

“Levhayı kim değiştirdi? Biri levhayı değiştirmiş!”

Hancı dilini sinir içinde dudaklarında gezdirdi.

“Eski kral öldükten sonra mı yani?” dedi.

Mort’un bakışları kanını dondurdu, delikanlının gözleri iki tane kara dehşet çukuruydu.

“İsim demek istiyorum!”

“Biz - isim hep aynıydı.” dedi adam, çaresiz gözlerle destek arayarak müşterilerine baktı. “Öyle değil mi, millet? Dük’ün Kafası.”

Hemfikir bir koro şeklinde mırıldandılar.

Mort gözle görülür biçimde sarsılarak herkese baktı. Sonra arkasını dönüp tekrar dışarıya fırladı.

Dinleyenler dışarıda toynak sesleri duydular, sesler gittikçe uzaklaştı, ve aynen bir at yeryüzünü terketmişcesine tamamen kayboldu.

Hanın içinde çıt çıkmıyordu. Erkekler bakışlarını birbirlerinden kaçırıyorlardı. Hiç kimse gördüklerini kabullenecek ilk kişi olmak istemiyordu.

Onun için de, odayı yalpalayarak geçme, ve elini uzatıp parmaklarını kapının tanıdık, güven telkin eden ahşap yüzeyinde gezdirme işi han sahibine kaldı. Sağlamdı, kırılmamıştı ve bir kapının bütün özelliklerine sahipti.

Herkes Mort'un koşarak üç kez kapıdan geçtiğini görmüştü. Sadece kapıyı hiç açmamıştı.

Toynakları havayı döven Binky neredeyse dikey olarak yükselerek tırmanmaya uğraşırken, kıvrılarak yükselen nefesiyle arkasında buhardan bir iz bırakıyordu. Mort yüzünü atın yelesine gömmüş, dizleri ve elleriyle ve çoğunlukla da irade gücüyle sıkı sıkı tutunuyordu. Etrafındaki hava dondurucu oluncaya, ve darülaceze çorbası gibi seyıelinceye dek aşağıya bakmadı.

Yukarıda Merkez Işıkları yanıp sönüyordu kış semalarında. Aşağıda ise kilometrelerce genişlikte ters dönmüş bir fincan tabağı, yıldız ışığında gümüşsü. İçinden arkasındaki ışıkları görebiliyordu. İçinden bulutlar geçiyordu.

Hayır. Dikkatle izledi. Bulutların, içine sürüklendiği kesindi, ve *içinde* de bulutlar vardı, ama içindeki bulutlar daha zayıftılar ve biraz farklı bir yönde hareket ediyorlardı, aslında, dışardaki bulutlarla pek ilgileri yoktu. Bir şey daha vardı... ah, evet, Merkez Işıkları. Hayalet yarımkürenin dışındaki geceye soluk yeşil bir renk veriyorlardı, fakat kubbenin altında izine hiç rastlanmıyordu.

Bu, Disk’e eklenmiş, neredeyse ikizi başka bir dünya parçasına bakmak gibiydi. İçinde hava dununu biraz farklıydı, ve Işıklar bu gece gösteri yapmıyorlardı.

Disk ona son derece sinirleniyor, çevreliyor ve tekrar yokluğa doğm itiyordu. Mort burada, yukarıdan onun küçüldüğünü göremiyordu, yeri öğütürken çıkardığı çekirge çıtırtısını hayal gücünün kulaklarında duyuyordu, her şeyi olması gerekene değiştiriyordu. Gerçeklik kendi kendini tedavi ediyordu.

Mort, düşünmeye gerek bile duymadan kubbenin ortasında kimin durduğunu biliyordu. Buradan bile kesin bir şekilde Sto Lat’a odaklandığı görülebiliyordu.

Kubbe oda boyutuna, insan boyutuna sonra da yumurta boyutuna ulaştığında neler olacağını düşünmek bile istemiyordu. Başaramamıştı.

Mantık, Mort’a, kurtuluşunun burada yattığını söylerdi. Bir iki gün içinde problem kendini çözecekti; kütüphanedeki kitaplar tekrar doğrulaşa-cak, dünya lastik bir sargı misali eski haline dönecekti. Mantık ona, olaylara ikinci bir kez karışmanın işleri kötüleştirmekten başka bir işe yaramayacağını söylerdi. Eğer Mantık o gece izinli olmasaydı, bütün bunları söylerdi.

Dev sihir alanının fren etkisi nedeniyle ışık Disk’te oldukça yavaş hareket eder, ve o anda Kenar’ın Krull adasını taşıyan bölümü küçük güneşin yörüngesinin tam altındaydı ve bu yüzden de hâlâ ikindi vaktiydi. Kenar, daha fazla ısı topladığı ve yumuşak okyanus ikliminin keyfini sürdüğü için hava oldukça sıcaktı.

Aslında Krull, sözcük bulunamadığı için Ke-nar’dan dışarı taşan, kıyı şeridi denmesi gereken bölümü de dahil olmak üzere, şanslı bir adaydı. Bunu takdir etmeyen tek yerli Krulllular, gittikleri yere bakmayanlar veya uyurgezerlerdi ve doğal eleme gereği artık sayıları da iyice azalmıştı. Bütün toplumlardan atılanlar olur ama Krull’daki-lerin tekrar katılma şansları hiç olmamıştı.

Terpsic Mims atılmış biri değildi. Balıkçıydı. Tek farkla, balıkçılık daha pahalıdır. Ama Terpsic mutluydu. Hakrull nehrinin kenarları sazlıklarla çevrili yumuşak sularında bir mantarın tepesindeki tüyün yumuşak bir şekilde sallanışım izliyordu ve beyni nerdeyse tamamen boştu. Ruh halini bozabilecek tek şey balık yakalamak olabilirdi, çünkü balık yakalamak, balıkçılıkta gerçekten korktuğu tek şeydi. Balıklar soğuk, sümüklü, ürkmüş olurlar ve sinirine dokunurlardı, ve Terp-sic'in sinirleri de pek sağlam sayılmazdı.

Bir şey yakalamadığı sürece Terpsic Mims, Disk'in en mutlu balıkçılarından biriydi, çünkü Hakrull nehri evinden sekiz kilometre uzaklıktaydı ve bu yüzden de, kendisiyle altı mutlu ay evli kaldığı Bn. Gwladys Mims'ten sekiz kilometre uzaktaydı. Bu, yirmi küsur yıl önceydi.

Kıyıda biraz ileriye başka bir balıkçı kapağı atınca Terpsic fazla ilgi göstermedi. Elbette bazı balıkçılar bu görgüsüzlüğe itiraz ederlerdi, ama Terpsic'in kitabında kahrolası şeylerden birini yakalama şansını azaltan her şey ona uyardı. Gözu-cuyla yeni gelenin sinekle balık tuttuğunu fark etti, bu, Terpsic'in kesinlikle reddettiği ilginç bir hobiydi çünkü aleti evde hazırlarken çok zaman harcanıyordu. Sinek iğneyle böyle balık tutulduğunu daha önce hiç görmemişti, Islak sinekler ve kuru sinekler vardı, fakat bu sinek suya testere dişi gibi vınlayarak giriyor ve balığı gerisin geri çekiyordu sudan.

Terpsic nutku tutulmuş halde söğüt ağaçlarının gerisindeki siluetin oltayı tekrar tekrar atışını izledi. Nehrin balık nüfusunun tamamı vızlayan dehşetin yolundan çekilmek için boğuşmaya başlayınca su kaynadı ve maalesef çılgına dönmüş iri bir turnabalığı sırf şaşkınlıktan Terpsic'in zokasını yuttu.

Bir an önce kıyıda dikiliyordu, sonraki an çınlayan, yeşil bir karanlığa gömüldü, nefesini kabarcıklarla yitirirken hayatı film şeridi gibi gözlerinin önünden geçiyordu, ve boğulma anında dahi nikâh gününden o ana kadarki hayatını izleme düşüncesinden dehşete kapıldı. Gwladys'in yakında dul kalacağı geldi aklına ve bir parça neşelendi. Aslında Terpsic daima olayların aydınlık taraflarına bakmaya çalışmıştı ve müteşekkir bir halde

çamura batarken bu noktadan sonra hayatının artık daha iyiye gidebileceği geldi aklına...

Ve bir el saçını yakalayıp onu yüzeye çekti, aniden acı dolan yüzeye. Korkunç mavi ve siyah lekeler uçuştu gözlerinin önünde. Ciğerleri yanıyordu. Boğazı bir ızdırap borusuna dönmüştü.

Eller - soğuk eller, dondurucu eller, zar dolu eldiven hissi veren eller - onu suyun içinden çekti ve kıyıya fırlattı. Birkaç tane yiğitçe boğulmaya devam girişiminin ardından, sonunda zorbalıkla hayat diye yaşadığı şeye iade edildi.

Terpsic sık öfkelenmezdi çünkü Gwladys uygun bulmazdı. Ama kendisini kandırılmış hissediyordu. Kendisine danışılmadan doğurulmuştu, evlenmişti çünkü Gwladys'le babası tezgâhlamışlardı, ve kendisine özgü, sadece benim diyebileceği tek insanca başarı da zorla elinden alınmıştı. Birkaç saniye önce öyle basitti ki her şey. Şimdiyse hepsi tekrar arapsaçına dönmüştü.

Ölmek de istemiyordu tabiî. Tanrılar intihar konusunda çok katıydılar. Yalnızca kurtarılmak istememişti.

Sümük ve sumercimeği maskesinin ardından kan çanağı gözlerle, tepesinde dikilen bulanık figüre baktı ve haykırdı, "Niye kurtardın ki beni?"

Yanıt ürküttü Terpsic'i. Şapırdayarak eve yürürken, yol boyunca bunu düşündü. Gwladys elbiselerinin hali konusunda dırdır ederken hep akimdaydı. Sincap gibi dolanıp durdu kafasında, ateşin yanında oturup suçlu suçlu hapşırırken, çünkü hastalanmak Gwladys'in uygun bulmadığı şeylerden biriydi. Yatakta titreyerek yatarken, buzdağı gibi yerleşti rüyalarına. Ateşli titremesinin ortasında mırıldandı, "DAHA SONRASI İÇİN demekle ne demek istedi?"

Meşaleler parlıyordu Sto Lat şehrinde. Takım-larca erkeğe meşaleleri canlı tutma görevi verilmişti. Sokaklar parıldıyordu. Çıtırdayan alevler, yüzyıllardır her gece masum bir biçimde kendi işine bakan gölgeleri gerisingeri itiyordu. Deliklerinin derinlerinde sıçanların şaşkın gözlerinin

parıldadığı eski köşeleri aydınlatıyorlardı. Ev hırsızlarını evlerinde kalmaya zorluyorlardı. Mer-kez'den saçılan soğuk, yüksek alevleri lekeleyen sarı ışıktan haleler oluşturarak gece puslarını ağartıyorlardı. Fakat genel olarak Prenses Keli'nin suratını aydınlatıyorlardı.

Her yerde o vardı. Düz olan her yüzeye yapıştırılmıştı. Parıldayan sokaklardaki, kapılardaki, duvarlardaki ve çatı çıkmalarının üzerindeki Prenses Keli'lerin arasında Binky tırıs adımla ilerliyordu. İşçilerin yapıştırabildiği her yüzeyde sevdiğinin posterlerini gören Moıt'un ağzı hayretten açık kalmıştı.

Yabancı olmalarına rağmen, onlarla hiç kimse ilgilenmiyordu. Her ne kadar Sto Lat'ın gece hayatı, nasıl bir çöp sepeti belediye çöplüğüyle yanşamazsa, Ankh-Morpork'ıın gece hayatı kadar renkli ve olaylı değilse de, sokaklar yine de insan kaynıyordu, ve seyyar satıcıların, kumarbazların, şekercilerin, fincan altında top kaybedenlerin, hayat kadınları, cepçiler ve arada bir yanlışlıkla yolu buraya düşen ama geri dönecek parayı denkleştiremeyen dürüst tüccarların bağırtılarıyla çınlıyordu. Mort at sırtında aralarından geçerken yarım düzine dilde konuşma parçaları kulaklarına ulaştı; uyuşuk bir kabullenmeyle, her birini anlayabildiğini fark etti.

Sonunda attan indi ve, boşuna Cutwell'in evini arayarak Wall Street'te atıyla ilerledi. En yakındaki posterin üzerindeki bir şişlik, küfreden boğuk sesler çıkarıyor olmasaydı bulamayacaktı.

İ htiyatla elini uzatıp bir kâğıt şeridini kenara çekti.

“Çok teşekkürler.” dedi çirkin suratlı kapı tokmağı. “Beş fara etmes, değil mi? Bir bakıyorsun hayat normal, bir de bakıyorsun ağış dolsu tııt-kal.”

“Cutwell nerede?”

“Saraya gitti.” Tokmak yan yan baktı ve dökme demir bir gözle Mort'a göz kırptı. “Bazı adamlar geldiler ve eşyalarını götürdüler. Sonra da başka adamlar her tarafa onıın sevgilisinin resimlerini yapıştırmaya başladılar. Bar kütükleri.” diye ekledi.

Mort’un rengi değişti.

“Onun sevgilisi mi?”

Şeytani ikna yeteneği olan kapı tokmağı Mort’un ses tonuna gülmekten kendini alamadı. Bir eğenin üzerine sürtülen tırnak sesi gibiydi gülüşü.

“Effet.” dedi. “Aceleleri varmış gibiydiler, bana sorarsan.”

Mort çoktan Binky’nin sırtına atlamıştı.

“Baksana!” diye bağırdı tokmak Mort’un arkasından. “Baksana! Benim yapışkanımı çıkarır mısın, delikanlı?”

Mort Binky’nin dizginlerine öyle sert asıldı ki, at şaha kalktı ve yassı taşların üzerinde geri geri çıldırmışcasına dans etti, sonra da uzanıp kapı tokmağının halkasını kavradı. Çirkin surat, Mort’un yüzüne baktı, ve birden gerçekten de ödü bokuna karışmış bir kapı tokmağı gibi hissetti kendini. Mort’un gözleri maden eritme potası gibi parladı, yüz ifadesi demir ocağıydı ve sesi demiri eritecek sıcaklıktaydı. Tokmak onun ne yapabileceğini bilmiyordu ama öğrenmemeyi yeğlediğini hissediyordu.

“Sen ne dedin bana?” diye tısladı Mort.

Kapı tokmağı hızla düşündü. “Efendim?” dedi.

“Ne yapmamı istemiştin?”

“Yapışkanımı çıkarmanı?”

“Hiç niyetim yok.”

“Güzel,” dedi kapı tokmağı, “güzel. Bana uyar. Ben de buralarda takılırım, öyleyse.”

Mort’un tırıs adım sokaktan inişini seyretti ve sinir içinde kendini bir kez vurarak rahatlayıp ür-perdi.

“Kıııılpayı atlattıııuın.” dedi menteşelerden biri.

“Kafa çeneni!”

Mort gece nöbetçilerinin yanından geçti. Nöbetçilerin şimdiki işi ziller çalıp Prenses’in adım haykırmaktan oluşuyordu, ama haykırırken hatırlamakta zorlanıyormuşcasına pek emin olamıyorlardı. Mort onları görmezden geldi, çünkü kafasının içinde şöyle diyen sesleri dinlemekle meşguldü:

Seninle yalnızca bir kere karşılaştı, salak. Niye seninle ilgilensin ki?

Evet, ama ben hayatını kurtardım onun...

Bu da hayatı ona ait demek oluyor. Sana değil. Üstelik adam büyücü.

Ne olmuş yani? Hem büyücüler kızlarla - kızlarla çıkmazlar, onlar yeminli...

Yeminli mi?

Onların yapmaması gerekir, anla işte...

Ne, asla anla işte olmaz? dedi iç sesi, ve sırıtı-yora benziyordu.

Sihir işlerine iyi gelmiyormuş, diye düşündü Mort, keyifsiz bir halde.

Sihiri saklamak için komik bir yer.

Mort şoke olmuştu. Sen de kimsin? diye sordu.

Ben şenim Mort. Öz benliğin.

Ee, keşke kafamdan çıkabilsem, burası benimle zaten yeterince kalabalık.

Eyvallah, dedi ses, sadece yardım etmeye çalışıyordum. Ama sakın unutma, sana ihtiyacın olursa, her zaman buralardasın.

Ses kesilerek kayboldu.

Eh, diye düşündü Mort keyfi kaçık, bu herhalde bendim. Bana Mort diyen tek kişi benim.

Bu idrak şoku, Mort monoloğa kilitlenmişken at üstünde saray kapılarını geçtiği gerçeğini bir an gölgede bıraktı. Tabiî, insanlar her gün sarayın kapılarından geçerlerdi, ama çoğu için önce kapıların açılması gibi şeyler gerekirdi.

Diğer taraftaki nöbetçiler korkudan kaskatı kesilmişlerdi çünkü bir hayalet gördüklerini sanmışlardı. Eğer bir hayaletin gördüklerinin nerdey-se tam zıttı olduğunu bilseler çok daha fazla korkarlardı.

Büyük holün kapılarının dışındaki nöbetçi de olanları görmüştü ama aklını, ya da aklından geriye kalanı, başına toplayacak zamanı oldu, ve Binky avluyu tırıs adım geçerken mızrağını kaldırdı.

“Dur.” diye vırakladı. “Dur. Ne nereye gidiyor?”

Mort onu ilk kez gördü.

“Ne?” dedi, hâlâ düşünceler içinde kayıp.

Nöbetçi dilini kuru dudaklarında dolaştırdı ve geri çekildi. Mort Binky’den kayarak indi ve ilerledi.

“Yani, oraya giden nedir?” diye tekrar yokladı nöbetçi, erken terfi sebebi olabilecek inat ve intihar salaklığı karışımıyla.

Mort mızrağı yavaşça yakaladı ve kapı yolundan çekti. Bunu yapınca meşale yüzünü aydınlattı.

“Mort.” dedi hafifçe.

Normal herhangi bir nöbetçiye yeter de artardı bu, ama bu nöbetçinin kanında subaylık vardı.

“Yani, dost musun düşman mı?” diye kekeledi Mort’un bakışlarından kaçınarak.

“Hangisini tercih ederdin?” diyerek sırıttı Mort. Ustasının sırıtışı sayılmazdı pek, ama oldukça etkiliydi ve içinde mizahtan eser yoktu.

Nöbetçi rahatlayarak eğildi ve kenara çekildi.

“Geç, dostum.” dedi.

Mort holde, kraliyet dairelerine çıkan merdivenlere doğru yürüdü. Son gördüğünden bu yana hol epey değişmişti. Keli’nin portreleri her yerdeydi; çatının yüksek gölgelerindeki eski ve paralanmış savaş sancaklarının yerini dahi almıştı. Sarayda yürüyen biri, portre görmeden birkaç adımdan fazla atmanın imkânsız olduğunu görürdü. Mort’un beyninin bir bölümü bunun nedenini merak ederken, diğer bölümü de şehrin üzerine sürekli olarak kapanan, titreşen kubbeyle ilgili endişe içindeydi, ama beyninin en büyük bölümü, hiddet, sersemlik ve kıskançlıktan sıcak ve buram buram tütüyordu. Ysabell haklıydı, diye düşündü, bu aşk olmalı.

“Duvarlardan geçen çocuk!”

Kafasını ani bir hareketle kaldırdı. Cutwell merdivenlerin tepesinde dikiliyordu.

Büyücü de epey değişmiş, diye düşündü acı acı Mort. Belki de o kadar değişmemişti. Pul işlemeli siyah ve beyaz bir elbise giyiyor olsa da, sivri uçlu şapkası bir metre yükseklikte, ve bir diş tablosundakinden daha çok mistik sembollerle bezenmiş olsa da, ve kırmızı kadife pabuçları gümüş tokalı, burunları da salyangoz gibi kıvrık olsa da, yine de yakasında birkaç tane leke vardı ve bir şey çiğniyordu.

Mort’un merdivenleri çıkarak kendisine gelişini izledi.

“Bir şeye mi öfkelendin?” dedi. “Çalışmaya başladım ama başka işlere verdim kendimi. Çok zor, içinden geçmek - bana niye öyle bakıyorsun?”

“Burada ne arıyorsun?”

“Aynı soruyu sana ben sorabilirim. Çilek alır mısın?”

Mort, büyücünün elindeki küçük, tahta meyve sepetine baktı.

“Kış ortasında mı?”

“Aslında bunlar bir parça tılsım çalınmış filizler.”

"Çilek tadı var mı?”

Cutwell derin bir nefes aldı. “Hayır, filiz tadı var. Tılsım tam olarak etkili olmadı. Prensesi neşelendirir diye düşündüm ama kafama attı bunları. Yazık olur bunları ziyan etmek. Buyur.”

Mort ağzı hayretten açık, baktı ona.

“Kafana mı attı bunları?”

“Aynen öyle, korkarım. Çok dik kafalı bir hanım.”

Selam, dedi Mort’un beyninin gerisinde bir ses, sensin yine, kendine prensesin bu adamla o anla işteyi yapmayı hayal etmesi ihtimalinin dahi uzağın ırak tarafında kaldığını hatırlatıyorsun.

Git başımdan, diye düşündü Mort. Bilinçaltı endişelendiriyordu Mort’u. Vücudunun şu anda göz ardı etmek istediği bölümlerine direkt bağlantısı varmış gibiydi.

“Niye buradasın sen?” dedi yüksek sesle. “Bütün bu resimlerle ilgisi olabilir mi?”

“İyi fikirdi, değil mi?” diye ışıdı Cutwell. “Şahsen gurur duyuyorum bundan.”

“Af edersin.” dedi Mort zayıf bir sesle. “Yoğun bir gün geçirdim. Bir yere oturmak istiyoaım.”

“Taç Odası var.” dedi Cutwell.” Gecenin bu saatinde orada kimseler olmaz. Herkes uykuda.” Mort başını salladı, sonra da kuşkuyla genç büyücüyü süzdü.

“Bu saatte ayakta ne yapıyorsun öyleyse?” “Hmm,” dedi Cutwell, “hmm, kilerde bir şeyler var mı diye bakarım, demiştim.”

Omuz silkti. [5]

Cutwell’in de, Mort’un, at sürmekten yorgun ve uykusuz bir Mort’un bile, bir şekilde içten parıldadığını ve tuhaf bir biçimde boyutla ilgisiz bile olsa, yine de efsanevi bir tarafı olduğunu anladığını bildirmenin zamanı artık geldi. Fark şu ki, Cutwell eğitimli olmak yoluyla diğer insanlardan daha iyi tahminde bulunabiliyordu, ve biliyordu ki, esrarengiz meselelerde aşikâr cevap, genellikle yanlış cevap oluyordu.

Mort dalgın bir şekilde duvarlardan geçebiliyor ve saf zehirleri ayık içebiliyordu, ancak bunun nedeni hayalete dönüşmesi değil, aksine tehlikeli bir biçimde gerçeğe dönüyor olmasıydı.

Aslında, delikanlı sessiz koridorlarda yürüyüp sendeleyerek farkında olmadan mermer bir sütunun içinden geçtiğinde, Mort’un bakış açısından dünyanın oldukça hayali bir yer olmaya başladığı açıktı.

“Biraz önce mermer bir sütunun içinden geçtin.” dedi Cutwell. “Nasıl yaptın bunu?”

“Yaptım mı?” Mort etrafına bakındı. Süaın yeterince katı görünüyordu. Bir kolunu sütuna vurdu ve dirseğini hafif morarttı.

“Geçtiğine yemin edebilirim.” dedi Cutwell. “Büyücüler böyle şeyleri fark ederler, bilirsin.” Cüppesinin cebine elini soktu.

“Peki ülkeyi saran sis kubbeyi fark ettin mi?” dedi Mort.

Cutwell cikledi. Elindeki kavanoz düştü ve döşemede tuz buz oldu; hafif bozulmuş salata sosu koktu ortalık.

“Şimdiden mi?”

“Şimdiden mi bilmem,” dedi Mort, “arazide kayarak ilerleyen, çatırdayan türden bir duvar var ve başka kimsenin de umurunda değil ve “Ne kadar hızlı gidiyordu?”

“ - nesneleri değiştiriyor!”

“Gördün mü onu? Ne kadar uzakta? Ne kadar

hızla ilerliyor?”

“Tabiî gördüm. İçinden iki kere atla geçtim. Sanki

“Ama sen büyücü değilsin, öyleyse nasıl oluyor da

“Senin burada ne işin var ki Cutwell derin bir nefes aldı. “Herkes sussun!” diye haykırdı.

Sessizlik oldu. Sonra büyücü Mort’un kolunu kavradı. “Haydi.” dedi onu koridorda çekerek. “Kim olduğunu tam olarak bilmiyorum, ve umarım bir gün öğrenme fırsatım olur, ama yakında gerçekten korkunç bir şey olacak ve sanırım sen de bulaşmışsın bu işe bir şekilde.”

“Korkunç bir şey mi? Ne zaman?”

“Arayüzeyin ne kadar uzakta olduğuna ve ne kadar hızlı hareket ettiğine bağlı.” dedi Cutwell, Mort’u bir yan geçitten sürükleyerek. Ufak bir meşe kapıdan dışarı çıktıklarında kolunu bıraktı ve tekrar cebini yokladı, ufak bir parça sert peynir ve pelte gibi ezilmiş bir domates çıkardı.

“Şunları tutuver. Teşekkürler.” Tekrar elini daldırdı, bir anahtar çıkardı ve kapıyı açtı.

“Prensesi öldürecek, değil mi?” dedi Mort. “Evet,” dedi Cutwell, “fakat şu da var ki, hayır.” Eli kapı kolunda, sustu. “Çok keskin zekâlısın. Nasıl bildin?”

“Ben Mort tereddüt etti.

“Bana çok garip bir hikâye anlattı.” dedi Cut-well.

“Sanırım anlatmıştır.” dedi Mort. “Eğer inanılmaz idiyse, doğrudur.”

“Sen osun, ha? Ölüm’ün asistanı?”

“Evet. Ama şu anda izinliyim.”

“Bunu duyduğuma sevindim.”

Cutwell kapıyı arkalarından kapattı ve bir şamdan aradı. Bir plof duyuldu, mavi bir ışık çaktı ve bir inleme oldu.

“Pardon.” dedi, parmaklarını emerek. “Ateş tılsımı. Bir türlü alışamadım.”

“Kubbe şeyini bekliyordun, değil mi?” dedi Mort, ivedilikle. “Üstümüze çökünce ne olacak?” Büyücü bütün ağırlığıyla salamlı bir sandviçin kalıntılarının üzerine çöktü.

“Tam olarak emin değilim.” dedi. “İzlemek ilginç olacak. Ama içerden değil, korkarım. Olacağını *düşündüğüm*, şey şu, geçen hafta hiç yaşanmamış olacak.”

“Aniden ölecek mi yani?”

“Pek anlamıyorsun. Bir haftadır ölmüş olacak. Bütün bunlar elini havada belli belirsiz salladı

- “olmamış olacak. Katil işini görmüş olacak. Sen de şeninkini yapmış olacaksın. Tarih kendini iyileştirmiş olacak. Her şey yoluna girecek. Tarih açısından, tabiî. Başka bir açı da yok aslında.” Mort dar pencereden dışarıya baktı. Avluyu geçerek dışarda prensesin bir resminin gökyüzüne gülümsediği parıldayan sokakları görebiliyordu.

“Resimleri anlat bana.” dedi. “Büyücü işine benziyor sanki.”

“İşe yarıyor mu, emin değilim. İnsanlar kızmaya başlıyor ve nedenini bilmiyorlardı, bu da işleri daha da kötüleştirdi. Kafaları başka, bedenleri başka bir gerçeklikteydi. Çok can sıkıcı. Prensesin hâlâ hayatta olduğu fikrine alışamıyorlardı. Resimlerin iyi bir fikir olabileceğini düşündüm, ama görüyorsun işte, insanlar kafalarının orada olmadığını söylediği şeyi bir türlü görmüyorlar.” “Sana bunu söyleyebilirdim.” dedi Mort acı bir ifadeyle.

“Kasaba çığırtkanlarını gündüzleri dışarı salıyordum,” diye devam etti Cutwell, “eğer insanlar inanmaya başlarlarsa o zaman bu yeni gerçekliğin gerçek kabul edileceğini düşündüm.” “Hmmff?” dedi Mort. Pencereden uzaklaştı. “Ne demek istiyorsun?”

“Şey, anlayacağın - düşündüm ki, eğer yeterli sayıda insan ona inanırsa, gerçekliği değiştirebilirlerdi. Tanrıların işine yarıyor bu. Eğer insanlar bir tanrıya inanmayı bırakırlarsa, o tanrı ölür. Eğer bir çoğu ona inanırsa daha da güçlenir.” “Bunu bilmiyordum. Tanrıların sadece tanrı olduklarını düşünürdüm.”

“Bu konunun konuşulmasından hoşlanmazlar.” dedi Cıutwell, çalışma masasının üzerindeki kitap ve parşömen yığınım kurcalayarak.

“Eh, bu tanrıların işine yarayabilir, çünkü onlar özeldirler.” dedi Mort. “İnsanlar - daha somuttur. İnsanların işine yaramaz.”

“Bu doğaı değil. Diyelim ki buradan çıktın ve sarayın etrafında turladın. Nöbetçilerden biri seni görür ve hırsız olduğunu düşünüp okunu fırlatırdı. Yani, onun gerçekliğinde sen hırsız olurdun. Aslında doğru olmazdı bu, ama sanki doğruymuş gibi ölürdün. İnanç çok güçlüdi'ır. Ben bir büyücüyüm. Bunları biliriz biz. Şuraya bak.” Önündeki çerçöpün içinden bir kitap çıkardı ve sayfa işareti olarak kullandığı salamın durduğu yeri açtı. Mort omzunun üzerinden büyülü, kıvrımlı yazıya kaşlarını çatarak baktı. Sayfanın üzerinde sihirbaz olmayanlar tarafından okunmasın diye bir oraya bir buraya dolanırken bükülüp kırışıyordu ve genel etki can sıkıcıydı.

“Bu da nesi?” dedi.

“Müneccim Alberto Malich’in Sihir Kitabı,” dedi büyücü, “bir tür büyü teorisi kitabı. Sözcüklere çok dikkatli bakmak iyi bir fikir değil, bozuluyorlar. Bak, burada şöyle diyor —”

Dudakları sessizce kıpırdadı. Alnında minik ter boncukları belirdi ve bir araya toplanıp burnunun ne yaptığını görmeye karar verdiler. Gözleri sulandı.

Bazı insanlar iyi bir kitapta karar kılmayı severler. Eksiksiz bir bilye seti olan hiç kimse bir büyü kitabında karar kılmazdı, çünkü tek tek sözcüklerin bile kendilerine özgü özel ve kinci bir hayatla-n vardır ve kısacası, onları okumak bir çeşit zihinsel Hint güreşidir. Bir çok genç büyücü, kendisi için fazla kuvvetli bir sihir kitabını okumayı denemiş, ve çığlıkları duyan insanlar sadece onların sivri burunlu çarıklarını ve içlerinden yükselen klasik bir fiske duman, ve belki de biraz daha semirmiş bir kitap bulmuşlardır. Büyülü kütüphanelerde dolaşanların başına gelenlerin yanında, Zindan Boyutları’ndan çıkma dokunaçlı canavarlar tarafından suratınızın sökülmesi hafif bir masaj kalır.

1

Lusitania: 1915’de bir Alman denizaltısı tarafından torpillenen, 1198 insanın öldüğü. bir ABD volen gemisi.

2

Her ne kadar pala bir bıyık ve tepesinde kabarası olan tüylü yuvarlak bir kask bırakmamışsa da.

" Konuşma daha sonraki nesillere, eyer üstünde doğmamış olan ve çatal bıçakla yemek yiyebilen oğlunun parayla yazdırdığı epik bir şiirle aktarılmıştı. Şöyle başlıyordu:

3

“Bak şurada uyukluyor vurdumduymaz düşman erleri Çalıntı altınla semirmiş, beyni kokuşmuş.

Bozkır yangını olsun gazabının mızrakları Kıını mevsimde rüzgârlı bir günde,

Dişleri zonklayan beş yaşında

Tibet öküzünün boynuzları gibi atılsın hançerin ...”

Ve böyle üç saat devam ediyordu. Genellikle şairlere verecek parası olmayan Geıçeklik’e bakılırsa, aslında bütün konuşma aşağıdakinden ibaretti:

“Arkadaşlar, çoğu hâlâ uykuda, kısa boylu bir nineyi kateden meyve misali deşmeliyiz onları, ve mesela ben, bıktım usandım bu keçe çadırlardan, tamam mı?"

4

Brassica: Lahana, karnabahar, turp ve şalgam gibi bitkilerin soy adı.

5

Yarım kavanoz eskimiş mayonez, çok eski bir parça peynir ve üzerinde beyaz küf biten bir domates vardı. Normal olarak gün boyunca Sto Lat sarayının kilerinde, on beş bütün geyik, yüz askı keklik, elli büyük fıçı tereyağı, iki yüz çömlek yabani tavşan, yetmiş beş sığır döşü, üç kilometre çeşitli sosis, çeşitli kümes hayvanları, seksen düzine yumurta, beş altı tane Çember Deniz mersin balığı, bir fıçı havyar ve zeytin doldurulmuş bir fil bacağı bulunmasına rağmen Cııtwell bir kez daha öğrenmişti ki, tüm evrende ham, doğal büyünün evrensel bir tezahürü de şuydu: geceyarısı yağmalanan herhangi bir ev kilerinde gündüz envanteri ne olursa olsun daima yarım kavanoz eskimiş mayonez, çok eski bir parça peynir ve üzerinde beyaz küf biten bir domates bulunurdu.

Allahtan Cutwell’deki versiyon sansürlenmişti ve daha ürpertici sayfalar sıkıca kapatılmıştı (yine de ıssız gecelerde hapsedilmiş sözcüklerin, hapishanelerinde kibrit kutusuna kapatılmış bir örümcek gibi sinir içinde çıkırdadıklarını duyabiliyordu, walkman dinleyen birinin yanına oturmuş olanlar nasıl ses çıkardıklarını tahmin edebilirler).

“İşte burası,” dedi Cutwell, “burada dediğine göre tanrılar bile —”

“Onu daha önce gördüm!”

“Ne?”

Mort titreyen bir parmağıyla kitabı gösterdi.

“Onu!”

Cutwell tuhaf bir bakış attı ve soldaki sayfayı inceledi. Bir kitap tutan ihtiyar bir büyücünün ve neredeyse öldürücü bir asalet içindeki bir şamdanın resmi vardı.

“Bu sihre dahil değil,” dedi hırçın bir sesle, “bu sadece yazarı.”

“Resmin altında ne yazıyor?”

“Eee. Şöyle diyor (Eyer bu Kittap hoşunuza kit-tiyse, yazzarın diyer kittaplarım da “Hayır, resmin tam altını demek istemiştim!”

“O kolay. İhtiyar Malich’in kendisi. Her büyücü tanır onu. Yani, Üniversite’yi o kurmuştur.” Cutwell kıkırdadı. “Ana salonda meşhur bir heykeli vardır, Yaygara Haftası’nda bir kere üzerine tırmanıp bir tane Mort gözlerini resme dikti.

“Söyle bana,” dedi kısık sesle, “heykelin burnunda bir damla var mıydı?”

“Hiç sanmıyonım.” dedi Cutwell. “Mermerdendi. Ama niye bu kadar heyecanlanıyorsun anlayamadım. Bir çok insan bilir onun neye benzediğini. Ünlüdür.”

“Uzun zaman önce yaşadı, değil mi?”

“İki bin yıl önce sanırım. Bak, anlamıyorum, niye —"

“Bahse girerim ölmemiştir ama.” dedi Mort. “Bahse girerim bir gün ortalıktan kayboluvermiş-tir. Değil mi?”

Cutwell bir an sessizleşti.

“Bunu söylemen tuhaf.” dedi yavaşça. “Bir efsane duymuştum. Bazı tuhaf işlere kalkışmış, diyorlar. AshkEnte Ayinini tersine yapmaya çalışırken kendini Zindan Boyutlan’na uçurmuş, *diyorlar.* Tek buldukları şapkası olmuş. Trajik, gerçekten de. Sırf bir şapka için bütün bir şehir bir gün boyunca yas tuttu. Özellikle güzel bir şapka da değildi, üstünde yanık izleri vardı.”

“Alberto Malich.” dedi Mort, yarı kendine. “Eh, işe bak.”

Masanın üstünde parmaklarını tıkırdattı, ne var ki, ses şaşırtıcı biçimde kısık çıktı.

“Pardon,” dedi Cutwell, “pekmezli sandviçlere de bir türlü alışamadım.”

“Anladığım kadarıyla arayiizey yürüme hızında ilerliyor.” dedi Mort, dalgın bir şekilde parmaklarını yalayarak. “Sihirle durduramaz mısın?” Cutwell başını salladı. “Ben yapamam. Ezip geçer beni.” dedi neşe içinde.

“Gelince, sana ne olacak peki?”

“Oh, Wall Street’te yaşamıma döneceğim. Yani, oradan hiç ayrılmamış olacağım. Bütün bunlar hiç yaşanmamış olacak. Yazık yine de. Burada yemekler oldukça iyi ve çamaşırlarımı da bedava yıkıyorlar. Aklıma gelmişken, sis ne kadar uzakta demiştin?”

“Otuz kilometre kadar, tahminimce.”

Cutwell gözlerini gökyüzüne doğru çevirdi ve dudaklarını oynattı. Sonunda konuştu: “Demek ki yann gece yarısı civarında buraya ulaşacak, taç giyme

törenine yetişecek.”

“Kimin?”

“Prensesin.”

“Ama zaten kraliçe, değil mi?”

“Bir bakıma, ancak resmi olarak taç giyene kadar kraliçe sayılmaz.” Cııtwell sırıttı, mum ışığında suratı gölgeler içinde, ekledi, “Bu konuda bir bakış açısı arıyorsan, yaşamın durmasıyla ölmek arasındaki fark gibi bir şey.”

Yirmi dakika önce Mort, kendini kök salacak kadar yorgun hissediyordu. Şimdiyse kanının kaynadığını hissedebiliyordu. Yarın öğle civarında bedelini ödeyeceğini bildiğin türden manyakça sabaha karşı enerjisiydi bu, ama şimdilik bir şeyler yapması gerektiğini hissediyordu, çünkü yapmazsa kasları salt canlılıktan kopacaktı.

“Onu görmek istiyorum.” dedi. “Eğer senin elinden bir şey gelmiyorsa belki benim yapabileceğim bir şey vardır.”

“Odasının dışında nöbetçiler var.” dedi Cut-well. “Sadece gözlemimi aktarıyonım. Yoksa bir an olsun en ufak bir fark yaratacağını düşünmüyorum.”

Ankh-Morpork’ta geceyarısı olmuştu, fakat muhteşem ikiz şehirde gece ile gündüz arasındaki fark, eh, havanın biraz daha kararmasıydı. Pazarlar tıklım tıklımdı, seyirciler orospu çukurlarının etrafında yoğun öbekler halinde birikmeyi sürdürüyorlar, şehrin bitmek bilmeyen ve Bizans’ı aratmayan çete savaşlarında kaybedenler, ayaklarına bağlanmış kurşun ağırlıklarla sessiz bir biçimde nehrin buz gibi sularına batıyorlar, çeşitli kanunsuz ve hatta mantıksız keyif bezirganları yatay ticaretlerine devam ediyorlar, ev soyguncuları ev soyuyor, ara sokaklarda bıçaklar ay ışığında parıldıyor, astrologlar günlük işlerine başlıyorlar ve Gölgeler’de yolunu kaybeden bir gece bekçisi düdüğünü öttürerek bağırıyordu: “Saat on iki, asayiş berke - aarrrrghhh...”

Ancak, Ankh-Morpork Ticaret Odası, şehirleriyle bir bataklık arasındaki tek gerçek farkın timsahların bacak sayısı olduğu düşüncesine bozulurdu, ve aslında Ankh'ın daha seçkin bölgelerinde, ki bu bölgeler bir parça rüzgâr alan tepelik semtlerdedir, geceler yumuşaktır ve habiskin ve çeçilya kokar.

Bu özel gecede bıı bölgeler güherçile de kokuyorlardı, çünkü Ataeık"in tahta geçişinin onuncu yıldönümüydü ve birkaç arkadaşını, beş yüz kişiydiler, içki içmeye davet etmişti, ve heyecanlı nutuklar atıyordu. Kahkahalar, ve arada bir de ihtiras çağıltıları dolduruyordu sarayın bahçelerini, ve akşam, herkesin kaldırabileceğinden fazla ama gerçekten yıkılacak kadar içmediği o ilginç evreye ulaşmıştı. İnsanın sonradan hatırlayıp utançtan kıpkırmızı kesileceği, kâğıt düdükler öt-tünnek ve baygınlık verecek denli gülmek gibi şeyleri yaptığı hali.

Aslında Ataerk'in konuklarının iki yüz küsuru şu anda sendeleyip etrafa tekme savurarak Yılan Dansı yapıyorlardı. Yılan Dansı, epey sarhoş olduktan sonra önündeki kişinin belini tutarak sallanıp, gürültüyle kıkırdayarak uzun bir timsah halinde mümkün olduğu kadar çok sayıda, tercihen de içine dalınabilecek olan odalara uğramak suretiyle dolaşmak, ve bu arada bir bacağı rasgele müziğe, ya da en azından başka herhangi bir tempoya uygun şekilde savurmak suretiyle yapılan bir Morpoık halk dansıydı. Bu dans yarım saattir sürüyordu ve saraydaki her odaya uğrayıp iki ifriti, bir aşçıyı, Ataerk'in baş işkencecisini, üç garsonu, oradan geçmekte olan bir ev soyguncusunu, ve evcil, ufak bir bataklık ejderhasını da yanına katmıştı.

Dansın ortalarında bir yerlerde, muhteşem Qu-irm gayrimenkullerinin vârisi şişko Quirm Lordu Rodley bulunuyordu ve şu anda aklı, belini kavramış olan ince parmaklardaydı. Alkol banyosunun altındaki beyni dikkatini çekmeye çalışıp duruyordu.

“Bakın,” diye seslendi omzunun üzerinden, gürültü ve neşe içinde devasa mutfağı onuncu kez dolanırlarken, “o kadar sıkmayın lütfen.”

ÇOK AF EDERSİNİZ.

“Darılmak yok ama, monık. Sizi tanıyor muyum?” dedi Lord Rodley, tempo tekrarında bacağını güçlüce savururken.

AKLIMDAN BİLE GEÇMEDİ. SÖYLER MİSİN, LÜTFEN, BU EYLEMİN ANLAMI NE OLUYOR?

“Ne?” diye bağırdı Lord Rodley, tiz neşe çığlıkları arasında cam bir dolabın kapısını tekmeleyen birinin sesini bastırarak.

BU YAPTIĞIMIZ ŞEY NEDİR? dedi ses, buzul sabrıyla.

“Hiç partiye gitmedin mi? Bu arada, camlara dikkat et.”

KORKARIM GÖNLÜMÜN DİLEDİĞİNCE DIŞARI ÇIKAMIYORUM. LÜTFEN ŞUNU AÇIKLAYIN. SEKSLE İLGİSİ VAR MI?

“İleri gitmedikçe olmaz, moruk, bilmem anlatabildim mi?” dedi lord hazretleri, ve görünmez ko-nukdaşını dirseğiyle dürttü.

“Uff!” dedi. Ön tarafta bir şangırtı soğuk meze masasını emekliye ayırdı.

HAYIR.

“Ne?”

NE DEMEK İSTEDİĞİNİZİ ANLAMIYORUM.

“Şurdaki kremaya dikkat, kaygandır - bakın, bu yalnızca bir dans, tamam mı? Eğlence için yaparsın.”

EĞLENCE.

“Doğra. Rara,rara, ra - tekmele!" Duyulabilir bir sessizlik oldu.

KİM BU EĞLENCE?

“Hayır, eğlence insan değildir, eğlence yaşanır. ”

BİZ EĞLENCE Mİ YAŞIYORUZ?

“Ben öyle sanıyordum.” dedi lord kuşkuyla. Kulağının yanı başındaki ses inceden endişelendiriyordu onu; doğrudan beynine ulaşıyordu sanki.

NEDİR BU EĞLENCE?

“Budur işte!”

GÜÇLÜ TEKME ATMAK EĞLENCE MİDİR?

“Eh, eğlenceye dahil. Tekmele!”

SICAK ODAIARDA YÜKSEK SESLİ MÜZİK DİNLEMEK EĞLENCE MİDİR?

“Herhalde.”

NASIL GÖSTERİR KENDİNİ BU EĞLENCE?

“Ee, şey — bakın, ya eğlenirsiniz ya da eğlenmezsiniz, bana sormanız gerekmez, bunu anlarsınız, tamam mı? Buraya nasıl girdiniz ki?” diye ekledi. “Ataerk’in arkadaşı mısınız?”

ŞÖYLE DİYELİM, BANA İŞ PASLAR. İNSAN ZEVKLERİNİ BİRAZ ÖĞRENMEM GEREKTİĞİNİ DÜŞÜNDÜM DE.

“Epey işiniz var gibi.”

BİLİYORUM. LÜTFEN SEFİL CAHİLLİĞİMİ BAĞIŞLAYIN. TEK DİLEĞİM ÖĞRENMEK. BÜTÜN BU İNSANLAR, LÜTFEN - HEPSİ DE EĞLENİYORLAR MI?

“Evet!”

ÖYLEYSE BU EĞLENCE OLUYOR.

“Bunu hallettiğimize sevindim. Sandalyeye dikkat.” diye atıldı, artık kendini eğlenir ve keyifli hissetmeyen Lord Rodley.

Arkasında bir ses alçak sesle konuştu. BU EĞLENCE. AŞIRI İÇMEK EĞLENCELİ. BİZ EĞLENİYORUZ. O EĞLENİYOR. BU EPEY EĞLENCELİ. NE EĞLENCE AMA.

Ölüm’ün arkasında Ataerk’in ufak, evcil bataklık ejderi bütün gücüyle kemikli kalçalara asılmış düşünüyordu: nöbetçi olsun olmasın, bir dahaki sefere açık bir pencerenin yanından geçtiğimizde tabanları yağlayacağım.

Keli aniden yatakta dikildi.

“Bir adım daha atma.” dedi. “Nöbetçiler!”

“Onu durduramadık.” dedi ilk nöbetçi, utanç dolu bir yüzle kapıdan kafasını sokarak.

“Sadece içeri girdi.” dedi diğer nöbetçi kapının dışından.

“Ve sihirbaz sorun olmadığını söyledi, ve bize herkesin onu dinlemesi gerektiği söylendi çünkü

“Tamam, tamam. İnsan buralarda kim vurduya gidebilir.” dedi Keli hırçın bir sesle, ve tatar yayını, maalesef emniyetini kapatmadan, komidinin üstündeki yerine koydu.

Bir çıkırt sesi oldu, metale çarpan kirişin sesi, havada bir vınlama, ve de bir inleme. İnleme Cutwell'den gelmişti. Mort, hızla ona doğm döndü.

“İyi misin?” dedi. “Sana mı isabet etti?” “Hayır.” dedi büyücü yavaşça. “Hayır, etmedi. Kendini nasıl hissediyorsun?”

“Biraz yorgun. Neden?”

“Ha, yok bir şey. Hiç. Hava cereyanı yapan bir yer? Sızıntı hissi falan yok mu?”

“Hayır. Neden?”

“Ha, yok bir şey, hiç.” Cutwell dönüp Mort’un arkasındaki duvara yakından baktı.

“Ölüler hiç mi huzur bulamaz?” dedi Keli acılı bir sesle. “Öldüğünde garanti olan bir şey varsa o da iyi bir uyku çekmedir, sanırdım.” Ağlıyormuş gibi görünüyordu. Mort, kendisini şaşırtan bir sezgiyle, bunu bildiğini ve bunun da prensesi öncekinden daha çok kızdırdığını fark etti.

“Bu pek adil değil.” dedi. “Yardım etmeye geldim. Doğnı değil mi, Cutwell?”

“Hmm?” dedi Cutwell. Alçıya gömülmüş olan tatar yayı okunu bulmuş, derin bir kuşkuyla bakıyordu. “Ah, evet. Geldi. Ama işe yaramayacak. Pardon, ipi olan var mı?”

“Yardım mı?” diye atıldı Keli. “Yardım mı? Sen olmasaydın

“Hâlâ ölü olurdun.” dedi Mort. Keli ağzı açık ona baktı.

“Hiç olmazsa bundan haberim olmazdı.” dedi. “En kötü yanı da bu.”

“Bence ikiniz gitseniz iyi olur.” dedi Cutwell dikkat çekmemeye çalışan nöbetçilere. Ama o mızrağı ben alayım lütfen. Teşekkür ederim.” “Bak,” dedi Mort, “atım dışarda. Şaşarsın. Seni nereye istersen oraya götürebilirim. Burada oyalanmana gerek yok.”

“Monarşiden pek anlamıyorsun, değil mi?” dedi Keli.

“Hmm. Hayır?”

“Başka bir yerde sıradan biri olarak yaşamaktansa kendi şatonda kraliçe olarak ölmek daha iyidir, demek istiyor.” dedi Cutwell. Mızrağı duvara okun yanına saplamış, mızrak boyunca bakmaya çalışıyordu. “Zaten işe yaramaz. Kubbe saraya odaklı değil ki, ona odaklı.”

“Kime?” dedi Keli. Sesi sütü bir ay boyunca taze tutabilirdi.

“Majestelerine.” dedi Cutwell otomatik olarak. Mızrağın sapı boyunca gözlerini kısarak inceliyordu.

“Sakın unutmayasın.”

“Unutmam, ama mesele bu değil,.” dedi büyücü. Oku alçıdan çekip çıkardı ve ucunu parmağıyla denedi.

“Ama burada kalırsan öleceksin!” dedi Mort.

“Öyleyse Disk’e bir prensesin nasıl öldüğünü göstermem gerekecek.” dedi Keli, pembe örgü bir pijamanın içinde mümkün olduğunca gururlu görünmeye çalışarak.

Mort kafası ellerinin arasında, yatağın diğer ucuna oturdu.

“Ben bir prensesin nasıl ölebileceğini biliyo-mm.” diye mırıldandı. “Tıpkı diğer insanlar gibi *ölürler.* Ve içimizden bazıları da buna tanıklık etmemeyi tercih eder.”

“Af edersiniz, sadece şu tatar yayına bakmak istiyomm.” dedi Cutwell sohbet babından ve aralarından uzandı. “Bana aldırmayın.”

“Kaderimle gurur içinde buluşacağım.” dedi Keli, fakat sesinde çok ince bir belirsizlik seziliyordu.

“Hayır, buluşmayacaksın. Yani, ben ne konuştuğumu biliyorum. Bana inanabilirsin. Bu konuda gunır duyulabilecek bir şey yok. Sadece ölüyorsun.”

“Ama mesele nasıl öldüğün. Kraliçe Ezeriel gibi asilce öleceğim.”

Mort’un alnı kırıştı. Kapalı bir kitaptı tarih onun için.

“O da kim?”

“Klatch’ta yaşardı, bir sürü aşığı vardı ve bir yılanın üstünde otururdu.” dedi yayı eğip bükmekte olan Cutwell.

“Olmak zomndaydı! Aşkta bedbaht olmuştu!”

“Bütün hatırladığım eşek sütüyle yıkandığı. Komik şey şu tarih.” dedi Cıutwell düşünce içinde. “Sen kraliçe ol, otuz yıl hüküm sür, yasalar yap, insanlara savaş ilan et, sonra da tek hatırlandığın yanın, yoğurt kokman ve şeyinden ısırılman olsun

“Kendisi uzaktan atamdır,” diye atıldı Keli, “bu tür şeyleri dinleyemem.”

“İkiniz de sessiz olup beni dinleyecek misiniz?” diye bağırdı Mort.

Sessizlik kefen gibi çöktü ortalığa.

Sonra Cutwell dikkatle nişan alıp Mort’u sırtından vurdu.

Gece, erken kayıplarını saçarak yoluna devam ediyordu. En vahşi partiler bile sona ermiş, konuklar yıkıla döküle evlerinin ya da başka birinin yatağının yolunu tutmuştu. Bu yoldaşlardan ayrı olarak her zamanki çöplüklerinden çıkmış olan gündüz insanları, gecenin gerçek hayatta kalanları, ciddi karanlık ticaretine koyulmuşlardı.

Bu, Ankh-Morpork’un gündüz işlerinden, bıçakların daha belirgin olması ve insanların o kadar gülümsememesi dışında, pek de farklı değildi.

Gölgeler, hırsızların ıslık işaretleri ve özenli bir sessizlik içinde kendi işlerine bakan düzinelerce insanın kadifemsi telaşı dışında, ıssızdı.

Ve, Köfte Sokağı’nda, Topal Wa’nın meşhur batmaz bok oyunu henüz başlıyordu. Beş-altı düzine kukuletalı figür, yığılmış topraktan oluşan ufak amfinin etrafında, diz çökmüş veya bağdaş kurmuş halde, Wa’nın üç adet sekiz kenarlı zarının zıplayıp dönerek istatistik olasılık konusunda verdiği aldatıcı dersi izliyordu.

“Üç!”

“Io’dan Tufal’in Gözleri!”

“İşte seni kıstırdı, Hıımmok! Kemiklerini nasıl yuvarlayacağım biliyor bu adam!”

BU BİR MAHARET.

Her nerede olursa olsun iki kişi bir üçüncüyü soyup soğana çevirmek için bir araya gelse, zardaki ustalığıyla ünlü, Merkezyöreli kabilelerin birinden gelme, ufak tefek, düz suratlı bir adam olan Hummok M’guk zarları aldı ve karanlık bakışlarla onları süzdü. Zar tutma yeteneği, işin erbapları arasında eş derecede nam salmış olan, fakat kendisini hayal kırıklığına uğratmış olan Wa’ya içinden sövdü, karşısında oturan gölgeli oyuncuya acılı ve zamansız bir ölüm diledi ve zarları çamunın içine savurdu.

“Güç bela yirmi bir!”

Wa zarları toparladı ve yabancıya uzattı. Hummok’a dönerken tek göz çok hafif titreşti. Hummok etkilenmişti - Wa’nın aldatıcı biçimde yıpranmış ellerindeki bulanıklığı güçlükle fark etmişti, üstelik de bunu bekliyordu.

Zarların yabancının elinde çıngırdayışı ve sonra da ağır bir yay çizerek elinden çıkıp yıldızları gösteren yirmi dört küçük noktacıkla yerde duruşu sinir bozucuydu.

Kalabalıktaki bazı kiilyutmazlar yabancıdan uzaklaştılar, çünkü böyle bir şans Topal Wa’nın batmaz bok oyununda büyük şanssızlık getirebilirdi.

Wa’mn eli tetik tıkırtısı gibi bir sesle zarların üzerine kapandı.

“Hepsi de sekiz.” diye konuştu burnundan soluyarak. “Böyle şans hiç tekin değil, bayım.”

Kalabalığın geriye kalanı çiğ damlaları gibi buharlaştı, geriye sadece, Eğer Wa vergi ödemiş olsa, vergisinden Elzem Fabrika ve İş Makinesi diye düşebileceği ağır yapılı, terso görünüşlü adamlar kaldı.

“Belki de şans değildir.” diye ekledi. “Belki de büyüdür?”

BUNA SON DERECE TEESSÜF EDİYORUM.

“Bir zamanlar zengin olmaya çalışan bir büyücüyle karşılaşmıştık.” dedi Wa. “Başına ne geldiğini hatırlayamıyorum. Çocuklar?”

“Kendisine nasihat çekmiş

“ - ve Domuz Geçidi’nde

“ - ve Bal Sokağı’nda

“ - ve hatırlayamadığım birkaç yerde daha bırakmıştık.”

Yabancı ayağa kalktı. Çocuklar etrafını sardılar.

BUNA NE HACET. YALNIZCA ÖĞRENMEK PEŞİNDEYİM. ŞANS YASALARININ SALT TEKRARLANMASINDAN NE GİBİ BİR ZEVK ALABİLİR İNSANLAR?

“Şansın ilgisi yok bununla. Üstüne bir bakalım, çocuklar.”

Daha sonra olanları, şehrin binlerce kedisinden biri olan ve randevusuna giden yol üzerinde sokaktan geçmekte olan yabani kedininki dışında hiçbir rıih hatırlamayacaktı. Dunıp olayları ilgiyle izledi.

Çocuklar bıçağı savunışlannın ortasında donup kaldılar. Acı veren mor ışık etraflarında titreşti. Yabancı, kukuletasını geriye atıp zarları yerden aldı ve Wa’nın karşı koymayan eline yerleştirdi. Adam ağzını açıp kapatıyor, gözleri önlerinde olanı görmemeye çalışıyor, başaramıyordu. Sırıtarak.

AT.

Wa başını eğip eline bakmayı başardı.

“Nesine atıyoaım?” diye fısıldadı.

EĞER KAZANIRSAN, İNSANLARIN HAYATINI ŞANSIN YÖNLENDİRDİĞİNE DAİR BU SAÇMA-SAPAN GİRİŞİMLERDEN

UZAK DURACAKSIN.

“Evet. Evet. Ya kaybedersem?”

KEŞKE KAZANSAYDIM DİYECEKSİN.

Wa yutkunmaya çalıştı, fakat boğazı kupkuruydu. “Biliyorum, bir sürü insanı öldürttüm

TAM OLARAK, YİRMİ-ÜÇ TANE.

“Özür dilemem için çok mu geç?”

BÖYLE ŞEYLER BENİ İLGİLENDİRMEZ. ŞİMDİ ZARLARI AT.

Wa gözlerini kapatıp zarları yere bıraktı, özel fiskeli bükme hareketini dahi yapamayacak kadar sinirliydi. Gözlerini kapalı tuttu.

HEPSİ SEKİZ. İŞTE, ZOR DEĞİLMİŞ, ÖYLE DEĞİL Mİ?

Wa bayıldı.

Ölüm omuzlarını silkti, yürüyüp uzaklaşırken sadece ordan geçmekte olan bir sokak kedisinin kulaklarını gıdıklamak için durakladı. Kendi kendine şarkı mırıldanıyordu. Kendisine neler olduğunu pek bilmiyordu ama yine de hoşuna gidiyordu.

“İşe yarayacağından emin olamazsın!”

Cutwell gönlünü almak istercesine ellerini açtı.

“E, hayır,” diye bağladı, “ama düşündüm de, kaybedecek neyim var?” Geriledi.

“Kaybedecek neyin mi var?” diye haykırdı Mort.

İleri doğru bir adım atıp oku prensesin karyola direklerinin birinden çekip çıkardı.

“Bunun içimden geçtiğini söylemeyeceksin herhalde?” diye atıldı.

“Özellikle onu seyrediyordum.” dedi Cutwell.

“Ben de gördüm.” dedi Keli. “Korkunçtu. Tam kalbinin olduğu yerden çıktı.”

“Ve taş bir sütunun içinden geçtiğini gördüm.” dedi Cutwell.

“Ben de at üzerinde pencerenin içinden geçtiğini gördüm.”

“Evet, ama *o* iş icabıydı.” diye açıkladı Mort, ellerini havada sallayarak. “Her günkü halim değildi, farklı bir dunım. Ve —”

Sustu. “Bana bakışlarınız.” dedi. “Bu akşam handa da bana aynen böyle bakıyorlardı. Sorun nedir?"

“Karyola direğinin içinden elini sallayışına bakıyorduk.” dedi Keli hafifçe.

Mort eline baktı, sonra da ahşabın üzerinde tıngırdattı.

“Gördünüz mü?” dedi. “Katı. Katı el, katı ağaç.” “Hanın birinde insanlar sana baktı mı dedin?” dedi Cutwell. “Sonra ne yaptın? Bir duvarın içinden mi geçtin?”

“Hayır! Yani, hayır, sadece bir içki içtim, sanırım scnımble diyorlardı —*

“Scumble mı?”

“Evet. Tadı çürük elma gibi. Bakışlarına bakacak olursan bir tür zehir sanırdın.”

“Ne kadar içtin, peki?” dedi Cutwell.

“Yarım litre belki, pek dikkat etmedim —” “Burasıyla Koçdomklar arasındaki en güçlü alkollü içkinin scumble olduğunu bilmiyor muydun?” diye sordu büyücü.

“Hayır. Kimse söylemedi,” dedi Mort. “Ne ilgisi var bunun —”

“Hayır,” dedi Cutwell, yavaşça, “bilmiyordun. Hmm. Bu bir ipucu, değil mi?”

“Prensesi kurtarmakla bir ilgisi var mı?” “Muhtemelen yoktur. Yine de kitaplarıma bir bakmak isterim.”

“Öyleyse önemli değildir.” dedi Mort, kesin bir şekilde.

Kendisine hafif hayranlık emareleriyle bakmaya başlayan Keli’ye döndü.

“Sanırım ben yardım edebilirim.” dedi. “Sanırım güçlü bir büyüye ulaşabilirim. Sihir kubbeyi geri püskürtebilir, öyle değil mi Cutwell?”

“Benim sihrim yapamaz. Bayağı güçlü bir şey olması gerekir, öyle bile olsa emin değilim. Gerçeklik çok daha zorludur “Ben gideyim.” dedi Mort. “Yarma kadar, elveda!”

“Yarın oldu bile.” dedi Keli.

Mort’un balonu hafif söndü.

“Tamam, bu gece öyleyse,” dedi, havası hafif kaçmış bir sesle, ve ekledi, “artık çekileyim!” “Nereden çekilesin?”

“Kahraman ağzı.” dedi Cutwell, kibarca. “Elinde değil işte.”

Mort kaşlarını çatıp kendisine baktı, gözü pek bir biçimde Keli’ye gülümsedi ve odadan çıktı. “Kapıyı açabilirdi.” dedi Keli, o gittikten sonra. “Sanırım biraz utandı.” dedi Cııtwell. “Hepimiz geçeriz o dönemden.”

“Ne, eşyaların içinden geçme dönemi mi?” “Lafın gelişi. En azından eşyalara çarparız.” “Biraz uyuyacağım.” dedi Keli. “Ölülerin bile biraz uykuya ihtiyacı vardır. Cııtwell o tatar yayıyla uğraşmayı bırak, lütfen. Eminim bir hanımefendinin yatak odasında tek başına bulunmak büyücülere yakışmıyordur.”

“Hmm? Ama yalnız değilim, öyle değil mi? Siz buradasınız ya.”

“Zaten,” dedi Keli, “mesele de bu değil mi?” “Ah. Evet. Özür dilerim. Hmm. Sabaha görüşürüz, öyleyse.”

“İyi geceler, Cutwell. Kapıyı kapat arkandan.”

Güneş ufukta emekledi, hızlanmaya karar verdi ve yükselmeye başladı.

Fakat ağır ışığının uyuyan Disk’te yol alması ve geceyi sürü misali önüne katması biraz zaman alacaktı, ve gecenin gölgeleri şehri yönetmeye devam ediyordu.

Gecenin Gölgeleri şu anda Telkâri Sokak’taki şehrin tavernalarının önde geleni olan Onarılmış Davul’un etrafında toplanmışlardı. Burası, bakire sidiğine benzeyen ve akü asidi kokan birasıyla değil de, müşterileriyle meşhurdu. Davul’da yeterince uzun oturursanız, er ya da geç Disk’teki önemli kahramanların her birinin atınızı çalacağı söylenirdi.

Her ne kadar taverna sahibi, kapatma saati geldiğinde bütün taverna sahiplerinin yaptığı türden, bazı ışıkları söndürmek, saati kurmak, pompaların üstüne kumaş parçası koymak ve, ne olur ne olmaz, kulüplerinin yerinde dunıp durmadığını kontrol etmek için çivilerini kontrol etmek gibi şeyleri yapıyorduysa da içerisinin atmosferi hâlâ sohbetten gürültülü ve dumandan ağırdı.

Müşterilerin de hiç tındıkları yoktu ya, neyse. Da-vul’un müşterilerinin çoğu için çivilenmiş kulüp yeter de artardı bile.

Yine de barda dikilen ve barın içkilerinin dibine darı ekmekle meşgul olan uzun boylu karanlık figürü, belli belirsiz kafaya takacak kadar da kesiyorlardı etrafı.

Yalnız, sağlam içiciler daima mutlak yalnızlığı sağlayacak zihinsel alanı yaratırlar, ancak bu içici, barı yavaş yavaş boşaltan ölümcül bir kasvet yayıyordu ortalığa.

Bu barmeni endişelendirmiyordu çünkü yalnız figür, gayet pahalı bir deneye koyulmuştu.

Çoklu-evrenin her yerindeki bütün içki mekânlarında onlardan vardır - şu içlerinde egzotik isimli, çoğunlukla da mavi veya yeşil renkli sıvılar bulunmakla kalmayıp, aynı zamanda gerçek içkilerin asla tenezzül etmeyeceği bütün meyva-lar, ince dal parçaları ve olağanüstü hallerde ise boğulmuş ufak kertenkeleler türünden çerçöp bulunan tuhaf şekilli yapışkan şişeler. Hepsi de neftyağında çözülmüş şeker pekmezi tadında olduklarından hiç kimse barmenlerin bu kadar çok şişeyi niye biriktirdiğini bilmez. Bir gün, sokaktan birinin kendiliğinden gelip bir kadeh Bir Fiske Naneli Şeftalili Korniş söyleyeceği ve mekânlarının da günaşırı Görmelik Bir Yer'e dönüşeceği günün hayaliyle yaşadıkları söylenegelmiştir.

Yabancı, içkileri sırasıyla deniyordu.

ŞU YEŞİL OLAN NEDİR?

Bar sahibi gözlerini kısıp etikete baktı.

“Kavım Likörü yazıyor.” dedi kuşku dolu bir sesle. “Antik bir tarife göre birtakım keşişler tarafından şişelenmiştir, diyor.” diye ekledi.

ONU DENEYEYİM.

Adam yan tarafa doğru tezgâhın üzerinde duran boş kadehlere baktı, bazılarında hâlâ meyva salatası parçalan, çubukta vişneler ve minik kâğıt şemsiyeler dunıyordıı.

“Yeterince içmediğinizden emin misiniz?” dedi. Yabancının suratını tam olarak seçemiyor olması biraz canını sıkıyordu.

Bardak, içinde yanları kristalleşen içki olduğu halde kukuletanın içine doğru gözden yitti ve boş olarak geri geldi.

HAYIR. İÇİNDE EŞEKARILARI OLAN SARI İÇKİ NEDİR?

“Bahar Selamı, yazıyor. Evet?”

EVET. SONRA DA İÇİNDE ALTIN YAPRAKLARI OLAN MAVİ İÇKİDEN.

“Eee. Pırtık Palto mu?”

EVET. SONRA DA İKİNCİ SIRAYA GEÇELİM.

“Hangisini demek istiyorsunuz?”

HEPSİNİ.

Yabancı dimdik ayaktaydı, bardaklar şunıp ve çeşitli nebat yükleriyle birlikte, imalat bantı esasına dayalı olarak birer birer kukuletaya girip kayboluyorlardı.

İşte bu, diye düşündü bar sahibi, işte klas bu, artık bordo bir ceket alıp tezgâha biraz kabuklu fıstık ve birkaç tane hıyar turşusu koymanın, duvarlara birkaç tane ayna yerleştirmenin ve talaşı da kaldırmanın zamanıdır. Bira çekmiş bir bez alıp tezgâhı birkaç kere hevesle sildi ve içki kadehlerinden damlayan damlaları gökkuşağı havuzu gibi toplayınca tezgâhın cilası çıktı. Her zamanki müşterilerin sonuncusu da şapkasını başına geçirdi, kendi kendine mırıldanarak sendeleyip bardan çıktı.

ANLAMADIM GİTTİ, dedi yabancı.

“Pardon?”

NE OLMASI GEREKİYOR?

“Kaç tane içtiniz?”

KIRK YEDİ TANE.

“Öyleyse her şey olabilir,” dedi barmen, ve işini, ve de insanlar gecenin ilerleyen saatlerinde tek başlarına içtiklerinde kendisinden ne yapması

beklendiğini bildiği için kurutma beziyle bir kadehi silmeye koyuldu ve, “kadınınız evden kovdu, değil mi?” dedi.

ANLAYAMADIM?

“Efkâr dağıtıyorsunuz, değil mi?”

EFKÂR FALAN BİLMEM BEN.

“Hayır, tabiî ki bilmezsiniz. Unutun gitsin.” Bardağı birkaç defa daha sildi. “Konuşacak birini bulmanın yardımcı olacağını düşünmüştüm.” dedi.

Yabancı bir süre sessiz kalıp düşündü. Sonra şöyle dedi:

BENİMLE KONUŞMAK MI İSTİYORSUN?

“Evet. Elbette. İyi dinleyiciyimdir.”

DAHA ÖNCE HİÇ KİMSE BENİMLE KONUŞMAK İSTEMEMİŞTİ.

“Çok yazık.”

BİLİYOR MUSUN, BENİ PARTİLERE ASLA DAVET ETMEZLER.

“Cık.”

HEPSİ DE BENDEN NEFRET EDER. HERKES BENDEN NEFRET EDER. BİR TEK DOSTUM BİLE YOK.

“Herkesin bir arkadaşı olmalı.” dedi barmen, bilge bir ağızla.

SANIRIM -

“Evet?”

SANIRIM... SANIRIM YEŞİL ŞİŞEYLE ARKADAŞ OLABİLİRİM.

Bar sahibi sekizgen şişeyi barın üzerinden uzattı. Ölüm şişeyi aldı ve bardağın üzerine yatırdı. İçki bardağın kenarında tingildedi.

SARROŞ OLDUM SANIYORSUN BENİ, DEĞİL Mİ?

“Üç tane devirdikten sonra ayakta duran herkese servis yaparım.” dedi barnıen.

KEJJİNLİKLE HAKGLISIN. AMA BEN -

Yabancı nutuk atma parmağı havada, sustu.

NE DİYODUM BEN?

“Sarhoş olduğunuzu düşündüğümü söylüyordunuz.”

AH. EVET, *AMA* İSTEDİĞİM ZAMAN AĞYILA-BİLİRİM. BU BİRR DENEYY. ŞİMDİ DE TEKRAR PORTAKAL LİKÖRÜNÜ DENEMEKK İSTİYOR-RUM.

Barmen iç geçirip saate göz attı. Özellikle yabancı kazıklanma ya da paranın üstünü eksik alma gibi konulan dert edecek gibi görünmediği için sıkı para kazanmakta olduğu su götürmezdi. Ama iyice geç oluyordu; aslında öyle geç oluyordu ki artık gün erkene dönmüştü. Ayrıca, yabancının kendisini rahatsız eden bir yanı da vardı. Onarılmış Davul’da insanlar çounlukla yann hiç olmayacakmışçasına içerlerdi, ama haklı olabileceklerini ilk kez bu defa fark ediyordu.

YANİ, DÖRT GÖZLE BEKLEDİĞİM NE VAR Kİ? MANTIK NERESİNDE BU HAYATIN? BÜTÜN HER ŞEYİN ANLAMI NEDİR?

“Bilemem, dostum. İyi bir uyku çekersen kendini daha iyi hissedersin, sanıyomm.”

UYKU? UYKU MU? BEN HİÇ UYUMAM. İSİMSİZ BİRİYİM BEN, HERKES BİLİR.

“Herkesin uykuya ihtiyacı var. Benim bile,” diyerek dokundurdu.

HEPSİ DE BENDEN NEFRET EDİYOR, BİLİYOR MUSUN?

“Evet, söylediniz. Ama saat üçe çeyrek var.”

Yabancı sallanarak döndü ve sessiz salona baktı.

BURADA ŞENLE BENDEN BAŞKA KİMSE KALMAMIŞ, dedi.

Han sahibi kanadı kaldırıp barın etrafında dolandı, yabancının taburesinden inmesine yardım etti.

BİR TEK DOSTUM YOK. KEDİLER BİLE KOMİK BULUYOR BENİ.

Adam bu kadar zayıf birinin nasıl olup da bu kadar ağır olduğunu merak ederek yabancıyı kapıya doğm yönlendirmeyi başaramadan bir el fırladı ve bir şişe Amanita Likörü kaptı.

SARHOŞ OLMAM GEREKMİYOR, DEDİM. NİYE SEVİYOR İNSANLAR SARHOŞ OLMAYI? EĞLENCELİ Mİ?

“Hayata boşvermelerine yardım ediyor, moruk. Ben kapıyı açarken şuraya yaslanıver

HAYATA BOŞVERMEK Mİ. HAH. HAH.

“Canın ne zaman isterse yine gel, duydun mu?”

GERÇEKTEN BENİ TEKRAR GÖRMEK İSTER MİSİN?

Barmen kafasını çevirip barın üzerindeki ufak bozuk para yığınına baktı. Eh, bu kadar paraya biraz ucubeliğe katlanılırdı. En azından bu adam sessiz sedasız biriydi, ve zararsıza benziyordu.

“Ah, evet.” derken yabancıyı sokağa yönlendirdi ve kıvrak tek bir hareketle şişeyi geri aldı. “İstediğin zaman uğra.”

DUYYDUĞUM EN GÜSEL ŞEY -

Kapı, cümlenin geri kalanının üzerine küt diye kapandı.

Ysabell yatakta doğruldu.

Kapı tekrar çalındı, yumuşak ve acil bir biçimde. Yorganı çenesine kadar çekti.

“Kim o?” diye fısıldadı.

“Benim, Mort.” diye tısladı kapının altından. “Kapıyı aç da gireyim, lütfen!”

“Bekle!”

Ysabell büyük bir telaşla komidinin üzerinde kibrit aradı, bir kolonya şişesini devirip içinde çoğunlukla çukulata kâğıdı kalmış olan bir çuku-lata kutusunu yere düşürdü. Mumu yakar yakmaz maksimum etki için mumun yerini ayarladı, geceliğinin kenarını çekip büzüştürerek daha davetkâr bir şekle soktu ve “Kilitli değil.” dedi.

Mort yalpalayarak odaya girdi, at, buz ve scumble kokuyordu.

“Umarım,” dedi Ysabell, cilveli bir edayla, “bu evdeki konumundan yararlanmak için dalmamış-sındır buraya.”

Mort etrafına baktı. Ysabell süs konusuna fena takmıştı. Makyaj masasının bile etekliği vardı sanki. Odada mobilyadan çok dantel vardı.

“Bak, oyalanacak zamanım yok.” dedi. “Şu mumu kütüphaneye getir. Ve allah aşkına akıllı uslu bir şey giy, fırfırların içinde kaybolmuşsun.”

Ysabell bakışlarını indirdi, sonra kafasını hızla kaldırdı.

“Öyle olsun!”

Mort kafasını kapıdan tekrar uzattı. “Ölüm kalım meselesi.” diye ekledi ve yok oldu.

Ysabell kapının Mort'un ardından gıcırdayarak kapanışını izledi, Ölüm'ün geçen Domuzlar Yıl-başısı'nda akıl edip kendisine hediye ettiği, bir beden büyük ve cebinde de bir tavşan resmi olmasına rağmen atmaya kıyamadığı püsküllü mavi sabahlık ortaya çıktı.

Nihayet bacaklarını yataktan çıkardı, utanılası sabahlığı üzerine geçirdi, yumuşak adımlarla koridora çıktı. Mort kendisini bekliyordu.

"Ya babam duyarsa bizi?" dedi Ysabell.

"Geri dönmemiş. Hadisene."

"Nerden biliyorsun?"

"O buradayken buraların havası değişiyor. Sanki - sanki bir paltonun giyildiği zamanki haliyle askıda asılı durduğu hali arasındaki fark gibi bir şey. Fark etmedim, deme."

"Bu kadar önemli olan ne yapıyoruz?"

Mort kütüphanenin kapısını iterek açtı. Kum ve sıcak bir hava dalgası esti dışarıya ve kapının menteşeleri gıcırdayarak şikâyette bulundular.

"Birinin hayatını kurtaracağız." dedi. "Aslen bir prenses."

Ysabell anında büyülendi.

"Gerçek bir prenses mi? Yani bir düzine döşeğin altındaki bir bezelye tanesini hissedebiliyor mu?"

"Ne yapabiliyor mu?" Mort önemsiz bir endişesinden kurtulduğunu hissetti. "Ah. Evet. Albert'ın yanıldığını *düşünötüştüm."*

"Ona âşık mısın?"

Mort rafların arasında zınk diye durdu, kitap kapaklarının arasındaki telaşlı, minik çıkırtıların farkındaydı.

“Emin olmak zor.” dedi. “Öyle mi görünüyorum?”

“Biraz heyecanlı gibisin. O seninle ilgili neler hissediyor?”

“Bilmem.”

“Aha.” dedi Ysabell, bilmiş bilmiş, uzman edasıyla. “Karşılık görmeyen aşk en kötüsüdür. Yine de zehir içmek ya da intihar etmek iyi bir fikre benzemiyor.” diye ekledi, düşünceli bir ifadeyle. “Burada ne arıyoruz? Şenle evlenip evlenmeyeceğini görmek için onun kitabını mı arıyorsun?”

“Çoktan okudum, ve kendisi öldü.” dedi Mort. “Fakat teknik olarak sadece. Yani, gerçekte ölmedi.”

“Güzel, yoksa ölü seviciliğe girerdi yaptığın. Aradığımız nedir?”

“Albert’ın hayat öyküsü.”

“Ne için? Onun hayat öyküsü olduğunu sanmı-yomm.”

“Herkesin vardır.”

“Şey, insanların özel somlar sormasından hoşlanmaz. Bir keresinde aradım ama bulamadım. Tek başına Albert’a bakılacak olursa pek bir hikâyesi olamaz. Niye o kadar ilginç?” Ysabell elindekinden birkaç tane mum yaktı ve kütüphaneyi rakseden gölgelerle doldurdu.

“Güçlü bir büyücüye ihtiyacım var ve onun o büyücü olduğunu düşünüyorum.”

“Ne, Albert’mı?”

“Evet. Ama şu var ki, biz Albeıto Malich’i arıyoruz. Sanırım iki bin yıldan daha yaşlı."

“Ne, Albert mı?”

“Evet. Albert.”

“Hiç büyücü şapkası giymiyor.” dedi Ysabell kuşku içinde.

“Kaybetmiştir. Her neyse, şapka şart değil. Aramaya nereden başlayalım?”

“Ee, eminsen eğer... Büyük Yığın’dan, herhalde. Babam beş yüz yıldan uzun bütün yaşam öykülerini oraya koyuyor. Bu taraftan.”

Öne koyularak fısıldayan rafları geçip bir çıkmaz koridorda bir dizi kapıya geldi. Açılması biraz uğraştırdı ve menteşelerin inlemesi kütüphanenin her tarafında yankılandı; Mort kafasında, bütün kitapların geçici bir süreliğine işlerine ara verip kulak kesildiklerini kurdu.

Basamaklar kadife karanlığa iniyordu. Ortalık örümcek ağları ve tozla kaplıydı ve hava bin yıl boyunca bir piramidin içinde kapalı kalmış gibi kokuyordu.

“İnsanlar buraya pek sık inmezler.” dedi Ysabell. “Ben yolu göstereyim.”

Mort kendini borçlu hissetti.

“Şunu söylemeliyim ki,” dedi, “tuğla gibi sağlamsın.”

“Yani pembe, kare şeklinde ve tıknazım, öyle mi? Gerçekten bir kızla nasıl konuşulacağını biliyorsun, çocuğum.”

“Mort.” dedi Mort, otomatik bir şekilde.

Büyük Yığın, yeraltındaki derin bir mağara kadar karanlık ve ıssızdı. Raflar, arasından ancak bir kişinin geçebileceği kadar açıktı, ve mum ışığının yarattığı kubbenin de tepesinde kule gibi yükseliyordu. Sessiz oldukları için özellikle ürkütücüydüler. Yazılacak hayat yoktu artık; kitaplar uykudaydı. Ama Mort, kedi gibi bir gözleri açık uyuduklarını hissediyordu. Her şeyin farkındaydılar.

“Buraya bir kez inmiştim.” dedi Ysabell, fısıltıyla. “Raflar boyunca yeterince uzaklaşırsan kitaplar bitiyor ve kilden tabletler, taş parçaları ve hayvan derileri görüyorsun ve de herkesin adı Ug ve Zog.”

Neredeyse elle tutulabilirdi sessizlik. Sıcak, sessiz geçitlerden geçerlerken Mort kitapların seyrettiğini izleyebiliyordu. Tanrıların çamurdan, ya da her ne ise ondan, yarattığı insanlara kadar, yaşamış olan herkes buralarda bir yerdeydi. Kitapların aslında Mort'a bozulduğu yoktu, sadece niye burada olduğunu merak ediyorlardı.

"Ug'la Zog'dan ileriye gittin mi?" diye tısladı. "Orada ne olduğunu merak edecek yığınla insan vardır."

"Korktum. Yol uzundu ve yeterince mumum yoktu."

"Yazık."

Ysabell öyle aniden durdu ki, Mort arkadan çarptı ona.

"Burası aşağı yukarı doğru yer olacak." dedi. "Şimdi ne?"

Mort gözlerini kısıp kitapların sırtlarındaki solmuş isimlere baktı.

"Herhangi bir sıra izliyora benzemiyorlar!" diye sızlandı.

Yukarıya baktılar. Birkaç tane yan koridordan indiler. En alt raflardan rasgele birkaç tane kitap çekince toz bulutları yükseldi.

"Saçmalık bu." dedi Mort sonunda. "Burada milyonlarca hayat var. Onunkini bulma şansımız az

Ysabell eliyle Mort'un ağzını kapattı.

"Dinle!"

Mort kızın parmaklarının arasından bir parça homurdandı, sonra mesajı aldı. Mutlak sessizliğin ağır tıslamasının ötesinde bir şey duymaya çalışarak kulak kesildi.

Ve yakaladı. Belli belirsiz, sinir bozucu bir çı-kırtıydı. Yukarda, iyice yukarda, raf dağının tepesindeki geçit vermez karanlığın içinde bir yerlerde hâlâ bir hayat yazılıyordu.

Birbirlerine baktılar, gözleri faltaşı. Sonra Ysabell konuştu, “Orada geride bir merdivenin yanından geçtik. Tekerlekliydi.”

Mort merdiveni geriye doğru ittince alttaki tekerlekler gıcırdadı. Yukarda karanlığın içinde bir yerde ayrı bir tekerlek setine bağlıymışçasına merdivenin üst ucu da kıpırdadı.

“Tamam.” dedi. “Bana mumu ver de —”

“Eğer mum yukarı çıkıyorsa ben de çıkıyorum.” dedi Ysabell kesinlikle. “Sen burada dur ve ben söyleyince merdiveni hareket ettir. Ve tartışma.”

“Yukarısı tehlikeli olabilir.” dedi Mort cesur bir edayla.

“Aşağısı da tehlikeli olabilir.” diye hatırlattı Ysabell. “Onun için de mumla merdivenin üstünde olacağım, teşekkürler.”

En alt basamağa adım attı ve çok geçmeden mumun halesinde dış hatları görünen püsküllü bir gölgeye dönüştü ve hemen ardından küçülmeye başladı.

Mort merdiveni sabitledi ve üstüne üstüne gelen bütün hayatları düşiinmemeye çalıştı. Ara sıra sıcak bir balmumu meteonı hemen yanı başında yere iniyor ve tozun içinde bir krater açıyordu. Ysabell artık yukarda zor seçilen bir karaltıya dönüşmüştü ve Mort titreşerek merdivenden aşağıya ulaşan her adımını hissediyordu.

Ysabell durdu. Oldukça uzun bir süre geçmiş gibiydi.

Sonra sesi aşağıya doğru dalgalandı ve etraflarındaki sessizliğin ağırlığında kayboldu.

“Mort, kitabı buldum.”

“Güzel. Aşağıya getir.”

“Mort, haklıydın.”

“Tamam, teşekkürler. Şimdi aşağı indir."

“Evet, Mort. Ama hangisini?”

“Oyalanmayı bırak, o mum yakında biter.”

“Mort!”

“Ne var?”

“Mort, bütün bir *raf dolusu* var!”

Artık şafak gerçekten söküyordu, günün yalnızca Morpork rıhtımındaki martılara ait olan o ucu, nehir boyunca yükselen met, ve şehrin karmaşık kokusuna bahar kokusu katan, ılık bir dönmeyönü meltemi.

Ölüm bir dubanın üstüne oturmuş, denizi seyrediyordu. Sarhoş olmaktan vazgeçmeye karar vermişti. Başını ağrıtıyordu.

İddia edildiği üzere, hayatın en büyük dört zevki olan balık tutmayı, dans etmeyi, kumarı ve içkiyi denemişti, ve olayı anlayabilmiş değildi. Yemekten memnundu - güzel bir yemeği herkes gibi Ölüm de seviyordu. Aklına insanca başka bir zevk gelmiyordu, veya belki de geliyordu da o zevkler, ee, *tensel* zevklerdi ve büyük çaplı bir estetik operasyon olmaksızın onları nasıl tadabileceğini bilemiyordu, zaten buna kafa yormama-ya kararlıydı. Üstelik, insanlar yaşlanınca bunlardan el etek çekiyorlardı, demek ki o kadar da çekici olamazlardı.

Yaşadığı sürece insanları anlayamayacağını düşündü, Ölüm.

Güneş çakıl taşlarından buhar çıkarıyordu ve Ölüm çok hafif bir biçimde, ormandaki on beş metrelik ağaçların tepesine bin ton besisuyunu pompalayan o hoş bahar ateşini hissetti.

Martılar etrafında dönüp dalıyorlardı. Dokuz canının sekizincisine ve son kulağına kalmış olan tek gözlü bir kedi, terk edilmiş balık kasaları yığınından oluşan ininden çıkıp gerindi, esnedi ve Ölüm’ün bacaklarına

sürtündü. Anklı’ın meşhur kokusunu bölen meltem, baharat ve taze ekmek kokusu getirdi.

Ölüm şaşkına dönmüştü. Elinde değildi. Aslında hayatta olmaktan gayet memnun, Ölüm olmaya ise isteksizdi.

BİR ŞEYLERDEN BIKMIŞ OLMALIYIM, diye düşündü.

Mort yavaş yavaş Ysabell’in yanına tırmandı. Merdiven biraz sallanıyordu ama güvenliye benziyordu. En azından yükseklik onu tedirgin etmiyordu; aşağıda her şey zifiri karanlıktı.

Albert’ın eski ciltleri neredeyse salkım saçak dökülecekti. Rasgele birine uzandı, uzanırken merdivenin altlarında titrediğini hissetti, çekti ve ortadan bir yerden açtı.

“Mumu bu tarafa getir.” dedi.

“Okuyabiliyor musun?”

“Biraz döndürerekten elceğizini, ve fekat fevkalade cânı sıkıldı bütün beşerin en nihayet hiçliğe, demek ki Ölüm’e kavuşmasından, ve o zata Ölümsüzlüğü gurur-u-şahsında aramasını buyurdu. ‘Böylelikle,’ dedi genç müneccimlere, ‘Tanrıların pelerinini geçirebiliriz üzerimize.’ Ve ertesi gün, rahmet yağdı semalardan,' Alberto” -“Eski yazıyla yazılmış.” dedi Mort. “İmla icat edilmeden önce. En son kitaba bakalım.”

Albert olduğu kesindi. Mort birkaç kere kızarmış ekmekten bahsedildiğini gördü.

“Şu anda ne yaptığına bakalım.” dedi Ysabell. “Baksak mı, ne dersin? Biraz casusluk oluyor da.”

“Ne olmuş yani? Korktun mu?”

“Tamam.”

Doldurulmamış sayfalara gelene dek çevirdi, sonra da Albert'ın gecenin ortası olmasına rağmen sayfada şaşırtıcı bir hızla ilerleyen hayat öyküsünü bulana kadar geri gitti; çoğu yaşam öyküsü, rüyalar özellikle canlı olmadıkça söyleyecek pek bir şey bulamazdı.

"Mumu doğru dürüst tutar mısın? Hayatına yağ bulaştırmak istemem."

"Neden olmasın? Yağı sever."

"Kıkırdamayı bırak, ikimizi de aşağı düşüreceksin. Şimdi şuraya bak..."

- "Büyük Yığın'ın tozlu karanlığında ağır ağır ilerledi Ysabell okumayı sürdürdü - "gözlerini yukarlardaki minicik mum ışığı pırıltısına dikti. Gizli gizli araştırıyorlar, kendilerini ilgilendirmeyen şeylere buranlarını sokuyorlar, küçük şeytanlar" -

"Mort, Albert

"Kes sesini! Okuyorum!"

- "çok geçmeden buna dur dedi. Albert sessizce merdivenin ayağına sokuldu, ellerine tükürdü ve itmeye hazırlandı. Efendi'nin haberi olmazdı; bu günlerde tuhaf davranıyordu ve hepsi de o delikanlının suçuydu, ve" -

Mort Ysabell'in dehşet içindeki gözlerine baktı.

Sonra kız kitabı Mort'un elinden aldı, gözleri Mort'unkilere sabitlenmiş halde kollarını uzattı ve kitabı bıraktı.

Mort kızın dudaklarının kıpırdadığını gördü, ve daha sonra kendisinin de nefesini tutmuş saydığını fark etti.

Üç, dört -

Boğuk bir küt sesi ve bir çığlık duyuldu, sonra da sessizlik.

"Onu öldürdün mü sence?" dedi Mort, bir süre sonra.

“Ne, *burada mı?* Neyse, zaten senden başka parlak bir fikir duyamadım.”

“Hayır, ama - ne de olsa ihtiyar bir adam o.” “Hayır, değil.” dedi Ysabell, kesin bir ağızla, merdivenden inmeye koyulurken.

“İki bin yaşında mı?”

“Altmış-yedi yaşını bir gün geçmiş olamaz.” “Kitaplar diyordu ki

“Söyledim sana, burada zaman geçerli değil. *Gerçek* zaman değil. Söylediklerimi dinlemiyor musun sen, çocuk?”

“Mort.” dedi Mort.

“Ayaklarıma basmayı da bırak, elimden geldiği kadar hızlı iniyoınm.”

“Özür dilerim.”

“Bu yapmacıklığı da bırak. Burada yaşamanın ne kadar sıkıcı olduğu hakkında bir fikrin var mı?”

“Herhalde yok,” dedi Mort, ve samimi bir özlemle ekledi, “Sıkıntı konusunda bir şeyler duydum ama deneme şansım hiç olmadı.” “Korkunçtur.”

“Eğer iş ona kalırsa, heyecan da eski heyecan değil.”

“Başka her şey bundan iyidir.”

Aşağıdan bir inleme duyuldu ve bir dizi küfür. Ysabell gözlerini kısarak karanlığa baktı.

“Belli ki küfür kaslarına hasar vermemişim.” dedi. “Böyle sözleri duymasam daha iyi olur, sanıyorum. Ahlak yapımı bozabilir.”

Albert’ı kitaplığın ayağına yığılmış halde homurdanıp kolunu tutarken buldular.

“Böyle numara yapmaya gerek yok.” dedi Ysabell sert bir sesle. “Canın yanmadı; babam böyle şeylerin olmasına asla izin vermez.”

“Oraya çıkıp niye yaptınız ki bunu?” diye sızlandı Albert. “Zarar vermek istememiştim.”

“Bizi itip düşürecektin.” dedi Mort, ayağa kalkmasına yardım ederken. “Okumuştum da. Sihir kullanmamana şaşırdım.”

Albert dik dik baktı.

“Ha, demek öğrendiniz, öyle mi?” dedi alçak sesle. “O zaman hayırlı olsun. Gizli gizli kurcalamaya hakkınız yok.”

Güçlükle doğruldu, Mort’un elinden kurtuldu ve ıssız raflann arasından yalpalayarak dönüş yoluna koyuldu.

“Hayır, bekle.” dedi Moıt. “Yardımına ihtiyacım var!”

“Ha, tabiî.” dedi Albert omzunun üzerinden. “Mantıklı, değil mi? Kendi kendine, gidip birinin özel yaşamını kurcalayıp sonra kafasına atayım, sonra da yardımını isterim, diye düşündün.” “Gerçekten senin sen olup olmadığını görmek istemiştim.” dedi Mort, peşinden koşarak.

“Ben benim. Herkes kendisidir.”

“Fakat bana yardım etmezsen korkunç bir şey

olacak! Bir prenses var ve —”

“Korkunç şeyler her zaman olur, evlat “ - Mort

“ - ve kimse de benim bu konuda bir şey yapmamı beklemez.”

“Ama sen en büyüktün!”

Albert bir an durdu, ama arkasına bakmadı. “En *büyüktün*, en *büyüktün.* Sakın beni yağlamaya çalışma. Yalakalığa hiç gelemem.”

“Adına heykeller falan dikmişler.” dedi Mort, esnememeye çalışarak.

“Demek daha da salaklarmış.” Albert asıl kütüphaneye giden merdivenlerin altına geldi, pat küt çıktı ve kütüphaneden gelen mum ışığında silueti çıkmış halde durdu.

“Yani yardım etmeyecek misin?” dedi Mort. “Edebilsen bile mi?”

“Çocuğa ödül ver.” diye homurdandı Albert.

“Bu dış kabuğun içindeki yumuşak mizaca seslenebileceğini düşünmek bir işe yaramaz,” ve ekledi, “çünkü içim de kabuk bağlamış benim.” Kütüphanenin döşemesine gıcığı varmış gibi yürüyüşünü, ve kapıyı arkasından çarptığını duydular.

“Eh.” dedi Mort, ne diyeceğini bilmeksizin.

“Ne bekliyordun?” diye atıldı Ysabell. “Babam dışında kimseyi umursamaz.”

“Eğer uygun şekilde anlatırsam onun gibi birinin yardım edeceğini düşünmüştüm.” dedi Mort.

Omuzlan çöktü. Uzun geceyi geçirmesini sağlayan enerji dalgası buhar olmuş, beynini kurşun gibi ağırlaştırmıştı. “Meşhur bir büyücü olduğunu biliyor muydun?”

“Bu hiçbir şey ifade etmiyor, büyücüler iyi kalpli olmalı diyen bir kural da yok. Büyücülerin işine karışma, çünkü reddedilmek her zaman gücendirir, diye okumuştum bir yerde.” Ysabell Mort’a sokuldu ve endişeli gözlerle ona baktı. “Yemek artığı gibi görünüyorsun.” dedi.

“İyiyim ben.” dedi Mort, bütün ağırlığıyla merdivenleri çıkıp kütüphanenin cızırdayan gölgelerine daldı.

“Değilsin. İyi bir uyku çeksen fena olmaz, delikanlı.”

“M’rt.” diye mırıldandı Mort.

Ysabell'in onun kolunu alıp kendi omzuna attığını hissetti. Duvarlar yavaşça kayıyor, kendi sesi bile uzaklardan geliyordu. Mecalsiz bir halde, taş bir sedire uzanıp sonsuza dek uyumak ne kadar güzel olurdu, diye düşündü.

Ölüm yakında döner, dedi kendine, şikayetsiz bedeninin koridor boyunca yardımla ilerlediğini hissetti. Ölüm yoktu ya ucunda, Ölüm'e söylemek zorunda kalacaktı. O kadar da kötü biii değildi. Ölüm yardım ederdi; tek yapması gereken olayları anlatmaktı. Sonra da bu endişeden kurtulabilir ve uyuya...

“Önceki konumun neydi?”

ANLAYAMADIM?

“Hayatını neyle kazanıyordun?” dedi masada oturan zayıf delikanlı.

Karşısındaki figür huzursuzca kıpırdandı.

RUHLARI ÖTEKİ DÜNYAYA GÖTÜRÜRDÜM. BÜTÜN UMUTLARIN MEZARIYDIM. SON GERÇEKLİK BENDİM. HİÇBİR KİLİT TANIMAYAN KATİLDİM.

“Evet, durum anlaşıldı, fakat herhangi özel bir yeteneğiniz var mı?”

Ölüm bu konuyu düşündü.

BELKİ TARIM ALETLERİ KONUSUNDA BİR PARÇA UZMANLIK? diye şansını denedi bir an sonra.

Genç adam kesin bir şekilde başını salladı.

HAYIR MI?

“Burası bir şehir, Bay —” bakışlarını aşağı indirdi ve bir kere daha emin olamadığı bir rahatsızlık hissetti - “Bay - Bay - Bay, ve tarlalarımız da çok değil.”

Kalemini bıraktı ve kitaptan öğrendiğini düşündüren bir şekilde gülümsedi.

Ankh-Morpork bir iş bulma bürosuna sahip olabilecek kadar gelişmemişti. İnsanlar babalan kendilerine yer açtığı için, veya doğal yetenekleri fırsat bulduğundan, ya da ağızdan iş bulurlardı. Fakat hizmetçilikte ve aşağılık işlerde çalışanlara ihtiyaç vardı ve şehrin ticaret bölgelerinin büyümesiyle birlikte, zayıf genç adam -Bay Li-ona Keeble - iş simsarlığı mesleğini icat etmişti, ve şu anda da biraz zorluk çekiyordu.

“Sevgili Bay —” bakışlarını indirdi - “Bayım, dışardan şehre gelen birçok insanla karşılaşıyoruz, yazık ki burada hayatın daha zengin olduğunu sanıyorlar. Söylememi bağışlayın ama bana öyle görünüyor ki siz şansı kötüye gitmiş bir beyefendiye benziyorsunuz. Sizin daha ince bir işle uğraşmayı tercih edeceğinizi düşünüyorum —” tekrar önüne baktı ve kaşlarını çattı - “kediler ve çiçeklerle ilgili hoş bir şey.”

ÜZGÜNÜM. DEĞİŞİKLİK YAPMA ZAMANIDIR DİYE DÜŞÜNMÜŞTÜM.

“Müzik aleti çalabiliyor musunuz?”

HAYIR.

“Marangozluk yapabilir misiniz?”

BİLMİYORUM, HİÇ DENEMEDİM. Ölüm ayaklarına baktı. Gerçekten utanmaya başlıyordu.

Keeble masasının üstündeki kâğıdı kurcaladı ve iç geçirdi.

DUVARLARIN İÇİNDEN GEÇEBİLİRİM, önerisinde bulundu Ölüm, sohbetin açmaza girdiğinin farkındaydı.

Keeble’ın gözleri parladı. “Bunu görmek isterim.” dedi. “Bu müthiş bir nitelik olabilir.”

TAMAM.

Ölüm sandalyesini geriye itti ve emin adımlarla en yakın duvara yöneldi.

UFF.

Keeble beklentiyle izledi. “Devam edin.” dedi.

HMM. BU SIRADAN BİR DUVAR, DEĞİL Mİ?

“Öyle, sanırım. Ben duvar uzmanı değilim.”

BANA BİRAZ GÜÇLÜK ÇIKARIYOR SANKİ.

“Öyle görünüyor.”

KENDİNİ KÜÇÜK VE KIZGIN HİSSETMEYE NE DENİYOR?

Keeble kalemini döndürerek oynattı.

“Pigme?”

U HARFİYLE BAŞLIYOR.

“Utanç verici?”

“Evet.” dedi Ölüm, YANİ, EVET.

“Öyle görünüyor ki, işe yarar herhangi bir beceriniz ya da yeteneğiniz yok.” dedi. “Öğretmenlik yapmayı düşündünüz mü?”

Ölüm’ün suratı bir dehşet maskesine dönüştü. Yani, *daima* bir dehşet maskesiydi, fakat bu defa bizzat öyle görünsün istemişti.

“Bakın,” dedi Keeble nazik bir sesle, ve kalemini bırakıp ellerini kavuşturdu, “bir ee, şeye yeni bir kariyer bulmak çok nadiren yaptığım bir şeydir, neydi sahi?”

ANTROPOMORFİK TECESSÜM.

“Ah, evet. Tam olarak nedir bu?”

Ölüm’ün canına yetmişti artık.

BU, dedi.

Bir anlığına, sadece bir anlığına Bay Keeble onu net bir şekilde gördü. Suratı neredeyse

Ölüm’ünki kadar sarardı. Elleri spazm geçiriyor-muşcasına titredi. Kalbi tekledi.

Ölüm hafif bir ilgiyle izledi onu, sonra cüppesinin derinliklerinden bir kumsaati çıkarıp ışığa tuttu ve dikkatle inceledi.

SAKİNLEŞ, dedi, DAHA EPEY YIL VAR ÖNÜNDE.

“Ddddddd

İSTERSEN KAÇ YILIN OLDUĞUNU SÖYLEYEBİLİRİM.

Güçlükle nefes alan Keeble kafasını sallamayı başardı.

ÖYLEYSE SANA BİR BARDAK SU GETİRMEMİ İSTER MİSİN?

“Hhh - hhH.”

Dükkânın zili cıngıldadı. Keeble’ın gözleri döndü. Ölüm adama bir şeyler borçlu olduğunu düşündü. Müşterisini kaçırmamalıydı, belli ki insanlar için çok değerliydi.

Boncuklu perdeyi kenara çekip dış dükkâna geçti, orada, öfkeli bir köy ekmeğini andıran ufak tefek, şişman bir kadın, bir mezgit balığıyla tezgâhı dövüyordu.

“Üniversite’deki aşçılık işiyle ilgili.” dedi. “İyi bir iş olduğunu söylemiştiniz ama orası bir rezalet, öğrencilerin oynadığı oyunlar, benim istediğim - sizden talep ediyorum - ben...”

Sesi birden kısıldı.

“Eee,” dedi, ama yürekten konuşmadığı belliydi, “siz Keeble değilsiniz, değil mi?”

Ölüm kadına dik dik baktı. Daha önce hiç memnun kalmamış bir müşteriyle karşılaşmamıştı. Ne yapacağını bilmiyordu. Nihayet vazgeçti.

YIKIL KARŞIMDAN, SENİ KARA KOCAKARI, dedi.

Aşçının ufak gözleri kısıldı.

“Ooo, kara torba mı diyorsun?” dedi sıuçlarcası-na, ve balıkla tekrar vurdu tezgâha. “Şuna bak.” dedi. Dün gece sıcak su torbamdı, sabahleyin balık oldu. Sorarım size.”

EĞER ŞU ANDA BU DÜKKÂNDAN ÇIKMAZSAN CEHENNEMİN BÜTÜN İBLİSLERİ MUSALLAT OLSUN RUHUNA, diye yokladı Ölüm.

“Onu bilmem, ama benim sıcak su torbam ne olacak? Saygıdeğer bir kadına yakışan bir yer değil orası, üstelik de -

EĞER BURADAN GİDERSENİZ, DEDİ Ölüm biçare, SİZE PARA VERİRİM.

Saldıran bir çıngıraklı yılanı yan yolda bırakacak ve şimşeği berbat bir şoka sokacak bir hızla, “Ne kadar?” dedi aşçı.

Ölüm para kesesini çıkardı ve tezgâhın üstüne paslı, kararmış bir öbek bozuk para döktü. Derin bir kuşkuyla paralara baktı aşçı kadın.

HEMEN TERKET BURAYI, dedi Ölüm, ve ekledi, EBEDİYETİN DAĞLAYAN RÜZGÂRLARI YAKIP KÜL ETMEDEN ÖNCE DEĞERSİZ CESEDİNİ.

Karanlık bir sesle, “Kocama söylenecek bunlar." dedi aşçı, dükkândan çıkarken. Ölüm’e öyle görünüyordu ki, hiçbir tehdidi bunun kadar meşum olamazdı.

Geri dönüp perdelerin arasından geçti. Hâlâ koltuğuna yığılmış duran Keeble boğuk bir hırıltı çıkardı.

“Demek ki gerçekmiş!” dedi. “Seni kâbus sanıyordum!”

BUNA GÜCENEBİLİRİM, dedi Ölüm.

“Gerçekten Ölüm müsün?” dedi Keeble.

EVET.

“Niye söylemedin?”

İNSANLAR GENELLİKLE SÖYLEMEMEMİ TERCİH EDERLER.

Keeble, isterik bir biçimde kıkırdayarak kâğıtlarını kurcaladı.

“Başka bir şey mi yapmak istiyorsun?” dedi. “Diş çıkarma perisi? Su perisi? Uyku perisi?”

SAÇMALAMAYI BIRAK. SADECE - DEĞİŞİM İHTİYACI HİSSEDİYORUM.

Keeble delicesine arayışının sonunda aradığı kâğıdı buldu. Manyakça bir kahkaha attı ve kâğıdı Ölüm’ün eline tutuşturdu.

Ölüm kâğıdı okudu.

BU İŞ Mİ? İNSANLAR BUNU YAPSIN DİYE PARA MI ÖDÜYORLAR?

“Evet, evet, gidip gör o adamı, tam aradığı kişisin. Ama benim gönderdiğimi sakın söyleme.”

Binky gecenin içinde sıkı bir dörtnal tutturmuş ilerliyordu, Disk, toynaklarının çok altında açılıyordu. Mort şu anda kılıcın sandığından çok daha uzağa, yıldızlara ulaşabildiğini anlamıştı ve kılıcı uzayın derinliklerine bir sarı cücenin kalbine doğru savurdu ve onu keyifle bir novaya

dönüştürdü. Eyerde oturup kılıcı kafasının üzerinde çeviriyor, mavi alev gökyüzünde dağılıp geride karanlık ve kor izi bırakırken gülüyordu.

Ve durmadı. Mort, kılıç ufuğu keserken, dağları ufalarken, denizleri kuruturken ve yemyeşil ormanları kav ve küle dönüştürürken zorlandı. Arkasında sesler duydu, ve çaresizce dönerken arkadaşlarının ve akrabalarının çığlıklarını işitti. Kılıcı bırakmaya uğraşırken, ölü yeryüzünden toz fırtınaları yükseldi, fakat kılıç elinde buz gibi yanıyor ve onu canlı hiçbir şey kalmayana dek sürecek bir dansa sürüklüyordu.

Ve o zaman geldi, Ölüm dışında bir tek Mort ayaktaydı ve Ölüm, "İyi iş çıkardın, evlat." dedi.

Ve, MORT, dedi Mort.

"Mort! Mort! Uyan!"

Mort, gölün birindeki bir ceset gibi çıktı yüzeye. Yastığına ve uykunun korkularına sımsıkı tutunarak mücadele etti, ama birisi telaş içinde kulağını çekiştiriyordu.

"Hmmmf?" dedi.

"Mort!"

"Fsst?"

"Mort, babam!"

Mort gözlerini açtı ve bön bön Ysabell'e baktı. Hemen ardından, önceki gecenin olayları, ıslak kum dolu bir çorap gibi suratında patladı.

Mort bacaklarını yataktan çıkardı, rüyasının kalıntılarıyla sarılıydı hâlâ.

"Evet, oldu." dedi. "Hemen gidip göreyim." "Burada değil! Albert çıldırıyor!" Ysabell yatağın kenarında dikilmiş, ellerinin arasında bir mendili çekiştiriyordu. "Mort, başına kötü bir şey gelmiş olabilir mi?"

Boş boş baktı kıza. “Saçmalama,” dedi, “onun adı Ölüm.” Tenini kaşıdı. Kendini sıcak, kupkuru ve kaşıntılı hissediyordu.

“Ama hiç bu kadar uzun süre kalmamıştı! Pse-ıidopolis’te o büyük veba salgını çıktığında bile! Demek istediğim, sabahları kitapları düzenlemek ve kesişimler üstünde çalışmak için burada olması gerekiyor ve Mort Ysabell’in kollarını yakaladı. Tamam, tamam.” dedi, olabildiğince teskin edici bir sesle. “Eminim her şey yolundadır. Sakinleş, ben gidip bakayım... gözlerin niye kapalı?”

“Mort lütfen bir şeyler giy.” dedi Ysabell, gergin ve alçak bir sesle.

Mort aşağıya baktı.

“Af edersin,” dedi uysal bir sesle, “bilmiyordum... Beni yatağa kim yatırdı?”

“Ben.” dedi. “Ama başka tarafa baktım.”

Mort uzun donunu giydi, gömleğini sırtına geçirdi ve peşinde Ysabell ile hızla Ölüm’ün çalışma odasına koştu. Albert oradaydı ve tavada ördek gibi bir ayağından öbürüne zıplıyordu. Mort içeri girdiğinde ihtiyarın yüzündeki bakış neredeyse minnettarlığa büründü.

Mort şaşkınlık içinde adamın gözlerinde yaşlar olduğunu fark etti.

“Koltuğuna oturulmamış.” diye sızlandı Albert.

“Af edersin ama bu önemli mi?” dedi Mort. “Benim dedem pazarda iyi satış yaptığında günlerce eve gelmezdi.”

“Ama o hep buradadır.” dedi Albert. “Onu tanıdım tanıyalı her sabah masasında oturup kesi-şimler üzerine çalışır. Onun işi budur. Kesinlikle aksatmazdı.”

“Sanırım kesişimler birkaç gün başlarının çaresine bakabilirler.” dedi Mort.

Isı düşüşünden yanıldığını anladı. Yüzlerine baktı.

“Bakamazlar mı?” dedi.

İkisi de kafalarını salladılar.

“Eğer kesişimler düzgün şekilde çıkarılmazsa bütün Denge altüst olur.” dedi Ysabell. “Her şey olabilir.”

“Anlatmadı mı sana?” dedi Albert.

“Pek sayılmaz. Aslında sadece pratik bölümünü yaptım ben. Teorik konuları daha sonra anlatacağını söylemişti bana.” Ysabell gözyaşlarına boğuldu.

Albert Mort’un koluna girdi ve kaşlannı oldukça dramatik bir biçimde oynatarak köşede biraz konuşmaları gerektiğini işaret etti. Mort isteksizce peşinden gitti.

İhtiyar adam ceplerini yokladı ve sonunda perişan olmuş bir kese kâğıdı çıkardı.

“Nane?” diye sordu.

Mort kafasını salladı.

“Sana kesişimlerden hiç bahsetmedi mi?” dedi Albert.

Mort kafasını yine salladı. Albert nane şekerini bir kez emdi, Tanrı’nın banyosundaki tıkacın sesine benzer bir ses çıktı.

“Kaç yaşındasın, delikanlı?”

“Mort. On altı yaşındayım.”

“Bir delikanlıya on altı yaşına gelmeden önce anlatılması gereken şeyler vardır.” dedi Albert, omzunun üzerinden Ölüm’tin koltuğunda oturmuş hıçkıra hıçkıra ağlayan Ysabell’e bakarak.

“Ha, ben biliyorum o *konuyu.* Targaları çiftleşmeye götürdüğümüzde babam her şeyi anlatmıştı bana. Bir erkekle bir kadın

“Evrenle ilgili demek istemiştim.” dedi Albert çabucak. “Yani, hiç düşündün mü bu konuyu?”

“Disk’in uzayda Büyük A’Tuin’in kabuğunda duran dört filin sırtında taşındığını biliyorum.” dedi Mort.

“O sadece bir bölümü. Ben bütün zaman ve uzay ve hayat ve ölüm ve gündüz ve gece ve her şeyin evrenini kastemiştim.”

“Fazla düşündüğümü söyleyemem.” dedi Mort. “Ha. Düşünmelisin. Şu var ki, kesişimler bunun bir parçasıdır. Ölümün kontrolden çıkmasına engel olurlar. O’nun değil, Ölüm’ün değil. Sadece ölümün kendisi. Şey gibi, aa Albert kelimeleri bulamadı - “şey gibi, ölüm hayatın tam sonunda gelmelidir gibi, yani, ne önce ne sonra, ve kesi-şimlerin de çıkarılması gerekir ki önemli kişiler ... bunu can kulağıyla dinlemiyorsun, değil mi?” “Özür dilerim.”

“Kesişimlerin çıkarılması gerekir,” dedi Albert, düz bir sesle, “sonra da doğnı hayatların alınması gerekir. Kum saatleri diyorsunuz siz onlara. Asıl Görev kolay bölümüdür.”

“Sen yapabilir misin?”

“Hayır. Ya sen?”

“Hayır!”

Albert düşünce içinde nane şekerini emdi. “Öyleyse bütün dünya ayvayı yedi demektir.” dedi.

“Bak, niye bu kadar endişeleniyorsun, anlamı-yonım. Herhalde bir yerde takılmıştır.” dedi Mort, ama bu ihtimal ona bile zayıf göründü. İnsanların bir hikâye daha anlatmak için Ölüm’ün yakasına yapıştığı ya da sırtına vurup, “Şurda bir tek atacak zamanın var, eski dostum, ev kaçmıyor ya.”

dediği, ya da dokuz kuka takımına davet ettiği, veya oyundan sonra bir Klaçya büfesine çağırdığı falan yoktu, ya da... Çok aniden ve müthiş bir kesinlikle, Ölüm'ün evrendeki en yalnız yaratık olduğu geldi Mort'un aklına. Büyük Yaradılış partisinde Ölüm hep mutfaktaydı.

"Efendiye son zamanlarda ne oldu, kesinlikle bilmiyorum." diye homurdandı Albert. "Kalk koltuktan, kızım. Şu kesişimlere bir bakalım." Defter-i kebiri açtılar.

Uzun bir süre baktılar.

Sonra Mort, "Bütün bu sembollerin anlamı nedir?" dedi.

"Sodomy non sapiens." dedi Albert nefesle karışık.

"O da ne demek?"

"Biliyorsam ne olayım demek."

"Büyücü konuşmasıydı, değil mi?"

"Kapat şu büyücü konuşması meselesini. Büyücü konuşmasından hiç anlamam. Sen aklını buraya ver."

Mort tekrar defterdeki süslü çizgilere baktı. Sanki bir örümcek, her birleşim noktasında not almak için durarak bir ağ örmüştü. Mort ilham kıvılcımı bekleyerek gözleri ağrıyana kadar baktı. Gönüllü çıkmadı.

"Şans var mı?"

"Bana Klaçyaca kadar yabancı." dedi Mort. "Yukardan aşağıya mı, yoksa yana doğru mu okumalı, onu bile bilmiyorum."

"Merkezden dışa doğru döne döne açılıyor." dedi Ysabell köşede oturduğu yerden.

İkisi de sayfanın ortasına bakınca kafaları çarpıştı. Gözlerini kıza çevirdiler. Ysabell omuz silkti.

“Babam bana kesişim tablosunu okumayı öğretti,” dedi, “ben burada nakışla uğraşırken. Bazı bölümleri okurdu.”

“Yardım edebilir misin?” dedi Mort.

“Hayır.” dedi Ysabell. Sümkürdü.

“Ne demek hayır?” diye homurdandı Albert. “Bu o kadar önemli ki böyle aptalca

“Yani,” dedi Ysabell, ustura gibi bir ses tonuyla, *“ben* yapabilirim, sayardım edebilirsiniz.”

Ankh-Morpork Tüccarlar Loncası, işleri, güzelim şehirlerinin çekici yönlerini halkın içinde reddeden o yoldan çıkmış insanları yeniden eğitmek olan, kulakları yumnık, yumrukları ceviz torbası büyüklüğünde adamlardan oluşan büyük çeteleri kiralamak yoluna gitmişti. Mesela, filozof Kedi-kızartan, meşhur “İnsan Ankh-Morpork’tan bıktığı zaman ayak bileklerine kadar kömür çamuruna batmaktan bıkmış demektir.” sözlerini ettikten birkaç saat sonra nehirde yüzüstü sürüklenirken bulunmuştu.

Bu yüzden de Ankh-Morpork’u çoklu evrenin önemli şehirlerinin arasında ünlendiren bir özelliğinin - tabiî ki, birçok özelliğinden bir tanesinin- üzerinde durmak yerinde olacaktır.

O da yemekleridir.

Disk’in yarısının ticaret yolları Ankh-Mor-pork’tan, ya da biraz ağır akan nehrinden geçer. Disk’in kabile ve ırklarının yarısından çoğunun temsilcileri, uçsuz bucaksız topraklarına yerleşmişlerdir. Dünya mutfakları Ankh-Morpork’ta çakışırlar: menüde bin çeşit sebze, bin beş yüz peynir, iki bin baharat, üç yüz çeşit et, iki yüz kümes hayvanı, beş yüz farklı türde balık, makama üzerine yüz tane çeşitleme, çeşitli türden yetmiş yumurta, elli böcek, otuz yumuşakça, yirmi tür yılan ve diğer sürüngenler, ve Klaçya göçmen bataklık mantarı diye bilinen soluk kahverengi, si-ğilli bir şey vardı.

Yemek işletmeleri porsiyonların ufak ama tabakların gümüş olduğu şık yerlerden, Disk'in daha egzotik sakinlerinin boğazlarından ne geçirebiliyorlarsa onu yedikleri söylenen gizli lokantalara değişmektedir.

Herhalde, Harga'nın doklardaki Kaburga Evi şehrin önde gelen lokantalarının arasında değildir, ve niceliği niteliğe tercih eden, eğer bulamazsa masaları kıran türden iriyarı müşterilere hizmet vermektedir. Şık ya da egzotiği aramazlar, daha ziyade uçmaz kuş embriyoları, bağırsak derisine sarılmış kuşbaşı organlar, dilimlenmiş domuz eti, hayvan yağına batırılmış yanmış yer çimi tohumları, ya da bozuk ağızlarında bilinen şekliyle yumurta, sosis, salam ve kızarmış dilim gibi geleneksel yemeklerden şaşmazlar.

Menüye ihtiyacı olmayan türden bir lokantaydı. Harga'nın yeleğine bakmanız yetiyordu.

Yine de bu yeni aşçının gerçekten de işi bildiğini kabul etmek zomndaydı. Kendi sattığı yüksek karbonhidratlı malların büyük boy reklamı olan Harga, ışıldayan gözlerle lokantasını dolduran memnun müşterilerine baktı. Hızlı çalışan işçisine de! Aslında hızı kafa karıştırıyordu.

Servis penceresini tıklattı.

“Çift yumurta, patates, bezelye ve bir tane ifrit-burger, soğanı kalsın.” dedi gıcırtılı bir sesle.

TAMAM.

Birkaç saniye sonra servis penceresi kalktı ve iki tabak itildi içinden. Hoşnut bir şaşkınlık içinde kafasını salladı Harga.

Bütün gece böyle devam etmişti. Yumurtalar parlak ve ışıldak, bezelyeler yakut gibi parlıyordu ve patatesler pahalı plajlarda yanmış çıtır bedenlerin altın kahverengisiydi. Harga'nın son aşçısı patatesleri irin dolu minik kesekağıtları gibi yapıyordu.

Harga buharı tüten kahvede gezdirdi gözlerini. Hiç kimse kendisini izlemiyordu. Bu işi çözecekti. Pencereyi tekrar tıkırdattı.

“Timsahlı sandviç.” dedi. “Tam kıva —”

Pencere kapandı. Yeterince cesaret toplamak için harcanan birkaç saniyeden sonra Harga önündeki uzun mutfak penceresinin üst diliminin altından içeriyi kesti. Timsah olduğunu söylemiyordu, değil de demiyordu. Pencereyi tekrar tıklattı parmağıyla.

“Tamam,” dedi, “şikâyet etmiyorum, sadece bu kadar lıızlı nasıl yaptığını merak ediyorum.”

ZAMANIN ÖNEMİ YOK.

“Öyle mi diyorsun?”

EVET.

Harga tartışmamaya karar verdi.

“Yani, orada çok iyi iş çıkarıyorsun, evlat.” dedi.

KENDİNİ SICAK VE MEMNUN HİSSEDERSİN DE HEP ÖYLE KALSIN İSTERSİN YA ONA NE DENİYOR?

“Sanırım mutluluk denir.” dedi Harga.

Onyılların yağlarıya katman bağlamış, ufak, boğucu mutfakta Ölüm dönüyor, kuşbaşı doğruyor, dilimliyor ve uçuyordu. Kokmuş buharın içinde tavası parıldıyordu.

Kapıyı soğuk gece havasına açmıştı, ve döşemeye stratejik olarak yerleştirilmiş olan - Har-ga’ya kalsa en kaliteli - süt ve etleri koyduğu çanaklara gelen bir düzine mahalle kedisi içeriye girmişti. Ölüm arada bir işine ara verip bir tanesinin kulaklarını okşuyordu.

“Mutluluk.” dedi ve kendi sesini duyunca kafası karıştı.

Büyücü, ve emirle göreve gelmiş Kraliyet Ta-mtmacıbaşısı Cutwell, kulenin en üst basamaklarını da çıktı ve kalbinin kütleyişi dursun diye duvara yaslanıp bekledi.

Aslında kule o kadar yüksek değildi, sadece Sto Lat için fazla yüksekti. Genel tasarım ve dış hatlarına bakılacak olursa prensesleri hapsedebileceğiniz türden bir kuleye benziyordu; genelde eski mobilyaları saklamak için kullanılıyordu.

Ancak, şehrin ve Sto ovasının eşsiz bir manzarasını sunuyordu, yani istemediğiniz kadar lahana görebiliyordunuz.

Cutwell duvarın üstündeki ufalanmakta olan mazgallı siperlere kadar ilerledi ve sabah pusuna baktı. Belki, her zamankinden biraz daha pusluydu. Eğer uğraşsa gökyüzünde bir titreşme seçebilirdi. Hayal gücünü gerçekten zorlaşa lahana tarlalarının üstünde bir vızlama, kızartılan çekirge sesi gibi bir ses duyabilirdi. Ürperdi.

Böyle bir saatte elleri otomatik olarak ceplerini yokladı ve bir torba eriyip yapışmış jöle şeker ve bir elma çekirdeğinden başka bir şey bulamadı. İkisi de yeterince teselli sunmuyordu.

Bu saatte bütün normal büyücülerin isteyeceği şeyi istiyordu Cutwell, bir sigara. Bir sigara için adam öldürebilirdi, bastırılmış bir izmarit için birini yaralayabilirdi. Kendini toparladı. Sabır, ahlak yapısına iyi geliyordu; ama tek mesele yapının kendisi uğruna yapılan fedakârlıkları takdir etmemesiydi. Gerçekten büyük bir büyücünün sürekli olarak gerilim altında olması gerektiğini söylerlerdi. Cutwell’i yay teli olarak kullanabilirdiniz.

Lahana kaplı manzaraya sırtını dönüp, dönen merdivenlerden inerek sarayın ana bölümüne döndü.

Ne olursa olsun, kampanya işe yarıyor, diye düşündü kendi kendine. Her ne kadar kimin taç giyeceğinden emin değillerse de, insanlar taç giyme törenine karşı çıkıyora benzemiyorlardı. Sokaklara flamalar asılacaktı ve Cutwell şehir meydanındaki ana çeşmeden şarap olmasa bile en azından idare edecek brokoli birası akıtılmasını ayarlamıştı. Kılıç zonıyla bile olsa

halk dansları olacaktı. Çocuklar için yarışlar yapılacaktı. Öküz kızartılacaktı. Kraliyet arabası yeniden altınla kaplanmıştı ve Cutwell insanların arabanın geçişini fark etme konusunda ikna edilebileceği konusunda iyimserdi.

Kör Io’nun Tapınağı’ndaki Yüksek Rahip sorun olacaktı. Cutwell şunu pekâlâ biliyordu, rahibin bıçak konusundaki uzmanlığı öyle güvenilmezdi ki, kurbanların yarısı beklemekten sıkılıp gidiyorlardı. Son keçi kurban etme denemesinde, rahip dikkatini toplayamadan keçi ikiz doğurmuş ve analığın verdiği cesaretle bütün rahip cemaatini tapınaktan kovalamıştı.

Cutwell, normal koşullarda dahi, rahibin tacı doğaı kişiye giydirmesi ihtimalinin orta olduğunu hesaplamıştı; ihtiyarın yanında dikilip titreyen eline özenle rehberlik etmesi gerekecekti.

Ne var ki, büyük soaın bu değildi. Büyük sorun bunlardan çok daha büyüktü. Büyük soaın, kahvaltıdan sonra Saray Kâtibi tarafından yıkılmıştı üzerine.

“Havai fişekler mi?” demişti Cutwell.

“Siz sihirbazların böyle konularda iyi olması gerekir, değil mi?” dedi Başkâtip, bir haftalık bir ekmek gibi huysuz bir sesle. “Yanardönerler, patlangaçlar, aklına ne gelirse. Gençliğimden bir büyücü hatırlıyoaım —”

“Korkarım ben havai fişeklerden hiç anlamıyo-aım." dedi Cutwell, bu cehaletten gayet memnun olduğunu belirten bir ses tonuyla.

“Bir sürü füze.” diyerek hatırladı Başkâtip neşeyle. “Ankh mumları. Gürültülü yanardönerler. Ve de elinde tutabildiğin şeyler. Havai fişeksiz uygun bir taç giyme töreni olmaz.”

“Evet, ama bakın

“Sevgili dostum,” dedi Başkâtip canlı bir sesle, “sana güvenebileceğimizi biliyorduk. Bol füze, anladınız, ve kapanışta da önceden planlanmış bir şey olmalı, gerçekten nefes kesici bir şey, mesela bir portresi gibi şeyin - ee,

şeyin.” Gözleri öyle cam gibi baktı ki, Cutwell artık bu bakışları görmekten fenalık geçirecekti.

“Prenses Keli’nin.” dedi usanmış bir sesle.

“Ah. Evet. O.” dedi Başkâtip. “Dediğiniz kişinin havai fişeklerle bir portresi. Herhalde siz büyücüler için çocuk oyuncağıdır, ama insanlar buna bayılır. Hep söylerim, iyi bir patlama, iyi bir ışıldama ve bir parça da balkondan el sallama kadar hiçbir şey formda tutamaz sadakat kaslarını. Gereğini yapın. Füzeler. Üzerlerinde rünik yazı[1] da olsun.”

Cutwell bir saat önce *Büyük Eğlence Sihir Kitabim* karıştırmış ve tedbiri elden bırakmadan birkaç adet sıradan ev malzemesini bir araya toplamış ve kibriti çakmıştı.

Komik şu insanın kaşları, diye düşündü. Kaşsız kalana kadar farkına varamıyordunuz.

Gözlerinin etrafı kızarmış, biraz duman kokan Cutwell, nedense daima en azından üç hizmetçi gerektiren olağan işleriyle uğraşan hizmetçilerin yanından eşkin adımla geçerek kraliyet dairelerine yöneldi. Cuwell’i ne zaman görseler suskunlaşıp başlarını eğerek hızla yanından geçiyorlar, sonra da koridorda kıkırdayışlarını saklamaya çalışıyorlardı. Bu, Cutwell’in canını sıkıyordu. Üzerime alındığım için değil ama - diyordu hemen kendi kendine - büyücülere daha fazla saygı gösterilmesi gerektiği için. Üstelik bazı hizmetçiler kendisine öyle bakıyorlardı ki, büyücülükten uzak şeyler geliyordu akima.

Gerçekten de, diye düşündü, bilinçlenmenin yolu kırık cam dökülmüş bir kilometre olmalı.

Keli’nin kraliçe dairesinin kapısını çaldı. Bir hizmetçi açtı kapıyı.

“Hanımefendin içerde mi?” dedi, olabildiğince mağrur.

Hizmetçi elini ağzına götürdü. Omuzları sarsıldı. Gözleri parıldadı. Buhar kaçağı gibi bir ses çıktı parmaklarının arasından.

Elimde değil, diye düşündü Cutwell, kadınları böyle müthiş biçimde etkilememek.

“O bir erkek mi?” dedi Keli’nin sesi içeriden. Hizmetçinin gözleri parladı ve duyduğundan emin olamamış gibi kafasını yana yatırdı.

“Benim, Cutwell.” dedi Cutwell.

“Ha, tamam öyleyse. İçeri gelebilirsin.”

Cutwell kızı yana iterek geçti, ve hizmetçinin odadan çıkarken bastırdığı kıkırdamayı duymazdan geldi. Elbette herkes bir büyücünün refakatçiye ihtiyacı olmadığını bilirdi. Yalnızca prensesin “Ha, tamam öyleyse” deyişindeki tondu içini burkan.

Keli makyaj masasında oturmuş, saçını tarıyordu. Dünyada çok az sayıda adam bir prensesin elbisesinin altına ne giydiğini bilirdi, ve Cutwell son derece isteksizce onlara katıldı, ama müthiş bir öz-kontrolle. Sadece çılgınca titreyen adem elması onu ele veriyordu. Hiç şüphe yoktu, *günler* boyunca sihir adına bir şey gelmeyecekti elinden.

Keli döndü ve Cutwell’in burnuna bir fiske talk pudrası ulaştı. *Haftalarca,* lanet olsun, *haftalarca.* “Biraz kızgın gibisin, Cutvvell. Somn mu var?”
“Yooğğ.”

“Af edersin?”

Kendini sarstı. Saç fırçasına yoğunlaş, dostum, saç fırçasına. “Bir parça sihir denemesi yapmıştım, efendim. Sadece geçici yanıklar.”

“*Sis* ilerlemeye devam ediyor mu?”

“Korkarım evet.”

Keli tekrar aynaya döndü. Yüzü tamamdı. “Zamanımız var mı?”

İşte korktuğu bölüm buydu. Elinden gelen her şeyi yapmıştı. Kraliyet Astroloğu yarının törenin yapılabileceği tek gün olduğunda ısrar edecek

kadar uzun süre ayıltılabilmiş, bu yüzden Cııtwell törenin geceyarısını bir saniye geçe başlaması için düzenleme yapmıştı. Kraliyet trampet fanfarının süresini acımasızca kısaltmıştı. Yüksek Ra-hip’in tanrılara duasının zamanını tutmuş ve ağır bir şekilde tıraşlamıştı; tanrılar duyduğunda kıyamet kopacaktı. Kutsal yağlarla meshetme töreni kulak arkasına hızlı bir serpiştirmeye indirgenmişti. Paten kayma Disk’te bilinmeyen bir icattı; eğer bilinseydi Keli’nin kilise koridonındaki yolculuğu anayasaya aykırı bir hızda olurdu. Ve bu kadarı bile yeterli değildi. Cesaretini takındı.

“Sanıyorum yok.” dedi. “Çok yaklaşmış olabilir.”

Aynadan kendisine karanlık gözlerle baktığını gördü.

“Ne kadar yaklaşmış?”

“Hmm. Çok.”

“Törenle aynı saatte bize ulaşabileceğini mi söylüyorsun?”

“Hmm. Daha ziyade, mm, öncesinde." dedi Cutwell berbat bir halde.

Keli’nin masanın kenarına vuran parmaklarının tıkırtısı dışında bir ses duyulmuyordu. Cutwell ruhsal çöküntüye mi girecek, yoksa aynayı mı parçalayacak, merak ediyordu. Hiçbirini yapmayıp konuştu:

“Nerden biliyorsun?”

Ben bir büyücüyüm, biz bunları biliriz, diyerek durumu kurtarıp kurtaramayacağını düşündü, ama söylememeye karar verdi. Son defa bunu söylediğinde Keli baltayla tehdit etmişti kendisini.

“Nöbetçilerden birine Mort’un bahsettiği o hanı sordum.” dedi Cutwell. “Sonra da kat etmesi gereken yaklaşık mesafeyi çıkardım. Mort ağır yürüyüş hızında gittiğini söylemişti, tahminime göre onun adımı da “O kadar basit mi? Sihir kullanmadın mı?” “Yalnızca sağduyu kullandım. Uzun vadede çok daha güvenilirdir.”

Keli uzanıp onun elini okşadı.

“Zavallı ihtiyar Cutwell.” dedi.

“Sadece yirmi yaşındayım hanımefendi.”

Keli ayağa kalktı ve giyinme odasına gitti. Prenses olunca öğrendiğin şeylerden biri, daima alt rütbedekilerden daha yaşlı olmaktır.

“Evet, herhalde genç sihirbaz diye bir şey de vardır.” dedi omzunun üzerinden. “Ne var ki, insanlar hep onlann yaşlı olduklarını düşünüyorlar. Niye acaba?”

“Ağzın kemiği yok, hanımefendi.” dedi Cutwell gözlerini yuvarlayarak. İpeğin hışırtısını duyabiliyordu.

“Sihirbaz olmaya karar vermene ne neden oldu?” Kafasının üzerinde bir şey varmışçasına kısılmıştı sesi.

“Ağır kaldırmaksızın evde yapılabilecek bir iş.” dedi Cutwell. “Ve herhalde dünyanın nasıl işlediğini öğrenmek istemiştim.”

“Başardın mı peki?”

“Hayır.” Cutwell muhabbet konusunda pek iyi sayılmazdı, yoksa şimdi söyleyeceklerini asla söyletmezdi beynine: “Sizi prenses olmaya iten nedir?”

Düşünceli bir sesizlikten sonra Keli, “Karar benim için verilmişti, biliyorsun.”

“Af edersiniz, ben —”

“Kraliyet bir tür aile geleneğidir. Herhalde sihirbazlıkta da öyledir, şüphesiz baban da bir sihirbazdı.”

Cutwell dişlerini sıktı. “Aa, hayır,” dedi, “pek sayılmaz. Aslında, kesinlikle hayır.”

Şimdi ne söyleyeceğini biliyordu, ve işte neşe ve şaşkınlık içeren bir sesle geldi, güneşin doğuşu kadar kesindi sorunun gelişi.

“Ha? Sihirbazların şey yapmasının yasak olduğu doğru mu?”

“Eh, hepsi buysa ben artık gideyim.” dedi Cııt-well yüksek sesle. “Eğer beni arayan olursa patlamaları izlesin yeter. Ben - *nnnnghhr* Keli giyinme odasından çıkmıştı.

Şimdi, kadın elbiseleri Cutwell’in zihnini çok meşgul eden bir konu değildi - aslında genellikle kadınları düşündüğünde hayalinde canlandırdığı görüntülerde nadiren elbise olurdu - ama önündeki görüntü nefesini kesmişti. Elbiseyi her kim tasarladıysa nerde duracağını bilememişti. İpek üzerine dantel işleyip siyah yılanlarla süslemişler, çıplak görünen her yere inci tutturmuşlar, kollarını büzüp kolalamışlar ve gümüş telkâri ekleyip tekrar ipek koymuşlardı.

Aslına bakılacak olursa 150-200 gram ağır metal, birkaç tahriş edilmiş yumuşakça, birkaç ölü sürüngen ve böcek poposundan örülme bir yığın iplikle yapılabilenler gerçekten de nefes kesiciydi. Elbise giyilmemiş adeta işgal edilmişti; eğer dış volanlar tekerlek üzerinde durmuyorsa, Keli düşündüğünden çok daha güçlü olmalıydı.

“Ne dersin?” dedi ağır ağır dönerek. “Bunu annem, anneannem, ve onun annesi giymişti.”

“Ne, hep beraber mi?” dedi Cutwell, inanmaya hazır. İçine nasıl girebildiğini merak etti. Arkada bir kapısı olmalıydı...

“Aile çeyizidir. Korsajında gerçek elmaslar var.” “Korsaj hangi parça oluyor?”

“Bu parça.”

Cutwell’in içi titredi. “Çok etkileyici.” dedi konuşabileceğinden emin olunca. “Sence belki bir parça *ağır* değil mi?”

“Kraliçemsi.”

“Evet, ama belki hızlı hareket etmeni engeller?” “Koşmaya hiç niyetim yok. Asalet olmalı.” Bir kez daha çenesinin şekli, her zaman hızlı hareket etmeyi tercih eden, ve keskin bir mızrağın ucunda ne kadar taşınabilirse asaletten o kadar anlayan fatih atalarına giden soy çizgisini izleyerek aslına döndü.

Cutwell ellerini açtı.

“Pekâlâ.” dedi. “Güzel. Hepimiz elimizden geleni yapalım. Allah vere de Mort bir şeyler düşünmüş olsa.”

“Bir ruha güvenmek zor.” dedi Keli. “Duvarlardan geçiyor!”

“Bu konuyu düşünüyordum.” dedi Cutwell. “Bir muamma, değil mi? Eşyaların içinden sadece farkında değilken geçebiliyor. Bence bir sanayi hastalığı bu.”

“Ne?”

“Dün gece neredeyse emindim. Gerçeğe dönüyor.” “Ama hepimiz gerçeğiz! En azından sen, ve herhalde ben de gerçeğim.”

“Ama o daha gerçeğe dönüyor. Son derece gerçeğe. Neredeyse Ölüm kadar gerçeğe, daha gerçeği de yoktur zaten. Kesinlikle yoktur.”

“Emin misin?” dedi Albert, kuşku içinde.

“Tabiî,” dedi Ysabell. “İstersen kendin hesaplayabilirsin.”

Albert büyük deftere bir kez daha baktı, suratı belirsizliğin portresine dönüşmüştü.

“Eh, doğruya benziyorlar.” dedi istemeye istemeye ve iki ismi bir kâğıt parçasına not etti.

“Yine de öğrenmenin bir yolu var.”

Ölüm’ün masasının üst çekmecesini çekti ve büyük, demir bir anahtarlık çıkardı. Üzerinde tek bir anahtar vardı.

ŞİMDİ NE OLACAK? dedi Mort.

“Hayatsaatlerini almamız gerekiyor.” dedi Albert. “Benimle gelmen gerekiyor.”

“Mort.” diye tısladı Ysabell.

“Ne?”

“Şimdi söylediğin şey Suskunlaştı, ve ardından ekledi, “Eee, yok bir şey. Sadece... tuhaf geldi de.”

“Sadece şimdi ne olacak, dedim.” dedi Mort.

“Evet, ama - neyse, boşver.”

Albert onlara sürtünerek geçti, ve iki bacaklı bir örümcek gibi yan yan koridora çıktı ve daima kilitli duran kapıya ulaştı. Anahtar tam oturdu. Kapı açıldı. Menteşelerinden gıcırtı gelmedi, yalnızca derin sessizliğin hışırtısı duyuldu.

Ve kumların kükreyişi.

Albert camların arasındaki koridorda ilerlerken, Mort ve Ysabell eşikte büyülenmiş halde dikildiler. Ses yalnızca kulaklardan girmiyordu vücuda, bacaklardan yukarı çıkıp kafatasından iniyor ve düşünebildiği tek şey, amansızca tıslayan gri uğultu, yaşanmakta olan milyonlarca hayatın sesi olana kadar beyne doluyordu. Ve kaçınılmaz yazgılarına koşan hayatların.

Yukarıya ve uzağa, sonsuz sayıda hayatsaatine baktılar, her biri farklı, her biri adlandırılmış. Duvarlara dizilmiş meşaleler parlak kısımlarını yakalıyor, dolayısıyla her saatin üzerinde bir yıldız parıldıyordu. Odanın uzak duvarları ışık galaksisinde kaybolmuştu.

Mort Ysabell’in parmaklarının kolunu daha fazla sıktığını hissetti. Kız konuştuğunda sesi gergindi.

“Mort, bazıları ne kadar *küçük.”*

BİLİYORUM.

Kızın eli, iskambil kâğıtlarından yapılma bir evin en üstüne ası koyan, ve yıkılmasın diye elini yavaşça çeken biri gibi yumuşak bir biçimde gevşedi.

“Tekrar söylesene?” dedi yavaşça.

“Biliyomm dedim. Elimden bir şey gelmez. Buraya daha önce girmemiş miydin?”

“Hayır.” Hafifçe uzaklaşmış, Mort’un gözlerine bakıyordu.

“Kütüphaneden kötü değil.” dedi Mort, neredeyse inanacaktı da. Fakat kütüphanede sadece okuyordun, oysa burada olayı görebiliyordun.

“Bana neden öyle bakıyorsun?” dedi Mort.

“Gözlerinin ne renk olduğunu hatırlamaya çalışıyordum,” dedi, “çünkü —”

“Siz ikiniz birbirinize doyabildiyseniz!” diye yırtındı Albert kumun gürültüsünü bastırarak. “Bu taraftan!”

“Kahverengi.” dedi Mort, Ysabel’e. “Kahverengiler. Niye?”

“Acele edin!”

“Gidip ona yardım etsen iyi olacak.” dedi Ysabell. “Gerçekten kızmaya başlıyor galiba.”

Mort beyni aniden bir huzursuzluk bataklığına dönmüş bir halde kızı bıraktı, çini zeminde azametle yürüyüp sabırsızca ayağını tıkırdatan Albert’ın durduğu yere geldi.

“Ne yapmam gerekiyor?” dedi.

“Peşimden gel yeter.”

Oda her birinde kum saatleri dizili olan bir dizi geçide açıldı. Raflar orada burada üzerine açılı işaretler konmuş olan taş sütunlarla ayrılmıştı. Albert arada bir bazılarına bakıyor; genel olarak kum labirentinde her köşeyi ezbere biliyormuş-casına ilerliyordu.

“Herkes için bir saat var mı Albert?”

“Evet.”

“Burası yeterince büyük görünmüyor.”

“M - boyutlu topografyadan anlar mısın?” “Hmm. Hayır.”

“Öyleyse yerinde olsam, fikir belirtme konusunda hiç heveslenmezdim.” dedi Albert.

Bir saat rafının önünde durdu, elindeki kâğıda tekrar bakıp elini saat sırasında gezdirdi ve aniden bir saati kaptı. Üst ampulü neredeyse boşalmıştı.

“Tut şunu.” dedi. “Eğer bu doğruysa, o zaman diğeri yakında bir yerde olmalı. Hah. Burda.” Mort iki saati ellerinde çevirdi. Birinde önemli bir hayatın bütün işaretleri vardı, oysa diğeri oldukça bodur ve sıradandı.

Mort isimleri okudu. İlki, Agate İmparatorluğu yöresinde asil bir adama ait gibi görünüyordu. İkincisi ise Dönmeyönü Klaçı’nda ortaya çıktığını bildiği resimyazılarla doluydu.

“Sıra sende.” dedi Albert alaylı bir sesle. “Ne kadar çabuk başlarsan o kadar çabuk bitirirsin. Binky’yi ön kapıya getireyim.”

“Gözlerim sana iyi görünüyor mu?” dedi Mort, endişeli bir sesle.

“Görebildiğim kadarıyla bir soran yok.” dedi Albert. “Kenarları biraz kızarmış, her zamankinden biraz daha mavi, olağanüstü bir şey yok.” Mort düşünceli görünerek saat raflarının arasından Albert’ın peşi sıra geri döndü. Ysabell, Mort’un kapının yanındaki raftan kılıcı alışını, aynen Ölüm’ün yaptığı gibi havada savurarak deneyişini, ve çıkardığı keyifli gök gürlemesine neşesiz sırıtışını izledi.

Bu yürüyüşü tanıdı. Mort *azametle* yürüyordu.

“Mort?” diye fısıldadı.

EVET?

“Sana bir şeyler oluyor.”

BİLİYORUM, dedi Mort. “Fakat kontrol edebilirim, sanıyorum.”

Dışardan toynak sesleri duydular. Albert kapıyı itip açtı ve ellerini ovuşturarak içeri girdi.

“Tamamdır, delikanlı, kaybedecek zaman

Mort kılıcı kol açıklığında savurdu. Yırtılan ipek gibi bir sesle havayı yardı ve Albert’ın kulağının dibinde kapı dikmesine gömüldü.

DİZ ÇÖK, ALBERTO MALİCH.

Albert’ın ağzı açık kaldı. Gözlerini yan döndürerek kafasının birkaç santim yanında parıldayan kılıcın bıçağına baktı ve ufacık dar çizgi halinde kıstı.

“Kesinlikle cesaret edemezsin, evlat.” dedi.

MORT. Bu hece kırbaç darbesi kadar hızlı ve iki kat şiddetli çıktı.

“Bir anlaşma yapılmıştı.” dedi Albert, ama sesinde sivrisinek vızıltısı hafifliğinde bir şüphe vardı. “Bir pakt vardı.”

“Benimle yapılmadı.” “Bir anlaşma vardı! Eğer bir anlaşmaya sadık kalamazsak bu bizi nereye koyar?”

“Ben nerede olurum, bilemem.” dedi Mort alçak sesle. AMA SENİN NEREYE GİDECEĞİNİ BİLİYORUM.

“Adil değil bu!” Artık sızlanmaya başlamıştı. ADALET YOKTUR. SADECE BEN VARIM.

“Kes şunu.” dedi Ysabell. “Mort, saçmalıyorsun. Burada kimseyi öldüremezsin. Her neyse, zaten Albert’ı öldürmek istemezsin.”

“Burada değil. Ama onu dünyaya geri gönderebilirim.”

Albert’m beti benzi attı.

“Göndermezsin! ”

“Hayır mı? Seni geri götürüp orada bırakabilirim. Pek zamanın da kalmadı, değil mi?” DEĞİL Mİ?

“Öyle konuşma.” dedi Albert, Mort’un gözlerine bakamıyordu. “Öyle konuştuğunda efendiye benziyorsun.”

“Efendiden çok daha kötü olabilirim.” dedi Mort, düz bir sesle. “Ysabell, gidip Albert’ın defterini getir, olur mu?”

“Mort, bence gerçekten

SANA TEKRAR SORACAK MIYIM?

Keli, suratı bembeyaz, fırladı odadan.

Albert gözlerini kısarak kılıcın ucundan Mort’a baktı ve çarpık bir ağızla neşesiz gülümsedi. “Sonsuza dek kontrol edemezsin.” dedi.

“Niyetim bu değil ki. Tek istediğim yeterli süre kontrol edebilmek.”

“Şimdi alıcı durumdasın, gördün mü? Efendi ne kadar uzak kalırsa, ona o kadar benzeyeceksin. Ancak daha kötüye gidecek çünkü insan olduğun zamanları hatırlayacaksın ve —”

“Peki sana ne demeli?” diye atıldı Mort. “İnsan halin hakkında sen ne hatırlıyorsun? Eğer geri dönersen ne kadar hayatın kaldı?”

“Doksan bir gün, üç saat, beş dakika.” dedi Al-bert çabucak. “Peşimde olduğunu biliyordum onun. Ama burada güvendeyim, o kadar kötü bir efendi de sayılmaz. Bazen düşünüyorum da, bensiz ne yapardı?”

“Evet, Ölüm’ün kendi krallığında kimse ölmez. Sen de bundan memnunsun, öyle mi?” dedi Mort.

“İki bin yıldan daha yaşlıyım, evet. Dünyadaki herkesten daha uzun yaşadım.”

Mort kafasını salladı.

“Yaşamadın, biliyorsun.” dedi. “İşleri uzattın, o kadar. Burada kimse gerçekten yaşamıyor. Burada zaman, kandırmacadan başka bir şey değil. Zaman gerçek değil. Hiçbir şey değişmiyor. Sonsuzluğa kadar burada kalmaktansa ölüp ne olacağını görmeyi yeğlerim.”

Albert düşünceli bir hareketle burnunu çekiştirdi. “Evet, ee, yapabilirsin,” diye bağladı, “ama ben büyücüydüm, biliyorsun. Oldukça iyiydim bu konuda. Adıma heykel diktiler, biliyorsun. Ama büyücü olarak uzun süre yaşarken, bir sürü de düşman ediniyorsun, anlıyor musun, ve bu düşmanlar... Öbür Tarafta bekleyeceklerdir.” Burnunu çekti. “Hepsi iki bacaklı da değil. Bazılarının bacakları bile yok. Ya da suratları. Ölüm korkutmuyor beni. Sonrası korkutuyor.”

“Bana yardım et öyleyse.”

“Bunun bana ne faydası olacak?”

“Bir gün Öbür Tarafta bir dosta ihtiyacın olabilir.” dedi Mort. Birkaç saniye düşünüp ekledi, “Senin yerinde olsam, ruhuma bir son dakika cilası atmanın bir zararı olmazdı. Seni bekleyenlerden bazılarının hoşuna gitmeyebilir bu cilanın tadı.” Albert ürperdi ve gözlerini kapattı.

“Neden bahsettiğini bilmiyorsun sen,” diye ekledi, dilbilgisinden çok, duyguyla, “yoksa bunları söylemezdin. Benden ne istiyorsun?”

Mort ona anlattı.

Albert kesik kesik güldü.

“Hepsi bu mu? Sadece Gerçeklik’i mi değiştireceğiz? Yapamazsın. Yeterince güçlü büyü yok artık. Büyük Sihirler yapabilirdi bunu. Başka hiçbir şey yapamaz. Ve hepsi bu, onun için de canın ne isterse onu yapabilirsin, ve sana da iyi şanslar.” Ysabell elinde Albert’ın hayatının son cildiyle soluk soluğa geri döndü. Albert tekrar burnunu çekti. Burnunun ucundaki minik damla büyülemişti Mort’u. Hep düşmek üzereydi ama cesaretini toplayamıyordu. Aynı kendisi gibi, diye düşündü.

“Defterle bana hiçbir şey yapamazsın.” dedi ihtiyar büyücü kurnaz bir sesle.

“Zaten niyetim yok. Ama bana öyle geliyor ki sürekli gerçeği söyleyerek güçlü bir büyücü olunamaz. Ysabell, yazılmakta olanları oku.”

‘“Albert kuşku içinde ona baktı’.” diye okudu Ysabell.

“Orada yazan her şeye inanamazsın

“ - ‘diye patladı, yüreğinin çakmaktaşı gibi sert çukurunda Mort’un kesinlikle inanabileceğini biliyordu’.” diye devam etti Ysabell.

“Kes şunu!”

“‘diye bağırdı, Gerçeklik durdurulamasa bile biraz yavaşlatabileceği konusunda bildiklerini unutmaya çalışırken’.”

NASIL?

“‘dedi Mort Ölüm’ün kurşun tonlu sesiyle’.” diye başladı Ysabell, görevini bilir biçimde.

“Evet, evet, tamam, benim söylediklerimi boş-ver.” diye araya girdi Mort sinirli bir sesle.

“Yaşadığım için de bağışlarsın herhalde.”

HİÇ-KİMSE YAŞADIĞI İÇİN BAĞIŞLANMAZ.

“Sağol ama benimle böyle konuşma. *Beni* korkutmuyor.” dedi kız. Deftere baktı, baktığı yerde kıpırdayan satır kendisine yalancı diyordu.

“Nasıl yapıldığını anlat bana, büyücü.” dedi Mort.

“Yalnızca büyülerim kaldı benim olan!” diye sızlandı Albert.

“Büyülerine ihtiyacın yok, seni ihtiyar pinti.” “Beni korkutamazsın, delikanlı YÜZÜME BAKIP SÖYLE BUNU.

Mort emredercesine parmaklarını şıklattı. Ysabell başını tekrar deftere eğdi.

‘“Albert o gözlerin mavi ağartısına baktı ve direncini son damlasına kadar yitirdi’,” diye okudu kız, “‘çünkü yalnızca Ölüm’ii görmekle kalmadı, Ölüm’le birlikte insanoğlunun tuzu biberi olan intikam ve zulüm ve nefreti de gördü, ve değişmez bir kesinlikle biliyordu ki, bu son şansıydı ve Mort onu tekrar Zaman’a götürecek, sonra da peşine düşecek ve avlayıp bizzat karanlık Zindan Boyutları’na teslim edecek, oradaki dehşetli yaratıklar da nokta nokta nokta’.” diye bitirdi. “Yarım sayfa dolusu sadece nokta var.”

“Çünkü kitap onlardan söz etmeye cesaret edemiyor.” diye fısıldadı Albert. Gözlerini kapatmaya çalıştı ama göz kapaklarının gerisindeki karanlıkta görüntüler öyle canlıydı ki, tekrar açtı. Mort bile onlardan daha iyiydi.

“Tamam.” dedi. “Bir tane büyü var. Küçük bir bölgede zamanı yavaşlatır. Yazayım ama söyleyecek bir büyücü bulman gerekecek.” “Bulabilirim.”

Albert yaşlı bir keçi gibi dilini kum dudaklarında gezdirdi.

“Ama bir bedeli var.” diye ekledi. “Önce görevi tamamlaman gerekiyor."

“Ysabell?” dedi Mort. Ysabell önündeki sayfaya baktı.

“Doğru söylüyor." dedi. “Tamamlamazsan her şey altüst olacak ve Zaman’ın kucağına zaten düşecek.”

Üçü birden dönüp koridora hakim büyük saate baktılar. Sarkacın bıçağı zamanı küçük parçalara ayırarak ağır ağır havayı biçiyordu.

Mort sızlandı.

“Yeterli zaman yok!” diye inledi. “İkisini de ye-tiştiremem!"

“Efendi zaman bulurdu.” buyurdu Albert.

Mort kılıcı antreden burkarak çıkardı ve hiddetle Albert’a doğru savurdu ama işe yaramadı, Albert kaçındı.

“Büyüyü yaz öyleyse.” diye haykırdı. “Elini de çabuk tut!”

Topuğu üzerinde dönüp Ölüm’ün çalışma odasına yürüdü haşmetle. Bir köşede büyük bir dünya küresi vardı. Bir metreden uzun dökme bronz bir Büyük A’Tuin’in sırtında duran gümüş fillere kadar eksiksizdi. Büyük nehirler yeşimden damarlarla, çöller elmas tozuyla ve en önemli şehirler değerli taşlarla gösterilmişti, Ankh-Morpork, sözgelimi, bir yakuttu.

İki kumsaatini yaklaşık olarak sahiplerinin bulunduğu yerlere oturttu ve Ölüm’ün koltuğuna çöktü, gözlerini saatlere dikip baktı, birbirlerine daha yakın olduklarını hayal etti. Bir yandan diğerine dönerken koltuk hafif gıcırdadı, öfke içinde küçük küreye baktı.

Bir süre sonra Ysabell yavaş adımlarla içeri girdi.

“Albert büyüyü yazdı,” dedi yavaşça, “defteri kontrol ettim. Numara yapmıyor. Gidip kendini odasına kilitledi ve “Şu ikisine bak! Yani, şunlara

bakar mısın!” “Biraz sakinleşsen iyi olacak, sanırım, Mort.” “Bu, burada nerdeyse Büyük Nef Çölü’nde ve *bu da,* tam Bes Pelargic’teyken ve bir de Sto Lat’a dönmem gerekirken nasıl sakinleşebilirim? Ner-den bakarsan bak, gidiş dönüş on altı bin kilometrelik yol. İmkânsız.”

“Eminim bir yolunu bulursun. Ben de yardım ederim.”

Mort ilk kez ona baktı ve yakası kürklü, uyumsuz mantosunun üzerinde olduğunu gördü.

“Sen mi? Sen ne yapabilirsin?”

“Binky iki kişiyi rahatça taşıyabilir.” dedi Ysabell uysal bir sesle. Bir kesekâğıdını hafifçe salladı. “Bize yolluk hazırladım. Ben de - kapıları filan açarım.”

Mort neşesiz güldü. BUNA GEREK OLMAYACAK.

“Böyle konuşmayı bırak, ne olur.”

“Yolcu alamam. Beni yavaşlatırsın.”

Ysabell derin bir nefes aldı. “Bak, şuna ne dersin? Diyelim ki kavga ettik ve ben kazandım. Gördün mü? Nefesimizi tüketmemiş oluyoruz. Aslında ben yanında olmazsam Binky’nin gitme konusunda isteksiz davranacağını göreceksin. Yıllar boyunca bir sürü şeker verdim ona. Artık -gidiyor muyuz?”

Albert dar yatağına oturmuş, dik dik duvara bakıyordu. Toynak seslerini duydu, Binky havalanınca birden ses kesildi, ve Albert nefesinin altından mırıldandı.

Yirmi dakika geçti. Yaşlı büyücünün suratından ifadeler, bir yamacı aşan bulut gölgeleri misali geçti. Arada bir kendi kendine, “Onlara söyledim” veya “Kesinlikle müsamaha etmezdi” ya da “Efendiye söylenmesi lazım” gibi şeyler fısıldıyordu.

Sonunda kendisiyle uzlaşır gibi oldu, yavaşça diz çöküp yatağının altından görmüş geçirmiş bir sandık çıkardı. Güçlükle açtı ve tozlu gri bir cüppeyi açınca yere naftalin topları ve kararmış sikkeler saçıldı. Cüppeyi üzerine geçirdi, tozun büyük bölümünü silkeledi, ve sürünerek tekrar yatağın altına girdi. Boğuk bir sürü küfür ve arada bir de porselen çıngırtısı duyuldu ve nihayet Albert büyücülük günlerindeki boyundan daha uzun bir asa elinde, göründü.

Herhangi normal bir asadan daha kalındı, bunun asıl nedeni asayı bir uçtan diğerine kaplayan oymalardı. Gerçekte güçlükle ayırt ediliyorlardı, ama daha iyi görebilseniz pişman olacağınız izlenimi veriyorlardı.

Albert kendini tekrar silkeledi ve lavabo aynasında uzun uzun inceledi.

Sonra şöyle dedi: “Şapkalı. Şapkasız. Büyücülük için şapka şart. Lanet olsun."

Sert adımlarla odadan çıktı, ve Mort’un odasındaki halıdan daire şeklinde bir parçayı kesmek, Ysabell’in odasındaki aynanın arkasından sırlı kâğıdı çıkarmak, mutfak lavabosunun altındaki kutudan iğne iplik almak ve elbise dolabının altından birkaç tane sahipsiz sikkeyi kazıyıp çıkartmakla geçen on beş dakikanın ardından geri döndü. Sonuç istediği kadar iyi değildi ve yana yatıp bir gözünün üzerine düşmeye meyilliydi, fakat siyahtı, üzerinde ay ve yıldızlar vardı, ve her ne kadar ümitsiz bir vakaya benziyorsa da sahibinin bir büyücü olduğunu gösteriyordu.

İki bin yıldır ilk kez doğru dürüst giyinmiş olduğunu hissetti. Sinir bozucu bir histi ve yatağın yanı başındaki kilimi ayağıyla kenara itip asayla yere bir daire çizmeden önce bir an düşünmesine sebep oldu.

Asanın ucu geçtiği yerde, renk tayfının sekizinci rengi, hayal gücünün pigmenti, ve büyünün rengi olan parıldayan oktarinden bir çizgi bıraktı.

Dairenin çevresinde sekiz nokta işaretledi ve noktalan sekizgen oluşturacak şekilde birleştirdi. Hafif bir çarpıntı odayı doldurmaya başladı.

Alberto Malich dairenin oıtasına geçti ve asayı kafasının üzerinde tuttu. Kavrayışına uyandığını hissetti, uyuyan gücün karıncalanışını, uyanan bir kaplan misali ağır ağır ve maksatlı biçimde çözülüşünü hissetti. Bu, beyninin örümcek ağıyla kaplı tavan arasında vızlayan güç ve sihirle ilgili eski anıları tetikledi. Yüzyıllardır kendini ilk kez canlı hissediyordu.

Dudaklarını yaladı. Çarpıntı geçmiş, geriye tuhaf, beklentili bir tür sessizlik bırakmıştı.

Malich kafasını kaldırdı ve tek bir hece haykırdı.

Asanın iki ucundan da mavi-yeşil alev parıldadı. Sekizgenin sekiz noktasından oktarin alevi şeritleri çıktı ve büyücüyü sardı. Bütün bunlar aslında tılsımı gerçekleştirmek için elzem değildi ama büyücüler görüntüye çok önem verirler...

Ortadan kaybolmalar da önemlidir. Büyücü ortadan kayboluverdi.

Stratoyarıküre rüzgârları Mort'un pelerinini dövüyordu.

"Önce nereye gidiyoruz?" diye bağırdı kulağına Ysabell.

"Bes Pelargic'e!" diye bağırdı Mort, fırtına sözcüklerini toparlayıp götürdü.

"Nerede orası?"

"Agate İmparatorluğu! Karşıağırlık Kıtası!"

Aşağıyı gösterdi.

Önlerindeki kilometreleri bildiği için şu anda Binky'yi zorlamıyordu, ve iri at rahat bir eşkin adım tutturmuş, okyanusun üzerinde ilerliyordu. Ysabell aşağıda kükreyen, tepeleri bembeyaz köpüklerle kaplı yeşil dalgalara baktı ve Mort'a daha sıkı tutundu.

Mort gözlerini kısarak uzak kıtayı gösteren, ilerideki bulut kümesine baktı ve Binky'yi kılıcın yan tarafıyla hızlandırma dürtüsüne karşı koydu. Ata hiç

vurmamıştı, ve vurursa ne olacağından hiç emin değildi. Tek yapabildiği beklemekti.

Kolunun altından sandviç tutan bir el belirdi.

“Salamlı, peynirli ya da turşulu var.” dedi kız. “Yesen iyi olur, nasıl olsa yapılacak başka bir şey yok.”

Mort ıslak üçgen şeklindeki sandviçe baktı ve en son ne zaman yemek yediğini hatırlamaya çalıştı. Saatin akrep ve yelkovanının ötesinde bir yerde kalmıştı nasıl olsa - hesaplamak için takvim gerekecekti. Sandviçi aldı.

“Teşekkürler.” dedi olabildiğince minnettar bir biçimde.

Minik güneş tembel günışığını peşinde sürükleyerek ufukta yuvarlandı. İlerideki bulutlar irileşti ve kenarları pembe ve turuncuya boyandı. Bir süre sonra altlarında, daha koyu ve bulanık görünen kara parçasını ve ara sıra da şehir ışıklarını şeçebilir oldu.

Yarım saat geçtiğinde tek tek binaları görebiliyordu. Agate mimarisi bodur piramitlere çalıyordu.

Binky toynaklarıyla deniz arasında birkaç metre kalana kadar alçaldı. Mort kumsaatine tekrar göz attı, ve atı, o anki rotalarının bir parça Kenar-yönü’nde kalan bir deniz limanına yöneltmek için dizginleri yumuşakça çekti.

Çoğunluğu kıyı boyunca işleyen tek yelkenli ticaret gemisi olan, demirlemiş birkaç gemi vardı. İmparatorluk, olur da kendilerini rahatsız edecek şeyler görürler diye tebaasının uzaklara açılmasını teşvik etmiyordu. Aynı sebeple bütün ülkenin etrafına bir de duvar örmüştü. Duvarda, temel işlevi bir nefes temiz hava için beş dakikalığına dışarı çıkmak isteyeceklerin parmaklarını bütün ağırlıklarıyla ezmek olan Sema Nöbetçileri devriye geziyordu.

Bu pek sık olmazdı çünkü Güneş İmparatorlu-ğu’nun tebaası Dııvar’ın içinde yaşamaktan oldukça memnundu. Herkesin bir duvarın bu ya da şu

yanında oluşu hayatın bir gerçeğidir, durum böyle olunca da yapılacak tek şey bunu unutmak ya da daha kuvvetli parmaklar geliştirmektir.

“Burayı kim yönetiyor?” dedi Ysabell, limanın üstünden geçerlerken.

“Yeniyetme bir imparator var.” dedi Mort. “Ama baştaki kişi aslında Büyük Vezir, sanıyorum.”

“Büyük Vezirlere asla güvenme.” dedi Ysabell, bilgelik taslayarak.

Gerçekte, Güneş İmparatoru güvenmiyordu. Adı Dokuz Döner Ayna olan Vezir’in ülkeyi kimin yönetmesi gerektiği konusunda gayet net görüşleri vardı, örneğin, yani kendisi yönetmeliydi, ve delikanlı artık “Sizce duvar birkaç tane kapısı olsa daha iyi görünmez mi?” ve “Evet, ama diğer taraf nasıl bir yer ?” gibi somlar soracak kadar büyüdüğünden, İmparator’un kendi yararı için zehirlenerek acı çekmesi ve sönmemiş kirece gömülmesi gerektiğine karar vermişti.

Binky, evrenin ahengini[2] sert bir şekilde yeniden düzenleyen alçak, çok odalı sarayın dışındaki taraklanmış çakıl taşlarının üstüne indi. Mort atın sırtından kayarak indi ve Ysabell’in inmesine yardım etti.

“Sakın ayakaltında dolaşma, tamam mı?” dedi çabucak. “Ve som sormak da yok.”

Verniklenmiş birtakım merdivenleri çıkıp arada bir kumsaatinden kerteriz almak için durarak hızla ıssız odaları geçti. Sonunda bir koridom yan yan geçti ve şatafatlı bir pencere kafesinin içinden, Saray’ın akşam yemeğini yediği uzun, alçak tavanlı odaya baktı.

Genç Güneş İmparatoru böcekli ve tüylü pelerini arkasına yayılmış bir biçimde bağdaş kurmuş, hasırın baş tarafında oturuyordu. Pelerini artık küçük geliyor gibiydi. Sarayın geri kalanı hasırın etrafına kesin ve karmaşık bir kıdem sırasıyla oturmuştu, fakat iştahla ve son derece kuşkulu bir biçimde *sukuşi* ve haşlanmış yosun çanağına saldıran Vezir’i tanımamak ne mümkündü. Kimse ölecek gibi görünmüyordu.

Mort yumuşak adımlarla geçitte ilerledi, köşeyi döndüğünde beş-altı tane iri kıyım Sema Nöbet-çisi'yle neredeyse burun buruna gelyordu. Nöbetçiler mukavva duvardaki bir gözetleme deliğinin etrafında toplanmışlar, nöbetteki askerlere özgü bir biçimde bir sigarayı avuç içinde elden ele dolaştırıyorlardı.

Ayaklarının ucuna basarak kafese döndü ve şu konuşmalara kulak misafiri oldu:

"Normalde pek leziz olan *sukuşimden* böyle bir şey çıktığı için, Yüce Varlık, bendeniz fanilerin en şanssızıyım." dedi Vezir, yemek çubuklarını uzatarak.

Saray erkânı, görebilmek için turnalar misali uzandılar. Mort da uzandı. Fakat Mort söylenenlere hak verdi - uzatılan şey, lastik gibi borular sarkan mavi-yeşil bir kütleydi.

"Yemeği hazırlayan yola getirilecektir, ilim sahibi asil kişi." dedi İmparator. "Yedek kaburgalar kimde?"

"Hayır, Ey Halkının Esirgeyen Babası, ben daha ziyade, öyle sanıyorum ki, bu parçanın derin-su şişen yılan balığının dalak ve mesanesi olduğunu belirtmek istemiştim, ki iddia edildiği üzere öylesine lezzetli bir lokmadır ki, yalnızca tanrıların pek sevdikleri tarafından yenilebilir, ya da öyle yazar kitaplar, ve bendeniz, sefil şahsımı böylesi insanlara dahil görmüyomm."

Ustaca bir fiskeyle parçayı İmparator'un çanağına aktardı, parça yalpalanıp durdu. Delikanlı bir süre ete baktı, sonra da bir çubuğun ucuna geçirdi.

"Ha," dedi, "bizzat büyük düşünür Ly Tin Whe-edle tarafından da bir âlimin prenslerden üstün olduğu yazılmamış mıdır? Bir zamanlar bu metni okumam için verdiğinizi hatırlıyorum, Ey Yılmaz ve İnançlı İlim Arayan."

Parça havada kısa bir yay daha çizdi ve mazeret beyan edercesine, flop diye Vezir'in çanağına indi. Vezir çabuk bir hareketle kaldırdı ve ikinci bir servis için pozisyon aldı. Gözleri kısıldı.

“Genelde durum böyle olabilir, Ey Bilgeliğin Yeşimden Irmağı, fakat özelde rahmetli babasının zamansız ölümünden beridir oğlum gibi sevdiğim İmparator’dan üstün değilim, o yüzden de bu ufak adağı ayaklarınızın önüne sunuyorum.” Sarayın gözleri sefil organın hasır üzerindeki üçüncü uçuşunu izledi, fakat İmparator yelpazesini kaptığı gibi muhteşem bir vole patlattı ve organ Vezir’in çanağına öyle bir kuvvetle indi ki, yosunlar sprey gibi havaya fırladı.

“*Birisi* yesin şunu, allah aşkına.” diye bağırdı Mort, kesinlikle duyulmaksızm. “Acelem var!” “Siz hakikaten kullann en düşüncelisisiniz, Ey Merhum Babamın ve Büyükbabamın Vefatlarından Sonraki Fedakâr ve Gerçekten Yegâne Dostu, o nedenledir ki, ödülünüzün bu pek nadir ve enfes lokma olmasını buyuruyorum.”

Vezir parçayı tereddütle dürttü ve İmparator’un gülümsemesine baktı. Parlak ve dehşet bir gülümsemeydi. Bir mazeret arandı.

“Heyhat, zaten fazlaca yediğim anlaşılıyor —” diye başlayacak oldu fakat İmparator elini sallayıp onu susturdu.

“Şüphesiz uygun sos gerekiyor.” diyerek ellerini şaklattı. Arkasındaki duvar yukardan aşağıya yarıldı ve üçü ellerindeki şaşırmaz kılıçları sallayan, ve dördüncüsü aceleyle hâlâ yanmakta olan bir izmariti yutmaya çalışan, dört tane Sema Nöbetçisi geçti içeriye.

Vezir’in çanağı elinden düştü.

“Kullarımın en sadığı bu son lokmaya yeri kalmadığına inanıyor.” dedi İmparator. “Şüphesiz doğru olup olmadığını görmek için midesini inceleyebilirsiniz. Niye o adamın kulaklarından duman çıkıyor?”

“Eylem ateşiyle yanıp tutuşuyor, Ey Göklerin Efendisi.” dedi çavuş bir nefeste. “Durdurmak mümkün değil, korkarım.”

“Öyleyse hançerini alsın da - hmm, yine de Vezir acıkmışa benziyor. Aferin.”

Vezir’in yanakları ritmik biçimde şişerken mutlak bir sessizlik oldu. Sonra yuttu.

“Enfes.” dedi. “Eşsiz. Gerçekten de tanrıların yemeği, şimdi de beni mazur görürseniz Bacaklarını topladı ve ayağa kalkmaya davrandı. Alnında ufak ter boncukları belirmişti.

“Çıkmak mı istiyorsunuz?” dedi İmparator, kaşlarını kaldırarak.

“Devlet görev bekler, Ey Anlayışlı Zat-ı “Oturun. Yemeklerden sonra acele kalkmak sindirime zararlı olabilir.” dedi İmparator ve nöbetçiler kafalarını sallayarak doğruladılar. “Üstelik de devletin hiçbir ivedi meselesi yok, tabiî eğer dairenizdeki bambu kilimin üstündeki siyah vernikli dolabın içindeki ‘Panzehir’ yazılı ufak kırmızı şişeden söz etmiyorsanız, Ey Fitili Bitik Gece yarısı Lambası.”

Vezir’in kulakları çınladı. Yüzü morarmaya başladı.

“Gördünüz mü?” dedi İmparator. “Ağır bir mideyle zamansız hareket terslikler doğurabilir. Bu mesaj tez elden ülkemin dört bir yanına ulaşsın ki herkes talihsiz dunımıından haberdar olsun, ve bundan da ders çıkarsın.”

“Zatınızı... düşünceliliğinizden... ötürü... kutlama... lıyım.” dedi Vezir, ve bir haşlanmış, yumuşak kabuklu yengeç tabağının üzerine yüzükoyun yığıldı.

“Muhteşem bir öğretmenim vardı.” dedi İmparator.

ZAMANI DA GELMİŞTİ, HANİ, dedi Mort, ve kılıcı savurdu.

Bir an sonra Vezir’in ruhu hasırdan kalktı ve Mort’u tepeden tırnağa süzdü.

“Sen de kimsin, barbar?” diye hırladı.

ÖLÜM.

“Benim Ölümüm değilsin.” dedi Vezir kesin bir biçimde. “Kara Semavî Ateşten Ejder nerede?”

GELEMEDİ, dedi Mort. Vezir'in ruhunun arkasında, havada gölgeler oluşuyordu. Beş-on tanesinin üzerinde imparator elbiseleri vardı, ama onları da itip kakan bir sürü başkaları vardı, ve hepsi de yeni geleni ölüler diyarına konuk etmek için can atıyordu.

"Sanırım burada seni görmek isteyen birileri var." dedi Mort, ve hızla uzaklaştı. Geçide ulaştığında Vezir'in ruhu çığlık atmaya başladı...

Ysabell, gecikmiş öğle yemeğini beş yüz yaşındaki bir bonsai ağacıyla geçiştirmekte olan Binky'nin yanında sabırla bekliyordu.

"Biri gitti." dedi Mort, eyere tırmanırken. "Haydi. Sıradakiyle ilgili kötü bir his var içimde, ve pek zamanımız kalmadı."

Albert Görünmez Üniversite'nin ortasında, aslında tam da iki bin yıl önce dünyadan aynlmış olduğu yerde vücut buldu.

Keyifle homurdandı ve cüppesinden birkaç toz zerresini silkeledi.

İzlendiğinin farkına vardı; yukarı bakınca kendi sert bakışlı mermer gözlerinin altında ortaya çıkmış olduğunu anladı.

Gözlüğünü düzeltti ve onaylamaz gözlerle kendi heykelinin kaidesine vidalanmış olan bronz plakaya baktı. Şöyle yazıyordu:

"Alberto Malich, Bu Üniversite'nin Kumcusu. MS' 1222 - 1289. 'Eşi Benzerini Bir Daha Göremeyiz'."

Talimin konusunda bu kadarı yeter, diye düşündü. Kendisine bu kadar saygı duymuşlarsa en azından doğru dürüst bir heykeltıraş tutabilirlerdi. Utanç vericiydi. Burun tamamıyla yanlıştı. Buna bacak mı denirdi? Üstelik insanlar üzerine isimlerini kazımışlardı. Ölmüş bile olsa, öyle bir şapkayla ölü görünmezdi. Tabiî, elinde olsa, ölmüş halde görünmezdi.

*MS Milat'tan Sonra değil, Malich'ten Sonra. -Ç.N.

Albert iğrenç şeyin üzerine bir oktarin yıldırımı aşk etti ve patlayarak toz halinde dağılırken şeytan gibi sırıttı.

“Tamamdır,” dedi genelde Disk’e konuşarak, “geri döndüm.” Büyüden kaynaklanan karıncalanma kolundan yukarı çıkarak zihninde sıcak bir parıltı başlattı. Nasıl da özlemişti, onca yıldan sonra...

Büyücüler iki kanatlı kapıları hızla geçerek patlamanın sesine koştular ve dimdik bir başlangıçtan yanlış sonucu çıkardılar.

Kaide yerinde, boş duruyordu. Her şeyin üzerini mermer tozundan bir bulut kaplamıştı. Ve Albert kendi kendine söylenerek toz bulutundan çıktı.

Kalabalığın arkasındaki büyücüler olabildiğince çabuk ve sessiz bir şekilde sıvışmaya koyuldular. Aralarında bir tanesi yoktu ki delidolu gençlik günlerinde ihtiyar Albert’ın kafasına yatak odalarında yaygın bir şekilde kullanılan bir kap geçirmemiş veya adını heykelin soğuk anatomisinde bir yerlere kazımamış, ya da kaidenin üzerine bira dökmemiş olsun. İçkinin hızlı aktığı ve tuvaletin sarhoş kafayla fazla uzak göründüğü Dağıtma Haftası boyunca daha kötüsü de gelmişti başına. Zamanında bütün bunlar komik görünmüştü. Şimdi komikliklerini bir anda yitirmişlerdi.

Bir tanesi cüppesi kapıya sıkıştığı, diğeri ise gerçekte ahmak olduğu ve İnsanî işleri sakin karşılayabileceği için, heykelin gazabıyla yüzleşecek yalnızca iki kişi kalmıştı.

Albert son çare olarak duvardan geçmeye çalışan büyücüyü yakaladı. Adam ciyakladı.

“Tamam, tamam, kabul ediyonım! O gün sarhoştum, inanın bana, bilerek yapmadım, eyvah, özür dilerim, çok üzgü “Ne geveliyorsun ağzında, be adam?” dedi Albert, kafası hakikaten kanşmıştı.

“ - öyle üzgünüm ki, size ne kadar üzgün olduğumu anlatsam “Kes bu saçmalığı!” Albert kendisine sıcak bir biçimde gülümseyen ufak tefek ahmağa baktı. “Senin adın ne adam?”

“Evet efendim, keseyim efendim, hemen, daha fazla saçmalamak yok, efendim... Rincewind, efendim. Asistan kütüphaneci, eğer sizce bir sakıncası yoksa.”

Albert tepeden tırnağa süzdü onu. Adamın çamaşıra atılmış bir şey gibi sefil, sünepe bir hali vardı. Eğer büyücülük bu hallere düşmüşse bililerinin bir şeyler yapması gerektiğine karar verdi.

“Hangi kütüphaneci seni asistan olarak alır?” dedi sinir bozucu bir sesle.

“Uuk.”

Ilık, yumuşak deri bir eldiven benzeri bir şey elini tutmaya çalıştı.

“Bir maymun! *Benim* üniversitemde!”

“Orangutan, efendim. Büyücüydü ama bir büyüye yakalandı, efendim, şimdi kendisini geri getirmemize izin vermiyor, ve bütün kitapların nerede olduğunu bilen tek kişi de o.” dedi Rince-wind, telaşla. “Ben muzlarına bakıyonım.” diye ekledi, ek bilgi gerektiğini hissederek.

Albert dik dik baktı ona. “Kapa çeneni.” “Hemen kapıyorum çenemi, efendim.”

“Ve bana Ölüm’ün nerede olduğunu söyle.” “Ölüm mü, efendim?” dedi Rincewind, duvara doğru gerileyerek.

“Uzun boylu, iskelet, mavi gözler, azametli yürür, BÖYLE KONUŞUR... Ölüm. Son zamanlarda gördün mü?”

Rincewind yutkundu. “Son zamanlarda hayır, efendim.”

“İyi, onu istiyorum. Bu saçmalığa bir son verilmeli. Buna *şu anda* son vereceğim, anlaşıldı mı? Sekiz tane en kıdemli büyücünün yanm saat içinde AshkEnte büyüsü için gerekli tüm edevatla *burada* toplanmasını istiyorum, tamam mı? Topunuzun görüntüsü de bana pek güven vermiyor ya. Topunuz karı kılıklısınız, sen de elimi tutmaya çalışmayı bırak!”

“Uuk.”

“Ben şimdi meyhaneye gidiyorum,” dedi çabucak Albert. “Bugünlerde buralarda yarı kaliteli bile olsa kedi sidiği satılıyor mu?”

“Davul var, efendim.” dedi Rincewind.

“Patlak Davul mu? Telkâri Sokak’ta? Hâlâ orada mı?"

“Şey, bazan adını değiştirip tekrar inşa ediyorlar ama mekân, ee, yıllardır değişmedi. Herhalde boğazınız epey kurumuştur, ha, efendim?” dedi Rincewind, ürkünç bir yoldaşlık havasıyla.

“Sen ne anlarsın ki bundan?” dedi Albert keskin bir şekilde.

“Kesinlikle anlamam, efendim.” dedi Rince-wind anında.

“Ben Davul’a gidiyomm, öyleyse. Yarım saat sonra, unutma. Ve geri döndüğümde beni bekliyor olmazlarsa, o zaman... neyse, burada olsalar iyi olur işte!”

Mermer tozundan bir bulutun arasında kasırga gibi çıktı salondan.

Rincewind arkasından baktı. Kütüphaneci elini tuttu.

“En kötüsü de ne, biliyor musun?” dedi Rince-wind.

“Uuk?”

“Bir aynanın altından geçtiğimi *hatırlamıyorum.* bile.”

Yaklaşık olarak Albert’ın, bir hükümdar katli, üç iç savaş, altmış bir tane büyük yangın, dört yüz doksan soygun ve on beş binden fazla bar kavgası atlatarak, babadan oğula özenle aktanlan Onarılmış Davul’da, bar sahibiyle Alberto Ma-lich’in idareye, Disk’in önemli hazine odalarında bekleyen parasının içinden üç bakır para artı faizini borçlu olduğunu gösteren sararmış bir bar faturasını tartıştığı sırada, ki bu da elinde ödenmemiş bir fatura olan Ankh’lı esnafın filleri gölgede bırakacak bir hafızası olduğunu

bir kere daha kanıtlıyordu... işte tam bu sırada Binky semalarda bir buhar izi bırakarak gizemli ve muhteşem Klaç kıtasını geçiyordu.

Aşağıda uzaklarda, kokulu ve gölgeli balta girmemiş ormanlarda davullar çalınıyor, isimsiz hayvanların yüzeyin hemen altında saklanıp yakından geçecek bir öğünü beklediği saklı nehirlerden sisler kıvrıla kıvrıla yükseliyordu.

“Peynirli kalmadı, salamlıyı yemek zorundasın.” dedi Ysabell. “Oradaki ışık da ne öyle?” “Işık Barajları.” dedi Mort. “Yaklaşıyoruz.” Kumsaatini cebinden çıkarıp kumun seviyesini kontrol etti.

“Ama yeterince yakın değiliz, lanet olsun!”

I şık Barajları, bizimkilerin rotasının merkezyö-nünde ışık havuzları gibi duruyorlardı, ki tam olarak da ışık havuzlarıydılar; bazı kabileler çorak dağlara, yavaş ve biraz ağır olan Disk’in güneş ışığını toplamak için ayna duvarlar inşa etmişlerdi. Işık para birimi olarak kullanılıyordu.

Binky göçebelerin kamp ateşlerinin ve Tsort nehrinin ıssız bataklıklarının üzerinden kayarak geçti. Önlerinde karanlık, tanıdık şekiller kendilerini ay ışığında belli etmeye başladılar.

“Ay ışığında Tsort Piramitleri!” diyerek iç geçirdi Ysabell, “Ne kadar romantik!”

BİNLERCE KÖLENİN KANIYLA SIVANMIŞ, yorumunu yaptı Mort.

“Lütfen yapma.”

“Özür dilerim, ama işin pratik gerçeğine bakılacak olursa —"

“Tamam, tamam, söylemek istediğini söyledin.” dedi Ysabell, keyifsiz bir sesle.

“Ölmüş bir kralı gömmek çok zahmetli bir iş.” dedi Mort, küçük piramitlerden birinin üzerinde daire çizerlerken. “Koruyucu kimyasallarla

dolduruyorlar, öteki dünyada yaşayabilsin diye.”

“İşe yanyor mu?”

“Yaradığı görülmemiş." Mort Binky’nin ensesine yaslandı. “Şurada meşaleler var,” dedi, “sıkı tutun.”

Önünde kan ter içinde yüz kölenin taşıdığı Timsah Tann Offler’ın devasa bir heykeli olan bir tören alayı kıvrılarak piramitler bulvarından uzaklaşıyordu. Binky, hiç kimse tarafından fark edilmeksizin eşkin adımla üzerlerinden geçip piramidin girişinin önündeki sıkıştırılmış kumun üzerinde mükemmel bir dört ayak inişi gerçekleştirdi.

“Bir kralın daha turşusunu kurmuşlar.” dedi Mort. Kumsaatini ay ışığında bir kere daha inceledi. Gayet sadeydi, normalde kraliyetle ilgili olan türden değildi.

“Bu o olamaz.” dedi Ysabell. “Onları canlıyken salamuralamıyorlar, değil mi?"

“Umarım yapmıyorlardır, çünkü bir yerde okumuştum, koruma işine geçmeden önce, ee, şey, içlerini açıp —”

“Duymak istemiyorum

“ - bütün yumuşak parçaları çıkarıyorlarmış.” diye bağladı Mort, alçak sesle. “Salamuranın işe yaramaması da iyi oluyor aslında, düşünsene için boş halde yürümek zorunda olduğunu “Öyleyse almaya geldiğin kişi kral değil.” dedi Ysabell, yüksek sesle. “Kim öyleyse?”

Mort karanlık girişe yöneldi. Ölü kralın ruhuna ayrılma zamanı tanımak için şafaktan önce mü-lıürlenrneyecekti. Görüntüsü derin ve meşumdu, sözgelimi bir usturayı keskin ve parlak tutmaktan daha uğursuz maksatları getiriyordu akla.

“Gidip öğrenelim.” dedi Mort.

“Dikkatli olun! Geri dönüyor!”

Üniversite nin en kıdemli sekiz büyücüsü sıraya girmek için kıpırdandılar, sakallarını düzeltmeye uğraştılar ve eli yiizü düzgün görünme çabaları genelde işe yaramadı. Kolay değildi. Çalışma odalarından, veya kükreyen bir ateşin önünde yemek sonrası konyaklarından, ya da rahat bir koltukta takkeleri kafalarında sessiz bir tefekkürden koparılıp alınmışlardı, ve hepsi de son derece endişeli ve gayet şaşkındı. Gözlerini boş kaideden ayıramıyorlardı.

Yüzlerindeki ifade sadece bir yaratıkta bulunabilirdi, o da Lord Nelson^’ın kendi sütunundan aşağı inmekle kalmayıp, 12 kalibrelik bir tüfek ve bir kutu fişek alırken görüldüğünü duyan bir güvercin olurdu.

“Koridorda yaklaşıyor!” diye bağıran Rince-wind bir sütunun arkasına sıvıştı.

Toplanmış müneccimler büyük iki kanatlı kapıyı patlayacakmış gibi seyretmeye koyuldular, ki bu önsezilerinin ne kadar şaşmaz olduğunu gösteriyordu, çünkü patladılar. Üzerlerine kibrit çöpü büyüklüğünde meşe kıymıkları yağdı ve ışığın önünde ayakta dikilen ufak tefek, zayıf bir figür belirdi. Bir elinde dumanı tüten bir asa tutuyordu. Diğerinde küçük sarı bir kurbağa vardı.

“Rincewind!” diye haykırdı Albert.

“Efendim!”

“Şunu al da çöpe at.”

Kurbağa Rincewind’in eline tırmandı ve mah-çup gözlerle ona baktı.

“O boktan bar sahibinin bir büyücüye son söylenişi olur.” dedi Albert kibirli bir tatminle. “Öyle görünüyor ki, birkaç yüz yıl arkamı dönüyorum ve bu şehirdeki insanlar birden büyücülere cevap verecek cesareti bulabiliyorlar, ha?”

* 1758-180‘î yılları arasında yaşamış Britanya aıııiali Vikont Hoıatio Nelson. -Ç.N.

Kıdemli büyücülerden biri bir şey mırıldandı.

“O neydi? Sesini duyalım, konuşan!”

“Bu üniversitenin muhasebecisi olarak, toplumla ilişkiler konusunda daima iyi komşuluk politikalarını teşvik ettiğimizi söylemeliyim.” dedi büyücü, Albert’ın burgu bakışlarından sakınmaya çalışarak. Albert’ın vicdanının üzerine ters bir lazımlık geçirmişti, tabiî üstündeki üç tane müstehcen duvar yazısını da hesaba katmak gerekirdi.

Albert’ın ağzı açık kaldı. “Neden?” dedi.

“Ee, şey, medenî görev anlayışı, insanlara örnek olmamızın hayatî önemi olduğunu düşün -arrgh!”

Büyücü sakalındaki alevleri söndürmek için boşuna uğraştı. Albert asasını indirip gözlerini yavaş yavaş sıralanmış müneccimlerde gezdirdi. Onun bakışlarından kaçmak için kasırgaya yakalanmış çimenler misali dalgalandılar.

“Başka medenî görev anlayışı sergilemek isteyen?” dedi Albert. “İyi komşu, kimse yok mu?” Boylu boyunca dikildi. “Omurgasız Kurtçuklar sizi! Siz lanet çim biçme makinesini ödünç verin diye kurmadım ben bu üniversiteyi! Kullanmazsanız ne işe yarar güç sahibi olmak? İnsanlar size saygı göstermeyecekse, hanlarında kestane kızartacak yer bırakmazsınız, o kadar!”

1

Rünik yazı: Eski Cermenlerin kullandıkları harflerle yazılan yazı. -Ç.N.

2

Eski İmparator Tek Güneş Aynası[3]’nın emirleri doğnıltusunda tasarlanan Evrensel Huzur ve Sadelik taş bahçesi, ruh ve maddenin ve bütün her şeyin ahengini sembolize etmek için konum ve gölgeden tasarruf etmişti. Gerçeğin yüreğindeki suların, sarayın taşlarının kusursuz diziminde gizlendiği söylenirdi.

3

İmparator’un ününün bir başka sebebi de düşmanlarının dudaklarını ve bacaklarını kesme, ve onlara, eğer şehri bir trompet çalarak koşup geçerlerse özgürlüklerini vaat etme alışkanlığıydı.

Büyücüler topluluğundan yumuşak bir iç geçirme sesi yükseldi. Hüzünlü gözlerle Rincewind'in elindeki kurbağaya baktılar. Gençlik günlerinde, çoğu it gibi sarhoş olma sanatının mastırını Da-vul'da yapmışlardı. Bütün bunlar, elbette aıtık geride kalmıştı, fakat Tüccarlar Loncası'nın yıllık çatal-bıçak yemeği yarın akşam Davul'un üst kattaki salonunda yapılacaktı, ve bütün Sekizinci Seviye büyücülere bedava bilet gönderilmişti; kuğu rosto ve iki çeşit meyvalı tatlı olacak, üniversite hamalları el arabalarıyla görünene dek "Saygıdeğer, yo hayır, seçkin konuklarımıza" sözleriyle kardeşçe bir sürü kadeh kaldırılacaktı.

Albert sıra boyunca tüm azametiyle yürüdü, arada bir asasıyla bir göbeği dürtüklüyordu. Beyni dans edip şarkı söylüyordu. Geri dönmek mi? Asla! Güç buydu işte, yaşamak buydu; eski otelciye kafa tutup, olmayan gözüne tükürecekti.

"Buğulu Dehşet Aynası hakkı için, burada birtakım şeyler değişecek!"

Tarih çalışmış olan büyücüler huzursuz, kafalarını salladılar. Taş döşemelere, sabahın karanlığında kalkma günlerine, hangi durumda olursa olsun alkol yasağına ve her şeyin gerçek ismini beyin su kaynatana kadar ezberlemeye geri dönülecekti.

"O *adam ne yapıyor öyle!"*

Dalgın bir biçimde tütün kesesine uzanmış olan bir büyücü, yarı sarılmış sigarayı titreyen parmaklarından düşürdü. Sigara yere düşünce zıpladı ve bütün büyücüler Albert şık bir hareketle öne çıkıp ezene kadar özlem dolu gözlerle yerde yuvarlanışını izlediler.

Albert kendi etrafında döndü. Gayri resmi bir tür emir subayı olarak kendisini izlemekte olan Rincewind neredeyse bodoslama ona çarpıyordu.

"Sen! Rinceşeyi! Sigara içer misin?"

"Hayır, efendim! Berbat bir alışkanlık!" Rin-cewind amirlerinin bakışlarından kaçındı. Birden ömür boyu birkaç düşman kazanmış

olduğunu fark etti, ve düşman olarak pek uzun yaşamayacaklarını bilmek de pek teselli edici değildi.

“Tamam! Asamı tut- Şimdi, sizi sefil, dönme günahkâr sürüsü, buna bir son verilecek, duydunuz mu? Yarın ilk iş, şafakta kalkılacak, avlunun etrafında üç tur ve buraya dönülüp kültür fizik hareketleri yapılacak! Dengeli öğünler! Ders çalışılacak! Sağlık egzersizleri! Ve ilk iş, o lanet maymun sirkin birine gidecek!”

“Uuk?”

Beş altı tane ihtiyar büyücü gözlerini kapattılar.

“Fakat öncelikle,” dedi Albert, sesini alçaltarak, “AshkEnte Ayini’ni kurarak beni minnettar kılacaksınız.”

“Yarım kalmış bir işim var da.” diye ekledi.

Mort, arkasında çevik adımlarla gelen Ysabell’le birlikte piramidin kedi-karası koridorlarını uzun adımlarla geçti. Kılıcının soluk pırıltısı nahoş şeyleri aydınlatıyordu; Timsah Tanrı Offler, Tsort halkının tapındığı şeylerin yanında kozmetik reklamı sayılırdı. Yol üzerindeki duvar girintilerinde bulunan yaratıkların heykellerinin Tanrı’nm bıraktığı tüm artıklardan yapıldığı belliydi.

“Niye buradalar?” diye fısıldadı Ysabell.

“Tsortlu rahiplerin söylediğine göre piramit mühürlendiğinde canlanıp kralın bedenini mezar soyguncularından korumak için kol geziyorlar.” dedi Mort.

“Ne korkunç bir batıl inanç.”

“Batıldan bahseden kim?” dedi Mort, dalgın bir edayla.

“Gerçekten canlanıyorlar mı?”

“Tek söyleyeceğim şu ki, Tsortlular bir yere lanet okuduklarında şakaları yoktur.”

Mort bir köşeyi döndü ve Ysabell yürek durduran bir an boyunca onu gözden kaybetti. Karanlıkta telaşla koşturdu, ve onunla çarpıştı. Mort köpek kafalı bir kuşu inceliyordu.

“Irrgh.” dedi Ysabell. “Tüylerini diken diken etmiyor mu?”

“Hayır.” dedi Mort düz bir sesle.

“Neden?”

ÇÜNKÜ BEN MORT’UM. Döndü ve Ysabell mavi iğne uçları misali parıldayan gözlerini gördü.

“Kes şunu!”

Ben - YAPAMAM.

Ysabell gülmeye çalıştı. İşe yaramadı. “Sen Ölüm değilsin.” dedi. “Sadece onun işini yapıyorsun.”

ÖLÜM’ÜN İŞİNİ HER KİM YAPARSA ÖLÜM ODUR.

Bunun ardından gelen şaşkınlık sessizliğini karanlık geçidin ilerisinden gelen bir inilti böldü. Mort topuklarının üzerinde dönüp hızla iniltiye doğru seğirtti.

Haklı, diye düşündü Ysabell. Hareketleri bile...

Işığın Ysabell’e doğru sürüklediği karanlık korkusu diğer bütün kuşkularını yendi ve Mort’un arkasına takıldı, bir köşeyi daha dönüp kılıcın yetersiz ağartısında, tıka basa yığılı bir tavan arasıyla hazine dairesi kırması bir yere girdi.

“Burası da ne böyle?” diye fısıldadı Ysabell. “Hiç bu kadar şeyi bir arada görmemiştim.”

KRAL BUNLARI YANINDA ÖTEKİ DÜNYAYA GÖTÜRÜYOR, dedi Mort.

“Az yükle seyahat fikrine inanmadığı kesin. Baksana, bütün bir tekne. Bir de altından bir küvet!”

ORAYA VARINCA TEMİZ KALMAK İSTEYECEĞİ KESİN.

“Ya bütün o heykeller!”

BUNU SÖYLEDİĞİM İÇİN ÜZGÜNÜM AMA O HEYKELLER İNSANDILAR. KRALIN HİZMET-

KÂRLARI, ANLAYACAĞIN.

Ysabell’in yüz hatları asıldı.

RAHİPLER ZEHİRLİYOR ONLARI. .

Yığılı odanın diğer tarafından bir inilti daha duyuldu. Mort halı nılolarının, hurma hevenk-lerinin, çanak çömlek sandıklarının ve mücevher yığınlarının arasında dikkatle ilerleyerek iniltinin kaynağına yöneldi. Belli ki kral, yolculuğunda neyi geride bırakacağına karar verememiş ve işi şansa bırakmayıp her şeyi götürmeye karar vermişti.

NE VAR Kİ, ETKİSİNİ HER ZAMAN ÇABUK GÖSTERMİYOR, dedi Mort ciddi bir sesle.

Ysabell onun peşinden yiğitçe tırmanıp bir kanonun üzerinden bir kilim yığınının üzerine sereserpe uzanmış bir kıza merakla baktı. Üzerinde tülden bir pantolon, eksik kumaşla yapılmış bir yelek ve orta boy bir gemiyi demirlemeye yetecek kadar bilezik vardı. Ağzının etrafında yeşil bir leke oluşmuştu.

“Canın yanıyor mu?” dedi Ysabell kısık sesle.

HAYIR. KENDİLERİNİ CENNETE GÖTÜRECEĞİNİ SANIYORLAR.

“Götürüyor mu?”

BELKİ. KİM BİLİR? Mort iç cebinden kum-saatini çıkarıp kılıcın parıltısında inceledi. Kendi kendine sayıyor gibiydi, sonra ani bir hareketle saati omzunun üzerinden fırlatıp diğer eliyle kılıcı aşağı indirdi.

Kızın gölgesi hayalet mücevherlerin şıngırtısıyla dik oturup gerindi. Gözü Mort’a takıldı ve başını eğdi.

“Lordum!”

KİMSENİN LORDU DEĞİLİM, dedi Mort. ŞİMDİ GİTTİĞİNE İNANDIĞIN YERE KOŞ GİT BAKALIM.

“Ebediyen yıldızların arasında oturacak olan Kral Zetesphut’un cennet sarayında cariye olacağım.” dedi kesin bir sesle.

“Olman gerekmiyor.” dedi Ysabell aniden. Kız, gözleri faltaşı gibi açık, ona döndü.

“Fakat olmalıyım. Buna hazırlanıyordum.” dedi, silikleşerek gözden yiterken. “Şu ana kadar sadece hizmetçi olmayı başardım.”

Kız kayboldu. Ysabell gözlerinde koyu bir onaylamazlıkla kızın işgal ettiği boşluğa bakakaldı.

“Vay!” dedi, ve, “Üzerine giydiklerini gördün mü?”

ÇIKALIM BURADAN.

“Ama Kral Whosis’in yıldızların arasında oturması konusu doğru olamaz.” diye homurdandı, yığılı odadan çıkış yolunu bulurlarken. “Orada boşluktan başka bir şey yok.”

AÇIKLAMASI ZOR, dedi Mort. KENDİ KAFASINCA YILDIZLARIN ARASINDA OTURACAK.

“Kölelerle mi?”

EĞER KÖLE OLDUKLARINI DÜŞÜNÜYORLARSA.

“Bu pek adil değil.”

ADALET YOKTUR, dedi Mort. SADECE BİZ VARIZ.

Gulyabani nöbetçili bulvarlardan aceleyle geri dönüp dışarıya, çöl gecesinin havasına çıktıklarında nerdeyse koşmaya başlamışlardı. Ysabell kaba taş yapıya yaslanarak soluklanmaya çalıştı.

Mort’un nefesi kesilmemişti.

Nefes almıyordu.

SENİ NEREYE İSTİYORSAN ORAYA GÖTÜREYİM, dedi, SONRA SENDEN AYRILMAM GEREKİYOR.

“Ama prensesi kurtarmak istediğini sanıyordum!”

Mort kafasını salladı.

SEÇENEĞİM YOK. SEÇENEK YOK.

Ysabell koştu ve Mort bekleyen Binky’ye doğru dönerken kolunu yakaladı. Mort yumuşak bir hareketle kızın elini uzaklaştırdı.

ÇIRAKLIĞIM SONA ERDİ.

“Hepsi kafanda!” diye haykırdı Ysabell. “Kendini ne sanıyorsan osundur!”

Ysabell sustu ve yere baktı. Mort’un ayaklarının çevresindeki kumlar, küçük fışkırtılar ve bukleli toz şeytanları şeklinde yukarı sıçramaya başlamıştı.

Havada bir çatırtı koptu ve yağlı bir his. Mort huzursuzlardı.

BİRİLERİ ASHKENTE AYİNİ YAPI -

Balyoz gibi indi, gökten gelen ve kumları yarıp bir krater açan güç. Alçak bir vızıltı ve kızgın teneke kokusu yayıldı.

Kasırganın sakin merkezinde Mort, rüyadaymışçasına, tozuşan kum kasırgasında etrafına bakındı. Fırıldak gibi dönen bulutun içinde şimşek çaktı. Kendi beyninin derinlerinde kurtulmak için mücadele ediyordu, ama bir şey onu kıskacına almıştı, ve bir pusula Merkez yönünü göstermeye ne kadar karşı koyabiliyorsa, o da ancak o denli direnç gösterebiliyordu.

Sonunda aradığı şeyi buldu. Kenarları oktarin ışıltısıyla parlayan, kısa bir tünele açılan bir holdü. Diğer uçta siluetler, kendisini çağırıyordu.

GELİYORUM, dedi, ve sonra dönerken arkasındaki ani sesi duydu. Yetmiş kiloluk genç bir kadın göğsünün tam ortasına vurunca ayakları yerden kesildi.

Mort yere indiğinde Ysabell üzerinde diz çökmüş, kollarını sımsıkı kavramıştı.

BIRAK GİDEYİM, dedi monoton bir sesle. ÇAĞRILDIM.

“Seni çağırmıyorlar, salak!”

Ysabell, Mort’un gözlerinin gözbebeksiz, mavi çukurlarına bakıyordu. Hızla uzaklaşan bir tünelin içine bakmaya benziyordu.

Mort sırtını kabartıp öyle eski ve öldürücü bir lanet okudu ki, lanet, güçlü sihir alanında beden bulup derimsi kanatlarını çırptı ve sıvıştı. Kişisel bir kasırga kum tepelerine çarpıp dağıldı.

Gözleri Ysabell’i tekrar kendilerine çektiler. Mavi ışıktan yapılma bir kuyuya düşen bir taş gibi, düşmeden önce Ysabell bakışlarını kaçırdı.

SANA EMREDİYORUM. Mort’un sesi kayaları oyabilirdi.

“Babam o ses tonunu yıllarca denedi üzerimde.” dedi sakin bir sesle. “Genellikle yatak odamı temizlememi istediği zamanlar. O zamanlar da işe

yaramazdı.”

Mort bir lanet daha haykırdı, lanet flop diye havadan düştü ve kendisini kuma gömmeye çalıştı.

BU ACI -

“Hepsi kafanda.” dedi, onları titreşen hole sürüklemek isteyen güce karşı sımsıkı direnerek. “Sen Ölüm değilsin. Sen yalnızca Mort’sıın. Ben ne olduğunu düşünüyorsam, sen osun.”

Gözlerinin bulanık mavisinin ortasında iki tane minik kahverengi noktacık görüş hızıyla yükseliyordu.

Etraflarındaki fırtına yükselip feryat etti. Mort çığlık attı.

Basitçesi, AshkEnte Ayini Ölüm’ü çağırıp hapseder. Büyücülük öğrencileri, bu büyünün basit bir sihir, üç tane ufak odun parçası ve 4cc fare kanıyla yapıldığını bilirler, fakat sivri uçlu şapkasını hak eden hiçbir büyücü, bu kadar gösterişsiz bir şey yapmayı aklından bile geçirmez; kalplerinde bilirler ki, eğer bir tılsım yaparken büyük sarı mumlar, bol miktarda nadir bulunan tütsü, sekiz değişik renkte tebeşirle yere çizilmiş daireler ve etrafta birkaç tane kazan kullanılmıyorsa, tasarlamaya dahi değmez.

Büyük ayin sekizgeninin noktalarındaki konumlarında bulunan sekiz büyücü kolları her iki taraftaki müneccimlerin parmak uçlarına dokunacak şekilde yana doğru açık halde sallanarak ilahi okuyorlardı.

Fakat yanlış giden bir şey vardı. Doğra, canlı sekizgenin tam ortasında bir pus oluşmuştu, ama pus debelenerek kendi içine çöküyor, odaklanmayı reddediyordu.

“Daha fazla güç!” diye haykırdı Albert. “Daha fazla güç verin!”

Dumanın içinde bir anlığına siyah cüppeli, elinde parıldayan bir kılıç tutan bir figür belirdi. Kukuletanın içindeki solgun yüzü bir an yakalayan Albert

bir küfür savurdu, yeterince solgun değildi.

“Hayır!” diye haykıran Albert sekizgene büzüşerek titreşen figürü elleriyle def etmeye çalıştı. “Sen değil, sen değil ...”

Uzaklardaki Tsort’ta ise Ysabell hanımefendiliğini unutup yumruğunu sıktı, gözlerini kıstı, ve Mort’un tam çenesine patlattı. Etrafındaki dünya patlamaya başladı . . .

Harga Kaburgacısı’nın mutfağında kızartma tavası yere düştü ve kediler kapıdan çil yavrusu gibi kaçıştılar . . .

Görünmez Üniversite’nin büyük salonunda her şey bir anda patlak verdi.[1]

Büyücülerin gölgeler dünyasına uyguladıkları müthiş güç aniden tek noktaya odaklandı. Gönülsüz bir şişe mantarı gibi, Sonsuzluk’un baş aşağı edilmiş ketçap şişesinden dökülen zehir acısı bir topak ketçap gibi, Ölüm, sekizgenin ortasına indi ve küfrü bastı.

Albert tılsımlı dairenin içinde bulunduğunu fark etmekte çok geç kalmıştı, ve kenara doğra bir dalış yaptı. Ne var ki, kemikli parmaklar cüppesinin eteğini yakaladı.

Büyücüler, yani hâlâ ayakta ve ayık olanları, Ölüm’ü üzerinde önlükle bir kedi yavrusunu tutarken görünce bir parça şaşırdılar.

“Her şeyi bozmak” ZORUNDA MİYDİN?

“Her şeyi bozmak mı? Delikanlının karıştırdığı haltları gördün mü?” diye atıldı Albert, hâlâ dairenin kenarına ulaşmaya çalışıyordu.

Ölüm kafatasını kaldırıp havayı kokladı.

Çıkardığı ses salondaki bütün sesleri delip geçti ve onları sessizliğe boğdu.

Bu, düşlerin alacakaranlık kıyılannda işitilen, ölüm korkusuyla soğuk ter döküp uyanarak kaçılan türden bir sesti. Bu, kapının altından giren dehşetin

hırıltılı nefesiydi. Kirpi homurtusunu andırıyordu, fakat durum böyleyse, bu, çiti parçalayıp çıkan ve kamyonları yerle bir eden türden bir kirpiydi. Bu, iki kere duymak istemeyeceğiniz türden bir sesti; aslında *bir kere* bile duymak istemezdiniz.

Ölüm ağır ağır doğruldu.

İYİLİĞİME BÖYLE Mİ KARŞILIK VERİYOR? KIZ EVLADIMI ÇALIP, HİZMETKÂRLARIMI AŞAĞILAYARAK, VE KİŞİSEL BİR HEVES UĞRUNA GERÇEKLİĞİN DOKUSUNU TEHLİKEYE ATARAK MI? AH, APTAL BEN, BUNCA ZAMANDIR APTALLIK ETTİM!

“Efendim, cüppemi bırakma nezaketini gösterirseniz diye başlayan Albert, sesinde daha önce bulunmayan bir yalvarış tınısı fark etti.

Ölüm onu duymazdan geldi. Parmaklarını kastanyet misali şıklattı ve belindeki önlük kısa ömürlü alevlerle patladı. Ama, kediyi büyük bir dikkatle yere bıraktı ve ayağıyla yavaşça iterek uzaklaştırdı.

ONA EN ÖNEMLİ FIRSATLARI TANIMADIM MI?

“Kesinlikle efendim, ve şimdi önünüzü berrak bir şekilde görecek olursanız

BECERİ? PLANLI BİR KARİYER? GELECEK GARANTİSİ? HAYAT BOYU İŞ?

“Gerçekten de, şimdi de bırakırsanız lütfen —”

Albert’ın sesindeki değişim tamama ermişti. Emir yağdıran trompetler, rica ve niyaz pikolo-larına dönüşmüştü. Aslında sesi dehşetle tınlıyordu, fakat Rincewind’in bakışlarını yakalamayı ve tıslamayı başarabildi:

“Asam! Bana asamı atın! Dairenin içindeyken baş edilebilir! Bana asamı verin de kurtarayım kendimi!”

“Pardon?” dedi Rincewind.

AH, DAHA İYİ BİR KELİME BULAMADIĞIM İÇİN BEDENSEL DİYECEĞİM ZAFİYETLERE KENDİMİ BIRAKTIĞIM İÇİN SUÇ BENDE!

“Asamı ver, gerzek, asamı!” diye geveledi Albert.

“Af edersiniz?”

AKLIMI BAŞIMA GETİRDİĞİN İÇİN AFERİN SANA, SEVGİLİ HİZMETKÂRIM, dedi Ölüm. VAKİT KAYBETMEYELİM.

“Asamı - !”

Bir vakum etkisi yaşandı ve hava içeriye doldu. Mumların alevleri bir an alevden şeritler halinde uzadılar, ve sonra söndüler.

Aradan biraz zaman geçti.

Sonra muhasebecinin döşeme seviyesinden gelen sesi duyuldu, “Bu yaptığın düpedüz kabalık, Rincewind, asasını bu şekilde kaybetmen. Bana hatırlat da seni bir ara hizaya getireyim. Çakmağı olan var mı?”

“Asaya ne oldu, bilmiyorum! Şurdaki sütuna yaslamıştım ama şimdi —”

“Uuuk.”

“Ah.” dedi Rincewind.

“O maymuna fazladan muz verin.” dedi muhasebeci, ölçülü bir sesle. Bir kibrit çaktı ve biri mumlardan birini yakmayı başardı. Büyücüler yerden doğrulmaya başladılar.

“Ee, bu hepimize ders olsun.” diye devam etti muhasebeci, cüppesinden toz ve mum silkeleyerek. Albert Malich’i tekrar kaidesinde görmeyi umarak bakışlarını kaldırdı.

“Belli ki heykellerin bile duyguları var.” dedi. “Ben hatırlıyorum da, daha birinci sınıf öğren-cisiyken adımı üzerine yazdığımda... eh, her neyse

boşverin. Diyeceğim şu ki, heykelin yerine yenisini koymayı öneriyomm.”

Bu öneriye ölüm sessizliği karşılık verdi.

“Mesela, tıpatıp aynısını altından döktürelim. Büyük kurucumuzun şanına yakışır şekilde mücevherlerle süsleyelim.” diye sürdürdü parlak fikirlerini.

“Ve de hiçbir öğrencinin zarar vermemesini sağlamak için de en derindeki kilerimize koymayı öneriyorum.” diyerek devam etti.

“Sonra da kapısını kilitleyelim.” diye ekledi. Birkaç büyücünün neşesi yerine gelmeye baş-lıyordıı.

“Sonra da anahtarı fırlatıp atsak?” dedi Rin-cewind.

“Kapıyı da *kaynakla* sabitleyelim.” dedi muhasebeci. Aklına hemen Onarılmış Davul geldi. Bir süre düşündü ve forma girme rejimini hatırladı.

“Holü de tuğla örüp kapatalım.” dedi. Büyücülerden tezahürat sesleri yükseldi.

“Tuğlacıyı da fırlatıp atalım.” diye kıkırdadı Rincewind, havaya girmeye başladığını hissediyordu.

Muhasebeci kaşlarını çatıp ona baktı. “Abartmanın manası yok.” dedi.

Issızlığın ortasında normalden daha büyük bir kum tepesi tuhaf bir biçimde hörgüçtendi ve etrafa saçılarak Binky’yi ortaya çıkardı. Binky burun deliklerinden kum püskürtüp yelesini silkeledi.

Mort gözlerini açtı.

Zihnin ılık, pembe bir hiçlikle dolu olduğu, uyanmanın hemen sonrasındaki o kısa süre için bir kelime olmalı. Orada, keşke olmasaydı diyeceğin türden bütün anıların gece karanlığında, bir sokak arasında, bir çorap dolusu ıslak kum misali üzerine doğrıı geldiğine dair büyüyen bir şüphe dışında tamamen düşünceden arınmış halde öylece yatarsın, ve bunun anlamı da,

korkunç geleceğindeki tek hafifletici unsur, kesinlikle geleceğinin oldukça kısa olacağıdır.

Mort doğnılup oturdu ve kafasındaki vidaların eksilmesini engellemek için ellerini kafasının üzerine koydu.

Yanı başındaki kumlar göbek verdi ve Ysabell kendisini iterek oturma pozisyonuna getirdi. Saçı kum dolmuştu ve suratı piramit tozuna bulanmıştı. Saçlarının bir kısmının uçları cızırdamıştı. Kayıtsız gözlerle Mort'a baktı.

"Bana vurdun mu?" dedi Mort, yavaşça çenesini yoklayarak.

"Evet."

"Ha."

Bir şeyleri hatırlatabilirmişçesine gökyüzüne baktı. Yakın bir zamanda bir yerde bulunması gerektiğini hatırladı. Ardından başka bir şey daha hatırladı.

"Teşekkür ederim." dedi.

"Ne zaman istersen, emrine amadeyim." Ysabell ayağa kalktı ve elbisesinden toprak ve örümcek ağlarını silkelemeye uğraştı.

"Şu senin prensesi kurtaracak mıyız?" dedi çekingen bir sesle.

Mort'un şahsî, içsel gerçekliği beynine yetişti. Ayağa fırlayınca boğuk bir çığlık attı, gözlerinin önünde patlayan mavi havai fişekleri izledi ve tekrar yere yığıldı. Ysabell koltukaltlarına girip onu tekrar ayağa kaldırdı.

"Nehre inelim." dedi. "Sanırım bir şeyler içmek hepimize iyi gelecek."

"Ne oldu bana böyle?"

Mort'un ağırlığını taşırken yapabildiği kadarıyla omuz silkti.

“Biri AshkEnte Ayini’ni kullandı. Babam bundan nefret eder, söylediğine göre onu hep uygunsuz zamanlarda çağırıyorlarmış. Senin . . . Ölüm yanın gitti ve geride sen kaldın. Sanırım. En azından kendi sesin geri geldi.”

“Saat kaç?”

Rahipler piramidi kaçta kapatıyorlar, demiştin?”

Mort yaşaran gözlerini kısarak arkasına, kralın mezarına doğru baktı. Beklendiği gibi meşale ışığında parmaklar kapı üzerinde çalışmaya koyulmuşlardı. Efsaneye göre çok geçmeden nöbetçiler canlanacak ve sonsuz devriyelerine çıkacaklardı.

Böyle olacağını *biliyordu.* Bilgiyi hatırladı. Beyninin buz gibi soğuyuşunu, ve gece semaları misali sonsuzluğunu anımsadı. İlk yaratılanın yaşadığı anki gönülsüz varoluşa çağrılışını anımsadı, kesinlikle biliyordu ki, evrendeki son canlının ödülüne kavuştuğunu görecek ve mecazî deyişle, sandalyeleri masanın üzerine koyup bütün ışıkları kapatma işi de kendisine düşecekti.

Yalnızlığı anımsadı.

“Sakın bırakma beni.” dedi telaşlı bir sesle. “Buradayım." dedi Ysabell. “Bana ihtiyacın olduğu sürece yanındayım.”

Cansız bir sesle “Geceyarısı oldu.” diyen Mort Tsort’un yanı başına eğilip ağrıyan başını suya soktu. Binky de su içmeye başlayınca yanı başında boşalan bir küveti andıran bir ses duydu. “Çok mu geciktik yani?”

“Evet.”

“Özür dilerim. Keşke elimden bir şey gelse." “Gelmez.”

“En azından Albert’a verdiğin sözü tuttun.” “Evet.” dedi Mort, acı bir sesle. “En azından onu becerdim.”

Nerdeyse Disk'in bir ucundan diğerine kadar... Bir fotona bakmaya çalışırcasına, sırf kabul etmek bile yok olmasına sebep olabilir kaygısıyla aklınıza getirmeye cesaret edemeyeceğiniz mikroskobik umut kıvılcımı için bir kelime olmalı. Gözlerinizi üzerine dikmeden yanına sokulabilir, dünyayla yüzleşecek denli büyümesini umarak yanından ona bakarak *yürüyüp* geçebilirsiniz.

Sular damlayan başını kaldırıp günbatımı ufkuna baktı, ne düşündüğünü evrene çaktırmamaya çalışarak, Ölüm'ün çalışma odasındaki büyük Disk maketini hatırlamaya çalıştı.

Böyle zamanlarda, olasılık dengeleri öylesine hassaslaşır ki, salt yüksek sesle düşünmek bile her şeyi berbat edebilir, izlenimine kapılabilir insan.

Yıldızların önünde dans eden zayıf Merkezışık huzmelerine göre doğuya yönelerek Sto Lat'ın . . . şurada . . . kaldığına dair esinli bir tahmin yürüttü.

"Geceyarısı." dedi yüksek sesle.

"Geceyarısını da geçti artık." dedi Ysabell.

Mort, keyifli halinin bir fener misali ışımasına engel olmaya çalışarak ayağa kalktı, ve Binky'nin dizginlerini yakaladı.

"Haydi." dedi. "Fazla zamanımız kalmadı."

"Neden bahsediyorsun?"

Mort kızı arkasına almak için aşağıya uzandı. İnce bir düşünceydi, ama sonuçta eyerden düşmesine ramak kaldı. Ysabell Mort'u yavaşça yukarı itti ve eyere kendisi tırmandı. Mort'un ateşli heyecanını sezen Binky yanlara doğra kıpırdadı, horaldadı ve kumu patiledi.

"Neden bahsediyorsun, dedim."

Mort atı, yüzü günbatımının uzak ağartısına dönecek şekilde çevirdi.

"Gece hızı." dedi.

Cutwell saray burçlarının siperlerinden kafasını uzatıp baktı ve bir ah çekti. Arayüzey yalnızca bir sokak ötedeydi, oktarinin ortasında net olarak görülebiliyordu, ve çıkan cızırtıyı kafasında canlandırması gerekmiyordu. Duyabiliyordu - rasgele olasılık parçacıkları arayüzeye çarpıp enerjilerini gürültü olarak bırakırken çıkan berbat, testere dişli bir vızıltıydı. İncimsi duvar, sokakta ilerledikçe, saray flamalarını, meşaleleri ve bekleşen kalabalığı yutuyor, geriye sadece karanlık sokakları bırakıyordu. Oralarda bir yerlerde, diye düşündü Cutwell, yatağımdayım, popomda pireler uçuşuyor ve bunların hiçbiri olmadı. Şanslıyım.

Eğilip merdivenden aşağı kayarak kaldırım taşlarına indi ve cüppesinin etekleri ayak bileklerinin etrafında uçuşarak büyük salona koştu. Büyük kapıdaki ufak delikten geçtikten sonra nöbetçilere kapıyı kilitlemelerini emretti, sonra eteklerini tekrar toplayıp konuklar kendisini görmesinler diye bir yan geçitten koşturdu.

Salon binlerce mumla aydınlatılmıştı ve neredeyse hepsi de orada bulunma nedenlerini bir parça merak eden, Sto Ovası'nın ileri gelenleriyle doluydu. Tabiî, bir de fil vardı.

Cutwell'i aklıselimin raylarından fırlamış olduğuna ikna eden, bu fildi, fakat birkaç saat önce Baş Rahip'in güçlükle gören gözlerine duyduğu hiddet, aklına şehrin eteklerindeki bir kereste imalathanesinin sözü edilen hayvanı ağır yük taşımak için edindiği gerçeğini getirdiğinde iyi bir fikir gibi gelmişti. Fil yaşlıcaydı, romatizması vardı ve ne zaman sinirleneceği belli olmuyordu, fakat adaklık kurban olarak önemli bir avantajı vardı. Baş Rahip onu görebilecekti.

Yarım düzine nöbetçi ihtiyatı elden bırakmadan hayvanı zapt etmeye uğraşıyordu. Hayvanın ağır işleyen beyninde, yanında bolca saman ve su ve de Klatch'ın büyük haki ovalarındaki sıcak günlerin düşünü kurabileceği bolca zamanı olarak kendi tanıdık ahırında bulunması gerektiği jetonu düşmüştü. Artık huysuzlanmaya başlıyordu.

Çok geçmeden, aıtan canlılığının bir sebebinin de, tören öncesi karmaşada hortumuyla bir tören kâsesinde bulduğu bir galon alkolü yüksek şarabı

mideye indirmiş olmasından ileri geldiği belli oldu. Sökülüp çıkarılmış baobap ağaçları, erkek fillerle çiftleşme kavgaları, tanıdık köyleri ihtişamla ezip geçmeler ve başka yarı anımsanmış zevkler gibi tuhaf, ateşli düşünceler kabuklu gözlerinin önünde fokurdamaya başlamıştı. Pembe insanlar görmeye başlayacağı zaman da yakındı.

Allahtan bütün bunlardan, Baş Ralıip'in asistanıyla - geleceği parlak, ve yerinde bir öngörüyle uzun muşamba bir önlük ve kalça boyu çizmeler giymiş bulunan bir adam - gözgöze gelen Cutwell'in haberi yoktu ve asistan, törenin başlama işaretini verdi.

Cutwell ok gibi fırlayıp soluğu rahiplerin giyinme odasında aldı, ve saray terzisi kadının iş sepetinin derinlerine dalarak bulup çıkardığı dantel pırtısı, pul ve sırma tellerle onun için uydurduğu özel tören cüppesine güçlükle girdi. Cüppe öy-leşine parıltılı bir zevksizlik abidesiydi ki, Görünmez Üniversite'nin Baş Rektörü dahi utanmak-sızın giyebilirdi. Cutwell kendisini aynanın önünde hayran gözlerle süzmek, ve hemen ardından sivri uçlu şapkayı kafasına geçirdiği gibi tekrar kapıya koşup tam zamanında durarak, güçlü adamlara yakışır sakin bir tempoyla ortaya çıkmak için kendisine on beş saniye tanıdı.

Keli, bir transatlantiğin etrafında dolanan römorkörler misali iki yanında kıpırdaşan hizmetçileriyle orta koridorda ilerlerken, Cutwell Baş Rahip'i yakaladı.

Kızın atalarından yadigâr elbisesinin kusurlarına rağmen çok güzel göründüğünü düşündü Cutwell. Keli'de bir şey vardı ki Cutwell'in içini -

Dişlerini sıkıp güvenlik meselelerine yoğunlaşmaya çalıştı. Sto Helit Dükü tahtın kime geçeceği konusunda son-dakika düzenlemelerine gidebilir düşüncesiyle salondaki çeşitli gözlem noktalanna nöbetçiler yerleştirmişti ve ön sıra koltuklarından birinde suratında tuhaf, sessiz bir gülümsemeyle oturmakta olan dükten gözünü ayırmaması gerektiğini hatırlattı kendine. Dük, Cutwell'in bakışlannı yakalayınca büyücü çabucak başka tarafa baktı.

Baş Rahip sessizliği sağlamak için ellerini kaldırdı. Yaşlı adam Merkez'e dönüp çatlak bir sesle tanrılara dua etmeye başlayınca Cutwell kendisine

sokuldu.

Cutwell bakışlarını yeniden Dük'ten yana kaydırdı.

"Kulak verin bana, ee, ey tannlar -

Sto Helit çatı kirişlerinin yarasa dolu karanlığına mı bakıyordu?

" - kulak ver bana Ey Yüz Gözlü Kör Io; işit sesimi Ey Kuş-Basmış Ağızlı Büyük Offler, Ey Merhametli Kader, duy sesimi, Ey Soğuk, ee, Kader; kulak ver bana, Ey Yedi-elli Sek; duy sesimi, Ey Ormanların Hoki'si; kulak ver sesime, Ey-"

Kasvetli bir dehşet içinde Cutwell kaçık moruğun, bütün talimatlara rağmen, tanrıların hepsini sayacağını anladı. Disk'te bilinen, dokuz-yüzün üzerinde tanrı vardı ve dinbilim araştırmacıları her geçen yıl yenilerini keşfediyorlardı. Saatler sürebilirdi. Cemaat şimdiden ayaklarını kıpırdatmaya başlamıştı.

Keli yüzünde hiddet dolu bir bakışla sunağın önünde dikiliyordu. Cutwell Baş Rahip'in kaburgalarını şöyle bir dürttü, görünür bir etki elde edemeyince de kaşlarını öfke içinde rahibin genç memuruna salladı.

"Durdur onu!" diye tısladı. "Zamanımız kalmadı!"

"Tanrılar bozulacaklar —"

"Benim kadar bozulamazlar, ve ben *buradayım*."

Genç memur bir an Cutwell'in yüz ifadesine baktı ve iyisi mi, tanrılara daha sonra anlatmasının daha doğnı olacağına karar verdi. Baş Rahip'in omzuna dokundu ve kulağına bir şeyler fısıldadı.

" - Ey Steikhegel, ee, inek ahırları tanrısı; kulak ver sesime, Ey - kim? Ne?"

Mır, mır, mır.

“Ama bu, ee, geleneğe aykırı. Pekâlâ, öyleyse doğmdan Soy Kütüğü’nü Okuma’ya geçelim.”

Mır, mır, mır.

Baş Rahip, Cutwell’e, ya da en azından onun bulunduğunu sandığı yere kaşlarını çattı.

“Ha, tamam öyleyse. Ee, Dörtkat-Tarik Günah Çıkarma için tütsüleri ve kokulan hazırlayın.”

Mır, mır, mır.

Baş Rahip’in suratı karardı.

“Herhalde, ee, kısa bir, ee, duanın hiç mümkünü yoktur?" dedi ekşi bir sesle.

“Eğer birileri kıpırdamazsa,” dedi Keli ciddi bir sesle, “sorun çıkacak.”

Mır, mır.

“Bilmem ki, eminim.” dedi Baş Rahip. “İnsanlar dini, ee, töreni pas geçseler de olabilir. Lanet fili getirin öyleyse.”

Genç memur Cutwell’e çılgınca bir bakış atıp nöbetçilere işaret verdi. Nöbetçiler hafifçe sallanan emanetlerini bağırtı ve sivri uçlu sopalarla ilerletirken genç rahip Cutwell’e yan yan yaklaştı ve eline bir şey tutuşturdu.

Cutwell bakışlarını indirdi. Su geçirmez bir şapkaydı elindeki.

“Gerekli mi bu?”

“Baş Rahip çok sofudur.” dedi genç memur. “Şnorkel bile gerekebilir.”

Hayvan sunağa ulaştı ve fazla zorluk çıkarmadan diz çökmeye zorlandı. Fil hıçkırdı.

“Evet, hayvan nerede peki?” dedi aniden Baş Rahip. “Artık bitirelim şu, ee, *maskaralığı?’*

Mırladı genç memur. Baş Rahip dinledi, başıyla ciddi bir edayla doğruladı, beyaz saplı kurban bıçağını aldı ve iki eliyle tutarak başının üzerine kaldırdı. Bütün salon nefesini tutmuş, izliyordu. Sonra bıçağı indirdi.

“Önümde *nerede?'*

Mır, mır.

“Herhalde senin yardımına ihtiyaç duyacak değilim, evladım! Erkek, çocuk - ve, ee, kadın ve hayvan - yetmiş yıldır kurban kesmişliğim var, ve elim, ee, bıçağı tutmaz olduğu vakit kürekle üstümü örtebilirsiniz!”

Ve bıçağı rasgele savurarak indirdi, tamamen şans eseri olarak filin hortumunda hafif bir yara açtı.

Hayvan keyifli hayal aleminden uyandı ve cıyakladı. Dehşete kapılıp dönen memur, hiddetlenmiş bir hortumun diğer ucundan şaşı bakan bir çift minik kanlanmış göz buldu karşısında, ve tek zıplamayla sunaktan uzaklaştı.

Fil öfkelenmişti. Ateşler ve bağrışlar ve ağları ve kafesleri ve mızraklarıyla gelen insanlar ve ağır ağaç gövdelerini taşımakla geçirilmiş onca yıldan geriye kalan belli belirsiz, sersemletici anılar üşüştüler ağrıyan başına. Hortumunu sunak taşının ortasına indirip de ikiye ayırınca kendisi bile şaşırdı bu işe, sonra iki parçayı dişleriyle havaya kaldırdı, taş bir sütunu yerinden sökme uğraşı başarısız oldu ve ardından, aniden bir nefes temiz hava ihtiyacı hissederek romatizmalı bacaklarıyla salonu bir baştan diğer başa hışımla geçmeye başladı.

Ölümüne bir koşuyla kapıya çarptı, kanı sürünün çağrısıyla çınlıyor, alkolle kaynıyordu, ve kapıyı menteşelerinden söktü. Omuzlarının üzerinde kapı çerçevesini taşıyarak yan yatmış bir halde avluyu geçti, dış kapıları paraladı, geğirdi, uyuyan şehri gümbürdeyerek geçti ve gece melteminde

uzak, karanlık Klatch kıtasının kokusunu aldığında ağır ağır hız kazanmaya devam ediyordu, ve kuyruğu havada, vatan çağrısının peşine koyuldu.

Salonda ise geriye toz ve çığlıklar ve kargaşa kalmıştı. Cutwell şapkasını gözlerinden kaldırıp elleriyle dizlerinin üzerinde doğruldu.

“Teşekkür ederim.” dedi, altında uzanmış yatan Keli. “Niye öyle üstüme atladın sahi?"

“İçgüdüsel olarak ilk aklıma gelen sizi konı-mak oldu, Majesteleri.”

“Evet, belki içgüdüseldi, fakat Belki fil üzerimde olsa bu kadar ağır olmazdı, diyecekti, ama Cutwell'in iri, ciddi ve biraz da utançtan kızamıış suratını görünce vazgeçti.

“Bu konuyu bilahare konuşacağız.” diyerek doğrulup oturdu ve tozu üzerinden silkeledi. “Bu arada, sanırım kurban konusunu es geçeceğiz. Henüz Majestelerin olmadım, sadece Ekselansların’ım, artık biri tacı getirirse —”

Arkalarında bir emniyet mandalının çıtı duyuldu.

“Sihirbaz ellerini görebileceğim bir yere kaldırsın.” dedi dük.

Cutwell yavaşça doğrulup arkasına döndü. Hayattaki tek işlevleri dük gibilerinin arkasında boy göstermek olan türden yarım düzine irikıyım ciddi adam dükün arkasına dizilmişti. Temel amacı fırlatılmak üzereymiş izlenimi vermek olan bir düzine ciddi tatar yayı vardı üzerlerinde.

Prenses ayağa sıçrayıp amcasının üzerine çul-lanmaya kalktı ama Cutwell onu yakaladı.

“Hayır.” dedi alçak bir sesle. “Bıı, seni kilerin birine kapatıp su seviyesi yükselmeden önce farelerin iplerini kemirmesine yetecek kadar zaman tanıyacak türden bir adam değil. Bu seni hemen şuracıkta öldürecek türden bir adam.”

Dük saygıyla eğildi.

“Herhalde tanrılar söyletti sana bunları.” dedi. “Apaçık anlaşılıyor ki, prenses azgın bir fil tarafından trajik bir biçimde ezilmiş. Halk kedere boğulacak. Bizzat kendim bir haftalık yas ilan edeceğim.”

“Bunu yapamazsın, bütün konuklar gördüler -!” diye başladı prenses, nerdeyse gözyaşları içinde.

Cutwell kafasını salladı. Sersemlemiş konuk kalabalığının arasında kıpırdayan nöbetçileri görebiliyordu.

“Görmediler.” dedi. “Neler görmediklerini bir bilsen şaşarsın. Özellikle de azgın filler tarafından ezilerek trajik bir biçimde ölmenin bulaşıcı olduğunu öğrendiklerinde. Yatakta çekerek bile ölünebilir bundan.”

Dük keyifli bir kahkaha patlattı.

“Gerçekten de bir sihirbaz olarak epey zekisin.” dedi. “Şimdi, sadece meslekten men edilmenizi öneriyorum —”

“Bu yanma kalmaz.” dedi Cutwell. Biraz düşünüp ekledi, “Evet, muhtemelen yaptığınız yanınıza kâr kalacak, ama ölüm döşeğinizde hatırlayıp kötü olacaksınız ve keşke diyeceksiniz-”

Konuşmayı kesti. Çenesi düştü.

Dük Cutwell’in bakışlarını izlemek için yarım döndü.

“Evet, sihirbaz? Nedir gördüğün?”

“Yanma kalmayacak,” dedi Cutwell, isterik bir sesle. “Burada *olmayacaksın* bile. Bu hiçbir zaman olmamış olacak, anlayabiliyor musun?”

“Ellerine dikkat edin!” dedi dük. “Parmaklannı dahi oynatırsa, vurun onları.”

Kafası karışmış bir halde tekrar etrafa bakındı. Sihirbazın sesi samimi geliyordu. Tabiî ya, sihirbazların olmayan şeyleri görebildikleri söylenirdi

“Beni öldürmenin bile önemi yok,” diye saçmaladı Cutwell, “çünkü yarın olduğunda kendi yatağımda uyanacağım ve bunlar hiçbir zaman olmamış olacak. Duvardan geçti bile.”

Gece, Disk boyunca akmayı sürdürdü. Daima oradaydı, şüphesiz, gölgelerde ve kuytularda ve mahzenlerde saklanırdı, fakat ağır günışığı güneşin peşine takıldığında gecenin havuzları ve gölleri dışarıya yayılıp buluşur ve birleşirlerdi.

Diskdünya’da ışık, engin büyü alanı yüzünden ağır hareket eder. Diskdiinya’daki ışık başka bir yerdekine benzemez. Biraz serpilmiş, gezip görmüştür, her yere koşturma ihtiyacı hissetmez. Bilir ki, ne kadar hızlı giderse gitsin, karanlık daima önce ulaşır, onun için de keyfine bakar.

Geceyarısı, kadife bir yarasa gibi süzüldü manzaranın üzerinde. Ve geceyarısından da hızlı, Disk’in karanlık dünyasının ortasında minicik bir kıvılcım, Binky, hışımla geceyarısını izliyordu. Toynaklarında alevler gürüldüyordu. Parlak derisinin altındaki kaslar, yağa batırılmış yılanlar gibi oynuyordu.

Sessizce hareket ediyorlardı. Ysabell Mort’un belinin etrafındaki bir kolunu çekti ve parmaklarının etrafında gökkuşağının sekiz renginin sekizinden de kıvılcımlar çakışını izledi. Kolundan yukarıya minik, çıtırdayan ışıktan yılanlar tırmandılar ve saçlarının uçlarında yanıp sönerek kayboldular.

Mort atı daha da aşağılara indirdi, arkasında bıraktığı kaynayan bulutlar kilometrelerce uzanıyordu.

“Gerçekten delirdim artık, biliyorum.” diye homurdandı.

“Neden?”

“Aşağıda bir fil gördüm de. Vay be. Bak, ilerde Sto Lat’ı görebilirsin.”

Ysabell gözlerini kısarak omzunun üzerinden uzaktaki parıltıya baktı.

“Ne kadar zamanımız kaldı?” dedi gergin bir sesle.

“Bilmiyorum. Belki birkaç dakika.”

“Mort, sana daha önce sormamıştım —"

“Evet?”

“Oraya ulaştığımızda ne yapacaksın?” “Bilmiyomm.” dedi. “O anda bir şeylerin kendiliğinden gelişeceğini umuyor gibiyim.”

“Gelişen bir şey var mı?”

“Hayır. Ama zamanı da gelmedi henüz. Al-bert’ın tılsımının faydası olabilir. Ben de

Gerçeklik kubbesi sarayın üzerine sudan çıkmış bir denizanası gibi çöktü. Mort’ıın sesi dehşetli bir sessizliğe karıştı. Sonra Ysabell konuştu, “Evet, bence *neredeyse* zamanı geldi. Ne yapacağız?”

“Sıkı tutun!”

Binky dış avlunun paralanmış kapılarını süzülerek geçip kaldırım taşlarında kıvılcımlar saçarak kaydı ve salonun harabeye dönmüş kapısından içeriye atladı. Arayiizeyin incimsi duvarı göründü ve bir soğuk püskürtme şoku gibi geçti.

Keli, Cıtwell ve can havliyle kaçışan bir grup adamı karmakarışık gördü Mort. Dükün yüz hatlarını tanıdı ve kılıcını çekti, dumanı tüten at kayarak durunca eyerden atladı.

“Sakın Prensese dokunayım deme!” diye haykırdı. “Kafanı uçururum!”

“Gerçekten de çok etkileyici.” dedi dük, kendi kılıcını çekerken. “Çok da salakça. Ben —”

Durdu. Gözleri bulutlandı. Öne doğaı yığıldı. Cutwell kullandığı büyük gümüş şamdanı yere bıraktı, ve Mort'a özür dilercesine gülümsedi.

Mort nöbetçilere doğru döndü, Ölüm'ün kılıcının mavi alevi havada uğulduyordu.

"Bundan isteyen var mı?" diye hırladı. Geri çekilip sonra da döndüler, ve tabanları yağladılar. Arayüzeyden geçerlerken de kayboldular. Dışar-da konuk da kalmamıştı. Asıl gerçeklikte salon karanlık ve boştu.

Dördü, hızla küçülen bir yarımkürede kalmışlardı.

Mort yan yan Cutwell'e sokuldu.

"Aklına bir şey geliyor mu?" dedi. "Buralarda bir yerde bir tılsım olacaktı

"Vazgeç. Şu anda burada herhangi bir büyü denersem kafalarımızı koparır. Bu ufak gerçekliğin içine sığmaz."

Mort sunağın kalıntılarına çöktü. İçi boşalmış, çekilmiş hissediyordu. Bir an cızırdayan arayüzey duvarının yaklaşmasını izledi. Bunu atlatmayı umuyordu, Ysabell'in de. Cutwell atlatamazdı ama atlatacak *bir* Cutwell bulunurdu. Sadece Keli

"Taç giyecek miyim, giymeyecek miyim?" dedi buz gibi bir sesle. "Kraliçe olarak ölmeliyim! Ölü *ve* sıradan olmak korkunç olur!"

Mort gözlerini odaklamadan ona baktı, neden bahsettiğini anımsamaya çalışıyordu. Ysabell sunağın arkasındaki enkazı kurcaladı ve küçük elmas işlemeli hafiften darbe almış altın bir taç buldu.

"Bu mu?" dedi.

"Taç o işte." dedi Keli, gözyaşlarına boğulmak üzereydi. "Ama rahip falan yok ki."

Mort derin bir iç geçirdi.

“Cutwell, eğer bu bizim gerçekliğimizse onu istediğimiz gibi değiştirebiliriz, değil mi?” “Aklınızda ne vardı acaba?”

“Şu anda sen bir rahipsin. Kendi tanrını sen seç.”

Cutwell reverans yaptı ve tacı Ysabell’den aldı. “Hepiniz benimle dalga geçiyorsunuz!” diye atıldı Keli.

“Özür dilerim.” dedi Mort bitkin bir sesle. “Uzun bir gün oldu da.”

“Umarım bunu doğru yapabilirim.” dedi Cut-well, ciddi bir ses tonuyla. “Daha önce hiç kimseye taç giydirmedim de.”

“Ben de daha önce hiç taç giymedim!”

“Güzel.” dedi Cutwell, rahatlatıcı bir sesle. “Birlikte öğrenebiliriz.” Tuhaf bir dilde birtakım etkileyici sözler mırıldanmaya başladı. Aslında basit bir giysileri pireden arındırma tılsımıydı, ama, ne olmuş yani, diye düşündü. Sonra da, iiff, diye düşündü, bu gerçeklikteki gelmiş geçmiş en güçlü sihirbaz benim, torunlarıma anlatabileceğim sağlam bir . . . Dişlerini gıcırdattı. Bu gerçeklikteki birtakım kurallar değiştirilecekti, orası kesindi.

Ysabell Mort’un yanına oturdu ve elini eline koydu.

“Evet?” dedi yavaşça. “Zamanı geldi. Kendiliğinden gelişen herhangi bir şey var mı?” “Hayır.”

Arayüzey salonu çoktan yarılamış, davetsiz gerçekliğin basıncını büyük bir gayretle öğütürken hafiften yavaşlamıştı.

Ilık, nemli bir esinti doldu Mort’un kulağına. Yukarı uzanıp Binky’nin burnunu okşadı.

“Sevgili atım.” dedi. “Şekerim de bitti. Eve dönüş yolunu kendi başına bulmak zoaında kalacaksın Eli okşamanın yarısında kalakaldı.

“Eve *hepimiz* gidebiliriz.” dedi.

“Babamın hoşuna gideceğini sanmam.” dedi Ysabell, ama Mort onu duymazdan geldi. “Cutwell!”

“Evet?”

“Biz gidiyoruz. Geliyor musun? Arayüzey kapandığında varlığın sürecek.”

“Bir bölümüm sürecek.” dedi sihirbaz.

“Ben de bunu kastetmiştim.” dedi Mort, kendini Binky’nin sırtına çekerken.

“Fakat varlığı *sürmeyecek* olan parçamın ağzıyla konuşarak, size katılmak isterim.” dedi Cut-well, çabuk bir sesle.

“Ben burada, kendi krallığımda kalıp ölmeye niyetliyim.” dedi Keli.

“Niyetinin önemi yok.” dedi Mort. “Disk’i baştan başa seni kurtarmak için geçtim ben, anlıyor musun, ve de kurtarılacaksın.”

“Ama ben kraliçeyim!” dedi Keli. Gözlerini belirsizlik bürüdü ve etrafında dönüp suçlu bir hareketle şamdanını indiren Cutwell’e yöneldi. “O sözcükleri söylediğini duydum! Ben kraliçeyim, değil mi?”

“Ah, evet,” dedi Cutwell, birden; ve ardından, sihirbazların sözlerinin dökme demirden ağır olmaları beklendiği için erdemli bir edayla ekledi, “bite pireye de efsunlandınız.”

“Cutwell!” diye atıldı Mort. Sihirbaz başıyla onayladı, Keli’yi belinden yakalayıp Binky’nin sırtına çıkardı. Eteklerini beline toplayarak Mort’un arkasına tırmandı ve uzanıp Ysabell’i de arkasına aldı. At fazla ağırlıktan şikâyetle iki tarafa sallandı, fakat Mort onu parçalanmış kapıya doğru çevirip ileri sürdü.

Salonu ve avluyu tıkırdayarak geçip ağır ağır yükselirlerken, arayüz de peşlerinden geldi. İncimsi duvar birkaç metre öteden santim santim yaklaşıyordu.

“Pardon.” dedi Cutwell Ysabell’e, şapkasını çıkararak. “Bendeniz Birinci Derece Sihirbaz (GÜ), eski Kraliyet Tanıtmacıbaşı ve herhalde yakında da kafası kesilecek olan İgneous Cut-well. Acaba nereye gittiğimizi biliyor musunuz?” “Babamın ülkesine.” diye bağırdı Ysabell, açtıkları tünelin rüzgârını bastıran bir sesle. “Kendisiyle tanıştım mı acaba?”

“Sanmam. Tanışsaydınız hatırlardınız.”

Kaslarını zorlayarak yükseklik kazanmaya çalışırken, saray duvarının tepesi Binky’nin toynaklarını çizdi. Cutwell şapkasını tutarak tekrar arkaya doğru kaykıldı.

Bu sözünü ettiğimiz beyefendi kim oluyor?” diye bağırdı.

“Ölüm.” dedi Ysabell.

“Yani

“Evet.”

“Ah.” Cutwell ta aşağılardaki çatılara baktı ve kıza çarpık bir şekilde gülümsedi. “Hemen şimdi atlasam zamandan tasarruf etmiş olur muyuz?”

“Eğer tanırsanız kendisini, çok iyi kalplidir.” dedi Ysabell savunmaya geçerek.

“Öyle mi?” Sizce tanıma şansımız olacak mı?”

“Sıkı tutunun!” dedi Mort. “Hemen şimdi öbür tarafa geçiyoruz

Gökten içi siyahlık dolu bir delik hızla düşerek onları yakaladı.

Arayüzey fukara cebi gibi boş bir halde, ne yapacağını bilmez bir şekilde yalpalanıp küçülmeye devam etti.

Ön kapı açıldı. Ysabell başını uzatıp baktı.

“Evde kimseler yok.” dedi. “İçeri girseniz iyi olacak.”

Diğer üçü hole doluştular. Cutwell özenli bir biçimde ayaklarını paspasa sildi.

“Biraz küçükmüş.” dedi Keli, eleştiren bir havayla.

“İçerisi çok daha büyüktür.” dedi Mort, ve Ysabell’e döndü. “Her yere baktın mı?”

“Albert’ı bile bulamıyorum.” dedi kız. “Burada olmadığı tek bir gün bile hatırlamıyorum."

Ysabell öksürdü, ve ev sahibesi olarak görevlerini anımsadı.

“İçecek bir şeyler isteyen?” dedi. Keli onu duymazdan geldi.

“En azından bir şato bekliyordum.” dedi. “Haşmetli karanlık kuleleri olan büyük, siyah bir şato. Şemsiyelik beklemiyordum.”

“İçinde bir tırpan var.” açıklamasında bulundu Cutwell.

“Hepimiz çalışma odasına geçip oturalım, eminim kendimizi daha iyi hissederiz.” dedi Ysabell telaşla, ve siyah çuha kaplı kapıyı iterek açtı.

Cutwell ve Keli tartışarak içeriye geçtiler. Ysabell Mort’un koluna girdi.

“Şimdi ne yapacağız?” dedi. “Onları burada görürse çok kızar babam.”

“Bir şey düşünürüm.” dedi Mort. “Özyaşamöy-külerini tekrar yazarım falan.” Zayıfça gülümsedi. “Merak etme. Bir çare bulurum.”

Kapı arkalarından çarpıldı. Mort dönünce karşısında Albert’ın sırıtan suratını buldu.

Masanın arkasındaki büyük deri koltuk yavaşça döndü. Ölüm uzun parmaklarının üzerinden Mort’a baktı. Bütün dehşetle karışık dikkatlerini çektiğinden emin olunca konuştu:

HEMEN BAŞLASAN İYİ OLUR.

Ölüm ayağa kalktı, oda karardıkça daha da irileşiyor gibi göründü.

ÖZÜR DİLEME ZAHMETİNE GİRME, diye ekledi.

Keli yüzünü Cutwell'in kapı gibi göğsüne yasladı.

GERİ *DÖNDÜM.* VE DE *KIZGINIM.*

"Efendim, ben diye söze girdi Mort.

KAPA ÇENENİ, dedi Ölüm. Kalkerli işaret parmağıyla Keli'yi çağırdı. Keli ona bakmak için döndü, bedeninin itaatsizlik etmeye cesareti yoktu.

Ölüm uzanıp çenesine dokundu. Mort'un eli kılıcına gitti.

BİN GEMİYİ KIZAKTAN SUYA İNDİREN, VE PSEUDOPOLİS'İN TEPESİZ KULELERİNİ ATEŞE VEREN SURAT BU MU? diye meraklandı Ölüm. Keli ipnotize olmuş bir halde o karanlık çukurlarda kilometrelerce derindeki kızıl noktacıklara bakakaldı.

"Ee, af edersiniz." dedi Cutwell, şapkasını elinde Meksika usulü saygılı bir şekilde tutarak.

EVET, dedi Ölüm, dikkati dağılarak.

"O surat değil, efendim. Başka bir suratı düşünüyorsunuz, herhalde. "

ADINIZ NE SİZİN?

"Cutwell, efendim. Ben sihirbazım, efendim."

BEN SİHİRBAZIM, EFENDİM, diye alay etti Ölüm. SESSİZ OL, SİHİRBAZ.

"Efendim." Cutwell geriledi.

Ölüm Ysabell'e döndü.

KIZIM, ANLAT BAKALIM. BU SALAĞA NİÇİN YARDIM ETTİN?

Ysabell gergin bir biçimde reverans yaptı.

“Ben - ona âşığım, baba. Sanırım.”

“Âşık mısın?” dedi Mort, ağzı açık. “Hiç söylemedin!”

“Hiç zaman olmadı ki.” dedi Ysabell. “Baba, niyeti —”

SESSİZ OL.

Ysabell bakışlarını indirdi. “Peki, baba.”

Ölüm azametle masanın etrafında dolanıp Mort’un tam önünde dikildi. Uzunca bir süre gözlerini dikip ona baktı.

Sonra süratinden bulanıklaşmış bir hareketle elini Mort’un suratına patlattı ve Mort’un ayakları yerden kesildi.

SENİ EVİME DAVET ETTİM, dedi, SENİ EĞİTTİM, BESLEDİM, GİYDİRDİM, HAYAL BİLE EDEMEYECEĞİN BİR FIRSAT VERDİM, VE BANA KARŞILIĞINI BÖYLE ÖDÜYORSUN. KIZIMI BAŞTAN ÇIKARTIP BENDEN KOPARIYOR, GÖREVİNİ İHMAL EDİYORSUN, GERÇEKLİKTE, ONARILMASI YÜZYIL ALACAK BİR GEDİK AÇIYORSUN. ZAMANSIZ EYLEMLERİN DOSTLARINI UNUTULMAYA MAHKÛM EDİYOR. TANRILAR DAHA AZINA RAZI OLMAYACAKLARDIR.

UZUN LAFIN KISASI, EVLAT, İLK İŞİNE HİÇ DE İYİ BİR BAŞLANGIÇ YAPMADIN.

Mort yanağını tutarak zorlukla oturan bir pozisyon aldı. Yanağı kuyruklu yıldız buzu gibi soğuk soğuk yanıyordu.

“Mort.” dedi.

KONUŞUYOR! NE DİYORMUŞ BAKALIM?

“Gitmelerine izin verebilirsin.” dedi Mort. “İşe bulaşmak zorunda kaldılar. Onların suçu yok. Bunu yeniden ayarlayabilirsin

NEDEN YAPACAKMIŞIM? ARTIK BANA AİTLER.

“Onlar için seninle dövüşürüm.” dedi Mort.

ÇOK ASİLCE. ÖLÜMLÜLER BENİMLE HEP MÜCADELE EDERLER. KOVULDUN.

Mort ayağa kalktı. Ölüm olmanın nasıl bir şey olduğunu anımsadı. O hissi yakaladı, yüzeye çıkmasına izin verdi . . .

HAYIR, dedi.

HA. BANA EŞİT DÜRÜMDAKİLER GİBİ MEYDAN OKUYORSUN DEMEK?

Mort yutkundu. Fakat artık en azından gidilecek yol belliydi. Bir uçuruma atlarsan hayatın kesin bir yön alır.

“Gerekirse.” dedi. “Ve eğer kazanırsam

KAZANIRSAN, KEYFİNE GÖRE DAVRANACAK BİR KONUMDA OLURSUN, dedi Ölüm. BENİ İZLE.

Azametle Mort’un yanından geçip hole çıktı.

Diğer dördü Mort’a baktılar.

“Ne yaptığını bildiğinden emin misin?” dedi

Cutwell.

“Hayır.”

“Efendiyi yenemezsin.” dedi Albert. İç geçirdi. “Benden söylemesi.”

“Kaybedersen ne olacak?” dedi Keli.

“Kaybetmeyeceğim.” dedi Mort. “Sorun da bu.”

“Babam kazanmasını istiyor.” dedi Ysabell buruk bir sesle.

“Yani Mort’un kazanmasına izin mi verecek?” dedi Cutwell.

“Yo, hayır, kazanmasına *izin vermeyecek.* Sadece kazanmasını istiyor.”

Mort başıyla doğruladı. Ölüm’ün karanlık siluetinin ardından giderlerken sonsuz bir geleceği düşündü, Yaratıcı’nın her ne gizemli amacına hizmet edecekse onu yaparak, Zaman’ın dışında bir gelecek. İşi bırakmayı istediği için Ölüm’ü suçlayamıyordu. Ölüm kemiklerin zorunlu olmadığını söylemişti, ama belki de bunun hiç önemi olmayacaktı. Sonsuzluk uzun zaman gibi mi gelecekti, yoksa bütün hayatlar - kişisel bir bakış açısından - tam olarak aynı uzunlukta mıydı?

Selam, dedi kafasındaki bir ses. Beni hatırladın mı? Ben şenim. Seni bu işe ben karıştırdım.

“Eksik olma.” dedi Mort, acı bir sesle. Diğerleri ona baktılar.

Bunu atlatabilirsin, dedi ses. Büyük bir avantajın var. Sen onun yerine geçtin, ama o senin yerine hiç geçmedi.

Ölüm holü geçip Uzun Oda’ya ulaştığında odaya girer girmez mumlar itaatkâr bir şekilde topluca alev aldılar.

ALBERT.

“Efendim?”

CAMLARI GETİR.

“Peki efendim.”

Cutwell ihtiyar adamın kolunu yakaladı.

“Sen bir büyücüsün.” diye tısladı. “Dediklerini yapmak zorunda değilsin!”

“Kaç yaşındasın sen, delikanlı?” dedi Albert, yumuşak bir sesle.

“Yirmi.”

“Benim yaşıma geldiğinde, seçeneklerini farklı biçimde değerlendirirsin.” Mort’a döndü. “Özür dilerim.”

Mort kılıcını çekti, mumların ışığında bıçağı neredeyse görünmez olmuştu. Ölüm dönüp yüzü ona dönük halde durdu, kumsaati raflarından kulenin dibinde zayıf bir siluetti.

Kollarını uzattı. Tırpan minik bir gökgürültüsü koparak kollarının arasında belirdi.

Albert elinde iki kıumsaatiyle cam dizili koridorların birinden geri geldi, ve tek kelime etmeksizin sütunlardan birinin üstündeki bir çıkıntıya koydu.

Kum saatlerinden bir tanesi sıradan camların beş-on katı kadar büyüktü - siyah ve inceydi ve karmaşık bir kunıkafa-kemik motifi işlenmişti üzerine.

En nahoş yanı da bu değildi.

Mort içinden inledi. Saatin içinde hiç kum göremiyordu.

Yanı başındaki ufak cam ise oldukça sade ve süssüzdü. Mort ona uzandı.

“Bakabilir miyim?” dedi.

ELBETTE.

Üst ampule Mort adı kazınmıştı. Kaldırıp ışığa tuttu, neredeyse hiç kum kalmadığını görünce hiç de şaşırmadı. Kulağına tuttuğunda, etrafındaki kum saatlerinin sürekli kükreyişini bastıran bir biçimde akıp giden kendi hayatının sesini duyabildiğini düşündü.

Kumsaatini büyük bir özenle yerine koydu.

Ölüm Cutwell’e döndü.

SİHİRBAZ BEY, BİZİM İÇİN ÜÇE KADAR SAYMA NEZAKETİNİ GÖSTERİRSENİZ.

Cutwell suratı asık bir biçimde başıyla doğruladı.

“Bu meselenin bir masanın etrafına oturarak çözümlenemeyeceğinden emin misiniz diye söze başladı.

HAYIR.

“Hayır.”

Mort ve Ölüm ihtiyatlı bir şekilde, yansımaları kumsaati tepelerinde titreşirken birbirlerinin etrafında dolandılar.

“Bir.” dedi Cutwell.

Ölüm, tırpanını tehdilkâr bir biçimde çevirdi.

“iki.”

Havada çarpışan bıçaklar, cam bir levhanın üzerinde kayan bir kediyi andıran bir ses çıkardılar.

“İkisi de hile yaptılar!” dedi Keli. Ysabell başıyla doğruladı. “Tabiî.” dedi.

Mort geriye sıçradı ve kılıcını Ölüm’ün kolaylıkla savıiştıirabildiği bir daire çizerek savurduğunda, Ölüm savunmayı şeytanca bir alçaktan hamleye dönüştürdü ve Mort bunu ancak ayakta hantal bir biçimde zıplayarak atlattı.

Savaş silahları arasında tırpan pek başı çekmese de, mesela, bir köylü ayaklanmasında yanlış tarafında bulunan herkes bilir ki, usta ellerde ürkütücü olabilir. Sahibi bir kere zikzak çizdirip döndürmeye başladı mıydı artık hiç kimse -sahibi bile - tırpanın o anda nerede olduğunu ve bir sonraki an nerede olacağını bilemez.

Ölüm sırıtarak ilerledi. Mort baş yüksekliğinde bir hamleden eğilip yanlara doğru dalarken tırpanın ucu en yakın raftaki bir cama dokununca arkasında bir çıngırtı duydu . . .

. . . Morpork'ta karanlık bir ara sokakta, bir gece toprağı tüccarı can havliyle göğsünü tuttu ve öne doğru, el arabasının üzerine yığıldı. . .

Mort takla atarak doğrulurken kılıcı iki eliyle kafasının üstünde savurdu ve Ölüm damalı yer karolarının üzerinde ok gibi geriye atılırken karanlık bir canlılık tıngırtısı hissetti. Dengesiz hamle bir rafı yardı ve üzerindeki saatler birbiri ardına yere düşmeye başladılar. Mort Ysabell’in, saatleri birer birer yakalamak için yanından geçtiğini hayal meyal fark etti . . .

. . . Disk’in üzerindeki dört insan düşerek ölümden mucize eseri kurtuldular . . . -. . . sonra da öne atılıp avantajını değerlendirmeye çalıştı. Ölüm’ün elleri her darbe ve hamleyi savuştururken bulanıklaşıyordu, ve sonra Ölüm tırpanı tutuşunu değiştirip bıçağa bir yay çizdirdi ve Mort tuhaf bir biçimde yana adım attı, atarken de kılıcının kabzasıyla bir kumsaatinin çerçevesine takıldı ve saat odanın diğer tarafına uçtu .. .

. . . Koçdonığu dağlarında bir targa çobanı yüksek meralarda fener ışığıyla kayıp bir ineği araken ayağı dolaştı, ve üç yüz metreden aşağıya düştü . . .

. . . Cutwell ileriye atılarak havada dönen saati canhıraş bir şekilde uzattığı eliyle yakaladı, yere çarptı ve karnının üzerinde kaydı . . .

. . . çığlık atan çobanın altında gizemli bir biçimde iri budaklı bir firavun inciri ağacı belirdi ve düşüşünü kesti, belli başlı sorunlarını ortadan kaldırdı - ölüm, tanrılann yargısı, Cennet’in belirsizliği vesaire - ve onların yerine, görece gayet basit olan, zifiri karanlıkta otuz metrelik buzlu ve dimdik tepeye tırmanma işini koydu.

Dövüşçüler birbirinden gerileyerek uzaklaşıp, bir açık arayarak birbirlerinin etrafında dolanınca bir sessizlik oldu.

“Yapabileceğimiz bir şey olmalı.” dedi Keli.

“Her iki durumda da Mort kaybedecek.” dedi Ysabell, kafasını sallayarak.

Cutwell çuvala dönmüş cebinden gümüş şamdanı çıkardı; ve düşünceli halde bir elinden diğerine geçirmeye başladı.

Ölüm tırpanı tehditkâr bir şekilde kaldırdı, kaldırmasıyla birlikte de omzunun yanı başındaki bir kumsaatini paraladı . . .

. . . Bes Pelargic’te İmparator’un baş işkencecisi arkaya yığılarak kendi asit çukuruna düştü . . .

... ve tırpanı bir kez daha savurunca, Mort bu hamleden şans eseri kurtuldu. Ama kılpayı. Kaslarındaki sıcak ağrıyı ve beynindeki yorgunluk zehirlerinin uyuşturucu griliğini hissedebiliyordu, Ölüm’ün dert etmesi gerekmeyen iki dezavantajdı bunlar.

Ölüm durumu fark etti.

TESLİM OL, dedi. MERHAMET GÖSTEREBİLİRİM.

Canlı bir örnek olsun diye tırpanı kolunun etrafında dolaştırınca Mort darbeyi güçlükle, kılıcının kenarıyla karşılayabildi. Tırpanın bıçağı yaylandı ve bir kumsaatini parçalara ayırdı . . .

. . . Sto Helit Dükü’nün eli acıyla yüreğine gitti, buz bıçağı gibi acıyı hissetti, sessiz bir çığlık attı ve atından yuvarlanıp düştü . . .

Mort, taş bir sütunun sertliğini ensesinde hissedene kadar geriledi. Ölüm’ün, ampulleri meydan okurcasına boş olan saati, kafasının beş-on santim ötesindeydi.

Ölüm’ün kendisi pek farkında değildi bunun. Düşünce içinde zemine, Dük’iin yaşamının kıymık kalıntılarına bakmakla meşguldü.

Mort haykırdı ve kılıcını kaldırıp savurdu. Bir süredir bunu yapmasını bekleyen kalabalık belli belirsiz alkışladı bunu. Albert bile kırışmış elleriyle alkışladı.

Fakat Mort'un duymayı umduğu cam şıngırtısı gelmedi.

Dönüp tekrar denedi. Bıçak camın içinden kır-maksızm geçti.

Havanın dokusundaki bir değişim, kılıcı zamanında geri çekip luşımla yapılan alçak bir hamleyi saptırmasını sağladı. Ölüm tam zamanında sıçrayarak Mort'un ağır ve zayıf karşı hamlesini savuşturdu.

İŞTE BURAYA KADAR, EVLAT.

"Mort." dedi Mort. Yukarıya baktı.

"Mort." diye tekrarladı ve kılıcı yukarı doğru savurarak tırpanın sapını ikiye ayırdı. İçindeki öfke kabararak yükseliyordu. Eğer ölecekse, en azından doğru isimle ölecekti.

"Mort, piç herif, Mort!" diye haykırdı, ve doğ-nidan sırıtan kafatasına doğru atılırken kılıcı mavi ışık saçarak karmaşık bir dansa kapılmıştı. Ölüm geriye doğru sendeledi, tırpan sapını daha çok parçaya ayıran hiddetli darbe yağmuaı altında büzüşerek gülüyordu.

Mort kâh doğrayıp kâh ileri atılarak kızıl hiddet sislerinin arasından, öksüze dönmüş tırpan bıçağını kılıç gibi tutan Ölüm'ün, her hareketini izlemekte olduğunun hissiz biçimde farkında olarak etrafında dolandı. Hiç açık vermiyordu ve öfke dalgası da uzun sürmeyecekti. Onu asla yenemezsin, dedi kendine. Elimizden gelenin en iyisi onu bir süreliğine yaklaştırmamak olabilir. Herhalde kaybetmek de kazanmaya yeğdir. Zaten sonsuzluk kimin umurunda ki?

Bitkinliğinin perdesinin içinden Ölüm'ün kemiklerini uzatarak kılıcıyla yavaş, nerdeyse şeker pekmezi içindeymişçesine, ağır bir yay çizdiğini gördü.

"Baba!" diye bağırdı Ysabell.

Ölüm kafasını çevirdi.

Belki Mort'un beyni gelecek yaşamı memnuniyetle karşılıyordu, ancak bedeni, belki de bu anlaşmada en çok kaybedenin kendisi olacağını hisseden bedeni, itiraz etti. Bedeni durdurulamaz bir hareketle kılıç tutan kolunu yukarı kaldırarak Ölüm'ün bıçağını elinden düşürttü ve onu en yakın sütuna mıhladı.

Apansızın çöken sessizlikte Mort, son on dakikadır duyma eşiğine kadar dayanan parazitli kısık sesi artık işitemediğini fark etti.

Kum taneleri bitiyordu artık.

VUR.

Mort kılıcı kaldırdı ve ikiz mavi ateşlere baktı.

Kılıcı indirdi.

"Hayır."

Ölüm'ün ayağı kasık hizasına o kadar hızlı yükseldi ki, Cutwell bile ürküp çekildi.

Mort hiç ses çıkarmadan dertop oldu ve yerde yuvarlandı. Gözyaşlarının arasından, Ölüm'ün bir elinde tırpan bıçağı diğerinde Mort'un kendi kumsaatiyle ilerlediğini gördü. Ölüm'ün cüppesine saldıran Ysabell ve Keli'nin hor bir biçimde kenara itildiklerini gördü. Cutwell'in kaburgalarına dirsek indirilişini ve şamdanının döşeme taşlarında tıkırdadığını gördü.

Ölüm tepesinde dikildi. Bıçağın ucu bir anlığına Mort'un gözlerinin önünde dolaştı, ve sonra da yukarıya kalktı.

"Haklısın. Adalet diye bir şey yok. Sadece sen varsın."

Ölüm tereddüt etti, sonra bıçağı yavaşça indirdi. Dönüp Ysabell'in yüzüne baktı. Öfkeden titriyordu Ysabell.

SENCE?

Kız dik dik Ölüm'ün suratına baktı ve ardından eli önce arkaya gidip sonra etrafında dolandı, ileriye doğru savmlup zar kutusu gibi bir ses çıkararak yerini buldu.

Çıkan sesin şiddeti, hemen ardından izleyen sessizliğin yanında fısıltı gibi kalırdı.

Keli gözlerini kapattı. Cutwell arkasını dönüp kollarını başının üstüne koydu.

Ölüm elini ağır ağır kafatasına götürdü.

Ysabell'in göğsü, Cutwell'e sihirbazlığı temelli bıraktıracak bir tarzda inip çıktı.

En nihayet, Ölüm, her zamankinden daha derin bir sesle konuştu:

NEDEN?

"Bir insanın kaderiyle oynamak bütün dünyayı mahvedebilir, demiştin." dedi Ysabell.

EVET?

"Ama onunkiyle oynadın. Ve de benimkiyle." Titreyen parmağıyla yerdeki cam kıymıklarını gösterdi. "Tabiî onlarla da."

EEE?

"Tanrılar *bunun* için ne isteyecekler?"

BENDEN Mİ?

"Evet!"

Ölüm şaşırmışa benziyordu. TANRILAR *BENDEN* HİÇBİR ŞEY TALEP EDEMEZLER. SONUÇTA, TANRILAR BİLE HESAP VERİRLER BANA.

“Pek adil görünmüyor, değil mi? Tanrılar adalet ve merhamet konularını umursamıyorlar mı?” diye çıkıştı Ysabell. Hiç kimse fark etmeksizin kılıcı almıştı.

Ölüm sırıttı. ÇABALARINI TAKDİR

EDİYORUM, dedi, FAKAT SANA HİÇBİR ŞEY GETİRMEZLER. KENARA ÇEKİL.

“Hayır."

SEVGİ BİLE BANA KARŞI BİR SAVUNMA OLAMAZ.

Ysabell kılıcı kaldırdı. *“Üzgün müsün?"*

KENARA ÇEKİL, DEDİM.

“Hayır. Kindar davranıyorsun. Adil değil bu!”

Ölüm bir anlığına kafatasını eğdi, sonra alev alev yanan bakışlarını kaldırdı.

SANA NE DENİYORSA ONU YAPACAKSIN.

“ Y apmayacağım. ”

BUNU ÇOK ZORLAŞTIRIYORSUN.

“Güzel.”

Ölüm’ün parmaklan, teneke bir kutu üstünde tap dansı yapan bir fare gibi tırpan bıçağının üstünde sabırsızca tıkırdadı. Düşünüyora benziyordu. Mort’un tepesinde dikilen Ysabell’e baktı, sonra da dönüp bir rafa dayanıp çökmüş olan diğerlerine baktı.

HAYIR, dedi nihayet. HAYIR. BANA NE YAPACAĞIM SÖYLENEMEZ. BENİ KİMSE ZORLAYAMAZ. YALNIZCA DOĞRULUĞUNA İNANDIĞIM ŞEYLERİ YAPARIM.

Bir elini salladı, ve kılıç vınlayarak Ysabell’in elinden kurtuldu. Karmaşık bir el hareketi daha yaptı ve kız yerinden alınıp nazikçe, ama kuvvetle en yakındaki sütuna bastırıldı.

Mort kara azrailin üzerine gelişini ve son darbe için bıçağın kaldırılışını gördü. Ölüm çocuğun tepesine dikildi.

BUNUN BENİ NE KADAR ÜZDÜĞÜNÜ BİLEMEZSİN, dedi.

Mort dirseklerinin üzerinde doğruldu.

“Belki biliyorumdur.” dedi.

Ölüm birkaç saniye boyunca ona şaşkınlıkla baktı, sonra da gülmeye başladı. Ses, ürkütücü bir biçimde odayı dolanarak sekti, raflardan yansırken çınladı. Mezarlıktaki bir deprem gibi gülmeyi sürdüren Ölüm, Mort’un saatini sahibinin gözlerinin önünde tuttu.

Mort konsantre olmaya çalıştı. Son kum tanesinin de cilalı yüzeyden kayıp kenarda kararsızca sallanışını ve ağır çekim taklalarla dibe doğru düşüşünü izledi. Yavaşça aşağıya dönerek inerken minicik silisli yüzeylerinde mum ışığı titreşti. Ses çıkarmaksızın inişini tamamladığında ufacık bir krater saçtı etrafa.

Ölüm’ün gözlerindeki ışık Mort’un bakışlarını doldurana kadar alevlendi ve kahkahası evreni çıngırdattı.

Ve ardından Ölüm, kumsaatini ters çevirdi.

Sto Lat’ın büyük salonu bir kez daha mum ışığıyla pırıl pırıl, ve müzikle çınlıyordu.

Konuklar basamaklardan inip de soğuk büfenin başına çöreklenirlerken, Merasim Konuşmacısı durmak bilmez bir sesle, önem sebebiyle, ya da salt dalgınlıktan geç kalmış olanları tanıtıyordu. Sözgelimi şöyle:

“Kraliyet Tanımacıbaşısı, Kraliçe’nin İstirahat Daiıesi’nin Yöneticisi, (G.ÜJ’den Birinci Derece Büyücü İgneous Cutwell Hazretleri.”

Cutwell, elinde bir puroyla sırıtarak kraliyet çiftine doğru ilerledi.

“Gelini öpebilir miyim?” dedi.

“Sihirbazlar için sakıncası yoksa.” dedi Ysabell. yanağını uzatarak.

“Bizce havai fişekler harikaydı.” dedi Mort. “Sanırım yakında da dış duvarı tekrar örebilecekler. Yemek yolunu bulabileceğinden hiç şüphe yok.”

Cutwell kalabalığın içinde kaybolurken, “Bugünlerde çok daha iyi görünüyor.” dedi Ysabell, sırıtışını hiç bozmadan.

“Kraliçeye itaat etme zahmetine girmeyen tek kişi olma konusunda söylenecek çok şey var tabiî.” dedi Mort, asilzadenin biriyle başıyla selâmlaşırken.

“Tahtın gerisindeki gerçek gücün onda olduğunu söylüyorlar.” dedi Ysabell. “İtibar şeysi.” “İtibar yağlama.” dedi Mort, kendiliğinden. “Bugünlerde hiç sihirle uğraşmıyor, fark ettin mi?”

“Ka paçeneniiştegeliyorprenses. ”

“Sto Lat Lordu, Sekiz Hamilerin Esirgeyeni, Sto Kerrig’in Merkezyönü’ndeki Uzun İnce Tartışmalı

Parçası’nm İmparatoriçesi, Yüksek Majesteleri Kraliçe Birinci Kelirehenna.”

Ysabell başıyla selamladı. Mort saygıyla eğildi. Keli ikisine de gülümsedi. Kendisini, en azından vücut biçimine kabaca oturan elbiselere yönelten, ve ananasla keten helvasının yavrusuna benzeyen saç modellerinden caydıran bir etki altında olduğunu fark etmeden edemediler.

Ysabell’i yanağından gagaladı ve sonra geri çekilip Mort’u tepeden tırnağa süzdü.

“Sto Helit nasıllar?" dedi.

“İyi, iyi.” dedi Mort. “Ne var ki, mahzenler konusunda bir şeyler yapmamız gerekecek. Merhum amcanızın birtakım tuhaf - alışkanlıkları varmış ve . . .”

“Seni kastediyor." diye fısıldadı Ysabell. “Resmi adın bu.”

“Mort’u tercih ederdim.” dedi Mort.

“Hanedan arması da gayet ilginç.” dedi kraliçe. “Siyah bir tarlada şaha kalkmış bir kumsaatinin üzerinde çapraz iki tırpan. Kraliyet Heyeti’nin başını epey ağrıttı.”

“Dük olmaktan yüksündüğümden değil.” dedi Mort. “Asıl şaşırtıcı olan bir düşesle evli olmak.” “Alışırsın.”

“Umarım alışmam.”

“Güzel. Şimdi de Ysabell,” dedi Keli, çene çalmaya hazırlanarak, “eğer kraliyet çevrelerinde takılacaksan mutlaka tanışman gereken insanlar vardır ...”

Kalabalığa doğru çekilip götürülen Ysabell, Mort’a doğru çaresiz bir bakış attı ve çok geçmeden gözden kayboldu.

Mort bir parmağını yakasının iç tarafında gezdirdi, her iki tarafına baktı ve fırlayıp kafasını dinleyebileceği bir yere, büfenin ucuna yakın bir eğreltiotu gölgesine çekildi.

Arkasında, Merasim Konuşmacısı gırtlağını temizledi. Gözlerine ırak, bulanık bir bakış yerleşti.

“Ruh Çalan,” dedi ağzının söylediğini kulakları duymayan birinin uzak sesiyle, “İmparatorlukları Dize Getiren, Okyanusları Yutan, Yılların Hırsızı, Son Gerçeklik, İnsanlığın Orakçısı

TAMAM, TAMAM. İÇERİYE KENDİM GİREBİLİRİM.

Mort, soğuk bir hindi butu, ağzına olan yolun yarısındayken kalakaldı. Arkasını dönmedi. Gerek yoktu. Duymaktan ziyade hissedilen bu sesi başka bir sesle karıştırmak ya da havanın soğuyup kararışım fark etmemek imkânsızdı. Düğün sohbeti ve müziği yavaşlayıp ağır ağır gözden kayboldu.

“Geleceğinizi düşünmüyorduk.” dedi Mort, saksıdaki bir eğreltiotuna.

ÖZ KIZIMIN DÜĞÜNÜNE Mİ? HERNEYSE, İLK KEZ BİR ŞEY İÇİN BİR DAVETİYE ALIYORUM. KENARLARI ALTIN, RSVP[2] FALAN.

“Evet, fakat törene katılmadığınızda

BELKİ BİRAZ UYGUNSUZ KAÇAR, DİYE DÜŞÜNDÜM.

“Ee, evet, sanırım öyle

AÇIKÇASI, PRENSESLE EVLENECEĞİNİ SANIYORDUM.

Mort kızardı. “Bu konuyu konuştuk.” dedi. “Sonra düşündük de, sırf bir prensesi kurtardınız diye her şeye balıklama atlamanız gerekmez.”

ÇOK AKILLICA. BİR SÜRÜ KADIN KENDİLERİNİ YÜZ YILLIK UYKULARINDAN UYANDIRAN İLK ERKEĞİN KOLLARINA ATLIYORLAR, MESELA.

“Ve, şey, biz her şeyi düşünüp tarttık ve, ee, Ysabell’i gerçekten tanır tanımaz da . . .”

EVET, EVET, EMİNİM. *MÜKEMMEL* BİR KARAR. FAKAT, İNSANCA İŞLERE DAHA FAZLA BULAŞMAMAYA KARAR VERDİM.

“Gerçekten mi?”

RESMİ İŞLER HARİÇ, TABİİ. KARARLARIMI GÖLGELİYORDU.

Mort’un bakış açısının kenannda kemikli bir el belirdi ve hünerli bir hareketle bir yumurta dolmasını şişledi. Mort etrafında döndü.

“Ne oldu?” dedi. “Bilmem gerekiyor! Bir an Uzun Oda’daydık, bir an sonra da şehir dışındaki bir tarlada, ve biz gerçek bizdik! Yani, gerçeklik bizi kabullenmek üzere değiştirilmişti! Kim yaptı bunu?"

TANRILAPA. BİR ÇİFT LAF ETTİM. Ölüm biraz huzursuz göründü.

“Ha. Ettiniz, öyle mi?” dedi Mort. Ölüm Mort’un bakışlanndan kaçırdı gözlerini.

EVET.

“Pek hoşlanna gitmemiş olsa gerek.”

TANRILAR ADİLDİRLER. AYNI ZAMANDA DUYGUSALDIRLAR. BENSE DUYGUSALLIĞI OLDUM OLASI BECEREMEMİŞİMDİR.

FAKAT HENÜZ ÖZGÜR SAYILMAZSIN. TARİHİN YERLİ YERİNE OTURMASINI SAĞLAMALISIN.

“Biliyorum.” dedi Mort. “Krallıkları birleştirmek, falan filan.”

SONUNDA, KEŞKE SENİNLE KALMIŞ OLSAYDIM, DİYEBİLİRSİN.

“Çok şey öğrendiğim kesin." diye kabullendi Mort. Elini suratına götürüp dalgın bir şekilde yanağındaki dört tane ince, beyaz sıynğa dokundu. “Fakat o tür bir iş için yaratıldığımı san-mıyonım. Bak, gerçekten üzgünüm

SANA BİR HEDİYEM VAR.

Ölüm meze tabağını masaya bırakıp cüppesinin gizemli derinliklerini kurcaladı. Kemikli eli cebinden çıktığında baş parmağıyla işaret parmağı arasında küçük bir küre tutuyordu.

Çapı yaklaşık on santimdi. Dünyanın en büyük incisi olabilirdi, fakat yüzeyi karmaşık gümüş şekillerden oluşan hareketli bir girdaba benziyor, sürekli olarak tanıdık bir şeye dönüşecekmiş hissi veriyor ama her defasında dönüşmemeyi başarıyordu.

Ölüm küreyi Mort’un uzattığı avucuna bıraktığında şaşırtıcı bir şekilde ağır ve biraz da ılık gibiydi.

SEN VE EŞİN İÇİN. DÜĞÜN HEDİYESİ. ÇEYİZ.

“Muhteşem! Gümüş tostluğun senden geldiğini sanmıştık.”

O ALBERT’TANDI. KORKARIM HAYAL GÜCÜ BİRAZ KIT.

Mort küreyi elinde evirip çevirdi. İçinde kaynayan şekiller sanki dokunuşuna tepki veriyor, parmaklarına doğru yüzey boyunca yay şeklinde minik ışık flamaları gönderiyordu.

“İnci mi?” dedi.

EVET. BİR ŞEY İSTİRİDYEYİ RAHATSIZ ETTİĞİNDE VE DIŞARI AHLAMIYORSA EĞER, ZAVALLI HAYVAN ONU SÜMÜKLE KAPLAR VE İNCİYE DÖNÜŞTÜRÜR. FARKLI RENKTE BİR İNCİ BU. GERÇEKLİĞİN İNCİSİ. BÜTÜN O PARLAK ŞEYLER DONDURULMUŞ HAKİKATTİR. TANIMIŞ OLMALISIN - NE DE OLSA ONU SEN YARATTIN.

Mort küreyi yavaşça bir elinden diğerine attı.

“Şato mücevherlerinin yanına koyarız.” dedi. “Fazla mücevherimiz de yok zaten.”

BİR GÜN GELECEK, O YENİ BİR EVRENİN TOHUMU OLACAK.

Mort küreyi elinden kaçırdı, fakat şimşek gibi bir refleksle uzanıp döşeme taşlarına çarpmadan önce yakaladı.

“Ne?”

BU GERÇEKLİĞİN BASINCI ONU SIKIŞTIRILMIŞ HALDE TUTUYOR. EVRENİN SONA ERECEĞİ VE GERÇEKLİĞİN ÖLECEĞİ BİR ZAMAN GELEBİLİR, O ZAMAN DA BU PATLAYACAK VE . . .

KİM BİLİR? İYİ SAKLA ONU. ŞU AN OLDUĞU KADAR GELECEK DE O.

Ölüm kafatasını bir tarafa yatırdı. UFAK BİR ŞEY, diye ekledi. SONSUZLUK SENİN *OLABİLİRDİ.*

"Biliyorum." dedi Mort. "Çok şanslıydım ben."

Küreyi özenle büfe masasının üzerine, bıldırcın yumurtalarıyla sosis kangallarının arasına koydu.

BİR ŞEY DAHA VARDI, dedi Ölüm. Tekrar cüppesinin altına daldı ve beceriksizce paketlenmiş ve iple bağlanmış dikdörtgen şeklinde bir kutu çıkardı

BU SANA, dedi, ÖZEL OLARAK. DAHA ÖNCE ONA HİÇ İLGİ GÖSTERMEDİN. VAR OLMADIĞINI MI SANIYORDUN?

Mort paketi açtı ve deri ciltli ufak bir defter tuttuğunu anladı. Sırtında büyük harflerle, parlak altın varakla tek bir sözcük yazılmıştı: *Mort.*

Yazılmamış sayfalardan geriye çevirdi yapraklan, ta ki minik mürekkep izini bulana dek. Sabırla sayfadan aşağıya inip okudu: *Mort. defteri, sessizlikte yaradılışın çatırtısı gibi çıkan bir sesle kapattı ve tedirgin bir halde gülümsedi.*

"Daha doldurulacak bir sürü sayfası var." dedi. "Ne kadar kumum kaldı? Ama Ysabell'in dediğine bakılırsa, saati ters çevirdiğine göre ölüm zamanım - "

YETERİNCE ZAMANIN VAR, dedi Ölüm, soğuk bir sesle. MATEMATİK HER ŞEYİ AÇIKLAMAYA YETMİYOR..

"Vaftiz törenine davet edilme konusundaki hislerin neler?"

SANMIYORUM. BABA OLABİLECEK BİRİ DEĞİLİM BEN, BIRAK Kİ BÜYÜKBABA OLACAĞIM. DİZLERİM YANLIŞ TÜRDEN.

Şarap kadehini bırakıp Mort'u başıyla selamladı.

DEĞERLİ EŞİNE SAYGILARIMI İLET, dedi. ŞİMDİ GERÇEKTEN GİTMEM GEREKİYOR.

"Emin misin? Kalmak istersen başımızın üstünde yerin var. "

BÖYLE SÖYLEMEN BÜYÜK İNCELİK, FAKAT GÖREV BEKLER. Kemikli elini uzattı. NASILDIR, BİLİYORSUN.

Mort eli yakalayıp soğukluğuna aldırmaksızm sıktı.

"Bak." dedi. "Olur da bir kaç gün ara vermek istersen, yani, tatil filan -"

T EKLİFİNE ÇOK TEŞEKKÜRLER, dedi Ölüm, samimiyetle. SON DERECE CİDDİ BİR BİÇİMDE DÜŞÜNECEĞİM BUNU. VE ARTIK-

"Güle güle. " dedi Mort, ve boğazının düğümlendiğini fark edince şaşırdı. "Ne kadar tatsız bir sözcük, değil mi?"

KESİNLİKLE. Ölüm sırıttı, daha önce sıkça belirtildiği üzere fazla bir seçeneği yoktu. Fakat bu defa büyük olasılıkla samimiydi.

**AU REVOİR'I TERCİH EDERİM, dedi.*

* Au Revoir : Fransızca (Tekrar) Görüşürüz, anlamında ayrılma sözü. (Ç.N.)

1

Bu tam olarak doğru sayılmaz. Düşünürlerin ortak kanısına göre her şeyin patlak verebileceği en kısa süre bin milyar yıldır.

2

RSVP : (Repondez S'il Vous Plaît) Davetiyelere yazılan "Lütfen yanıt veriniz" ibaresinin kısaltması. (Ç.N.)